

Telt de ervaring?

EEN ONDERZOEK NAAR OPVATTINGEN OVER
ERVARINGSDESKUNDIGHEID IN DE PRAKTIJK
VAN RIBW GO.

ALGEMENE GEGEVENS

Naam:	E. C. Kok
Studentnummer:	S1058890
Opleiding:	Maatschappelijk werk en dienstverlening
Onderwijsinstelling:	Hogeschool Windesheim te Zwolle
Begeleidende docent:	G. Broekhuis
Beoordelende docent:	F. Joustra
Inleverdatum:	21 juni 2016
Soort onderzoek:	Afstudeerscriptie bachelor
Afstudeerperiode:	Februari tot en met juni 2016
Instelling:	RIBW Groep Overijssel

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Patricia Deegan, een Amerikaanse ervaringsdeskundige, over haar eigen herstel:

"Een van de lessen die ik moest leren, is dat herstel niet hetzelfde is als genezing. Nadat ik er 21 jaren mee heb geleefd, met deze ziekte, is ze nog steeds niet overgegaan. Dus ik veronderstel dat ik nooit zal genezen, maar dat ik herstellende ben. Herstellen is een proces, geen eindpunt of doel. Herstellen is een houding, een manier om de dag en de uitdagingen die ik tegenkom onder ogen te zien. Mijn herstel betekent dat ik weet dat ik bepaalde beperkingen heb en dat er dingen zijn die ik niet kan. Maar in plaats van dat me dat tot wanhoop drijft en aanleiding is om op te geven, heb ik geleerd dat ik, juist door te weten wat ik niet kan, ook de mogelijkheden zie van alles wat ik wel kan."
(Deegan, 1993)

Voorwoord

Voor u ligt het afstudeeronderzoek *Telt de ervaring* over ervaringsdeskundigheid en de verschillende opvattingen over ervaringsdeskundigheid in de praktijk binnen RIBW Groep Overijssel. Dit onderzoek is geschreven in het kader van mijn afstudeerfase van de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Hogeschool Windesheim te Zwolle.

In het derde jaar van de bovengenoemde opleiding heb ik stage gelopen bij team Jufferenwal, onderdeel van RIBW Groep Overijssel. Vanuit contact met cliënten en collega's kwam het de behoefte voor een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid. Dit kwam voornamelijk door een gesprek met een toenmalige bewoner, hij wilde zich laten opleiden tot ervaringsdeskundige. Met zijn kritische blik stelde hij een aantal vragen. Dit intrigeerde mij en legde de fundatie voor dit onderzoek.

Met dat idee ben ik in gesprek geraakt met de ervaringsdeskundige die werkzaam is in team Jufferenwal. Vanuit daar is er overleg gekomen met het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel van RIBW Groep Overijssel en het besluit genomen om te starten met het onderzoek.

Het lezerspubliek dat ik wil bereiken met mijn onderzoek zijn de medewerkers die zich bezig houden met cliëntzorg, alle andere geïnteresseerde medewerkers van RIBW Groep Overijssel en cliënten, die wellicht ook ooit het pad tot ervaringsdeskundigen gaan/willen volgen. Geïnteresseerde docenten, studenten en anderen die belangstelling hebben in de opvattingen over ervaringsdeskundigheid zijn welkom om dit onderzoek te lezen.

Mijn dank gaat uit naar de mensen die dit onderzoek mogelijk hebben gemaakt. Allereerst de oud bewoner van team Jufferenwal die de kritische vragen durfde te stellen en mij zo op dit onderwerp heeft gebracht. Ook mijn collega's van team Jufferenwal hielpen met hun interesse, begrip en hulp om mij de ruimte te geven om dit onderzoek uit te voeren. Mijn dank gaat daarnaast uit naar RIBW Groep Overijssel omdat ik het onderzoek daar mocht uitvoeren. De ervaringsdeskundigen, en tevens onderzoeksbegeleiders, van het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel, Arnout Brouwer, Leonard Bassie en Janneke van den Berg, waren altijd beschikbaar voor ondersteuning, tips en hadden vertrouwen in mij, dit heeft enorm geholpen. Jullie betrokkenheid en enthousiasme was een inspiratie. De medewerkers en cliënten van RIBW GO, die de moeite hebben genomen om mij te helpen door de enquêtes in te vullen en toelichting, feedback en tips te geven, bedankt. Jullie interesse was overweldigend en werd zeer gewaardeerd door mij.

Bij het verkrijgen van respons op het praktijkonderzoek werd ik geholpen door medewerkers van het RIBW, Fenneke van der Scheer en Huub te Braake. Ze hebben meegedacht, mensen benaderd en stukken geplaatst op medewerkersportaal en cliëntenportaal.

Vervolgens wil ik mijn ouders, Astrid en Cor Kok, mijn vriend en vrienden bedanken voor de bemoedigende woorden, emotionele steun en hulp waar zij konden.

Tot slot wil ik graag de begeleidende docent vanuit school, Gert Broekhuis, bedanken voor zijn tijd, ondersteuning en feedback.

Ik ben enorm dankbaar voor dit netwerk dat zich heeft ingezet om het onderzoek mogelijk te maken.

Emma Kok

Zwolle, juni 2016

Samenvatting

Dit onderzoek is gericht wat ervaringsdeskundigheid is en op de opvattingen die er heersen binnen RIBW Groep Overijssel met betrekking tot ervaringsdeskundigheid met als doel te verduidelijken hoe hier over wordt gedacht. De inzet van ervaringsdeskundigheid wordt steeds verder uitgebreid binnen RIBW Groep Overijssel. Ondanks dat de Raad van Bestuur van teams verwacht dat ze een vorm van ervaringsdeskundigheid aan bieden, lijkt voor de begeleiders A, B, C en de ervaringsdeskundigen niet geheel duidelijk te zijn hoe dit moet, welke kaders daarbij horen en waar een ervaringsdeskundige staat binnen het team. Het komt neer op de vraag: wat is ervaringsdeskundigheid en telt de ervaring van de ervaringsdeskundige voor de reguliere begeleiders, cliënten en ervaringsdeskundigen zelf? Achtten zij dit van meerwaarde? Hoe denken deze groepen eigenlijk over ervaringsdeskundigheid?

Aan de hand deze onderzoeksvraag zijn deelvragen opgesteld. Hierbij was aandacht voor wat ervaringsdeskundigheid is en wat de opvattingen over ervaringsdeskundigheid van de reguliere begeleiders, ervaringsdeskundigen en cliënten zijn. Er is een literatuurstudie verricht om de termen en context duidelijker te krijgen en opvattingen over ervaringsdeskundigheid te achterhalen vanuit andere onderzoeken. Voor dit onderzoek zijn tevens twee enquêtes gemaakt, één voor de cliënten en één voor de medewerkers. Die voor de medewerkers is opgesplitst in de reguliere begeleiders (begeleiders A, B en C) en ervaringsdeskundigen. Dit is zo gedaan om zo veel mogelijk mensen, op een voor de respondenten veilige en makkelijke manier, te bevragen over de opvattingen die zij hebben. Dit is gedaan doormiddel van onder andere: stellingen, termen en toelichten van ervaringen.

Vanuit de literatuur kwam naar voren dat ervaringsdeskundigheid past bij de ontwikkelingen in het werkveld die zich richten op hertel en participatie, zoals de herstelbeweging en ambulantisering. De antipsychiatrie was het begin van deze beweging, gericht op de cliënt als expert. De financiering van ervaringsdeskundigheid blijkt vaak lastig in de praktijk, doordat het beroep pas sinds kort erkent is en nog niet is toegevoegd aan de tijdschrijvende beroepen van de DBC-beroepentabel. Het thema herstel is onlosmakelijk verbonden met ervaringsdeskundigheid. Met het herstel wordt bedoeld: het leven voorbij de aandoening. Andere belangrijke concepten met betrekking tot ervaringsdeskundigheid zijn stigma's, empowerment en paradoxen omtrent ervaringsdeskundigheid. Zoals de versterking van stigmatisering door de deskundigheid te sterk te baseren op één aspect van iemands (gestigmatiseerde) identiteit. Ook kunnen ervaringsdeskundigen cliënten (onbedoeld) wijzen op de lange weg die ze nog moeten afleggen.

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat er een grote variatie is in opvattingen onder de respondenten. De opvattingen worden veelal gekleurd door of er eerder contact is geweest en hoe dit contact is ervaren. Hoe negatiever het contact is ervaren, hoe negatiever de respondenten tegen over ervaringsdeskundigheid staan. Ook het ontbreken van contact leidt tot meer negatieve opvattingen over ervaringsdeskundigheid. Waar de meerderheid van de respondenten het wel over eens zijn, is het ontbreken van een duidelijke rol en de meerwaarde van ervaringsdeskundigheid in de praktijk. Andere onderzoek binnen andere instellingen staven de mening van de meerderheid van de respondenten.

Ter discussie staat de betrouwbaarheid van de resultaten door de grote variatie in de hoeveelheid respondenten en de interpretatie van de vragen die kan verschillen. Aanbeveling aan RIBW Groep Overijssel is om de resultaten van het onderzoek mee te nemen in eventuele overleggen en besluiten betreffende ervaringsdeskundigheid en de implementatie hiervan. Het bereiken van de cliënten was lastig, daarin is ook de aanbeveling om de communicatiewegen uit te breiden en meer onder de aandacht te brengen bij de cliënten. Tot slot luidt het advies om te gaan inventariseren in hoeverre er sprake is van ervaringskennis onder reguliere begeleiders en de bereidheid om hier wat mee te doen. Met daarbij de kanttekening om dit zorgvuldig te kaderen om ervoor te zorgen dat het specifieke van de ervaringsdeskundigheid niet verdwijnt.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Probleemstelling	6
1.3 De onderzoeksvraag	7
1.3.1 Deelvragen	7
1.4 Doelstelling	7
1.5 Maatschappelijke relevantie.....	7
1.6 Beroepsrelevantie	8
1.7 Leeswijzer.....	8
Hoofdstuk 2: Context en instelling	9
2.1 Context: Relevante actuele ontwikkelingen.....	9
2.1.1 Bezuinigingen en ontwikkelingen met betrekking tot de ervaringsdeskundige inzet	9
2.1.2 Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving	10
2.1.3 Herstelbeweging.....	10
2.1.4 Stelselwijziging geestelijke gezondheidszorg	11
2.1.5 Ambulantisering	12
2.1.6 Wet maatschappelijke ondersteuning	12
2.1.7 Participatiewet	13
2.2 Instelling: RIBW Groep Overijssel.....	13
2.2.1 RIBW GO in het kort: ontstaan, doelgroep, samenwerking en cijfers.....	13
2.2.2 Missie, kernpunten en -principes	14
2.2.3 Ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO.....	14
2.3 Onderzoek naar ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO.....	16
2.3.1 Teams die geen gebruik maken van ervaringsdeskundigheid	16
2.3.2 Teams die wel gebruik maken van ervaringsdeskundigheid	16
Hoofdstuk 3: Ervaringsdeskundigheid	18
3.1 Van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid	18
3.2 Het beroep ervaringsdeskundige	19
3.2.1 Ontstaan van het beroep.....	19
3.2.2 Beroepscompetentieprofiel	20
3.3 Belangrijke thema's rondom ervaringsdeskundigheid.....	21
3.3.1 Herstel	22
3.3.2 Stigma's	22
3.3.3 Empowerment.....	23
3.3.4 Paradoxen omtrent ervaringsdeskundigen	23
3.4 Onderzoeken met betrekking tot opvattingen over en/of ervaringen met ervaringsdeskundigheid.....	23
3.4.1 Inzet ervaringsdeskundigheid in de GGZ: van stigma naar succes	23
3.4.2 Who knows?!.....	24
3.4.3 Vriend GGZ	25

Hoofdstuk 4: Methode	26
4.1 Karakterisering onderzoek	26
4.2 Onderbouwing literatuurstudie	26
4.3 Onderbouwing praktijkonderzoek	27
4.3.1 Enquête voor reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen	27
4.3.2 Enquête voor cliënten	29
4.4 Betrouwbaarheid en validiteit	30
Hoofdstuk 5: Resultaten	31
5.1 Uitkomst enquête, gesloten vragen	31
5.1.1 Alle medewerkers	31
5.1.2 Reguliere begeleiders	32
5.1.3 Ervaringsdeskundigen	34
5.1.4 Cliënten	36
5.2 Uitkomst enquête, open vragen	38
5.2.1 Reguliere begeleiders	38
5.2.2 Ervaringsdeskundigen	41
5.2.3 Cliënten	42
Hoofdstuk 6: Conclusies en discussie	45
6.1 Conclusies	45
6.1.1 Ervaringsdeskundigheid	45
6.1.2 Opvattingen van reguliere begeleiders over ervaringsdeskundigheid	46
6.1.3 Opvattingen van ervaringsdeskundigen over ervaringsdeskundigheid	47
6.1.4 Opvattingen van cliënten over ervaringsdeskundigheid	48
6.1.5 Antwoord op de onderzoeksvraag	49
6.2 Discussie	50
6.3 Aanbevelingen	51
Literatuurlijst	53
Bijlagen	58
Bijlage 1 Enquêtevragen reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen	59
Bijlage 2 Enquêtevragen cliënten	70
Bijlage 3 Uitwerking resultaten gesloten vragen enquête	78
Alle medewerkers	78
Reguliere begeleiders	79
Ervaringsdeskundigen	84
Cliënten	88
Bijlage 4 Codering open vragen enquête	92
Bijlage 5 Resultaten ingevulde enquêtes: medewerkers	115
Bijlage 6 Resultaten ingevulde enquêtes: cliënten	138

Hoofdstuk 1: Inleiding

Vanuit de jaarstage van de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Hogeschool Windesheim te Zwolle, ben ik werkzaam geraakt bij RIBW Groep Overijssel als begeleider B. Vanuit deze stage ving ik een signaal op over vragen over ervaringsdeskundigheid. Dit heeft geleid tot het onderzoek wat nu voor u ligt.

Hieronder licht ik een aantal zaken toe, beginnende bij de aanleiding in paragraaf 1.1 en de probleemstelling in paragraaf 1.2. Daarna komt de onderzoeksvraag en de deelvragen aan bod in paragraaf 1.3 waarbij de doelstelling en maatschappelijke- en beroepsrelevantie aangetoond worden in paragraaf 1.4, 1.5 en 1.6. Tot slot is de leeswijzer te vinden in paragraaf 1.7.

1.1 Aanleiding

Een van de ontwikkelingen van de laatste jaren is het gebruik van ervaringsdeskundigheid in het werkveld. Bij het team waarin ik werkzaam ben is ook een ervaringsdeskundige aangesloten voor een aantal uur per week. Toen ik nog stage liep kwam ik in contact met een cliënt die zich tot ervaringsdeskundige wilde laten opleiden. Deze cliënt was toen al werkzaam bij een andere zorginstelling. Hij zette mij aan het denken naar aanleiding van een gesprek over ervaringsdeskundigheid. Daarbij stelde hij een aantal vragen, zoals: 'in hoeverre word ik serieus genomen op mijn werk als ervaringsdeskundige, wat is mijn taak, telt mijn mening net zoveel als die van mijn collega's?'. Dit zette mij aan het denken omdat dit mij ook niet geheel duidelijk was. Het gebruik van ervaringsdeskundigheid is enorm in opmars in de zorg, maar eigenlijk weet ik ook niet precies wat het beroep en de taak is van deze tamelijk nieuwe professional. De cliënt waarmee ik sprak wist niet of hij als gelijkwaardig zou worden gezien ten opzichte van zijn collega's, de reguliere begeleiders. Dit leek mij mooi om te onderzoeken. Welke opvattingen hebben cliënten, reguliere begeleiders en de ervaringsdeskundigen zelf over ervaringsdeskundigheid?

1.2 Probleemstelling

In de praktijk lijkt de implementatie van ervaringsdeskundigheid een 'hot item'. Veel instellingen bieden ervaringsdeskundigheid aan op hun eigen manier (Erp, Rijkaart, Boertien, Bakel, & Rooijen, 2012), ook RIBW Groep Overijssel blijft niet achter. De instelling stelt richtlijnen en eisen om de implementatie te bewerkstelligen, maar hoe denken de uitvoerders van de directe zorg hierover? Worden deze implementaties voldoende gecommuniceerd en vinden cliënten en medewerkers dat het een meerwaarde heeft? Is het duidelijk wat het beroep inhoudt en wat een ervaringsdeskundige wel of niet mag en hoe denkt de ervaringsdeskundige er zelf over? Het beroep van de ervaringsdeskundigen wordt verder uitgewerkt in paragraaf 3.2.

Ik ben benieuwd of de bovenstaande vragen iets te maken hebben met bijvoorbeeld de profilering van de ervaringsdeskundige in het werkveld, vooroordelen van de omgeving of misschien de recentelijke erkenning van het beroep. Dit is natuurlijk enkel speculatie van mijn kant.

Kan het zijn dat er zekere stigma's aan ervaringsdeskundigheid hangen waardoor op de werkvloer de ervaringsdeskundige anders wordt behandeld? Nu ervaringsdeskundigheid veel wordt ingezet lijkt het mij belangrijk om te kijken hoe dit ervaren wordt door de medewerkers en cliënten. Dit om eventuele problemen te voorkomen die kunnen voortvloeien uit mogelijke negatieve ideeën en/of associaties bij ervaringsdeskundigheid.

1.3 De onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag heb ik naar aanleiding van het bovenstaande verhaal als volgt geformuleerd:

Wat is ervaringsdeskundigheid en welke opvattingen hebben cliënten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?

1.3.1 Deelvragen

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden moeten er een aantal deelvragen geformuleerd worden. Deze vragen leiden tot het antwoord op de onderzoeksvraag.

De deelvragen zijn als volgt geformuleerd:

- ❖ *Wat is ervaringsdeskundigheid?*
- ❖ *Welke opvattingen hebben reguliere begeleiders van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*
- ❖ *Welke opvattingen hebben ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*
- ❖ *Welke opvattingen hebben cliënten van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*

Dit is een beschrijvend onderzoek. Ik ben op zoek naar opvattingen over hoe er in de praktijk over ervaringsdeskundigheid wordt gedacht. Daarbij diep ik de inhoud van ervaringsdeskundigheid en het beroep uit in de literatuur. Ik wil kijken hoe er hierover gedacht wordt en probeer het door dit onderzoek in kaart te brengen.

1.4 Doelstelling

Door dit onderzoek te verrichten wil ik verduidelijken welke opvattingen er over ervaringsdeskundigheid heersen binnen RIBW Groep Overijssel, nu dit steeds actiever wordt geïmplementeerd binnen de instelling.

Het gebruik van ervaringsdeskundigen is een trend die de afgelopen jaren zijn opmars heeft gemaakt. Dat zegt echter verder niets over hoe er nou vanuit de praktijk, in de directe uitvoering van de zorg, over dit onderwerp gedacht wordt. Met deze reden wil ik dit graag onderzoeken. Ik weet niet of er een probleem is, maar ik hoor wel signalen.

Aan de hand van opvattingen van cliënten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen wil ik duidelijkheid krijgen wat de algemeen heersende meningen zijn van deze verschillende groepen binnen RIBW Groep Overijssel.

1.5 Maatschappelijke relevantie

Actuele ontwikkelingen in het werkveld zorgen voor veel veranderingen. Deze ontwikkelingen worden verder toegelicht in paragraaf 2.1. RIBW speelt hier op in door een team met ervaringsdeskundigen aan te bieden aan de medewerkers om in te zetten op de werkvloer. Ook zijn er herstelgroepen waar cliënten aan deel kunnen nemen, in eerste instantie begeleidt door een ervaringsdeskundige. RIBW noemt het team met ervaringsdeskundigen het *Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel*.

Moeten de ervaringsdeskundige gezien worden als een begeleider B met de bijhorende taken? Wat is er eigenlijk duidelijk over de ervaringsdeskundige? Wat is zijn functie, zijn taakomschrijving en wordt deze persoon ook wel serieus genomen in deze taken? Kan dit eigenlijk wel als je niet weet wat iemand hoort te doen? Wat doet dit met iemand die het beroep van ervaringsdeskundige uitoefent? Ik kan dit alleen vergelijken met mij als persoon. Wat als ik een beroep zou hebben waarin ik mij niet serieus genomen voel? Mijn overtuiging is dat dit een enorme impact kan hebben op iemand.

Dit is ook een achterliggende reden om dit te onderzoeken. Is de profilering wel voldoende? Wat heeft het voor een effect op de toekomst van de ervaringsdeskundige, als zijn beroep niet duidelijk is?

1.6 Beroepsrelevantie

Doordat het gebruik van ervaringsdeskundigen steeds meer toeneemt is het relevant om te onderzoeken hoe er nu over ervaringsdeskundigheid wordt gedacht in de praktijk. Heerst er misschien een stigma of een misvatting? Is alles wel duidelijk omtrent het beroep van de ervaringsdeskundige?

Misschien komt er uit dit onderzoek een signaal waar RIBW Groep Overijssel iets mee moet. Als dit signaal voldoende wordt opgepakt, kan dat weer preventief werken als het gaat om bijvoorbeeld ziekteverzuim van ervaringsdeskundigen.

Anderen in het werkveld hebben baat bij dit onderzoek omdat dit op een rijtje zet wat de ervaringsdeskundige doet maar ook wat de opvattingen zijn van verschillende groepen op dit gebied. Zo is het mogelijk om knelpunten te onderscheiden binnen deze groepen waar weer op in gespeeld kan worden.

Uit de resultaten van het onderzoek kan blijken dat er bijvoorbeeld bepaalde misvattingen heersen over ervaringsdeskundigheid. Vroegtijdige signalering maakt dat er tijd is voor veranderingen, aanpassingen of interventies om mogelijke nadelige gevolgen te beperken.

Ongeacht de uitkomst is het in mijn optiek van belang om van de praktijk te vernemen hoe er over het onderwerp wordt gedacht. Onderzoek houdt ons alert en kan ons wakker schudden. Dit onderzoek zal kennis opleveren over de meningen over ervaringsdeskundigheid van de drie verschillende partijen zoals genoemd in de onderzoeksvraag,

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk twee zal in worden gegaan op de context en de instelling waarbinnen het onderzoek zich afspeelt. In dit geval de relevante actuele ontwikkelingen en RIBW Groep Overijssel.

In hoofdstuk drie komt het theoretische kader aan bod met de verdere uitwerking van ervaringsdeskundigheid en verschillende elementen die daarmee verbonden zijn, om zo het onderzoek in een breder perspectief te kunnen plaatsen.

De verantwoording van onderzoek volgt in hoofdstuk vier, waar in wordt gegaan op de karakterisering van het onderzoek, de onderbouwing van de literatuur- en praktijkstudie en de betrouwbaarheid en validiteit.

Hoofdstuk vijf is gewijd aan de resultaten van het praktijkonderzoek, die daar verder worden gepresenteerd. Deze resultaten worden verwerkt in hoofdstuk zes. Waar tevens aandacht besteed wordt aan de conclusies en discussie en er aanbevelingen volgen.

Tot slot volgt de literatuurlijst en de bijlagen.

Hoofdstuk 2: Context en instelling

In dit hoofdstuk zal de context waarin het onderzoek zich afspeelt verder toegelicht worden. Beginnend bij de relevante ontwikkelingen in de samenleving in paragraaf 2.1, toegespitst op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg (afgekort ggz). Vervolgens komt de instelling waarbinnen het onderzoek uitgevoerd wordt aan bod in paragraaf 2.2.

2.1 Context: Relevante actuele ontwikkelingen

Het werkveld is volop in beweging. De inhoudelijke opvattingen over goede zorg veranderen. De autonomie van de cliënt staat centraal, hij of zij wordt *'regisseur van zijn eigen zorgproces'* (GGZ Nederland, 2013, p. 8). Door de hoge zorgkosten en bezuinigingen werd er gekeken naar een nieuwe manier om de zorg vorm te geven, zoals verder toegelicht in subparagraaf 2.1.1. Zo kwam de participatiesamenleving tot stand, waarin er van burgers wordt verwacht actief mee te doen in de samenleving. De herstelbeweging sluit hierop aan, *'participatie volgt uit herstel'* (Participatie en Herstel, 2015). Hier wordt in subparagraaf 2.1.2 en 2.1.3 dieper op in gegaan.

Door de stelselwijziging, zoals beschreven in subparagraaf 2.1.4, konden mensen dichterbij huis, en dus goedkoper, behandeld worden. Dit zette zich door tot de beddenreductie in instellingen, de ambulantisering. Dit wordt verder uitgewerkt in subparagraaf 2.1.5. Tot slot werd de gemeente verantwoordelijk gemaakt voor de zorg door de Wet maatschappelijke ondersteuning en werd er vooral nog gekeken naar wat iemand wel kan en hoe dit met het netwerk vorm gegeven kan worden. De participatiewet sluit hierop aan door in te steken op hoe iemand wel kan gaan werken met ondersteuning. Deze twee onderwerpen komen aan bod in subparagraaf 2.1.6 en 2.1.7.

2.1.1 Bezuinigingen en ontwikkelingen met betrekking tot de ervaringsdeskundige inzet

Er wordt bezuinigd, de gezondheidszorg is hier geen uitzondering op. Sinds 2001 is de gezondheidszorg de grootste kostenpost van de Rijksoverheid (ZorggidsNederland, z.j.). De afgelopen jaren zijn de kosten gestegen (zie figuur 1). Om het betaalbaar te houden zal er moeten worden bezuinigd, 1,5 miljard euro (Haverkort, 2014).

De plannen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben grote gevolgen voor het aantal, en niveau, van de medewerkers in

Onderwerpen		Perioden	2000	2005	2010	2013
Zorguitgaven, in werkelijke prijzen	Totaal zorg en welzijn	Miljoen euro	46 452	67 151	87 632	93 099
	Geneeskundige en langdurige zorg		39 070	57 452	74 691	80 405
	Welzijn, jeugdzorg en kinderopvang		5 419	6 900	9 812	9 402
	Beleid en beheer		1 963	2 799	3 129	3 292

Figuur 1. Zorguitgaven (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2016).

de ggz. Bij de psychiatrie dalen de uitgaven met 12 procent, naar 3,6 miljard euro. Dit in combinatie met de veranderingen in de ggz, zoals de stelselwijziging, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Zorgverzekeringswet zorgt voor grote druk op de inzet en het behoud van het personeel. Dit heeft eveneens consequenties voor de inzet van ervaringsdeskundigen. Doordat de ervaringsdeskundige pas sinds kort een erkend beroep is, en dus nog geen eigen code in de beroepentabel heeft, is bekostiging uit het DBC niet mogelijk (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013). In een brief van de Nederlandse Zorgautoriteit (Kraan, 2016) staat dat het beroep ervaringsdeskundige wordt toegevoegd aan de tijdschrijvende beroepen van de DBC-beroepentabel in 2018. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 3.2. Een DBC (Diagnose Behandel Combinatie) is het totale traject van diagnose tot en met de eventuele behandeling (Invoering basis ggz, z.j.). Vaak worden ervaringsdeskundigen als vrijwilligers ingezet. Critici zeggen dat reguliere hulpverleners zich bedreigd voelen door de opmars aan ervaringsdeskundigen (Huisman, 2016).

2.1.2 Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving

Maatschappelijke participatie is de norm. In 2013 zei koning Willem-Alexander in de troonrede dat de klassieke verzorgingsstaat langzaam veranderde in een participatiesamenleving waarin, van iedereen die dat kan, gevraagd kan worden verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar leven en omgeving (Movisie, 2015a). De participatiesamenleving bestaat echter al langer, al dan niet met die naam. Vroeger werden bijvoorbeeld de ouders in huis genomen door de kinderen en zorgde iedereen binnen de familie voor elkaar. Ook initiatieven zoals het Rode Kruis zijn opgericht door burgers, die vrijwillig hulp verlenen (Movisie, 2015a).

Er zijn meerdere argumenten te noemen om een participatiesamenleving in Nederland na te streven. Deze worden hieronder kort benoemd:

- ❖ Deze manier van indelen van de zorg is goedkoper dan de verzorgingsstaat, dit is in deze tijden van bezuinigingen een cruciaal argument;
- ❖ Iedereen doet mee in de ideale participatiesamenleving, dit betekent dat de burger in zijn of haar kracht wordt gezet en iedereen zijn steentje bijdraagt. Dit past bij de inzet van ervaringsdeskundigheid;
- ❖ Er werd misbruik gemaakt van het oude systeem waardoor er meer controle en regelgeving noodzakelijk was. De participatiesamenleving moet kleinschaliger, persoonlijker en informeler zijn (Movisie, 2015a).

Movisie (2015a) beschrijft dat, nu de participatiesamenleving zijn invulling heeft gekregen, er ook nadelen zichtbaar geworden zijn. Zo is gebleken dat sommige kwetsbare groepen geen of weinig sociaal netwerk hebben. Professionele zorg en ondersteuning zal dus nodig blijven.

Nu er van de burger wordt verwacht dat er meer (mantel)zorg en vrijwilligerswerk wordt verricht, betekent dit dat er ook meer lasten voor de burger zijn. De vraag is: wie gaan deze lasten dragen? Voorvechters van emancipatie wijzen op het gevaar van overbelasting van vrouwen. Vaak zorgen zij, nog steeds meer dan mannen, voor de kinderen en het huishouden. Ook het verlenen van mantelzorg valt vaak op de schouders van de vrouwen. Daarbij moeten zij ook economisch zelfstandig zijn of blijven. Gevaar is dat deze groep onder de toenemende druk van de participatiesamenleving zal bezwijken.

Een ander nadeel is dat er een zekere afhankelijkheid is van familie, vrienden, vrijwilligers en liefdadigheid, waar eerder misschien een groter gevoel van onafhankelijkheid en zelfstandigheid was door de verzorgingsstaat. Dit geldt vooral voor de ouderen en mensen met een beperking.

Deze participatiesamenleving sluit aan bij de herstelbeweging, zoals hieronder uitgelegd.

2.1.3 Herstelbeweging

De herstelbeweging is ontstaan in de Verenigde Staten. Omdat cliënten ervaren dat ze door de herstelvisie meer kansen en vertrouwen hebben om aan de toekomst te werken, wint deze visie veel terrein. De zorg was eerder gericht op het terugdringen van ziekte, waar de herstelbeweging zich bezig houdt met persoonlijk en maatschappelijk herstel. Zoals in subparagraaf 3.3.1 wordt toegelicht is het begrip herstel onlosmakelijk verbonden met ervaringsdeskundigheid. In deze subparagraaf wordt het begrip herstel ook verder toegelicht. Brouwers, Gestel-Timmermans en Nieuwenhuizen (2013, p. 1) verwoorden herstel als volgt: *‘binnen het cliëntenperspectief staat het idee centraal dat herstel niet een uitkomst maar een proces is, waar ups en downs bij horen.’*. Hier zit vermoedelijk ook de kracht van deze beweging.

Het gaat bij de herstelbeweging om het hervinden van de eigen identiteit en het wederom krijgen van de regie over het leven. De herstelvisie past daarom ook bij veel van de ontwikkelingen die uitgaan van het optimaliseren van de maatschappelijke participatie (Hendriksen-Favier, Rooijen, & Nijnsens, 2012). De ambulantisering, Wet maatschappelijke ondersteuning en participatiewet dragen hier ook aan bij. Deze ontwikkelingen worden verder toegelicht in subparagraaf 2.1.5, 2.1.6 en 2.1.7.

Herstelondersteunende zorg

Herstelondersteunende zorg helpt mensen met psychische problemen zichzelf te helpen.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Dat betekent dat de behandeling, begeleiding en rehabilitatie allemaal in dienst staan van het herstelproces van de cliënt (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013). Het gaat om het zelf weer regie voeren over het eigen leven. GGZ Nederland et al. (2013) stelt dat de inzet van ervaringsdeskundigheid hierbij onmisbaar is door het herstelgerichte karakter van ervaringsdeskundigheid. Het implementeren van de herstelondersteunende zorg vraagt om een cultuuromslag, waarbij de cliënten het roer in handen krijgen. De diagnose is niet langer leidend en er wordt aangesloten bij de mogelijkheden van de cliënt (Trimbos-instituut, z.j.).

Herstel, empowerment en ervaringsdeskundigheid vormen de basis voor herstelondersteunende zorg. Inmiddels hebben veel ggz-instellingen de eerste stappen gezet richting herstelondersteunende zorg en is er meer erkenning voor het belang van de inzet van ervaringsdeskundigen in de instellingen (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

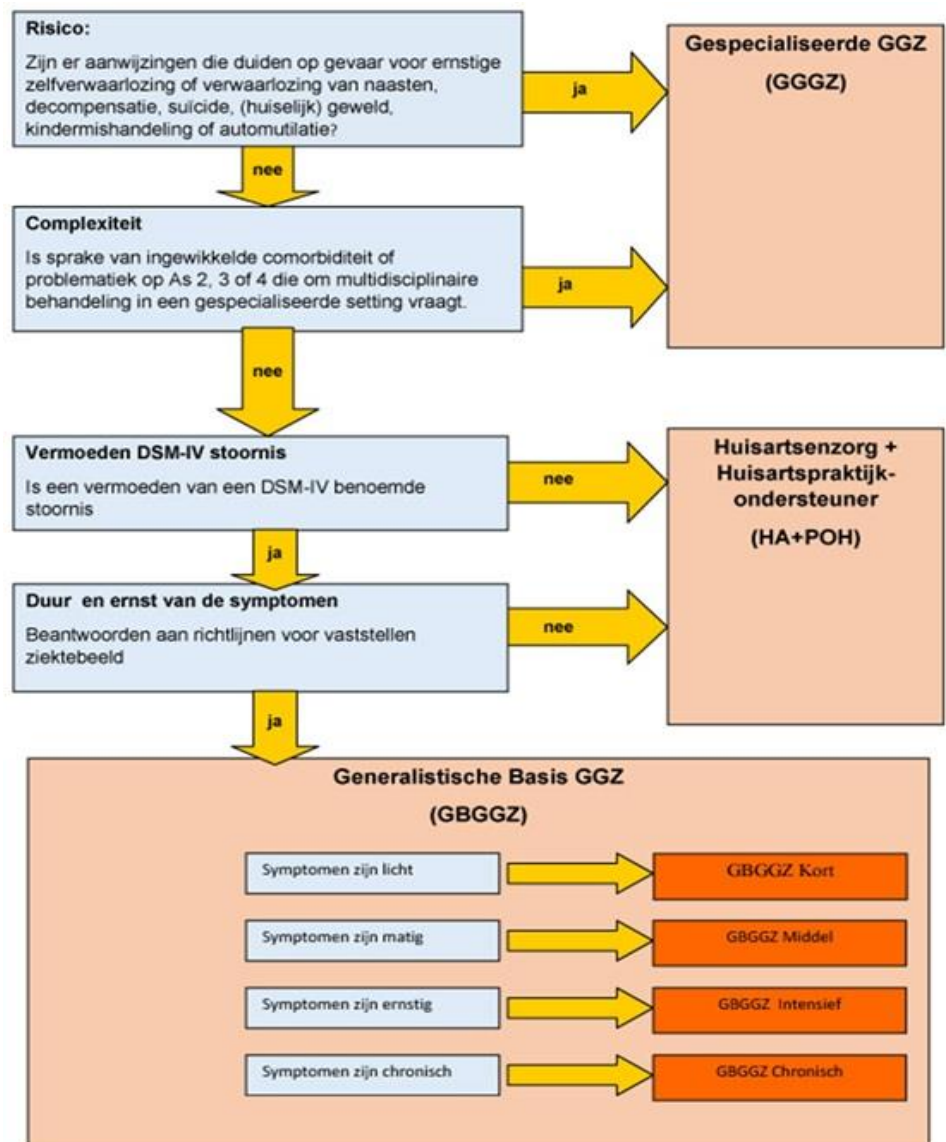
2.1.4 Stelselwijziging geestelijke gezondheidszorg

Sinds 1 januari 2014 is er een nieuwe organisatie van de zorg in de ggz, dit heet de stelselwijziging. Er zijn in deze stelselwijziging drie niveaus te onderscheiden, namelijk: huisartsenzorg (met praktijkondersteuner), generalistische ggz en gespecialiseerde ggz (Invoering basis ggz, z.j.).

Op deze pagina is dit weergegeven in een overzichtelijk schema (zie figuur 2) dat wordt gebruikt als verwijsmodel, gebaseerd op het rapport van bureau HHM (Bekker & Jansen, 2013).

De huisarts signaleert en behandelt lichte psychische klachten zelf, in samenwerking met een praktijkondersteuner. De huisarts kan doorverwijzen naar de generalistische basis ggz. Dit is zorg voor mensen met lichte tot matige, niet complexe psychische problemen (Invoering basis ggz, z.j.).

Daarnaast is er nog de gespecialiseerde ggz, voor mensen met zwaardere psychische problemen en complexere problemen (Invoering basis ggz, z.j.). Vaak wordt deze doelgroep opgenomen in een ggz-instelling (Rijksoverheid, z.j.-a). Uitgangspunt is dat mensen zo dichterbij huis, en dus goedkoper, behandeld worden. Door deze herindeling wordt de doelgroep bij de generalistische en gespecialiseerde zorg zwaarder dan voorheen het geval was. De generalistische basis ggz wordt betaald vanuit het basispakket van de zorgverzekering, aan de hand van zorgzwaartepakketten.

Figuur 2. Verwijsmodel (ZorgImpuls, z.j.).

De gespecialiseerde zorg wordt ook bekostigd vanuit de zorgverzekeringswet, maar dan aan de hand van DBC-productenstructuur (Invoering basis ggz, z.j.).

Uit een onderzoek is gebleken (Rijksoverheid, z.j.-a) dat mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen liever in hun eigen omgeving een behandeling aangeboden krijgen, dit heet ambulante zorg. Het kabinet wil dat dit meer gaat gebeuren. De stelselwijziging leidt tot ambulantisering, een ontwikkeling die zich richt op herstel en participatie door mensen langer in hun eigen omgeving te laten blijven. Ambulantisering wordt hieronder verder toegelicht.

2.1.5 Ambulantisering

Er zijn veel intramurale plekken voor zorg, dit staat echter haaks op de participatie en de herstelbeweging die bij ervaringsdeskundigheid passen, zoals eerder in dit hoofdstuk uitgelegd. Het doel is dat mensen langer in hun eigen woonomgeving kunnen blijven (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

In figuur 3 op deze pagina is weergegeven wat het aantal psychiatrische bedden zijn tussen 1980 en 2009 in verschillende landen. Daaruit blijkt dat Nederland in 1980 op de tiende rang stond, maar in 2009 naar de tweede rang steeg van het aantal bedden per 100 000 inwoners. Het afbouwtempo van Nederland was het laagst van alle weergegeven landen.

Kanttekening hierbij is dat een vergelijking van absolute cijfers moeilijk is omdat de inclusiecriteria overal anders is en de beddenreductie in veel landen gepaard gaat met het opbouwen van andere, meestal kleinschalige, voorzieningen. Dit vormt een grijs gebied qua bijvoorbeeld functie waardoor deze niet zijn meegenomen in de cijfers (Trimbos-instituut, 2012b).

Zorg voor de cliënten thuis vervangt snel de zorg binnen instellingen. Ggz-instellingen bouwen hun

bedden capaciteit af met een derde in de periode tot 2020 (GGZ Nederland, z.j.-a). Dit staat ook wel bekend als 'beddenreductie'. Deze kanteling is ook om hospitalisering tegen te gaan onder mensen met chronische psychische aandoeningen. Langdurige opname is voor maar weinig cliënten medisch noodzakelijk. Van de mensen die gebruik maken van langdurige begeleiding, wil en kan het merendeel zelfstandig wonen (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

Land	Rang 1980	Bedden 1980	Bedden 1990	Bedden 2000	Bedden 2005	Bedden 2009	Rang 2009
Finland	1	400	230	103	93	80	6
Ierland	2	395	263	142	96	77	7
Zweden	3	324	170	63	48	48	10
België	4	245	191	...	...	179	1
Frankrijk	5	240	180	107	96	91	4
Zwitserland	6	220	170	120	106	101	3
Verenigd Koninkrijk	7	200	130	93	74	61	8
Noorwegen	8	192	89	70	100	86	5
Denemarken	9	183	95	76	65	58	9
Nederland	10	170	178	156	141	139	2

Figuur 3. Psychiatrische opname- en verblijfsplaatsen* per 100.000 inwoners in zeventien Europese landen, 1980-2009 (World Health Organization, 2015).

*Bedden in psychiatrische ziekenhuizen, instellingen voor verslavingszorg en psychiatrische afdelingen van algemene of gespecialiseerde ziekenhuizen. Exclusief langdurige verpleeg- en rehabilitatiebedden.

2.1.6 Wet maatschappelijke ondersteuning

Gemeenten zijn door deze wet vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning en begeleiding van hun inwoners. Hieronder valt bijvoorbeeld het beschermd wonen en de maatschappelijke ondersteuning van de psychisch kwetsbare burger (GGZ Nederland, 2015). Het idee hierachter was onder andere om te bezuinigen, de participatie te bevorderen en het bieden van maatwerk (Movisie, 2015b en GGZ Nederland, 2015).

Cliënten van RIBW Groep Overijssel vallen doorgaans onder de gespecialiseerde ggz en hadden daarom voornamelijk te maken met de hervorming van de langdurige zorg. Dit was eerder geregeld in de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). De eerste drie jaar van het verblijf valt onder de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarna valt het verblijf onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Hier is een Wlz indicatie voor nodig (Rijksoverheid, z.j.-a). Er wordt door de invoering van deze wet beroep gedaan op de eigen kracht van burgers. Tevens wordt de afhankelijkheid van de professionele zorg

verminderd en de participatie en sociale inclusie versterkt. GGZ Nederland et al. (2013) schrijft dat er meer samenwerking is met naastbetrokkenen, buurtbewoners en maatschappelijke partners. Dit versterkt de empowerment, wat een belangrijk aspect is van ervaringsdeskundigheid. Dit wordt verder toegelicht in subparagraaf 3.3.3.

2.1.7 Participatiewet

De participatiewet is, net als de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), ingegaan op 1 januari 2015. Dit is een wet die arbeidsparticipatie bevordert voor iedereen die kan werken maar daar ondersteuning bij nodig heeft. Deze wet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een groot gedeelte van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) (Rijksoverheid, z.j.-b). Dit valt nu in de handen van de gemeenten. De gemeenten moeten uitkeringen en re-integratie gaan invullen en verzorgen voor mensen die onder deze wet vallen. In deze wet is ook afgesproken dat tot 2026 er 125 000 extra banen worden gecreëerd voor mensen met een arbeidsbeperking binnen de marktsector en de overheid (GGZ Nederland, z.j.-b). Hierdoor wordt de participatie en het gevoel van eigenwaarde van de cliënt verbeterd, wat herstel in de hand werkt.

2.2 Instelling: RIBW Groep Overijssel

RIBW staat voor Regionale Instelling voor Beschermd Wonen. RIBW biedt ondersteuning met verblijf, zelfstandig wonen met ondersteuning, ondersteuning bij werken, leren en/of vrije tijd aan cliënten aan. Het RIBW is een instelling met een grote diversiteit aan medewerkers en cliënten. Dit onderzoek is toegespitst op RIBW Groep Overijssel, hierna ook wel genoemd als RIBW GO.

2.2.1 RIBW GO in het kort: ontstaan, doelgroep, samenwerking en cijfers

RIBW GO is actief in vijftientig gemeenten in Overijssel (zie figuur 4) en is ontstaan uit een fusie in 2013 tussen RIBW IJssel-Vecht en RIBW Twente. Er wordt ondersteuning en begeleiding geboden aan mensen met beperkingen als gevolg van psychiatrische en/of psychosociale problemen. Uitgangspunt hierbij is dat mensen zo veel mogelijk vorm kunnen geven aan het eigen leven.

In 2014 begeleidde RIBW GO 1960 cliënten, waarvan 717 beschermd woonden en 1243 ambulant ondersteund werden (RIBW Groep Overijssel, 2015b). Er is veel samenwerking met onder andere de geestelijke gezondheidszorg, jeugdzorg, verslavingszorg, forensische psychiatrie, ouderenzorg, maatschappelijke opvang, verstandelijke gehandicaptenzorg en thuiszorg (RIBW Groep Overijssel, z.j.-g).

RIBW GO had in 2014 ongeveer 800 medewerkers en 65 teams die werkten vanuit het concept van zelforganiserende teams (RIBW Groep Overijssel, 2015b). De disciplines die in ieder team werkzaam zijn in het primair proces zijn onderverdeeld in: begeleider A, begeleider B en begeleider C. Ook wel de reguliere begeleiders genoemd. Begeleiders A waren voorheen huishoudelijk ondersteuners,

Figuur 4. Gemeenten waar RIBW GO zich bevindt (RIBW Groep Overijssel, 2015b).

begeleiders B waren voorheen woonbegeleiders en begeleiders C waren voorheen begeleidingscoördinatoren. Er zijn momenteel zeven betaalde ervaringsdeskundigen in dienst bij RIBW GO (Bassie, 2016).

2.2.2 Missie, kernpunten en -principes

De missie van RIBW GO richt zich op de wensen en mogelijkheden van de cliënt en biedt daarbij ondersteuning.

‘Wat je hebt is niet wie je bent. Het maakt wel onderdeel uit van de manier waarop je leeft en de keuzes die je maakt.’ (RIBW Groep Overijssel, z.j.-j).

Kernpunten van het RIBW zijn ‘werken aan herstel’ en ‘eigen regie’.

RIBW GO werkt met zelforganiserende teams, waarbij de volgende kernprincipes centraal staan:

- ❖ Zuiver in denken en doen;
- ❖ Mens centraal;
- ❖ Toekomstgericht.

RIBW GO hecht veel waarde aan de inbreng van cliënten, daarom zijn er bijvoorbeeld een groot aantal partnerberaden die ervoor zorgen dat cliënten medezeggenschap hebben in de instelling. RIBW GO ziet graag dat de ondersteuning steeds meer coaching zal worden, uitgaande van eigen regie. RIBW GO speelt in op de participatie die verwacht wordt in de samenleving. Er wordt van de medewerkers gevraagd om wijkgericht te werken. Dit houdt bijvoorbeeld in om cliënten te helpen contact met het netwerk (weer) op te bouwen, maar ook om een brug te slaan tussen hen en andere instellingen in de buurt of wijk (RIBW Groep Overijssel, z.j.-j). Er zijn ook initiatieven opgericht, binnen RIBW GO, aangaande ervaringsdeskundigheid. Die staan hieronder verder omschreven.

2.2.3 Ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

RIBW GO is bezig met de implementatie van ervaringsdeskundigheid. Momenteel is er een notitie ervaringsdeskundigheid in de maak, wat meer kaders en duidelijkheid moet verschaffen. Binnen het RIBW werken er ervaringsdeskundigen, zowel vrijwillig als betaald. De ervaringsdeskundige medewerkers zijn volgens RIBW Groep Overijssel (2015a) opgeleid bij onder meer de Leergang Ervaringsdeskundigheid Oost-Nederland (LEON) van Saxion Hogeschool te Deventer. Deze ervaringsdeskundigen zijn bijvoorbeeld werkzaam binnen het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel of alleen aan één team gebonden als begeleider. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Ervaringsdeskundigen

In de Nieuwsbrief Raad van Bestuur (Gritter, 2016) wordt geschreven dat er is vastgesteld dat elk team aan het eind van dit jaar een vorm van ervaringsdeskundigheid moet hebben georganiseerd. Het is aan het team om te bepalen hoe dit wordt vormgegeven.

Gritter (2016) schrijft dat er midden mei 2016 een app gelanceerd wordt, als ondersteuning voor het maken van een arrangement, waarbij ervaringsdeskundigheid een duidelijke plek in neemt.

In 2014 maakte een aantal teams al de keuze om ervaringsdeskundige begeleiders te werven. Deze ervaringsdeskundigen zijn alleen werkzaam in dat team. Andere teams maken nog geen gebruik van ervaringsdeskundigheid of kozen ervoor om ervaringsdeskundigen in te huren via het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel (RIBW Groep Overijssel, 2015a). Daarover hieronder meer.

Adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel

Het adviespunt Ervaringsdeskundigheid en Herstel is in 2014 gestart. Voorheen heette dit Team Herstel. Het adviespunt is er om teams en cliënten van het RIBW te ondersteunen. Het doel van het adviespunt is om te laten zien dat er een leven voorbij de psychische beperkingen en problemen mogelijk is. *‘De aanvulling met een ervaringsdeskundige begeleider kan namelijk een welkome spiegel tussen begeleider en cliënt zijn, naar beide kanten.’* (RIBW Groep Overijssel, z.j.-k).

Het adviespunt bestaat momenteel uit vier medewerkers in de functie ervaringsdeskundige. Deze zijn werkzaam in meerdere teams voor een bepaald aantal uren. Teams kunnen zelf

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

ervaringsdeskundigheid inhuren bij dit adviespunt (RIBW Groep Overijssel, 2015a). Het aanbod van het adviespunt is hieronder in het kort uitgewerkt.

Herstelgroepen

Het RIBW biedt herstelgroepen aan. Dit is een zelfhulpgroep voor cliënten, waar de cliënten leren wat herstel is en ervaringen met elkaar kunnen delen. Het idee is om zo zelf een cliënt aan zijn of haar herstel te laten werken door tips en adviezen uit te wisselen. De herstelgroepen van het RIBW bestaan uit acht tot tien mensen die één keer per één of twee weken bij elkaar komen. In het begin is er een ervaringsdeskundige bij die ondersteunt. Na ongeveer drie maanden stapt de ervaringsdeskundige uit de groep. De cliënten gaan dan zonder verdere begeleiding van het RIBW verder (RIBW Groep Overijssel, z.j.-k).

De ervaringsdeskundige helpt de groep in de startfase om zo toe te werken naar een zelfstandig functionerende groep (RIBW Groep Overijssel, z.j.-d).

Direct cliëntcontact

Zoals de titel doet vermoeden vult de ervaringsdeskundige de begeleiding aan door direct cliëntcontact aan te bieden. Dit zijn dus ondersteunende gesprekken.

Het bieden van hoop en empowerment vanuit de ervaringsdeskundige achtergrond staat centraal in dit contact (RIBW Groep Overijssel, z.j.-b).

Review begeleidingsplan en optioneel adviesgesprek

Begeleidingsplannen worden door begeleiders en een cliënt opgesteld voor de cliënt in kwestie. Het adviespunt biedt een scan aan om het begeleidingsplan te beoordelen op herstelgerichtheid.

Het doel van een review van het begeleidingsplan is om het plan herstelgericht en effectief te maken (RIBW Groep Overijssel, z.j.-h). Het adviesgesprek is optioneel, op basis van de beoordeling die is gegeven (RIBW Groep Overijssel, z.j.-i).

Bijwonen zorginhoudelijk overleg

Een zorginhoudelijk overleg is een casuïstiekbespreking, over de ondersteuning van een cliënt door de medewerkers in het team die te maken hebben met deze cliënt. Er kan een ervaringsdeskundige ingehuurd worden die mee luistert en feedback geeft. Het idee hierachter is dat de kwaliteit van de zorg toeneemt (RIBW Groep Overijssel, z.j.-a).

Herstelcollege/training

Een herstelcollege/training is voor de begeleiders in een team. Doel van dit college/deze training is een verdieping aanbrengen op visie en reflectie van de medewerkers over herstel. De herstelvisie wordt toegelicht en besproken (RIBW Groep Overijssel, z.j.-c).

Er worden ook herstelcursussen gegeven, onder andere Herstellen doe je zelf. Deze herstelcursussen worden in de onderstaande kopjes verder toegelicht.

Het geven van de IMR training

IMR is de afkorting van het Engelse Illness Management and Recovery. Hierbij wordt gericht gewerkt aan een aantal thema's. De training bestaat uit twaalf modules en heeft als doel de cliënt strategieën te laten ontwikkelen om op een goede manier om te gaan met moeilijkheden. Er is een training vereist om dit te mogen geven. De modules worden gegeven door een ervaringsdeskundige (dit hoeft niet van het adviespunt te zijn) en een reguliere begeleider (RIBW Groep Overijssel, z.j.-f).

Herstellen doe je zelf

Tot slot is er nog de cursus Herstellen doe je zelf. Ook dit is geen aanbod van het adviespunt maar een herstelcursus die het RIBW aanbiedt aan cliënten. De cursus wordt gegeven door twee cursusleiders die zelf ook meedoen. Voorwaarde is dan ook dat de cursusleiders zelf ervaring moeten

hebben/hebben gehad in de psychiatrie. Daarbij wordt ook als voorwaarde benoemd dat ze deze cursus zelf hebben gevolgd. Het doel is om weer te leren bepalen hoe het eigen leven eruit ziet. Er worden ervaringen gedeeld en thema's besproken (RIBW Groep Overijssel, z.j.-e). Uitgangspunt hierbij is herstelondersteunende zorg.

2.3 Onderzoek naar ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Er is door medewerkers van RIBW GO eerder dit jaar een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot ervaringsdeskundigheid binnen een aantal teams. In dit onderzoek werd aan teams een aantal vragen gesteld over de inzet hiervan. Dit is opgesplitst in de teams die hier geen gebruik van maken en teams die hier al wel gebruik van maken. Dit staat uitgewerkt in subparagraaf 2.3.1 en 2.3.2.

2.3.1 Teams die geen gebruik maken van ervaringsdeskundigheid

Aan de teams die geen gebruik maken van ervaringsdeskundigheid zijn een aantal vragen gesteld betreffende de inzet van ervaringsdeskundigheid. De uitkomsten hiervan zijn hieronder te vinden.

Verwachtingen ten aanzien van ervaringsdeskundigheid

De voornaamste verwachting die vanuit de teams kenbaar werd gemaakt, was het geven van een ander perspectief, op de cliënt en de begeleiding hierbij. Ook direct cliëntcontact en het aansluiten bij zorginhoudelijke overleggen (zogenoemde ZIO's) werden meerdere malen genoemd. Verdere verwachting van de ervaringsdeskundige, was het eigen verhaal kunnen delen en zelfredzaam zijn. Tot slot benoemde een aantal teams nog weinig verwachtingen te hebben, waarvan één team benoemde geen duidelijk beeld te hebben van de mogelijkheden.

Nodig van de organisatie voor de inzet van ervaringsdeskundigheid

Uit de antwoorden op de vraag wat de teams nodig hebben voor de inzet van ervaringsdeskundigheid kwam naar voren dat er behoefte is aan kaders, informatie en kennis. Dit is veelal met elkaar in verband te brengen. De teams geven aan duidelijkheid te willen over hoe de ervaringsdeskundigheid ingezet kan en mag worden (wat mag de ervaringsdeskundige wel of niet, welke positie heeft de ervaringsdeskundige, et cetera) en meer informatie en kennis vanuit de instelling te willen hierover. Verder werden coaching, scholing en werving van de ervaringsdeskundigen genoemd. Evenals ruimte van de instelling qua geld, tijd en opzetten hiervan.

Vormen van ervaringsdeskundigheid inzetten

Op de vraag welke vorm van ervaringsdeskundigheid de teams willen inzetten kwam naar voren dat casuïstiek en ZIO's, evenals maatwerk meerdere keren werden gekozen. Een aantal teams gaf aan individueel cliëntcontact, bijwonen van intervisie en als vrijwilliger/maatje als optie te zien.

Zaken die de teams weerhouden van het maken van de eerste stap

Wat de teams weerhoudt om de eerste stap richting de inzet van ervaringsdeskundigheid te maken is voornamelijk de onduidelijkheid. Dit is onduidelijkheid in de vorm van gebrek aan kennis, van onder andere de verwachtingen van de teams, en van wat de ervaringsdeskundige moet gaan doen. Ook werd genoemd dat de meerwaarde niet alle cliënten duidelijk is. Tot slot werd genoemd dat het niet voldoende leeft binnen de teams en er gebrek aan middelen, zoals geld en tijd, is.

2.3.2 Teams die wel gebruik maken van ervaringsdeskundigheid

Aan de teams die wel gebruik maken van ervaringsdeskundigheid zijn ook een aantal vragen gesteld betreffende de inzet van ervaringsdeskundigheid. De uitkomsten hiervan zijn op de volgende pagina te vinden.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Reden voor het inzetten van ervaringsdeskundigheid

De twee teams die aan hebben gegeven al wel gebruik te maken van ervaringsdeskundigheid gaven als reden dat dit een speerpunt in de organisatie is en de meerwaarde hiervan werd ingezien.

Wijze van inzetten van ervaringsdeskundigheid

Bij beide teams is de ervaringsdeskundige een vrijwilliger. De ene vrijwilliger is laagdrempelig ingezet onder het motto 'er zijn'. De andere vrijwilliger leert praktische vaardigheden aan cliënten.

De ervaring in de praktijk, voordelen en aandachtspunten

Een team gaf aan kaders vanuit de organisatie te missen in de rol die de ervaringsdeskundige kan en mag spelen maar dat de inhoudelijke inbreng goed en van meerwaarde is. Het andere team gaf aan dat de ervaringsdeskundige verlichting van werkdruk geeft en goed bij cliënten aansluit.

Aandachtspunt was het te veel willen en aangeven van de eigen grens van de ervaringsdeskundige (Spelmink, 2016).

Hoofdstuk 3: Ervaringsdeskundigheid

In dit hoofdstuk wordt ervaringsdeskundigheid verder toegelicht. In paragraaf 3.1 komt ervaringskennis in verhouding tot ervaringsdeskundigheid aan bod en in paragraaf 3.2 wordt het beroep ervaringsdeskundige toegelicht.

Paragraaf 3.3 staat in het teken van belangrijke thema's omtrent ervaringsdeskundigheid.

Tot slot worden er een aantal onderzoeken genoemd met betrekking tot de opvattingen over en/of ervaringen met ervaringsdeskundigheid in paragraaf 3.4.

3.1 Van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid

De basis van ervaringsdeskundigheid is dat iemand zelf ervaring heeft met het hebben van en leven met een psychiatrische aandoening en diens gevolgen. Daarbij kan er gedacht worden aan het worstelen met psychiatrische symptomen of een verslaving, het ondergaan van een behandeling hiervoor en het geconfronteerd worden met de reacties van de omgeving met betrekking tot de status als psychiatrisch patiënt en/of verslaafde (Plooy, 2009). Dit heet ervaringskennis.

Ervaringskennis in de context van de psychiatrie wordt door Boertien en van Bakel (2012, p. 11) omschreven als *'het geheel van de verschillende lagen van de aan den lijve ondervonden ervaring en van datgene wat herstel belemmert en bevordert.'* Ervaringskennis is ook het in staat zijn van reflectie op persoonlijke ervaringen, deze een plaats te geven en met anderen ervaringen uit te wisselen. Iemand leert welke vorm van hulp helpt, wat er mis is gegaan en wat de signalen zijn van naderende moeilijkheden. Iemand heeft inzicht in wat er ervaren wordt (Plooy, 2009).

Ervaringskennis wordt uitgebreid door het uitwisselen van ervaringen met lotgenoten, het raadplegen van literatuur en verdere analyse/reflectie (Kennisplein de Ervaringsdeskundige, z.j.). Door het aanleren van vaardigheden om deze ervaringskennis als professional in te zetten, wordt de stap naar ervaringsdeskundigheid gemaakt. Het is het in staat zijn om verder te kijken dan de grenzen van de eigen kennis en ervaringen. Het eigen referentiekader moet niet opgelegd worden aan anderen. De eigen betekenisgeving naar de achtergrond schuiven en die van de anderen naar de voorgrond halen is belangrijk (Boevink, z.j.).

Plooy (2009) noemt ervaringsdeskundigheid het in staat zijn om ervaringskennis op effectieve wijze over te dragen aan derden.

Boertien & Bakel (2012, p. 12) definieerden het als volgt: *'Ervaringsdeskundigheid is het vermogen om op grond van je eigen herstelervaring voor anderen ruimte te maken voor herstel.'*

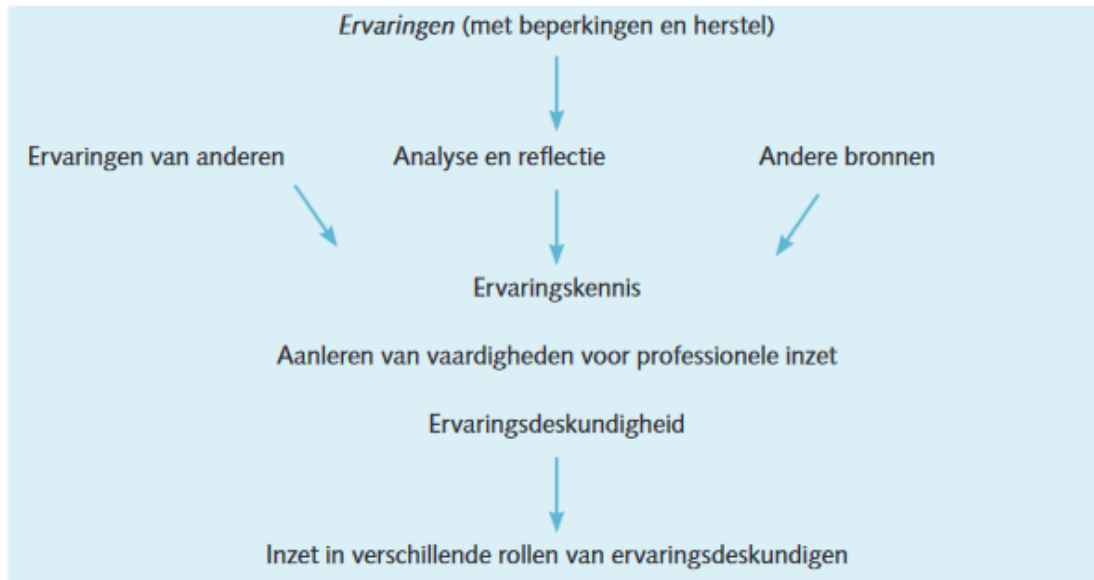
De ervaringsdeskundige heeft het vermogen ontwikkeld om:

- ❖ *De eigen ervaringen met een ontwrichtende aandoening en het te boven komen ervan (herstel) in wederkerigheid in te zetten om (individuele) anderen te ondersteunen bij het vinden of maken van ruimte voor hun persoonlijk herstelproces. De inbreng van de persoonlijke dimensies van herstel onderscheidt een ervaringsdeskundige van reguliere hulpverlenende disciplines.*
 - ❖ *De eigen ervaringen van stigmatisering en empowerment in te zetten om een herstelondersteunende (maatschappelijke) omgeving en herstelondersteunende zorg te bevorderen.*
- De beargumenteerde inbreng van deze aan den lijve ondervonden kennis voor de inrichting van herstelondersteunende zorg is onderscheiden van andere disciplines.'*

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Hieronder is een schema (figuur 5) te vinden dat de samenhang tussen ervaringen, ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid weergeeft. Ervaringen staan aan de basis, die door analyse en reflectie zich ontwikkelen tot ervaringskennis. Hierbij spelen ervaringen van anderen en andere bronnen ook een rol. Wanneer vervolgens vaardigheden worden aangeleerd om het als professional in te zetten wordt de slag naar ervaringsdeskundigheid gemaakt.

Figuur 5. Samenhang ervaringen, ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid (Hilko Timmer, coördinator Bureau Herstel SBWU, in Boertien & Bakel, 2012).

3.2 Het beroep ervaringsdeskundige

Ervaringsdeskundigen vormen een relatief nieuwe beroepsgroep binnen de ggz met zijn eigen specifieke inbreng. In de praktijk blijkt vaak dat de positie van de ervaringsdeskundige niet altijd duidelijk is. Volgens GGZ Nederland heeft dit ook te maken met de prille erkenning voor de ervaringsdeskundige inzet. Ook signaleert GGZ Nederland dat ervaringsdeskundigen op de werkvloer vaak dezelfde reguliere taken uitvoeren als de andere, reguliere, teamleden (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

In 2015 heeft GGZ Nederland een aanvraag ingediend bij de Nederlandse Zorgautoriteit om ervaringsdeskundige als beroep op te nemen in de beroepentabel om zo de financiering rond te krijgen. Hier is positief op gereageerd (Kenniscentrum Phrenos, 2016). Sinds kort is het dus een erkend beroep. Zoals eerder genoemd in paragraaf 2.1.1, zal in 2018 het beroep ervaringsdeskundige wordt toegevoegd aan de tijdschrijvende beroepen van de DBC-beroepentabel (Kraan, 2016).

3.2.1 Ontstaan van het beroep

Volgens Plooy (2009) is de inzet van ervaringsdeskundigheid op het terrein van de geestelijke gezondheid op zich niet zo nieuw. Volgens haar liggen de wortels van de '*psychiatrisch patiënt als drager van kennis*' in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Toen begon de emancipatie van de cliënt tegen de '*ultieme deskundige*' (Plooy, 2009, p. 22). Deze beweging staat ook wel bekend als de antipsychiatrie.

De ontwikkeling van zelfhulpinitiatieven, gebaseerd op de gedachte dat de cliënten experts zijn, kwam op gang. Een gevolg van deze strijd heeft ervoor gezorgd dat er meer voorzieningen zijn opgezet buiten de muren van de instellingen (Plooy, 2009).

Hedendaags zet zich dit voort in de ambulantisering en de beddenreductie.

3.2.2 Beroepscompetentieprofiel

Plooy (2012) en GGZ Nederland et al. (2013) beschrijven dat taken en functieomschrijvingen van ervaringsdeskundigen vaak onduidelijk of afwezig zijn. Daarbij constateren ze dat de ervaringsdeskundigen soms reguliere taken toebedeeld krijgen als uitvoerders van directe zorg. In 2013 is het beroepscompetentieprofiel voor de ervaringsdeskundige uitgewerkt. Aanleiding hiertoe was de behoefte van de praktijk aan een eenduidige opvatting over de kern van de inzet van ervaringsdeskundigheid en de competenties die hierbij horen. Dit was ook noodzakelijk om de scholing voor ervaringsdeskundigheid beter te ontwikkelen (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

In het Ervaringsdeskundigheid beroepscompetentieprofiel (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013) staan verschillende taken en competenties centraal bij de beroepsmatige inzet van ervaringsdeskundigheid. In het onderstaande stuk tekst worden deze kort omschreven.

Kerntaken, taakgebieden en taken

Drie kerntaken staan centraal bij de inzet van ervaringsdeskundigheid, deze worden hieronder verder uitgewerkt vanuit het Ervaringsdeskundigheid beroepscompetentieprofiel (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

1. Ondersteuning bij individuele herstelprocessen

Hieronder valt het ondersteunen van de cliënt bij zijn of haar individuele herstelproces, dagelijkse bezigheden en maatschappelijke participatie en emancipatie. De ervaringsdeskundige creëert vanuit herkenning en reflectie voor de cliënt begrip en ruimte. De ondersteuning is een samenwerkingsproces waarin de omgeving ook een belangrijke rol speelt. Denk hierbij aan belangrijke personen voor de cliënt, maar ook maatschappelijke instellingen die ondersteuning bieden (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

2. Inrichting van herstelondersteunende zorg

Het ondersteunen en bevorderen van de inrichting van herstelondersteunende zorg is ook een taak van de ervaringsdeskundige. Hieronder valt bijvoorbeeld het tegengaan van stigmatisering. Dit vindt plaats door scholing, coaching en ondersteuning van medewerkers en het bevorderen van de samenwerking tussen de ggz en andere maatschappelijke sectoren. Overkoepelend is het streven om de zorg zo te veranderen, qua aanbod en inrichting, dat het daadwerkelijk aansluit op de behoeften van de gebruikers van de zorg (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

3. Tegengaan van stigmatisering en creëren van maatschappelijke kansen

De ervaringsdeskundige gaat discriminatie en stigmatisering tegen door een positieve cultuur te scheppen. Door het creëren van een vrije ruimte faciliteert de ervaringsdeskundige een proces van empowerment waarbinnen mensen bepalen hoe zij hun leven vorm geven en invloed hebben op hun leefomstandigheden (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

Deze kerntaken vormen de basis voor het beroep van de ervaringsdeskundige. Ze zijn met elkaar verbonden. Voor het uitvoeren van deze taken is ervaringskennis nodig. Die ervaringen zet de ervaringsdeskundige in. Het biedt hoop vanuit een doorleefd herstel. De ervaringsdeskundige heeft kennis vanuit cliëntperspectief over herstel, empowerment en stigma.

Deze kerntaken zijn weer uitgewerkt naar verschillende taakgebieden met de bijhorende taken en activiteiten. Deze taakgebieden zijn: cliëntgebonden taken, organisatiegebonden taken en professiegebonden taken (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013). Onder cliëntgebonden taken valt bijvoorbeeld het ondersteunen van het individuele herstelproces van de cliënt en mensen in groepsverband begeleiden. Organisatiegebonden taken zijn onder andere

deskundigheidsbevordering van reguliere hulpverleners, teams adviseren en bijdragen aan onderwijs en onderzoek.

Taken zoals reflecteren op het eigen handelen, bijdragen aan beroepsontwikkeling en expertise op peil houden zijn professiegebonden taken (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

Competenties

De overkoepelende competentie van de ervaringsdeskundige is:

‘Ervaringsdeskundigheid in kunnen zetten en herstel kunnen faciliteren.’ (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013, p. 41).

Ervaringsdeskundigen hebben verscheidene competenties nodig die zij in kunnen zetten bij het uitvoeren van alle (kern)taken. Het is een basishouding.

Hieronder staan de generieke en specifieke competenties opgesomd, zoals omschreven in Ervaringsdeskundigheid beroepscompetentieprofiel (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013)

De volgende generieke competenties ondersteunen de overkoepelende competentie:

1. *Niet-medisch taalgebruik;*
2. *Betekenisgeving kritisch en open kunnen bezien;*
3. *Oordeelloos luisteren;*
4. *Wederkerige inbreng met respect voor verschil;*
5. *Flexibel met grenzen omgaan;*
6. *Begrip van en vertrouwen hebben in herstel;*
7. *Begrip van en voor conflicten;*
8. *Reflectie en introspectie;*

De volgende specifieke competenties ondersteunen de overkoepelende competentie:

9. *Contactueel en communicatief vaardig zijn in individuele contacten en met groepen;*
10. *Kunnen inzetten van eigen ervaringen op empowerende wijze;*
11. *Methodisch handelen;*
12. *Samenwerken;*
13. *Conceptueel en normatief denken;*
14. *Voorlichten, adviseren, coachen en scholen;*
15. *Zelfsturing en zelfhantering*

(GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013, pp. 40-47).

Vakkennis en beroepsthema's

Om ervaringsdeskundigheid te kunnen blijven ontwikkelen zijn er een aantal kennisgebieden en beroepsthema's genoemd. Zo is het kennisgebied herstel en herstelondersteuning dat bestaat uit onder andere: herstelondersteunende zorg, presentatiebenadering, empowerment, ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid en zingeving en spiritualiteit (GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos, 2013).

Verder wordt door GGZ Nederland et al. (2013) nog onderscheidt gemaakt tussen kennistheoretische, praktijkgeoriënteerde en contextuele kennisgebieden met daarbij bijhorende kennisaspecten.

3.3 Belangrijke thema's rondom ervaringsdeskundigheid

In de onderstaande kopjes worden verschillende thema's rondom ervaringsdeskundigheid uitgewerkt die passend zijn bij het beroep. Dit zijn de termen: herstel, stigma's, empowerment en paradoxen omtrent ervaringsdeskundigen

3.3.1 Herstel

Boertien en van Bakel (2012) stellen dat ervaringsdeskundigheid alles te maken heeft met het concept herstel. Het begrip herstel kan wat verwarring teweeg brengen. Er wordt snel gedacht aan genezing, waar ook gedacht wordt dat mensen met (ernstige) psychiatrische problemen niet genezen kunnen worden. In dit geval gaat herstel over *'Het (leren) leven met een ontwrichtende aandoening, beperking of kwetsbaarheid waarbij de mogelijkheden en kracht van de mens centraal staan. Dit in tegenstelling tot de onmogelijkheden van de beperking, aandoening of kwetsbaarheid.'* (Hendriksen-Favier, Rooijen, & Nijnsens, 2012, p. 21). Herstel kan gepaard gaan met stilstand en terugval (Erp, Boertien, Rooijen, Bakel, & Smulders, 2015).

Het is belangrijk om herstel als een proces te zien dat niet altijd een duidelijke uitkomst heeft. De aandoening hoeft niet te verdwijnen om te herstellen. Het gaat om acceptatie en leren leven met en voorbij de beperking. Het herstelconcept is volgens Fisher en Chamberlin (2004) onlosmakelijk verbonden met zelfbeschikking, empowerment en emancipatie van mensen met psychische aandoeningen.

Gagne (in Hendriksen-Favier, Rooijen, & Nijnsens, 2012, p.22) beschrijft in 2004 verschillende fasen van herstel:

1. *Overweldigd worden door de aandoening*
2. *Worstelen met de aandoening*
3. *Leven met de aandoening*
4. *Leven voorbij de aandoening*

Het overdragen van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid is volgens Hendriksen-Favier, Rooijen en Nijnsens (2012, p 24) onmisbaar bij de ondersteuning van herstelprocessen. *'Ervaringsdeskundigen kunnen andere cliënten de weg wijzen naar hun eigen kracht, maar ook een inhoudelijke bijdrage leveren aan verbetering van de kwaliteit van de geestelijke gezondheidszorg.'*

Conclusie van *Herstelgerichte zorg in Nederland: modegril of daadwerkelijke verandering* is dat deze verandering geen modegril betreft maar een omwenteling in de zorg (Brouwers, Gestel-Timmerman, & Nieuwenhuizen, augustus 2013).

3.3.2 Stigma's

'Stigma is het negatieve beeld dat een groep of samenleving heeft over mensen die afwijken van wat de groep normaal vindt.' (Boertien & Bakel, 2012, p. 11).

Stigmatisering is het bevestigen van het negatieve zelfbeeld van de betreffende groep. Deze negatieve beelden kunnen (onbewust) ook door de hulpverlener worden bevestigd. De relatie tussen hulpverlener en cliënt speelt hierin mee. De hulpverlener wordt neergezet als alwetend, gezond en helpend, waar de cliënt wordt geassocieerd met niet wetend, hulpeloos en ziek. Dit is een extra stigma naast het stigma dat de diagnose van een psychiatrische stoornis vaak al met zich mee brengt (Boertien & Bakel, 2012).

Het psychiatrisch stigma beslaat over het algemeen termen als onvoorspelbaar, gevaarlijk en onbetrouwbaar (Van Weeghel in Erp, Boertien, Rooijen, Bakel, & Smulders, 2015).

Denk bijvoorbeeld aan de reclame van de Media Markt, met de slogan: *Ik ben toch niet gek?* Er wordt gesteld dat de beeldvorming ten aanzien van psychiatrische aandoeningen zo sterk is, dat een volledig neutrale houding bijna onmogelijk is. De slachtoffers van stigmatisering voegen zich gemakkelijk naar deze beeldvorming van de samenleving, dit heet zelfstigma. Door uitsluiting en discriminatie op basis van psychiatrische aandoeningen hebben de slachtoffers van stigmatisering meer te maken met werkeloosheid, eenzaamheid en een slechtere gezondheid (Erp, Boertien, Rooijen, Bakel, & Smulders, 2015).

Uit onderzoek van Schulze (in Helmus & Jager, 2015) in 2007 is gebleken dat hulpverleners in gelijke mate stigmatiseren als burgers in de samenleving.

Stuart, Arboleda-Flórez en Sartorius (2012) beschrijven dat veel mensen met psychische problemen zich ook gestigmatiseerd voelden door hun hulpverlener.

3.3.3 Empowerment

Empowerment is een gevoel van kracht. De kracht om mogelijkheden te ontplooiën en grenzen te verleggen. *‘Empowerment wordt ook wel het tegengif tegen stigmatisering en uitsluiting genoemd.’* (Erp, Boertien, Rooijen, Bakel, & Smulders, 2015, p. 31).

Herstel en empowerment hebben veel met elkaar gemeen, maar zijn niet hetzelfde. Waar herstel gaat om het proces met verschillende fasen, gaat empowerment over de aspecten van het in kracht komen die onderdeel uitmaken van het herstelproces.

Volgens Erp et al. (2015) wordt empowerment soms als eenzijdig proces gezien van de persoon in kwestie maar dit is niet het geval. Ze stellen dat iemand niet in zijn of haar kracht kan komen wanneer de samenleving uitsluit en discrimineert. Daarom noemen zij empowerment een tweezijdig proces van zowel het individu als de samenleving.

Het uitwisselen van ervaringen van cliënten en het bouwen aan bewustwording kan onder de noemer ‘empowerment’ geplaatst worden. Denk hierbij aan initiatieven zoals de cursus *Herstellen doe je zelf*. De gemeenschappelijke problemen, niet de diagnose, staan centraal (Boevink, 2009).

3.3.4 Paradoxen omtrent ervaringsdeskundigen

Weerman (2016, p.19) signaleert een paradoxale positie bij ervaringskennis. Hoewel het in toenemende mate wordt gewaardeerd in de GGZ, is dat bij opleidingen Social Work wel anders. *‘Het je profileren met ‘ervaringsdeskundigheid’ op basis van een persoonlijk herstelproces van een ontwrichtende aandoening was – en is – binnen de professionele hulpverlening ‘not done’.’*

Ervaringsdeskundigen kunnen in contact met cliënten ook een zekere paradox tegenkomen. Doordat ze verder zijn met hun eigen herstel, kunnen zij een voorbeeldfunctie zijn en hoop geven. Tegenligger hiervan is echter dat contact met een ervaringsdeskundige ook kan wijzen op de lange weg die nog afgelegd moet worden door de cliënt, wat demotiverend kan werken (Oude, Oosterum, & Leeuw, 2011). Weerman (2016) schrijft in haar academisch proefschrift dat het erkennen van ervaringskennis een paradoxaal effect kan hebben op stigmatisering. Het kan schaamte en stigma verminderen, maar ook versterken als de deskundigheid te sterk wordt gebaseerd op een aspect van iemands identiteit die gestigmatiseerd is.

3.4 Onderzoeken met betrekking tot opvattingen over en/of ervaringen met ervaringsdeskundigheid

Hieronder is aandacht voor een aantal publicaties over opvattingen over en/of ervaringen met betrekking tot ervaringsdeskundigheid. Het is tamelijk lastig om publicaties te vinden die na 2012/2013 dateren. Er is dan ook voor gekozen om te kijken naar de inhoud en de relevantie boven die van de actualiteit.

3.4.1 Inzet ervaringsdeskundigheid in de GGZ: van stigma naar succes

In het artikel *Inzet ervaringsdeskundigheid in de GGZ: van stigma naar succes* wordt het onderzoek naar de rol van ervaringsdeskundigen en de uitkomsten hiervan beschreven. Het onderzoek is op basis van een literatuurstudie en interviews met verschillende partijen (ervaringsdeskundigen, reguliere begeleiders en teamleiders) uitgevoerd binnen dertien GGZ-teams in verschillende organisaties, zoals: klinische teams, ACT-teams, teams voor woonzorg ondersteuning, et cetera. (Oude, Oosterum, & Leeuw, 2011).

Uit dit onderzoek kwam naar voren dat alle partijen (verwijzende naar de ervaringsdeskundigen, reguliere begeleiders en teamleiders) aangaven dat het contact tussen de ervaringsdeskundigen en cliënten gelijkwaardiger en nabijer is dan tussen cliënten en reguliere begeleiders. Tevens vonden ze dat er snel onderling vertrouwen was tussen de cliënten en ervaringsdeskundigen, mede dankzij zelfonthullingen en herkenning van ervaringen, problemen en gevoelens. Daarom vonden ze ook dat ervaringsdeskundigen een voorbeeldfunctie konden vervullen voor de cliënten. Hierdoor kan zelfstigma bij cliënten bestreden worden. De reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen stellen

dat deze voorbeeldfunctie niet zo vanzelfsprekend is omdat cliënten te veel kunnen opkijken tegen de ervaringsdeskundige of hun eigen zwakte in het succes van de ervaringsdeskundige zien.

Deze partijen vonden ook dat de ervaringsdeskundigen aan cliënten kunnen laten zien dat herstel mogelijk is en je na een opname succesvol kan zijn. Daarbij plaatsten de ervaringsdeskundigen de nuance dat dit niet betekent dat ze dezelfde weg zullen of moeten afleggen.

Alle partijen zien het gevaar van te betrokken kunnen raken bij de cliënt als ervaringsdeskundige. Er moet een balans zijn, die gevonden kan worden wanneer iemand aansluit bij de wensen en behoeften van de cliënt en niet uitgaat van de eigen ervaringen en problematiek. Er wordt gesteld dat dit alleen kan als de ervaringsdeskundige niet zelf nog in het proces van herstel zit of nog te vol is van de eigen problematiek.

Over de samenwerking tussen de ervaringsdeskundigen en de reguliere begeleiders wordt gezegd het over het algemeen goed verloopt. Toch zeggen zowel de ervaringsdeskundigen als de reguliere begeleiders dat ervaringsdeskundigen niet altijd door alle reguliere begeleiders worden geaccepteerd, of in ieder geval niet in gelijke mate. Vaak heeft dit tijd nodig. De teamleiders en reguliere begeleiders benoemen dat ze ervaringsdeskundigen als volwaardig teamlid zien, maar niet alle ervaringsdeskundigen voelen dit zo. Alle partijen benoemen het gevaar dat de ervaringsdeskundige nog te veel als ex-cliënt kan worden gezien. Tevens benoemen de ervaringsdeskundigen dat ze een uitzonderingspositie hebben in het team door de kritische rol die ze vervullen. Alle partijen zeggen dat het moeilijk is voor ervaringsdeskundigen om die kritische rol te vervullen omdat ze zich afzetten tegen een team waar ze bij willen horen.

Ervaringsdeskundigen laten de reguliere begeleiders zien dat ze op een andere manier met cliënten om kunnen gaan. Reguliere begeleiders geven dan ook aan dat ze zich meer bewust worden van het eigen handelen door de aanwezigheid van de ervaringsdeskundigen.

Alle groepen gaven aan dat het vertrouwen in de ervaringsdeskundige nog moet groeien, deels doordat het een nieuwe functie is maar ook omdat het vertrouwen in de belastbaarheid nog pril is. Ook het vertrouwen in de meerwaarde en deskundigheid moet nog groeien. Vanuit de reguliere collega's en teamleiders zijn er vragen over de omgang met vertrouwelijke informatie door de ervaringsdeskundige. Wanneer de ervaringsdeskundige eenmaal wordt opgenomen als volwaardig teamlid is er ook bewondering en respect van de reguliere begeleiders. Door het aanvankelijke gebrek aan vertrouwen bestaat het gevaar dat de ervaringsdeskundige zichzelf overvraagd. De rol die een ervaringsdeskundige krijgt in een team is ook een knelpunt. Hoe minder reguliere taken een ervaringsdeskundige heeft, des te meer ruimte er is om ervaringsdeskundigheid neer te zetten. De andere kant hiervan is dat wanneer een ervaringsdeskundige volledig mee draait in een team, hij of zij ook eerder als volwaardig wordt gezien.

Tot slot geven reguliere begeleiders en teamleiders aan dat het duidelijk moet zijn hoe een ervaringsdeskundige wordt beoordeeld en welke eisen er aan het functioneren worden gesteld. Wanneer er kritisch wordt gekeken naar het functioneren van een ervaringsdeskundige, worden ze ook sneller als volwaardig teamlid gezien (Oude, Oosterum, & Leeuw, 2011).

3.4.2 Who knows?!

Bij het project *Who Knows?!* is onderzoek gedaan naar de ervaring met de inzet van ervaringsdeskundigheid. Hieruit bleek dat in de praktijk men vaak niet goed weet welke taken en rollen bij de ervaringsdeskundige horen. Een vraag die ook de aanleiding is geweest voor dit onderzoek.

De inzet van ervaringsdeskundigen dient twee doelen. Aan de ene kant werkt een ervaringsdeskundige aan zijn of haar eigen herstel en arbeidsrevalidatie door het hebben van een daginvulling, rollen innemen, het opdoen van sociale contacten, et cetera. Aan de andere kant werkt een ervaringsdeskundige aan het verbeteren van de hulp- en dienstverlening en het ondersteunen van cliënten in hun herstelproces.

Het onderzoek zag dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan ervaringsdeskundigen, waar het eerst enkel draaide om het in staat zijn om het eigen verhaal te vertellen en daarop te reflecteren.

In een aantal situaties bleek de ervaringsdeskundige nog niet in staat om anderen te ondersteunen in hun herstelproces en herstelgerichte rollen op zich te nemen. In een aantal van deze gevallen is het niet goed gegaan, dit had gevolgen voor de ervaringsdeskundige, de omgeving en de beeldvorming over de inzet van ervaringsdeskundigen.

‘Het werken in ons zorgsysteem gaat uit van diagnoses, indicaties, symptoomreductie en van ‘zorghandelingen’ gekoppeld aan een hoeveelheid tijd die dat zou kosten. Herstelondersteunend werken gaat uit van krachten, zingeving, samenwerkingsrelaties, kwaliteit van leven en maatwerk.’ (Desain, et al., 2013).

Dit betekent dat ervaringsdeskundigen en reguliere begeleiders in de knel kunnen komen met herstelondersteunend werken en de dagelijkse praktijk.

Een ander punt dat het onderzoek aanhaalt is de groeiende professionalisering van de inzet van ervaringsdeskundigen. Zo krijgen sommige ervaringsdeskundigen een eigen caseload met de daarbij horende reguliere verantwoordingssystematiek. Dit maakt het moeilijk om de eigenheid van de inzet van ervaringsdeskundigheid te behouden. Er wordt ook gewaarschuwd voor exclusiecriteria die door professionalisering ontstaat waarbij een scheidslijn wordt getrokken tussen ervaringsdeskundigen die verder of minder ver zijn in hun herstel. Daarom wordt gesteld dat bij verdere ontwikkeling van de herstelondersteunende zorg het noodzakelijk is om de waarden van de herstelvisie te bewaken om te voorkomen dat deze verdwijnen binnen het bestaande systeem (Desain, et al., 2013).

3.4.3 Vriend GGZ

Vriend GGZ is een initiatief dat zorg biedt aan cliënten. Bijzonder van Vriend GGZ is dat de medewerkers voor een belangrijk deel bestaan uit (voormalig) cliënten van de ggz.

Vriend GGZ bestaat uit ambulante begeleiding, maar ook uit zogenoemde ‘Vriendenhuizen’. Dit zijn kleinschalige voorzieningen waar voor langere of kortere tijd gebruik van kan worden gemaakt.

‘Mensen komen binnen als cliënt en kunnen – als zij dat willen en voldoende zijn toegerust – doorstromen naar vrijwillige of betaalde functies binnen de organisatie. In een aantal gevallen betreft dat de functie als begeleider van één of meerdere cliënt(en), maar het kan ook een bijdrage aan het onderhoud en/of de ontwikkeling van de Vriendenhuizen betreffen. Zo zijn er verschillende (ex)cliënten werkzaam als administratieve kracht, schoonmaker, receptionist etc. Eén van de doelstellingen van Vriend GGZ is dat 50% van de betaalde functies worden ingevuld door (ex) cliënten.’ (Karbouniaris, 2013).

Uit het onderzoeksrapport van Vriend GGZ blijkt dat de cliënten het contact met de ervaringsdeskundige als gelijkwaardiger zien en dat de reguliere zorg cliënten afhankelijk maakt door de ongelijke posities die daarbij worden ervaren. Daarbij wordt gezegd dat in de reguliere ggz de ervaringsdeskundige niet gelijk staat aan andere hulpverleners. Ze zouden lager ingeschaald worden, minder verantwoordelijkheden hebben, et cetera. Bij Vriend GGZ zou de dialoog centraal staan, waardoor er in die zin geen sprake is van statusverschillen.

Het onderzoeksrapport stelt dat, zoals Huisman (2016) in subparagraaf 2.1.1 ook benoemde, ervaringsdeskundigen als bedreiging worden gezien in de reguliere ggz en zij vanwege hun achtergrond nog wel eens argwanend behandeld kunnen worden. Ook worden de grenzen van afstand en nabijheid genoemd als mogelijk anders dan de reguliere hulpverleners. Deze gedogen cliënten vaak niet in de privésfeer. Tevens is er meer aandacht voor andersoortige hulpverlening bij Vriend GGZ, waar dit in de reguliere hulpverlening vaak vanuit een medisch oogpunt bekeken wordt. Kritische kanttekeningen zijn er ook. Soms zijn ervaringsdeskundigen nog druk bezig met hun eigen herstel en/of verwerkingsproces. Enkele cliënten benoemen dat de reguliere ggz wellicht over meer (gespecialiseerde) kennis en passende opleidingsachtergrond beschikt. Ook is het niet geschikt voor mensen die een strakke structuur nodig hebben met duidelijk regels.

Als meerwaarde van de ervaringsdeskundige worden de volgende punten genoemd: laagdrempelig, toegankelijk, sterk inlevingsvermogen, oprechte interesse, begrijpt de cliënt beter, bevordert de maatschappelijke status en herstel.

Als risico werd genoemd dat de ervaringsdeskundige te veel ruimte in neemt met zijn of haar verhaal en misschien de verantwoordelijkheid nog niet aan kan (Karbouniaris, 2013).

Hoofdstuk 4: Methode

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de keuzes die zijn gemaakt bij het uitvoeren van dit onderzoek. Allereerst zal in paragraaf 4.1 onderbouwd worden waar dit onderzoek zich op richtte. In paragraaf 4.2 komt de onderbouwing van de literatuurstudie aan bod, waar is toegelicht hoe de gebruikte literatuur is gevonden. Paragraaf 4.3 is gericht op de onderbouwing van het praktijkonderzoek.

Tot slot wordt er aandacht besteedt aan de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek in paragraaf 4.4.

4.1 Karakterisering onderzoek

Het onderzoek richtte zich op de praktijk, om specifiek te zijn: de medewerkers primair proces (begeleiders A, B en C), ervaringsdeskundigen en cliënten die ondersteuning ontvangen van RIBW Groep Overijssel. Dit onderzoek is beschrijvend en er wordt door het bestuderen van literatuur en een praktijkonderzoek data verzameld.

Het onderzoek is kwalitatief door de literatuurstudie en de open vragen in de enquêtes en kwantitatief door de gesloten vragen in de enquêtes.

Dit past bij het onderzoek omdat er naar opvattingen gevraagd wordt binnen heel RIBW Groep Overijssel. Om dit breder neer te kunnen zetten waren enquêtes genoodzaakt. Daarbij is ruimte gelaten voor eigen input en onderbouwing van de onderzoeksgroepen.

De uitkomst van dit onderzoek kan aanleiding geven tot het maken van keuzes of het starten van een vervolgonderzoek (Donk & Lanen, 2014).

4.2 Onderbouwing literatuurstudie

Om verdieping aan te brengen in de relevante onderwerpen van het onderzoek is voorafgaande aan het praktijkonderzoek een literatuurstudie gedaan.

De gebruikte literatuur is gevonden door gebruik te maken van boeken, interne documenten, Google, Google books en Google Scholar. Hierbij is ook gekeken naar literatuur die eerder door school is aangeboden of aanbevolen. Deze zoektermen zijn opgenomen in de onderstaande tabel, figuur 6. Tevens heb ik door het versturen van e-mails naar de cliëntenadministratie en het centraal bureau contact gelegd met RIBW Groep Overijssel voor meer en uitgebreidere informatie.

Hoofdstuk en thema	Onderdeel	Zoektermen
Hoofdstuk 2: Context en instelling	<i>Context: actuele ontwikkelingen</i>	Actuele ontwikkelingen, WMO, veranderingen zorg, bezuinigingen, zorguitgaven, ontwikkelingen GGZ, participatie, participatiewet, participatiesamenleving, ambulantisering, beddenreductie, herstel, herstelbeweging, herstelondersteunende zorg, stelselwijziging, ervaringsdeskundig inzet
	<i>Instelling: RIBW Groep Overijssel</i>	RIBW Groep Overijssel, jaarverslag RIBW *Nieuwsbrief, adviespunt ervaringsdeskundigheid, ervaringsdeskundigheid, over RIBW, cijfers, gemeenten
Hoofdstuk 3: Ervaringsdeskundigheid	<i>Van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid</i>	Ervaringskennis, ervaringsdeskundig, beroepscompetentieprofiel

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

	Het beroep ervaringsdeskundige	**Beroep, beroepscompetentieprofiel, ontstaan, erkend, erkend beroep, erkenning, erkenning beroep, positie, taak, functie, ontwikkelingen, definitie
	Belangrijke thema's rondom ervaringsdeskundigheid	Herstel, stigma's, stigma ervaringsdeskundig, paradox ervaringsdeskundig, empowerment, ervaringsdeskundigheid belangrijk, thema's ervaringsdeskundige
	Onderzoeken met betrekking tot opvattingen over en/of ervaringen met ervaringsdeskundigheid	Opvattingen ervaringsdeskundig, meningen ervaringsdeskundig, onderzoeken ervaringsdeskundig, praktijk ervaringsdeskundig

* zoektermen via interne site van RIBW Groep Overijssel

** De hier gebruikte zoektermen zijn gezocht in combinatie met het woord ervaringsdeskundig

Figuur 6. Zoektermen literatuur per onderdeel.

Tips van ervaringsdeskundigen en medewerkers van het RIBW zijn verder onderzocht.

Daarbij is er ook literatuur gevonden door de literatuurlijst en bronnen na te gaan van een aantal namen die veel voorkomen in artikelen over ervaringsdeskundigheid, zoals Wilma Boevink en Annette Plooy. Het academisch proefschrift van Alie Weerman is daarnaast inspiratie geweest voor andere mogelijke bronnen en zelf als bron gebruikt.

Gerenommeerde instanties en bekendere en betrouwbare bronnen zoals de Rijksoverheid, kenniscentrum Phrenos, GGZ Nederland, Centraal Bureau voor de Statistiek en Trimbos-instituut zijn geraadpleegd voor zowel literatuur als andere betrouwbare bronnen.

Er is daarnaast gekeken op sociale vraagstukken, Vakvereniging voor Ervaringswerkers, Sozio, Movisie, en verschillende kennisbanken. Sommige van deze bronnen zijn gebruikt in de literatuur, anderen boden opstapjes voor andere literatuur.

Om er zeker van te zijn dat de gebruikte literatuur kwalitatief hoogstaand is, zijn de websites bekeken op grond van de informatie die er beschikbaar was (bijvoorbeeld het stukje 'Over ons' en samenwerkingspartners). Zo boden zich ook weer nieuwe bronnen aan. Auteur en instellingen werden door de zoekmachine van Google gehaald om deze te kunnen beoordelen op betrouwbaarheid. Door verder te kijken naar de actualiteit van de bronnen, evenals de controleerbaarheid maakt dat de relevantie en betrouwbaarheid wordt gewaarborgd.

Er zijn verschillende soorten tekstbronnen gebruikt, zoals: vakliteratuur, onderzoeksrapporten, informatie op websites, documenten voor communicatie met de directe omgeving en de interne communicatie. Denk hierbij aan databases, gerenommeerde instanties, kranten en tijdschriften, et cetera (Donk & Lanen, 2014).

4.3 Onderbouwing praktijkonderzoek

De gebruikte onderzoeksmethode voor het onderzoek van de praktijk waren twee verschillende enquêtes. In subparagraaf 4.3.1 licht ik de enquête van de medewerkers verder toe, hierin zijn extra vragen verwerkt voor de ervaringsdeskundigen. In subparagraaf 4.3.2 doe ik hetzelfde voor de enquête voor cliënten.

4.3.1 Enquête voor reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen

Voor de reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen is een enquête gemaakt. De dataverzamelmethode, samenstelling, populatie en steekproef en de analysemethode worden hieronder toegelicht.

Dataverzamelmethode

Er is gekozen voor het maken van een enquête om zo meer medewerkers te kunnen bereiken. Om de lading te dekken zijn verschillende soorten vragen gesteld in deze enquête, samengesteld vanuit de

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

literatuur, tips, de onderzoeksvraag en de deelvragen. Deze enquête bestond onder andere uit: open vragen, gesloten vragen, meerkeuzevragen en beoordelingstabellen.

Daarbij was er ruimte voor onderbouwingen en eigen invullingen.

Centraal stond om te proberen opvattingen te achterhalen.

Samenstelling

In de enquête zitten in totaal dertig vragen verwerkt. De enquête is als volgt samengesteld:

- ❖ Vraag één tot en met vijf zijn optioneel en voor iedereen toegankelijk;
- ❖ Vraag zes tot en met drieëntwintig worden getoond afhankelijk van eerder gegeven antwoorden, zoals functie en ervaringen. Daarbij zijn de vragen naar toelichtingen niet verplicht gesteld om verder te kunnen;
- ❖ Vraag vierentwintig tot en met dertig zijn voor iedereen toegankelijk, daarbij zijn de open vragen naar opvattingen ook niet verplicht gesteld.

De vragen zijn toegevoegd als bijlage 1 van dit onderzoek.

Om ervoor te zorgen dat de enquête de lading dekte, is feedback gevraagd van de begeleidende docent, de onderzoeksgroep van school en de onderzoeksbegeleiders van RIBW GO.

Populatie en steekproef

De onderzoeksgroep van deze enquête richtte zich op begeleiders A, B, C en ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn binnen RIBW GO. De vragenlijst is toegespitst op deze medewerkers omdat deze in de uitvoering van hun werk op het moment het meeste te maken hebben met de inzet van ervaringsdeskundigheid. Al deze medewerkers zijn verzocht om de enquête in te vullen. Er is in de enquête gevraagd naar geslacht, leeftijd, opleiding en dienstjaren om een beeld te vormen van de diversiteit van de respondenten. Er is geen verdere selectie geweest van de respondenten.

Het lijkt op steekproeftrekking, waarbij deze medewerkers niet gekozen zijn maar allemaal in aanmerking kwamen en de enquête in mochten vullen (Donk & Lanen, 2014). Het is echter moeilijk te zeggen hoeveel van deze medewerkers er daadwerkelijk bereikt zijn. Honderdvierendertig mensen zijn begonnen aan de enquête. Honderdzeven medewerkers hebben deze enquête volledig ingevuld. Er is voor gekozen om ook de gegevens van de medewerkers die eerder stopten met de enquête te verwerken omdat daar tevens nuttige informatie tussen staat. Er is goed gebruik gemaakt van de open vragen om toelichting te geven. Dat maakt dat er ook kwalitatieve gegevens zijn verzameld. Om voldoende respons te krijgen is er contact geweest met het communicatiebureau van het RIBW, Prima Donna. Er hebben oproepen gestaan op medewerkersportaal (een interne site voor medewerkers van het RIBW) en er zijn mails gestuurd naar de medewerkers in kwestie. Daarnaast is er overleg geweest met de stagebegeleiders vanuit het RIBW.

Analysemethode

Voor de gesloten vragen van de enquête wordt voor de analyse gebruik gemaakt van de site waarop de enquêtes zijn gemaakt, namelijk: enquetesmaken.nl.

Deze site verwerkt door middel van de normale wiskundige formules de resultaten (Schenk, 2016).

Voor de percentages komt dat dus neer op de volgende berekening:

Aantal antwoorden van keuzemogelijkheid : totaal aantal respondenten x 100 = percentage.

Deze gegevens zijn in aantallen en percentages weergegeven. Hierdoor konden de grafieken, die in hoofdstuk vijf en bijlage 3 staan, met Excel worden gemaakt.

De kwalitatieve gegevens zijn verwerkt door codering. Ze zijn gelabeld in verschillende thema's waardoor dit makkelijker gecodeerd kon worden. Dit is gedaan in een Word-bestand, deze zijn zichtbaar in bijlage 4.

4.3.2 Enquête voor cliënten

Voor de cliënten van RIBW GO is tevens een enquête gemaakt. Hieronder wordt de dataverzamelmethode, samenstelling, populatie en steekproef en de analysemethode toegelicht.

Dataverzamelmethode

De keuze voor enquêtes is gemaakt om zo meer cliënten op een laagdrempelige manier te kunnen bevragen over de opvattingen die zij hebben. De vragen zijn vergelijkbaar met de vragen die zijn gesteld aan de medewerkers. Sommige woorden zijn veranderd voor de leesbaarheid en enkele vragen weggelaten.

Om tot de kern te komen zijn verschillende soorten vragen gesteld in deze enquête. Denk bijvoorbeeld aan vragen vanuit de literatuur, tips, de onderzoeksvraag en de deelvragen. Deze enquête bestond onder andere uit: open vragen, gesloten vragen, meerkeuzevragen, schaalvragen en beoordelingstabellen. Daarbij was er ruimte voor onderbouwingen en eigen invullingen. Centraal stond om te proberen opvattingen te achterhalen.

Samenstelling

De enquête bestaat uit twintig vragen. De samenstelling is als volgt:

- ❖ Vraag één tot en met zeven zijn deels optioneel en is om algemene informatie te verschaffen;
- ❖ Vraag acht tot en met veertien worden getoond afhankelijk eerder gegeven antwoorden, zoals of er eerder contact is geweest met een ervaringsdeskundige en hoe dit contact is ervaren. Daarbij zijn de vragen naar toelichtingen niet verplicht gesteld om verder te kunnen.
- ❖ Vraag vijftien tot en met twintig zijn voor iedereen toegankelijk, daarbij zijn de open vragen naar opvattingen ook niet verplicht gesteld.

De vragen zijn toegevoegd als bijlage 2 van dit onderzoek.

Om ervoor te zorgen dat de enquête de lading dekte, is feedback gevraagd van de begeleidende docent, de onderzoeksgroep van school en de onderzoeksbegeleiders van RIBW GO.

Populatie en steekproef

De onderzoeksgroep van deze enquête richtte zich op de cliënten die ondersteuning krijgen van RIBW GO. Er hebben oproepen op het cliëntenportaal gestaan om cliënten uit te nodigen de enquête in te vullen. Ook zijn er e-mails uitgegaan naar begeleiders, partnerberaden en andere contactpersonen om de enquête bij cliënten onder de aandacht te brengen. Opvallend was dat het moeilijk was om de cliënten te bereiken. Het is lastig om te zeggen hoeveel cliënten uiteindelijk daadwerkelijk bereikt zijn. De enquête is zevenendertig keer ingevuld, waarbij een aantal keer de laatste vragen niet ingevuld waren. Er is voor gekozen om de gegevens van de cliënten die eerder stopten met de enquête wel te verwerken omdat daar ook nuttige informatie tussen staat. Er is goed gebruik gemaakt van de open vragen om toelichting te geven. Dat maakt dat er ook kwalitatieve gegevens zijn verzameld. Om voldoende respons te krijgen is er contact geweest met al de bovenstaande partijen en de onderzoeksbegeleiders vanuit RIBW. Er is de cliënten gevraagd naar onder andere geslacht, leeftijd, woonsituatie en het aantal jaren van ontvangen begeleiding. Alle cliënten mochten de enquête invullen, net zoals ook bij de medewerkers primair proces en ervaringsdeskundigen, is er geen onderscheidt gemaakt.

Analysemethode

Voor de gesloten vragen van de enquête wordt voor de analyse gebruik gemaakt van de site waarop de enquêtes zijn gemaakt, namelijk: enquetesmaken.nl.

Deze site verwerkt door middel van de normale wiskundige formules de resultaten (Schenk, 2016).

Voor de percentages komt dat dus neer op de volgende berekening:

Aantal antwoorden van keuzemogelijkheid : totaal aantal respondenten x 100 = percentage.

Deze gegevens zijn in aantallen en percentages weergegeven. Hierdoor konden de grafieken, die in hoofdstuk vijf en bijlage 3 staan, met Excel worden gemaakt.

De kwalitatieve gegevens zijn verwerkt door codering. Ze zijn gelabeld in verschillende thema's waardoor dit makkelijker gecodeerd kon worden. Dit is gedaan in een Word-bestand, zie bijlage 4.

4.4 Betrouwbaarheid en validiteit

Zoals beschreven door Donk en Lanen (2014) zijn onderzoeksresultaten nooit echt valide te noemen. Dit komt bijvoorbeeld door verschillende invloeden waar iemand zich nooit helemaal bewust van kan zijn.

Er is overleg gevoerd met ervaringsdeskundigen, cliënten, collega's en de begeleidende docent. Dit is gedaan door aan te sluiten bij vergaderingen, het onderwerp onder de aandacht te brengen en gesprekken plannen om het over ervaringsdeskundigheid, het onderzoek en de instelling te hebben. Dit wordt ook wel democratische validiteit genoemd (Donk & Lanen, 2014). De uitkomsten van deze gesprekken en overleggen werden mee genomen in beslissingen, aanpassingen en onderwerpen in dit onderzoek.

Bij RIBW GO worden vaker enquêtes aangeboden om meer informatie te verkrijgen over bepaalde onderwerpen, dit sluit dus mooi aan bij wat medewerkers gewend zijn. Dit waarborgt enige procesvaliditeit (Donk & Lanen, 2014).

De dialogische validiteit is door tussentijdse feedbackmomenten van de begeleidende docent, de onderzoeksgroep van school en de onderzoeksbegeleiders bewerkstelligt.

Om de validiteit verder te vergroten en de betrouwbaarheid te controleren is er gebruik gemaakt van triangulatie. Er is voor brontriangulatie gezorgd door enquêtes te maken voor twee verschillende typen respondenten, een voor de medewerkers primair proces en ervaringsdeskundigen en een voor de cliënten.

Daarbij is ook nog onderscheid te maken in medewerkers primair proces en ervaringsdeskundigen die de enquête voor medewerkers in hebben gevuld, die afhankelijk van eerder gegeven antwoorden bepaalde vragen wel of niet te zien kregen. Dit geldt ook voor de cliënten. In de literatuur is gebruik gemaakt van brontriangulatie door verschillende bronnen te raadplegen (Donk & Lanen, 2014).

Tevens is er gebruik gemaakt van methodische triangulatie door het uitvoeren van enquêtes naast de literatuurstudie (Donk & Lanen, 2014). Hierbij is gebruik gemaakt van open vragen om ook kwalitatieve data te kunnen verzamelen. De enquêtes hebben gedurende één maand en een aantal dagen online gestaan om in te vullen.

Verschillende personen hebben geholpen om mensen te benaderen om de enquêtes in te vullen.

Daarbij werd ook literatuur aanbevolen door de begeleidende docent, praktijkbegeleiders en respondenten. Daarnaast is er transparantie door het schrijven van dit hoofdstuk waarbij er verantwoording af wordt gelegd.

Dit alles vergroot de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek.

Hoofdstuk 5: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het praktijkonderzoek getoond. Deze resultaten worden onderverdeeld in de gesloten vragen en de open vragen. Paragraaf 5.1 bestaat uit de uitkomst van de gesloten enquêtevragen van de respondenten. In paragraaf 5.2 worden de resultaten van de open vragen van de enquête weergegeven. In bijlage 3 is een uitgebreidere versie van de resultaten te vinden. Het onderstaande is daar een samenvatting van. In bijlage 4 is de codering van de open vragen van de enquête te vinden. De gegevens van de ingevulde enquêtes, zoals weergegeven op de site van de enquête, zijn toegevoegd als bijlage 5 en 6 van dit onderzoek. Doordat er geen nummers aan de respondenten gekoppeld zijn in de enquête, zijn er geen respondentnummers weergegeven bij de gebruikte citaten.

5.1 Uitkomst enquête, gesloten vragen

Hieronder zijn de antwoorden van de enquêtevragen verder uitwerkt. Dit is in subparagraaf 5.1.1 toegespitst op alle medewerkers. In subparagraaf 5.1.2 wordt dit uitgewerkt aan de hand van de antwoorden van de reguliere begeleiders en in subparagraaf 5.1.3 op die van de ervaringsdeskundige medewerkers. Tot slot worden in subparagraaf 5.1.4 de antwoorden van de cliënten getoond.

5.1.1 Alle medewerkers

In totaal hebben honderdvierendertig medewerkers de enquête ingevuld, waarvan honderdzeven tot het einde. Alle resultaten zijn afgerond tot hele getallen en weergegeven in percentages van het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld. Hieronder zijn een aantal algemene gegevens van deze medewerkers verder uitgewerkt in grafieken.

In figuur 7 is de verdeling tussen mannen en vrouwen te zien en in figuur 8 de verdeling in leeftijd van de respondenten.

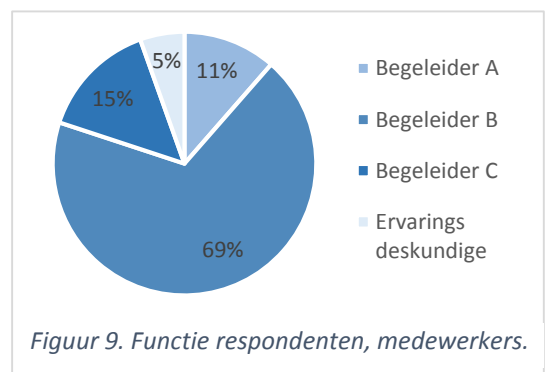
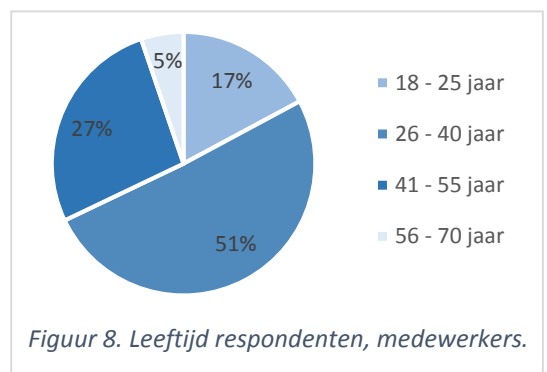
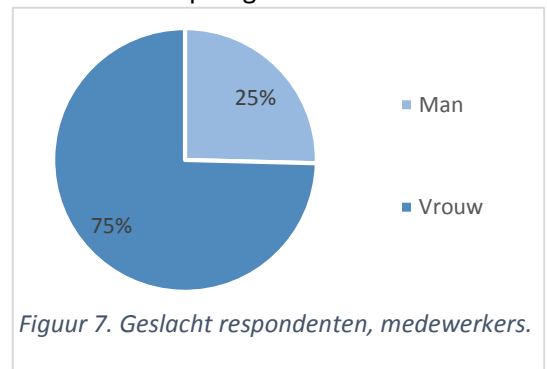
Aan de hand van deze grafieken is te stellen dat het merendeel van de respondenten vrouwelijk is (namelijk driekwart van de respondenten) en het merendeel tussen de zesentwintig en veertig jaar oud is.

Figuur 9 toont de functies binnen RIBW GO van de respondenten. Qua functies is de begeleider B het meest vertegenwoordigd, met negenenzestig procent van de respondenten. De begeleiders C beslaan vijftien procent en de begeleiders A beslaan elf procent. De kleinste groep bestaat uit de ervaringsdeskundigen met vijf procent van de respondenten. Onder de vrouwen is de functieverdeling als volgt:

- ❖ Begeleider A: dertien procent;
- ❖ Begeleider B: zevenenzestig procent;
- ❖ Begeleider C: zestien procent;
- ❖ Ervaringsdeskundigen: drie procent.

Bij de mannen is dit:

- ❖ Begeleider A: zes procent;
- ❖ Begeleider B: achtenzeventig procent;
- ❖ Begeleider C: zes procent;
- ❖ Ervaringsdeskundigen: negen procent.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Wanneer gekeken wordt naar de relatie tussen functie en opleidingsniveau wordt zichtbaar dat van de begeleiders A dertien procent een MBO niveau drie, zestig procent een MBO niveau vier en zevenentwintig procent een HBO opleiding heeft afgerond.

Bij de begeleiders B heeft veertig procent MBO niveau vier, drieënvijftig procent HBO, vier procent post HBO en twee procent een master behaald.

Onder de begeleiders C heeft zes procent MBO niveau vier, zevenenzestig procent HBO en achtentwintig procent een post HBO als hoogst genoten opleiding.

Van de vijf procent ervaringsdeskundigen heeft zeventien procent een MBO niveau twee, drieëndertig procent een MBO niveau vier, drieëndertig procent een HBO en zeventien procent een post HBO opleiding gevolgd.

Hieronder worden de gegevens gesplitst in reguliere begeleiders (de begeleiders A, B en C) en ervaringsdeskundigen.

5.1.2 Reguliere begeleiders

In de enquête werd gevraagd of er contact is geweest met één, of meerdere, ervaringsdeskundige(n) binnen RIBW GO. De uitkomst hiervan is te zien in figuur 10. Hieruit blijkt dat tweeënnegentig procent van de reguliere begeleiders contact heeft gehad met één of meerdere ervaringsdeskundige(n).

Van de acht procent die had aangegeven geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen werkte zestig procent minder dan één jaar bij het RIBW en dertig procent tussen de één en drie jaar. Tien procent gaf aan tussen de zeven en negen jaar bij het RIBW te werken. Van de acht procent die niet eerder contact heeft gehad, is tachtig procent begeleider B, de andere twintig procent is begeleider A.

Deze medewerkers gaven ook minder vaak toelichtingen bij de open vragen. Bij de meerkeuzevraag naar de reden hiervan, gaf zestig procent aan dat de kans zich niet had voorgedaan. Dertig procent gaf aan dat dit was omdat er geen ervaringsdeskundigen zijn in het team waarin zij werkzaam zijn. Twintig procent had zelf een antwoord ingevoegd, zij hadden als onderbouwing gegeven dat dit nog niet nodig werd geacht door de cliënten en dat er voorheen wel een persoon als ervaringsdeskundige werkte,

'...alleen deze moest weg vanwege een niet te krijgen vast contract'.

De reguliere begeleiders die aan hadden gegeven wel contact te hebben gehad, komen qua geslacht, functie en leeftijd grotendeels overeen met de eerdergenoemde algemene percentages.

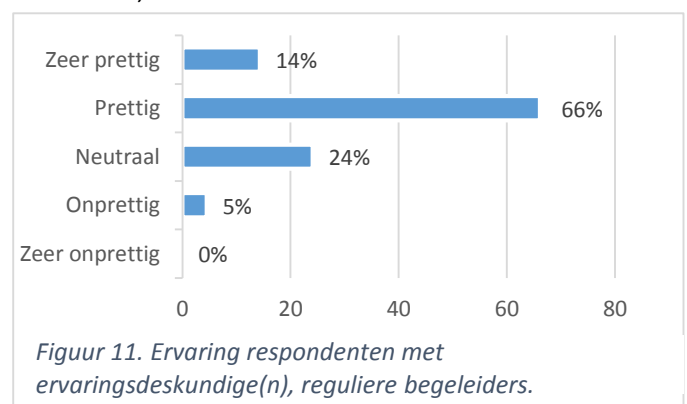
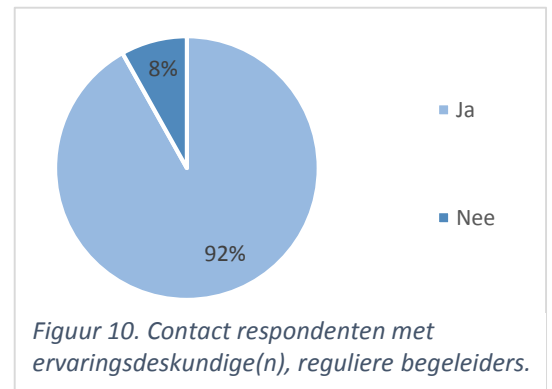
Aan deze groep werd gevraagd hoe zij dit contact hebben ervaren, er waren meerdere antwoorden mogelijk. Figuur 11 toont de percentages van dit antwoord. Zesenzestig procent heeft het contact met de ervaringsdeskundigen als prettig ervaren en veertien procent vond het zeer prettig. Vijf procent labelde het contact als onprettig en niemand als zeer onprettig. Vierentwintig procent stond er neutraal tegenover.

De reguliere begeleiders zijn gevraagd waarom het contact op die manier is ervaren. De resultaten daarvan worden weergegeven bij subparagraaf 5.2.1.

Op de vraag of er een ervaringsdeskundige

werkzaam is in het team waar de reguliere begeleiders werkzaam zijn zei het merendeel van de respondenten van niet, tweeënvijftig procent. Bij achtenveertig procent is dit wel het geval.

Ook werden de reguliere begeleiders gevraagd of zij cliënten stimuleren om contact met ervaringsdeskundigen aan te gaan.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

In figuur 12 is te zien dat vijfenveertig procent aangeeft van wel. Zevenendertig procent doet dit soms en achttien procent niet. Vervolgens is de respondenten gevraagd waarom ze dit wel of niet deden. De respondenten die aangaven dit soms te doen is gevraagd om aan te geven welke redenen er waren voor zowel het wel vragen, als het niet vragen.

De toelichting die is gegeven om dit wel aan cliënten te vragen staat hieronder uitgewerkt.

Negenenzeventig procent gaf als reden dat ze dachten dat de cliënt hier behoefte aan had. Op de tweede en derde plek stonden de argumenten: *ik vind dat belangrijk* en *er is een ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk*, met veertig en negenendertig procent.

Twaalf procent had een eigen aanvulling. Zo werd er benoemd:

'Ik heb vaak gezien dat het heel goed werkt', 'bij bepaalde problemen (trauma's, dwang, enz.) hebben ze eerder een ingang bij een cliënt' en 'Het is een mooie aanvulling in de begeleiding'.

De woorden gelijkwaardigheid, erkenning en herkenning werden ook gebruikt in het gebied voor extra aanvullingen als redenen om cliënten wel te stimuleren om contact aan te gaan met een ervaringsdeskundige.

Bij redenen om het niet te vragen werden de onderstaande antwoorden gegeven.

Met drieëndertig procent staat het argument *er is geen ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk* op nummer één. Achtentwintig procent geeft aan het vergeten te vragen/er niet aan te denken en zevenentwintig procent benoemd te weten dat de cliënt dit niet wil. Drieëntwintig procent benoemd dat het geen onderwerp van gesprek is. Niemand koos voor het antwoord *ik vind dat niet belangrijk*.

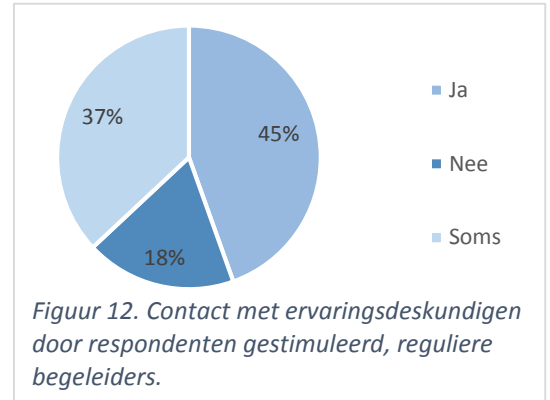
De respondenten is gevraagd om aan te geven in hoeverre zij het eens zijn met een aantal stellingen. Wanneer er naar het rekenkundig gemiddelde en de standaarddeviatie wordt gekeken, wordt het zichtbaar dat de meerderheid van de respondenten regelmatig in dezelfde lijn antwoord geven. Opvallend was dat mensen die eerder hadden aangegeven geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen hoger eens/helemaal eens scoorden op de stelling dat ervaringsdeskundigen een te grote betrokkenheid hebben bij cliënten.

Waar de reguliere begeleiders het meer met elkaar over eens waren, zijn de stellingen: *ervaringsdeskundigheid heeft een duidelijke meerwaarde in het beroep* en *ervaringsdeskundigen helpen reguliere begeleiders de cliënt anders te zien*. Bijzonder om te zien is, dat bij de stellingen waarbij staat dat de ervaringsdeskundige een reguliere begeleider zou vervangen, er een opbouwende mate is van percentages die aantonen dat de respondenten het er helemaal niet mee eens zijn. Waar het percentage bij de begeleider A nog vierendertig is, is dat bij de begeleiders C gestegen naar tweeënveertig procent. Daarbij is er één procent van de respondenten die afwijkt van het merendeel van de antwoorden. Deze ene procent gaat in tegen de algemeen heersende mening en zegt het helemaal eens te zijn met de stelling. Wanneer de resultaten van deze stellingenlijst gesplitst werden op hoe het contact met ervaringsdeskundigen is ervaren (op basis van de gegeven antwoorden zoals eerder weergegeven in figuur 11: onprettig, neutraal, prettig en zeer prettig) kwam naar voren dat de respondenten die het contact als onprettig hebben ervaren het vaker eens waren met de stelling dat ervaringsdeskundigheid cliënten wijst op de lange weg die ze nog te gaan hebben.

Eenzelfde soort vraag is gesteld aan de respondenten, dan toegespitst op termen die de opvattingen van deze groep over ervaringskundigheid in het algemeen weergeven.

Ook hier is gekeken naar eventuele verschillen in ervaringen met de ervaringsdeskundigen.

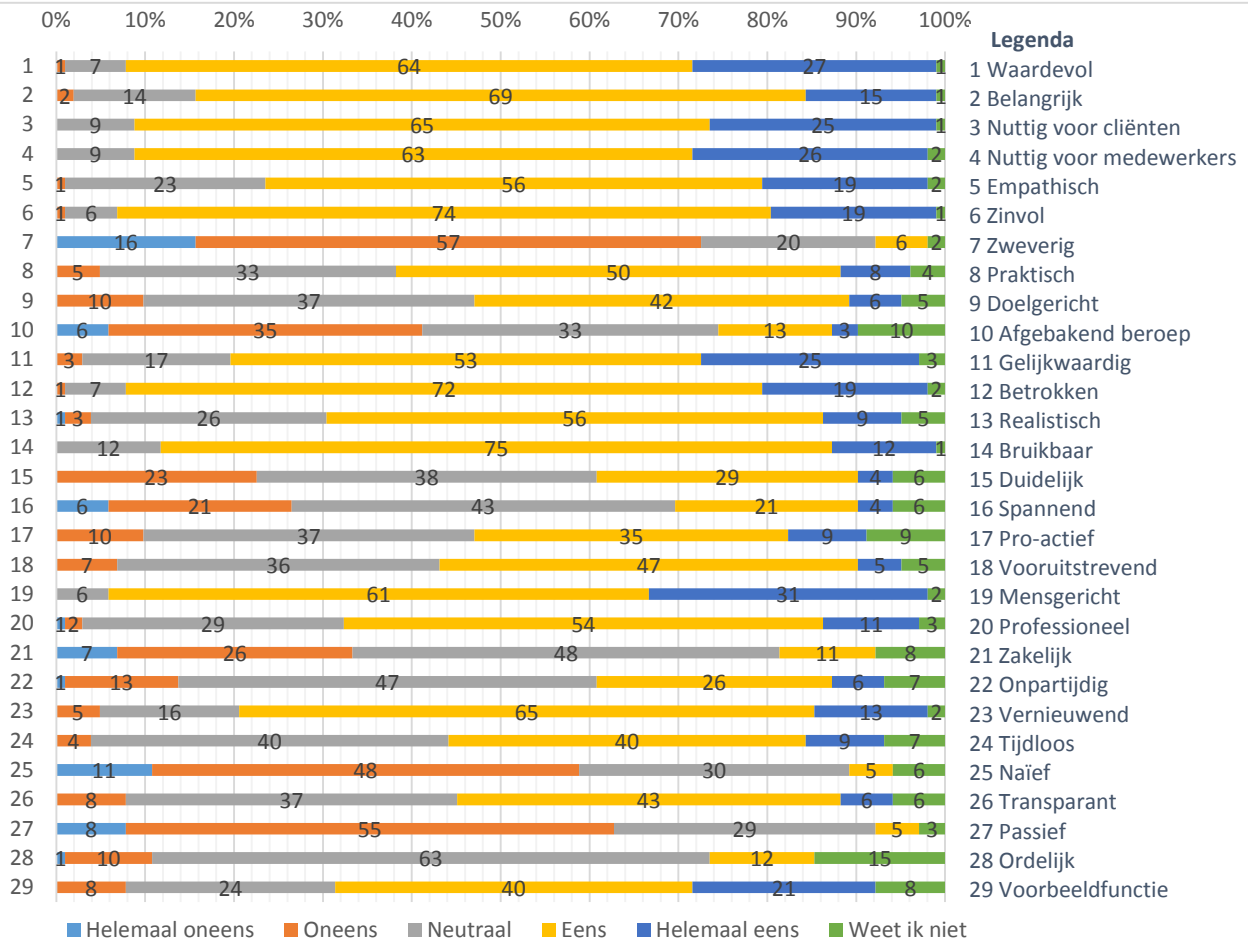
Opvallend was dat, van de respondenten die het contact als onprettig hebben ervaren, vijfentwintig procent het oneens is met de termen: *waardevol*, *belangrijk* en *zinvol*.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De respondenten die het contact als zeer prettig hadden aangemerkt, antwoorden bij deze vraag vaker met *helemaal mee eens*. In figuur 13 (in de bijlage 3, figuur 14), is te zien wat de reguliere begeleiders hebben geantwoord zonder verdere relatie met andere vragen.

Figuur 13. Termen passende bij opvattingen ervaringsdeskundigheid door respondenten in percentages, reguliere begeleiders.

Tot slot werd gevraagd naar de taken die volgens de respondenten bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen.

Hierin wordt duidelijk dat zevenennegentig procent vindt dat er contact met teams/begeleiders moet zijn om mee te denken en te doen. Zesennegentig procent vindt dat er direct cliëntcontact moet zijn en tweeennegentig procent vindt dat het opstarten van herstelgroepen bij de functie van een ervaringsdeskundige hoort. Er is gekeken of deze percentages bijzonderheden vertoonden wanneer er op de ervaringen, zoals eerder in figuur 11 aangetoond, werd gefilterd. Hierin viel op dat bij de reguliere medewerkers die het contact als onprettig hadden aangemerkt, vijftig procent aangaf dat meedoen met teamuitjes bij de functie van een ervaringsdeskundige hoort. Bij de reguliere begeleiders die het contact als zeer prettig hadden ervaren was dit tweeennegentig procent.

5.1.3 Ervaringsdeskundigen

In dit onderdeel komen de antwoorden van de gesloten vragen van de ervaringsdeskundigen aan bod. Beginnende bij het aantal jaren werkzaam binnen RIBW GO.

Van de ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn is één derde minder dan één jaar in dienst van het RIBW. Nog één derde is tussen de één en drie jaar werkzaam bij het RIBW en het laatste deel gedurende vier a zes jaar bij het RIBW.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De respondenten is gevraagd naar de algemene ervaring als ervaringsdeskundige in de praktijk met betrekking tot een aantal onderdelen. De resultaten zijn hieronder, in figuur 14, in een grafiek weergegeven (in bijlage 3, figuur 16).

Uit deze gegevens kan worden opgemaakt dat zesenzestig procent van de ervaringsdeskundigen zich een volwaardig teamlid voelt. Zeventien procent geeft aan zich geen volwaardig teamlid te voelen in contact met collega's en nog eens zeventien procent geeft aan dat dit per team verschilt. Alle ervaringsdeskundigen voelen zich serieus genomen in het contact met cliënten.

Zesenzestig procent geeft aan te weten wat de taken zijn die ze uit horen te voeren. Zeventien procent staat daar neutraal tegenover en zeventien procent geeft aan het helemaal oneens te zijn met deze stelling. Bij de stelling *mijn collega's weten wat mijn taken zijn* geeft zeventien procent van de respondenten aan helemaal oneens te zijn en vijftig procent oneens. Er wordt aangegeven dat ervaringsdeskundigen het idee hebben dat cliënten beter weten wat de taken zijn, ten opzichte van de collega's. Dit is af te leiden uit het percentage bij het antwoord eens. Dit is bij de cliënten vijftig procent en bij de collega's drieëndertig procent.

Uit de antwoorden is ook op te maken dat zeventien procent van de respondenten het helemaal eens en zeventien procent het helemaal oneens is met de stelling dat ze anders behandeld/bekeken worden door collega's vanwege het beroep dat ze uitvoeren. Drieëndertig procent staat er neutraal tegenover en nog eens drieëndertig procent geeft aan dat dit per team verschilt. Vervolgens is de respondenten gevraagd of ze, naast de bovengenoemde elementen, nog ergens tegen oplopen in het uitoefenen van het beroep. Daarop kwamen twee antwoorden, namelijk:

'Gemis aan vakgenoten, weinig kennis over herstelondersteunend werken binnen de organisatie' en 'Soms veel vertellen over het ervaringsdeskundige zijn, anders dan echt aan het werk zijn'.

De vraag over in hoeverre de respondenten het eens zijn met stellingen, die ook aan de reguliere begeleiders is gesteld, is tevens aan de ervaringsdeskundigen gesteld.

Aan de hand van de standaarddeviatie en het rekenkundig gemiddelde is te stellen dat de ervaringsdeskundigen de vragen net wat scherper beantwoorden. Ze leken een duidelijkere, eenduidigere mening te hebben over de stellingen. De percentages van de antwoorden liggen daar ook dicht bij elkaar. Vooral de stelling dat ervaringsdeskundigheid een tijdelijke trend is werd door alle ervaringsdeskundigen beantwoord met *helemaal oneens/oneens*.

Telt de ervaring?

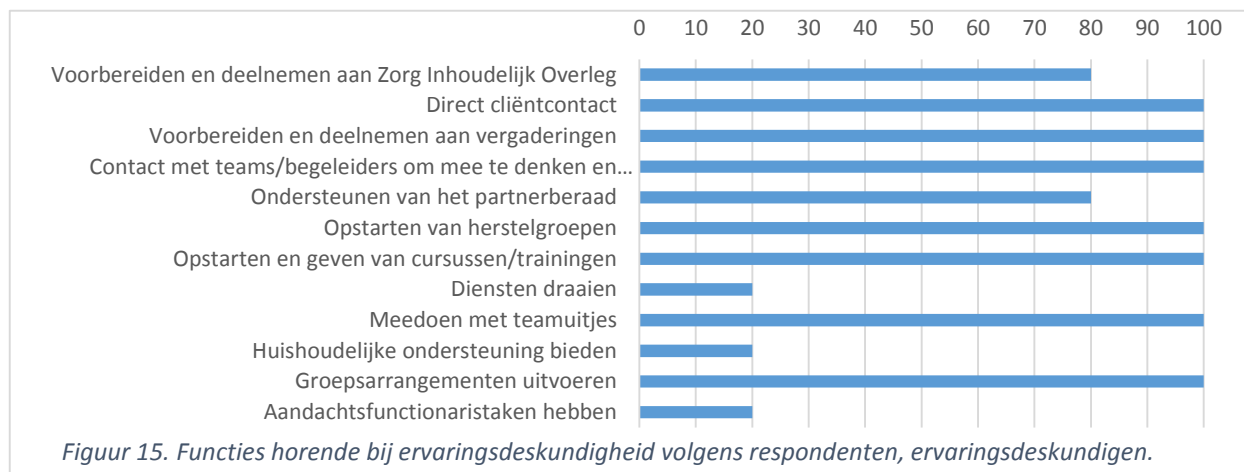
Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Er is gevraagd in hoeverre de onderstaand termen passen bij de opvattingen over ervaringsdeskundigheid aan de respondenten.

Op de termen: *zweverig*, *naïef* en *passief* werden antwoorden gegeven variërende van helemaal oneens en oneens, tot neutraal bij enkelen. Met de term *duidelijk* gaf tachtig procent aan het eens te zijn en twintig procent reageerde neutraal. De termen waar overal met eens en helemaal eens (honderd procent) op werden gereageerd zijn: *waardevol*, *belangrijk*, *nuttig voor cliënten*, *nuttig voor medewerkers*, *zinnig*, *gelijkwaardig*, *betrokken*, *realistisch*, *bruikbaar*, *mensgericht*, *professioneel*, *vernieuwend*, *transparant* en *voorbeeldfunctie*.

De reguliere begeleiders waren het hier grotendeels mee eens. In de termen transparant, voorbeeldfunctie en realistisch zat meer verschil (tussen de eenenvijftig en vijfendertig procent verschil). Wat in het oog sprong is dat zowel de mannen, als de vrouwen, geen gebruik maakten van de keuzemogelijkheid waarbij wordt gezegd dat ze het niet weten. Dit in tegenstelling tot de reguliere begeleiders, waar bij elke vraag minimaal één procent en maximaal vijftien procent aangaf het niet te weten.

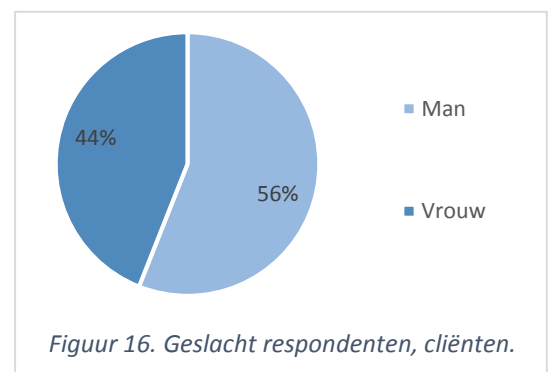
Tot slot is de vraag gesteld welke taken volgens de ervaringsdeskundigen bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen. In figuur 15 (in bijlage 3, figuur 19) staan de antwoorden van de respondenten weergegeven in percentages.

Wanneer de resultaten van de ervaringsdeskundige respondenten naast die van de reguliere begeleiders werd gelegd viel op dat de percentages op enkele gebieden een grotere afwijking vertoonden. Hieruit is op te maken dat de reguliere begeleiders het voorbereiden en deelnemen aan vergaderingen (vijfenzeventig procent), groepsarrangementen uitvoeren (zestig procent) en het opstarten van cursussen en trainingen (eenenzeventig procent) aanzienlijk minder vinden passen bij de functie van een ervaringsdeskundige dan de ervaringsdeskundigen zelf, die op deze onderdelen honderd procent scoorden.

5.1.4 Cliënten

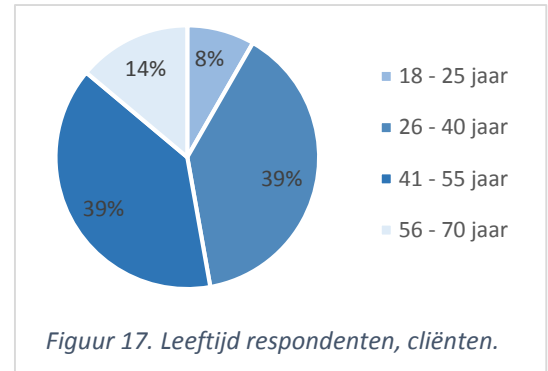
In totaal hebben zesendertig cliënten de enquête ingevuld, waarvan 33 tot het einde. Alle resultaten zijn afgerond tot hele getallen en weergegeven in percentages van het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld. Allereerst is in figuur 16 (in bijlage 3, figuur 21) de verdeling in geslacht van de respondenten te zien. In deze grafiek is te zien dat de verdeling tussen mannen en vrouwen niet ver uit elkaar ligt, met vijfenzeventig procent mannen en vierenveertig procent vrouwen.

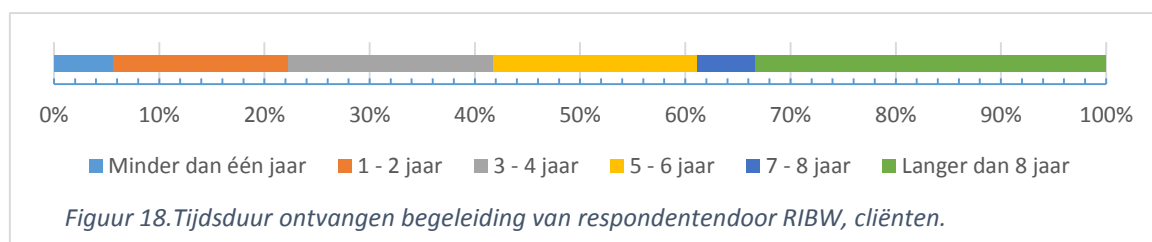
Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De leeftijd van de respondenten is inzichtelijk gemaakt in figuur 17 (in bijlage 3, figuur 22). Geen van de respondenten was jonger dan achttien jaar of ouder dan zeventig jaar. Gekeken naar de relatie tussen geslacht en leeftijd is te zien dat vijftig procent van de mannelijke respondenten tussen de 41 en 50 jaar is. Daarbij zijn er meer vrouwen in de leeftijdscategorie 26 – 40 te vinden (vijftig procent van de vrouwelijke respondenten).

Bij de vraag naar hoelang de respondenten begeleiding ontvangen van het RIBW was geen aanzienlijk verschil tussen de mannelijke en vrouwelijke respondenten waar te nemen. Hieronder is in figuur 18 (in bijlage 3, figuur 23) de algemene verdeling van de tijdsduur van ontvangen begeleiding tussen de respondenten te zien. Uit deze cijfers blijkt dat het merendeel van de respondenten langer dan acht jaar begeleiding van het RIBW ontvangt.

Uit de daaropvolgende vraag bleek dat zeventig procent van de respondenten niet eerder ondersteuning van een ervaringsdeskundige heeft ontvangen. Tweeëntwintig procent gaf aan dit wel te hebben ontvangen en acht procent wist dit niet.

Tussen deze antwoorden van de respondenten en de tijdsduur van de ontvangen begeleiding was geen significant verschil te onderscheiden.

De tweeëntwintig procent die had aangegeven wel ondersteuning van een ervaringsdeskundige te hebben ontvangen, scoorde de behoefte aan ondersteuning door een ervaringsdeskundige gemiddeld op een 7.4 op een schaal van tien. De zeventig procent die aan hadden gegeven geen ondersteuning te hebben ontvangen scoorde de behoefte aan ondersteuning lager, met een gemiddelde van een 5.1. De acht procent van de respondenten die aangaven het niet te weten, scoorde de behoefte aan ondersteuning het laagst, met een score van 4.3.

De cliënten die aan hebben gegeven dat er contact met ervaringsdeskundige(n) is geweest, is gevraagd hoe dit contact is ervaren. Daarop antwoordde nul procent dat het zeer onprettig of onprettig was. Zeventien procent ervoer het contact als neutraal. Drieëndertig procent vond de ondersteuning prettig en zevenenzestig procent vond de ondersteuning zeer prettig.

De respondenten die eerder aan hadden gegeven geen ondersteuning te hebben gehad van ervaringsdeskundigen of dit niet te weten is gevraagd waarom er geen ondersteuning is geweest. Uit de antwoorden bleek dat bij het merendeel, drieënzeventig procent, de kans zich niet heeft voorgedaan/het niet is voorgesteld. Zeventien procent van de respondenten gaf aan dat ze niet wisten dat het kon. Nogmaals zeventien procent gaf aan daar geen behoefte aan te hebben/voor gekozen te hebben en nog zeventien procent gaf aan niet te weten wat ze konden verwachten. Een respondent plaatste de opmerking nog te denken dat het in opkomst was en niet inzetbaar in het team waar hij of zij onder valt.

Bij de vraag waarom de ondersteuning van de ervaringsdeskundige als neutraal is ervaren, heeft één respondent geantwoord:

‘ED was als stagiaire in opleiding en had nog een weg te gaan’.

Op de vraag wat maakte dat de ondersteuning van de ervaringsdeskundige als prettig werd ervaren, werd benoemd dat er sprake was van gelijkwaardigheid en erkenning. Hij of zij werd ook omschreven

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

als een fijn persoon die wist waar hij of zij het over had en de cliënt hielp met zijn toekomst om ervaringsdeskundige te worden. Een andere respondent gaf aan:

‘Dat de ander snapt wat het is om hulp te ontvangen, dat die snapt wat het is om psychisch kwetsbaar te zijn. Er is meer inlevingsvermogen en makkelijker aansluiting. Als de ander iets deelt over zijn of haar eigen kwetsbaarheid voelt het voor mij gelijkwaardiger’.

Tot slot werd nog benoemd dat het zelfvertrouwen geeft en gerust stelt.

De respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens waren met een aantal stellingen.

Wanneer er naar de standaarddeviatie wordt gekeken is te zien dat deze erg ruim is. De meningen zijn dus erg verdeeld.

Er is een verdeling gemaakt tussen de respondenten die eerder hebben aangegeven wel of niet ondersteuning te hebben ontvangen van een ervaringsdeskundige. Van de respondenten die hebben aangegeven wel contact te hebben gehad, was honderd procent van de respondenten het helemaal eens met de stelling dat contact met ervaringsdeskundigen een toekomstperspectief gaf. Ook de meerwaarde van de ervaringsdeskundigen werd gescoord op honderd procent ‘eens/helemaal eens’. In vergelijking met de medewerkers zijn er geen opvallende verschillen te zien. Wel viel op dat de cliënten vaker aangaven iets niet te weten.

De cliënten is gevraagd in hoeverre zij het eens waren met bepaalde termen. Uit de data is op te maken dat de cliënten vaker neutraal tegenover de stellingen stonden. Dit kan ook te maken hebben met het ontbreken van de keuzemogelijkheid die aangeeft het niet te weten.

Ook hier is een verdeling gemaakt in de respondenten die aan hebben gegeven ondersteuning te hebben gehad van een ervaringsdeskundige. De respondenten die aan hadden gegeven wel contact te hebben gehad, waren het allemaal eens/helemaal eens met de termen: *waardevol, nuttig voor andere begeleiders/medewerkers, zinvol, praktisch, betrokken en mensgericht*.

Met de term *zweverig* is honderd procent van de respondenten die contact heeft gehad het oneens. Opvallend is dat de percentages eens/helemaal eens in vergelijking met de termen waar ervaringsdeskundigen honderd procent op scoorden, het laagste ligt van alle respondenten (ervaringsdeskundigen en reguliere begeleiders). Meest opvallend was de term *nuttig voor mij*, waar tweeënveertig procent van de cliënten het eens/helemaal eens was. Ook de term *transparant* scoorde vijfenvijftig procent lager op *eens/helemaal eens* dan de ervaringsdeskundigen. De voorbeeldfunctie werd door vierenvijftig procent van de cliënten gezien als passend bij de opvattingen over ervaringsdeskundigheid.

5.2 Uitkomst enquête, open vragen

Hieronder zijn de antwoorden van de open vragen verder uitwerkt doormiddel van thematisering en codering. Dit is eerst toegespitst op de reguliere begeleiders in subparagraaf 5.2.1, vervolgens op de ervaringsdeskundigen in subparagraaf 5.2.2 en tot slot op de cliënten in subparagraaf 5.2.3.

5.2.1 Reguliere begeleiders

In de enquête zijn een aantal open vragen verwerkt. Alle antwoorden van deze open vragen zijn in thema's verwerkt en gecodeerd. Hieronder zijn de thema's van de reguliere begeleiders te vinden. Er is daarbij onderscheidt gemaakt tussen hoe het contact is ervaren met onderbouwing en welke opvattingen er heersen en waar deze op gebaseerd zijn.

Bij de vraag naar hoe het contact met ervaringsdeskundige(n) is ervaren, zoals eerder aangegeven door de respondenten (zie figuur 11), is een verdeling gemaakt tussen (zeer) onprettig, neutraal en (zeer) prettig.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Onduidelijkheid en invulling rol/beroep ervaringsdeskundige

Uit de open vragen naar de persoonlijke ervaringen kwam zes keer de onduidelijkheid van de invulling van de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige naar voren. Dit thema werd voornamelijk aangegeven bij de respondenten die het contact als neutraal hadden ervaren (vier van de zes). De andere twee keer dat dit is aangegeven is eenmaal bij onprettig en eenmaal bij (zeer) prettig.

Een respondent schrijft:

'Het was niet helder hoe de functie ervaringsdeskundige ingezet kon/moest worden, waardoor we als team moeite hadden de ervaringsdeskundige te coachen en de ervaringsdeskundige moeite had de functie als zodanig neer te zetten'.

Andere respondenten geven aan:

'Doordat de rol van een ervaringsdeskundige nog zo onduidelijk is, voor zowel de ervaringsdeskundige zelf als het team, is het moeilijk om hierin echt de samenwerking in op te zoeken'.

'Ik ervaar het nu nog als een niet omschreven rol waar ik meer meerwaarde van zou inzien als het ingezet wordt als de rol van bijvoorbeeld begeleider'.

Ook wordt de onduidelijkheid van de invulling achttien keer genoemd bij de vragen naar opvattingen en waar deze op zijn gebaseerd. Daar wordt het volgende door respondenten aangegeven:

'Heb wel het idee dat er teveel onduidelijkheid is over de functie en dat overige medewerkers de ervaringsdeskundigheid van de collega, niet gebruiken en of echt serieus nemen'.

'Ik vind het geen afgebakend beroep'.

'Met name de onduidelijkheid die er heerst rondom de invulling van de functie maakt mij gematigd positief. Ik mis richtlijnen, ook wanneer het gaat om privacy etc. rondom ervaringsdeskundigheid. Het is allemaal erg vaag en te veel onbekend, dus ik vind het ook te vroeg om te zeggen dat ELK team een ervaringsdeskundige moet hebben. Hiervoor moet het eerst duidelijker worden wat een ervaringsdeskundige kan en niet kan en wat hij concrete kan toevoegen. Welke positie heeft een ervaringsdeskundige in een team? Welke positie ten opzichte van de cliënten'.

Er zijn twee reguliere begeleiders die zich afvragen waarom zij, begeleiders B, een vierjarige opleiding moeten volgen terwijl een ervaringsdeskundige met een opleiding van tien maanden aan de slag kan in die functie/dat beroep. Daarbij is ook benoemd dat de ervaringsdeskundige aan wordt genomen als begeleider B.

Ziekte, herstel en belasting van ervaringsdeskundige

De zorgen en ervaringen omtrent geestelijke toestand van de ervaringsdeskundige kwam vijf keer ter sprake bij de vraag naar ervaringen met de ervaringsdeskundigen. Twee reguliere medewerkers, die het contact als onprettig hebben ervaren, geven aan dat de ervaringsdeskundige het ondersteunen van de cliënten nog niet aan leek te kunnen. De andere drie opmerkingen kwamen vanuit de respondenten die het contact als neutraal hebben ervaren. Een van deze respondenten schrijft:

'Ik heb niet veel te maken gehad met onze ervaringsdeskundige omdat hij door zijn kwetsbaarheid in (geestelijke) en lichamelijk gezondheid niet vaak aanwezig is geweest'.

Dit thema is drie keer genoemd bij de vragen naar opvattingen en waar deze op gebaseerd zijn.

Hieronder een greep uit deze reacties:

'Ik heb op verschillende plekken gezien dat mensen toch uitvielen. Ik vind dit spannend en ik denk dat als je met ervaringsdeskundigen wilt werken je dit heel zorgvuldig moet doen om te voorkomen dat mensen uitvallen. Ik zie toch ook wel erg de kwetsbaarheid'.

'Is soms ook nog erg bezig met zichzelf en dat kan stagneren maar geeft ons als begeleiders soms wel weer even een eyeopener daardoor hoe het bij onze cliënten werkt'.

Negatieve associaties en (mogelijke) problemen

Er zijn tien negatieve ervaringen genoemd bij de vraag naar ervaringen. Deze opmerkingen komen van de respondenten die het contact als onprettig en neutraal hebben ervaren.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Bij de vraag naar opvattingen en waar deze op gebaseerd zijn, zijn nog vijf punten genoemd. Uit al deze opmerkingen komt bijvoorbeeld naar voren dat het spanningsveld van afstand en nabijheid een aandachtspunt is en het moeilijk blijkt om feedback te geven op de ervaringsdeskundige. Een respondent benoemt:

'Feedback geven en ontvangen vaak nog lastig. Normalisatie zou moeten maken dat bij gelijkwaardigheid er gelijkwaardig feedback ontvangen/ gegeven kan worden maar dat lijkt in de praktijk nog lastig waardoor er weer ongelijkwaardigheid ontstaat'.

Gebrek aan contact met ervaringsdeskundige

Er is tien keer genoemd dat er weinig tot geen contact is geweest bij de vraag naar ervaringen. Negen hiervan komen van het veld voor respondenten die het contact als neutraal hebben ervaren, één kwam uit het veld voor de (zeer) prettige ervaringen.

Het gebrek aan contact is nogmaals acht keer benoemd bij de vraag naar opvattingen en waar deze op gebaseerd zijn. Deze respondenten geven aan nog niet met een ervaringsdeskundige gewerkt te hebben of dat het net in een opstartende fase is.

Variërende ideeën/ervaringen en nuances

Een aantal respondenten geven aan verschillende ideeën/ervaringen te hebben en plaatsten nuances. Dit is drie keer gebeurd in de vraag naar ervaringen, allen door respondenten die het contact als neutraal hebben ervaren. Tevens werd nog veertien keer dit thema aangehaald in de vraag naar opvattingen en waar deze opvattingen op gebaseerd zijn. Respondenten beschrijven:

'Wisselend contact. Soms goede inbreng soms wat minder'.

'Met meerdere ervaringsdeskundigen gewerkt. Iedere ervaringsdeskundige is net als iedere begeleider een eigen persoonlijkheid.; Met de ene ervaringsdeskundige zal het team en een cliënt een betere klik hebben dan met de andere. Dus het resultaat van een ervaringsdeskundige is mede afhankelijk van de persoon die zijn ervaringsdeskundigheid inzet'.

Argumenten die veel worden genoemd zijn: dat het per persoon verschilt, er wisselende ervaringen zijn geweest en er bepaalde voor- en nadelen gezien worden.

Ander-/cliënt perspectief van ervaringsdeskundige

Het hebben van een ander (cliënt) perspectief werd maar liefst door zesenvijftig medewerkers benoemd bij het veld waarin het contact als (zeer) prettig is omschreven. Daarnaast wordt het ook nog negen keer genoemd in de vraag naar opvattingen en onderbouwing hiervan. Hieronder een aantal reacties van de respondenten:

'De blik van de ervaringsdeskundige op gebruik was anders dan die van de begeleiders. Hij benadrukte soms punten waar wij niet voldoende bij stil hadden gestaan'.

'Door het betrekken van een ervaringsdeskundige wordt er vaak nog op een andere manier naar de situatie gekeken. Dit geeft vaak nieuwe inzichten'.

De respondenten benoemen dat op deze manier de cliënt beter geholpen wordt, beter begrepen wordt en er nieuwe inzichten worden gegeven.

Prettige houding en competenties

Negentien keer worden verschillende prettige aspecten, zoals de houding en competenties, van de ervaringsdeskundige benoemd in de vraag naar ervaringen. Dit is zowel bij de neutrale ervaringen, als bij de (zeer) prettig ervaringen. Zeven respondenten benoemen dit ook bij de vraag naar opvattingen. Daaruit komen termen zoals: denkt mee, werkt zelfstandig, voert goed overleg en contact met cliënten is gelijkwaardig. Een respondent schreef het volgende:

'Mijn verwachting is van een eventueel toekomstige ervaringsdeskundige in het team empathisch, betrokken, pro-actief, mensgericht is met een voorbeeldbeeldfunctie. Iemand die professioneel is en van nut voor zowel cliënten als begeleiders'.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Meerdere reguliere begeleiders geven aan het belangrijk te vinden dat een ervaringsdeskundige professioneel en mensgericht is bij de opvattingen over ervaringsdeskundigheid.

Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng

Drieëntwintig keer wordt een opmerking geplaatst betreffende het zien en/of ervaren van een meerwaarde en een zekere inbreng. Dit is eenentwintig keer bij de respondenten die aan hebben gegeven het contact als positief te hebben ervaren, en vier keer bij respondenten die het contact als neutraal hebben ervaren.

Achtentwintig respondenten benoemen dit aspect bij de onderbouwing van de opvattingen die zij hebben. Ook wordt het nogmaals benadrukt door twee respondenten bij de extra opmerkingen die zijn ingevoegd.

Zo beschrijft een respondent gegroeid te zijn in de rol als begeleider door ervaringsdeskundigen.

Andere respondenten schrijven het volgende:

'Zelf vind ik ervaringsdeskundigen een verrijking van de zorg. Zij zijn een voorbeeld voor mensen die keer op keer teleurstellingen hebben meegemaakt in hun leven, dat het ook anders kan'.

'Vanuit cliënten hoor ik dat zij de herkenning als erg prettig ervaren, iemand die snapt hoe het werkt en voelt. Daar kan ik als hulpverlener ook weer op voortborduren met de cliënt'.

In de meerwaarde die wordt gezien, wordt veel gesproken over een meerwaarde voor zowel cliënten als voor de medewerkers/het team.

Ervaringskennis onder reguliere begeleiders

Drie reguliere begeleiders hebben aangegeven zelf ervaringskennis te hebben. Dit was geen vraag in de enquête, maar wel waardevolle informatie. Een van deze respondenten schrijft het volgende:

'Zelf heb ik ook een en ander in mijn leven ervaren. Ik merk dat ik de cliënten beter snap en beter met ze mee kan denken. Een ervaringsdeskundige met een gerichte opleiding kan zoveel meer positief uitwerken voor de cliënt en de begeleiders'.

Aanbevelingen met betrekking tot ervaringsdeskundigheid

Veel reguliere begeleiders hebben een idee of aanbeveling over verschillende thema's rondom ervaringsdeskundigheid. Eén van deze opmerkingen is geplaatst bij de vraag naar ervaringen, bij het veld voor neutrale ervaringen, twintig zijn geplaatst bij de vraag naar opvattingen.

Zo worden er aanbevelingen gedaan over bijvoorbeeld de implementatie en inzet van ervaringsdeskundigheid. Een aantal respondenten geven aan het een goed idee te vinden om een invalpoule/team te starten, enkel bestaande uit ervaringsdeskundigen. Ook het benutten van de al aanwezige ervaringskennis onder de reguliere medewerkers wordt genoemd.

5.2.2 Ervaringsdeskundigen

Hieronder worden de thema's beschreven die naar voren kwamen bij de ervaringsdeskundigen.

Er is daarbij onderscheidt gemaakt tussen waar de ervaringsdeskundigen tegenop lopen in de uitoefening van het beroep ervaringsdeskundige en welke opvattingen zij hebben over ervaringsdeskundigheid en waar deze vandaan komen.

In totaal hebben vijf ervaringsdeskundigen, van de zeven die in dienst zijn bij RIBW GO, deze vragen beantwoord.

Vooroordelen en verschil in denkwijzen

De ervaringsdeskundigen is gevraagd of zij nog tegen bepaalde dingen oplopen in de uitoefening van het beroep. Twee van de ervaringsdeskundigen geven aan verschillenden vooroordelen en verschil in denkwijzen tegen te komen. Hieronder is weergegeven wat deze respondenten ervaren:

'Herstelondersteuning is een vak alleen begeleiders zijn hier niet in geschoold. Daardoor afstand vaak groot in denkwijzen'.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

'Er zijn collega's die overkomen alsof je hun baan afneemt of die zich sterk afvragen waarom jij als ED-er een toegevoegde waarde kan zijn. (...) je merkt in gesprekken dat mensen er al een beeld over gevormd hebben die vaak niet overeenkomt met de praktijk'.

Implementatie/eenduidige inzet ervaringsdeskundigheid

Bij dit thema, de implementatie/eenduidige inzet ervaringsdeskundigheid, geven drie ervaringsdeskundigen aan hier tegenop te lopen in het beroep. Zo wordt er door de respondenten benoemd dat het in de praktijk lastiger blijkt om ervaringsdeskundigheid in te zetten, omdat de ervaringsdeskundige echt een plek moet krijgen en de cliënten en medewerkers mee moet krijgen. De ander ervaart dat het beroep nog vrij nieuw is in de organisatie en het veel werk is om uit te leggen wat de taken zijn, wat de ervaringsdeskundige hoort te doen en hoe deze ingezet kan worden. Deze respondent vindt dan ook dat er teveel over gesproken wordt en ziet liever dat de ervaringsdeskundigen in de praktijk aan de slag gaan.

Ook bij de opvattingen over ervaringsdeskundigheid komt dit thema terug bij vier van de ervaringsdeskundigen. Een ervaringsdeskundige beschrijft:

'In gesprek met vele andere ED-ers komen we allemaal tot dezelfde opvattingen omdat het een beroep is die met name in deze regio nog niet echt van de grond af komt'.

Een andere ervaringsdeskundige benoemt:

'De RIBW GO heeft in mijn optiek de inzet van ED krachteloos georganiseerd. Volgens mij is de organisatie vast gelopen in een synthetische en onpraktische implementatie. Visievorming is helaas overgeslagen.

Het wrange van deze manier van doen is dat de ervaringsdeskundigen tot nu toe hard moeten werken in een complex en onoverzichtelijk beroepsveld binnen onze RIBW. Zij zijn amper waardevol gesteund in hun werk'.

De mening van de andere twee ervaringsdeskundigen komt erop neer dat ervaringsdeskundige medewerkers een groter percentage van het zorgaanbod zouden moeten beslaan.

Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng

De ervaringsdeskundigen geven aan een meerwaarde te zien/ervaren. Zo beschrijft een respondent dat de gesprekken met collega's door allen tot op heden als positief worden ervaren. Een ander zegt:

'Ik zit in een team waar openheid is waar ze de waarde van ervaringsdeskundigen zien'.

Dit is een ervaring die ook door andere respondenten wordt herkend. Zo benoemt een andere ervaringsdeskundige dat collega's naar de persoonlijke expertise vragen en dat begeleiders enthousiast zijn. Een andere respondent benoemt in grote getalen opgezocht te worden door cliënten om in gesprek te gaan.

'Maar de kracht zit hem juist daarin dat je in gesprek gaat met iemand en dan juist door begrip of herkenning in combinatie met wat je zelf hebt meegemaakt het meest open gesprek ontstaat'.

5.2.3 Cliënten

Hieronder komen de thema's aan bod die naar voren kwamen bij de cliënten.

Er is daarbij geen onderscheid gemaakt in vragen, omdat alle data van eenzelfde soort vraag komt. Dit is de vraag naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid en waar deze opvattingen op gebaseerd zijn. Rond de twintig cliënten hebben de open vragen beantwoord.

Negatieve associaties omtrent ervaringsdeskundigheid

Vier cliënten gaven aan negatieve associaties te hebben bij ervaringsdeskundigheid. Een cliënt beschrijft dat ervaringsdeskundigheid, in de vorm waarin het nu wordt toegepast, niet voelt als een toegevoegde waarde. Daarbij maakt deze respondent wel de opmerking dat de respondenten de vaardigheid van het kunnen verplaatsen in cliënten erg belangrijk vindt. Deze respondent beschrijft de negatieve associaties als volgt:

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

'Ervaringsdeskundigheid als cliënt is vrij breed gezegd. Een ervaringsdeskundige heeft géén ervaring in alle soorten problematiek. Het is dus nogal afhankelijk van of een cliënt soortgelijke problematiek heeft of je het zelf als ervaringsdeskundig kan ervaren.

Daarbij, voor mij nog belangrijker eigenlijk, door je als ervaringsdeskundige neer te zetten blijf je ergens ook vasthouden aan het cliënt zijn/ het "anders" zijn. Het werkt bij mij in ieder geval wel zo dat ik juist door het ervaringsdeskundige karakter afhaak, niet kan bouwen op zo iemand.

Het kan voor cliënten ook als bedreigend worden ervaren als iemand zich voorstelt als iemand die soortgelijke dingen heeft meegemaakt. Misschien zit je als cliënt daar wel helemaal niet op te wachten, of kan je het simpelweg niet aan. Roept het eerder een zorgende rol vanuit cliënt op richting ervaringsdeskundige ipv andersom'.

Hierbij sluit de respondent af door te zeggen dat er ervaring is opgedaan met verschillende ervaringsdeskundigen, maar geen van allen de respondent heeft kunnen ondersteunen op een nuttige of fijne manier. Dit strookt niet geheel met de gesloten vragen waarbij is gevraagd of er contact is geweest met ervaringsdeskundige(n) en hoe dit contact is ervaren. Uit de open vragen blijkt dat er wel contact is geweest en dit niet als prettig is ervaren in tegenstelling tot de antwoorden van gesloten vragen

Een andere respondent benoemt dat het voor medewerkers kan voelen als het zoveelste wat aan de takenlijst wordt toegevoegd. Deze respondent verplaatst zich verder in de reguliere begeleiders en beschrijft het volgende:

'Maar ik snap ergens ook wel dat medewerkers die heel hard werken om goede zorg te leveren het lastig vinden om de methoden en systemen die ze nu gebruiken los te laten. Zeker als ze met cliënten werken die ook niet zo heel makkelijk veranderingen hanteren. En het is misschien ook niet fijn als je het gevoel hebt als zorgverlener dat hoe jij het al die tijd hebt gedaan niet goed (genoeg) meer is'.

Een andere respondent benoemt hetzelfde: de begeleiders krijgen er steeds meer taken bij.

Discrepanties/verbeterpunten

In dit thema komt naar voren dat er veel verschillende meningen heersen over ervaringsdeskundigheid en wat hierin volgens de respondenten van belang is.

Een respondent beschrijft zijn of haar visie op de verbeterpunten omtrent ervaringsdeskundigheid:

'Helaas is er vaak maar een. Dit zouden er 2 per team moeten zijn. Dit om onderlinge steun te geven. In mijn ogen zijn de teams nog niet zover dat er een juiste steun kan worden gegeven. Een volgend punt wat ik mis is dat onder de teamleden ook ervaringsdeskundige zijn maar niet op de voorgrond treden. Dit is een nieuwe weg die nog niet is bewandeld

Een ander geeft aan dat het nu soms nog te veel gaat over de geestelijke gezondheid en er ook meer praktische hulp door de ervaringsdeskundige verleent mag worden. Weer een andere respondent geeft aan dat het misschien helpt om verschillende soorten ervaringsdeskundigen te onderscheiden omdat reguliere begeleiders wellicht ook met eigen ervaringskennis werken.

Waar een respondent aangeeft een keurmerk handig te vinden, zegt een andere respondent dat de ervaringsdeskundige niet per se gecertificeerd hoeft te zijn.

Tot slot wordt gezegd dat er informatie mist en wordt de vraag gesteld of de selectie voor de opleidingen wel goed verloopt, omdat deze door HRM wordt gedaan en niet door ervaringsdeskundigen. Een respondent sluit af met:

'Hoop op actie'.

Onduidelijkheid invulling rol/beroep ervaringsdeskundige

Er is ook drie keer aangegeven dat er onduidelijkheid is over de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige. Zo benoemt een respondent dat het nog geen afgebakend en gelijkwaardig beroep is, terwijl de respondent vindt dat dit wel zo zou moeten zijn. Verder vult de respondent aan:

'En ook dat duidelijk moet zijn wie wel en niet als ervaringsdeskundige wordt gezien en waarom. Ik kan me voorstellen dat er verschillende soorten

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers kunnen zijn, al naar gelang de opleiding, ervaring en functie die zij hebben (gehad)'.

Een andere respondent herkent dit en zegt dat ervaring maar al te vaak verward wordt met deskundigheid.

Waar ook meerdere respondenten het over eens zijn is dat er een goede rolomschrijving moet zijn en duidelijke taken en verantwoordelijkheden.

Gebrek aan contact met ervaringsdeskundige

Een aantal respondenten geven aan nog niet veel contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen. Een van de respondenten geeft als verklaring dat hij of zij er tot voor kort nog niet eerder van had gehoord en het ook (nog) niet is aangeboden.

Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng

De meerwaarde wordt negentien keer benoemt door de respondenten. Onder deze reacties komt naar voren dat de meerwaarde zich bevindt in het bieden van een ander (cliënt) perspectief, het ondersteunen/aanvullen van de reguliere begeleiding en het geven van hoop.

'Ervaringsdeskundigheid is de toekomst, in het belang van de cliënt'

Hoofdstuk 6: Conclusies en discussie

De aanleiding voor dit onderzoek was een kritische vraag van een cliënt van RIBW GO die zich wilde laten opleiden tot ervaringsdeskundige. Hij vroeg zich af hoe er over ervaringsdeskundigen werd gedacht in het werkveld. Het doel van dit onderzoek is dan ook om deze opvattingen te verduidelijken en boven tafel te krijgen. De centrale vraag was: *Wat is ervaringsdeskundigheid en welke opvattingen hebben cliënten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een literatuurstudie en een praktijkonderzoek.

In dit hoofdstuk worden de conclusies van dit onderzoek gepresenteerd, evenals de eigen visie op de uitkomsten van dit onderzoek en de aanbevelingen voor een vervolgonderzoek.

In paragraaf 6.1 worden de conclusies per deelvraag uitgewerkt, toewerkende naar de hoofdvraag. In paragraaf 6.2 staat de discussie van de conclusie centraal.

Tot slot worden in paragraaf 6.3 aanbevelingen gedaan evenals suggesties voor vervolgonderzoeken.

6.1 Conclusies

Hieronder worden eerst de vier deelvragen beantwoord in subparagraaf 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.4. Tot slot wordt er antwoord gegeven op de onderzoeksvraag in subparagraaf 6.1.5.

Bij alle conclusies moet de kanttekening geplaatst worden dat de open vragen niet verplicht zijn gesteld en dus niet alle respondenten hier hun input hebben geleverd. Daarbij is er altijd de interpretatie van de vragen die kan variëren en tot verschillende data kan leiden.

6.1.1 Ervaringsdeskundigheid

In deze subparagraaf wordt antwoord gegeven op de deelvraag: *wat is ervaringsdeskundigheid?*

De basis van ervaringsdeskundigheid is ervaringskennis. Ervaringskennis is de ervaring van het hebben van en leven met een psychiatrische aandoening en diens gevolgen.

Ervaringskennis wordt verder uitgebreid wanneer iemand in staat is om te reflecteren hierop, ervaringen te delen met lotgenoten en het raadplegen van literatuur. Wanneer vaardigheden worden aangeleerd om deze ervaringskennis als professional in te zetten, wordt de stap naar ervaringsdeskundigheid gemaakt. Plooy (2009) noemt ervaringsdeskundigheid het in staat zijn om ervaringskennis op effectieve wijze over te dragen aan derden. Om ervaringskennis tot ervaringsdeskundigheid te ontwikkelen zijn vaardigheden nodig om dit als professional in te kunnen zetten.

Sinds kort is ervaringsdeskundige een erkend beroep. In 2018 wordt het toegevoegd aan de tijdschrijvende beroepen. De wortels van dit beroep liggen in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw, toen begon de emancipatie van de cliënt tegen de *'ultieme deskundige'* (Plooy, 2009, p. 22.).

Belangrijke thema's horende bij ervaringsdeskundigheid zijn: herstel bevorderen, stigma's bestrijden en empowerment stimuleren. Hieronder worden deze thema's kort toegelicht.

Herstel wordt vaak geassocieerd met genezing, maar in deze context gaat het over het leven met en voorbij de aandoening. Een stigma is het negatieve beeld dat een groep of samenleving heeft over mensen die afwijken van de norm van deze groepen. De slachtoffers van stigmatisering voegen zich gemakkelijk naar deze beeldvorming van de samenleving, dit heet zelfstigma.

'Empowerment wordt ook wel het tegengif tegen stigmatisering en uitsluiting genoemd' (Erp, Boertien, Rooijen, Bakel, & Smulders, 2015, p. 31). Empowerment gaat over het ontdekken van de eigen mogelijkheden en grenzen te verleggen.

Ervaringsdeskundigheid is kort gezegd het kunnen overbrengen van de eigen ontwikkelde ervaringskennis met de vaardigheden die zijn aangeleerd om de ervaringskennis als professional in te zetten.

6.1.2 Opvattingen van reguliere begeleiders over ervaringsdeskundigheid

Deze subparagraaf geeft antwoord op de deelvraag: *welke opvattingen hebben reguliere begeleiders van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*

RIBW Groep Overijssel implementeert ervaringsdeskundigheid steeds verder in de instelling.

Uit de stellingen van dit praktijkonderzoek is gebleken dat veel reguliere begeleiders in dezelfde lijn antwoord geven wanneer er gevraagd wordt naar de mate waarin men het eens is met bepaalde stellingen. Wel was te zien dat er maar zelden nul procent voor één van de keuzemogelijkheden koos, dus was er veel variatie in de meningen. Reguliere begeleiders maakte tevens regelmatig gebruik van de keuzemogelijkheid 'ik weet het niet'.

Het standaarddeviant was het kleinst bij de vragen of de ervaringsdeskundigen de begeleiders A, B en/of C zouden vervangen. Het merendeel was het hiermee (helemaal) oneens. Waar de reguliere begeleiders het ook redelijk met elkaar over eens waren, zijn de stellingen: 'Ervaringsdeskundigheid heeft een duidelijke meerwaarde in het beroep' en 'Ervaringsdeskundigen helpen reguliere begeleiders de cliënt anders te zien'. In de open vragen waren dit ook duidelijk te onderscheiden thema's die vooral werden aangemerkt door de reguliere begeleiders die het contact als (zeer) prettig hebben ervaren en bij de vraag naar opvattingen.

Uit diverse onderzoeken binnen andere instellingen is gebleken dat er zekere meerwaarde aanwezig is, maar er ook kanttekeningen zijn.

Als positieve punten wordt een zekere gelijkwaardigheid ten opzichte van de cliënt benoemd, het geven van een ander perspectief en het tonen van succes na een opname.

De andere kant die benoemd werd was het gevaar van een te grote betrokkenheid van de ervaringsdeskundige en de onduidelijkheid van de taken en rollen. Er is vaak nog een gebrek aan vertrouwen door de nieuwigheid van de functie en het willen zien en ervaren van de meerwaarde. De reguliere begeleiders uit dat onderzoek geven aan de ervaringsdeskundige wel als volwaardig teamlid te zien.

In dit praktijkonderzoek was een vraag naar welke termen als passend werden ervaren bij het beroep van de ervaringsdeskundige. De respondenten die het contact als onprettig hebben ervaren waren het vaker oneens met de termen: waardevol, belangrijk en zinvol. Bij de open vraag naar het onprettig contact kwam naar voren dat de belasting van de ervaringsdeskundige en andere negatieve associaties en problemen waren ervaren. Onder deze negatieve associaties werd bijvoorbeeld het spanningsveld van afstand en nabijheid genoemd. Van de medewerkers die het contact als neutraal hadden aangemerkt gaf ongeveer de helft aan geen tot weinig contact te hebben gehad en ook het spanningsveld afstand en nabijheid te ervaren als (mogelijk) probleem. Daarbij werden ook regelmatig nuances aangebracht. In de enquête viel op dat de reguliere medewerkers die aan hadden gegeven geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen ook vaker dachten dat deze een te grote betrokkenheid heeft bij cliënten.

Een paradox van ervaringsdeskundigheid kan zijn dat het contact met de ervaringsdeskundige wijst op de lange weg die de cliënt nog moet gaan. Dit was ook een stelling in het praktijkonderzoek. De reguliere begeleiders die contact met ervaringsdeskundigen als onprettig hadden ervaren waren het vaker eens met deze stelling. In de open vragen kwam dit niet aan bod.

De reguliere begeleiders die het contact hadden aangemerkt als (zeer) prettig gaven vaker aan het helemaal eens te zijn met positieve termen. In de open vragen kwamen vooral de positieve thema's: ander- cliënt/perspectief, prettige houding en competenties en het zien en/of ervaren van meerwaarde naar voren. Daarbij gaf een enkeling aan zelf ervaringskennis te hebben. Een ander thema dat leefde bij de reguliere medewerkers was de onduidelijkheid van de invulling van de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige. Dit kwam in een ander onderzoek van RIBW Groep Overijssel ook naar voren. Uit de stellingen kwam echter naar voren dat zesenzestig procent meent

te weten wat een ervaringsdeskundige doet. Plooy (2012) en GGZ Nederland et al. (2013) beschrijven dat taken en functieomschrijvingen vaak onduidelijk of afwezig zijn.

Veel reguliere medewerkers geven aanbevelingen en tips over hoe zij het zouden doen, willen zien of juist nog missen van RIBW Groep Overijssel.

Uit het bovenstaande is te concluderen dat er veel verschillende opvattingen heersen onder de reguliere begeleiders maar de meerderheid het vaak eens is. De meer afwijkende, en vaak negatievere, opvattingen komen grotendeels van de mensen die het contact met ervaringsdeskundigen als onprettig hebben ervaren. Er is dus te zeggen dat de opgedane ervaring voor een groot gedeelte de opvattingen van de reguliere medewerkers bepaald. Veel medewerkers zijn positief over de inzet, voornamelijk vanwege de meerwaarde en het cliëntperspectief. Ze zien wel een aantal knelpunten, zoals de belasting van de ervaringsdeskundige, het thema afstand en nabijheid en de onduidelijkheden over de inzet en de rol.

Het onderwerp leeft onder de reguliere begeleiders en zij hebben dan ook eigen opvattingen over hoe het zou moeten en wat er nog nodig is.

De resultaten uit de enquête en de open vragen komen grotendeels overeen.

6.1.3 Opvattingen van ervaringsdeskundigen over ervaringsdeskundigheid

Het antwoord op de deelvraag: *welke opvattingen hebben ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid*, volgt in deze subparagraaf.

Momenteel zijn er zeven betaalde ervaringsdeskundigen werkzaam binnen RIBW Groep Overijssel en nog een aantal op vrijwillige basis. RIBW Groep Overijssel heeft al een zeker aanbod van ervaringsdeskundigheid voor de teams, bestaande uit een adviespunt voor Ervaringsdeskundigheid en herstel, herstelcursussen en ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn in één team als begeleider.

Uit onderzoeken is gebleken dat ervaringsdeskundigen zelfstigmatisering bij cliënten kunnen bestrijden en zich vaak gelijkwaardiger opstellen bij cliënten. Hier zit een meerwaarde in.

Uit dit praktijkonderzoek blijkt dat ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel deze meerwaarde zelf ook zien. Zowel in contact met collega's als met cliënten. Het merendeel van de ervaringsdeskundigen voelt zich dan ook een volwaardig teamlid. Uit een ander onderzoek, bij een andere instelling, is gebleken dat niet alle ervaringsdeskundigen dit zo ervaren.

Alle ervaringsdeskundigen die de enquête hebben ingevuld waren het (helemaal) eens met de volgende termen om ervaringsdeskundigheid te beschrijven: waardevol, belangrijk, nuttig voor cliënten, nuttig voor medewerkers, zinvol, gelijkwaardig, betrokken, realistisch, bruikbaar, mensgericht, professioneel, vernieuwend, transparant en voorbeeldfunctie.

Ervaringsdeskundigen geven aan de inzet van ervaringsdeskundigheid (helemaal) niet te zien als een tijdelijke trend. Dit was ook de conclusie van Brouwers et al. (2013).

Het beroep van de ervaringsdeskundige is in 2013 in een beroepscompetentieprofiel uitgewerkt. Er was behoefte aan een eenduidige opvatting over de kern van de inzet van ervaringsdeskundigheid en de competenties die hierbij horen. Uit alle geraadpleegde onderzoeken, zowel die van andere instellingen als die van RIBW Groep Overijssel, blijkt dat de ervaringsdeskundigen vinden dat de eenduidige inzet en implementatie van ervaringsdeskundigheid verre van optimaal en ideaal is. De ervaringsdeskundigen geven aan dat het nog tamelijk nieuw is binnen de organisatie en het veel werk is om uit te leggen wat de taken zijn. Van de ondervraagde ervaringsdeskundigen, geeft het merendeel in de enquête aan te weten wat zijn of haar taken zijn maar denkt dat dit niet duidelijk is voor het merendeel van de collega's en een deel van de cliënten.

Een ander thema dat te onderscheiden was uit de antwoorden van de ervaringsdeskundigen was het tegenkomen van vooroordelen en verschil in denkwijzen. Het onderzoek *Vriend GGZ* noemt een voorbeeld hiervan in het spanningsveld afstand en nabijheid. Beschreven wordt dat afstand en nabijheid mogelijk anders ervaren wordt door de reguliere begeleiders, die cliënten niet in de privésfeer zouden gedogen. In een ander onderzoek wordt het gevaar erkend dat de ervaringsdeskundigen nog te veel als ex-client gezien kan worden.

Uit zowel de gesloten, als open vragen van de enquête en blijkt dat de vragen scherper worden beantwoord door de ervaringsdeskundigen dan door de reguliere medewerkers. Dit is te zien door een kleinere standaarddeviant en minder thema's die uit de codering en thematisering naar voren kwamen. Dit kan echter ook liggen aan het lagere aantal respondenten in vergelijking met de reguliere begeleiders.

Samenvattend kan worden gesteld dat de ervaringsdeskundigen een positiever en eenduidiger beeld hebben over het beroep ervaringsdeskundige in vergelijking met de reguliere begeleiders. Daarin zien ze ook het knelpunt van de inzet en implementatie. Vooroordelen en verschil in denkwijzen zijn volgens de ervaringsdeskundigen ook een thema in de praktijk.

Ze zien de meerwaarde in en vinden de inzet van hun ervaringsdeskundigheid geen tijdelijke trend. Het merendeel voelt zich een volwaardig teamlid, maar niet iedereen. De ervaringsdeskundigen kijken dus positiever naar ervaringsdeskundigheid dan de andere groepen respondenten. De ervaringsdeskundigen hebben zo goed als geen negatieve denkbelden of opvattingen over het beroep dat zij uitoefenen, alleen over elementen daaromheen die het uitvoeren bemoeilijken. Dit in tegenstelling tot de reguliere medewerkers en cliënten. Ook vonden de ervaringsdeskundigen van dit onderzoek dat ze bijvoorbeeld bijna alle taken wel konden doen die aangegeven stonden in de enquête.

6.1.4 Opvattingen van cliënten over ervaringsdeskundigheid

De deelvraag: *welke opvattingen hebben cliënten van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid*, wordt in deze subparagraaf beantwoord.

Een aantal cliënten gaven aan negatieve associaties te hebben met betrekking tot ervaringsdeskundigheid. Een enkeling geeft aan dat ervaringsdeskundigheid in die vorm als niet passend wordt ervaren. Anderen geven aan te denken dat het extra werk geeft voor de reguliere begeleiders, die het volgens deze respondenten al druk genoeg hebben.

In het onderzoek *Vriend GGZ* wordt door cliënten benoemd dat ervaringsdeskundigen nog te veel bezig kunnen zijn met hun eigen herstel en/of verwerkingsproces.

De cliënten van dit onderzoek gaven aan verschillende discrepanties en verbeterpunten te zien met betrekking tot ervaringsdeskundigheid. Hierin zijn er veel verschillende meningen te onderscheiden. Zo vindt een cliënt dat er twee ervaringsdeskundigen per team werkzaam zouden moeten zijn om onderlinge steun te kunnen geven aan elkaar. Hierin wordt ook genoemd dat er gebruik gemaakt kan worden van reguliere medewerkers met ervaringskennis. Waar de een vindt dat er een keurmerk zou moeten komen, vindt de ander dat een ervaringsdeskundige niet per se gecertificeerd hoeft te zijn. Tevens geven de cliënten aan dat er onduidelijkheid is omtrent de invulling van de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige. Een van de cliënten benoemd dat het nog geen afgebakend en gelijkwaardig beroep is, terwijl dit wel zo zou moeten zijn volgens deze respondent. Dit was ook de vraag van de cliënt die tot dit thema heeft aangezet. Meerderen zijn het er over eens dat er een goede rolomschrijving moet zijn en duidelijke taken en verantwoordelijkheden voor de ervaringsdeskundigen.

Dit kwam ook terug bij de reguliere begeleiders en de ervaringsdeskundigen zelf.

Evenals bij de reguliere begeleiders, geven ook een aantal cliënten aan nog niet veel contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen. In de enquête is te zien dat zeventig procent niet eerder contact heeft gehad met een ervaringsdeskundige. In de enquêtes viel op dat cliënten vaker aangaven iets niet te weten.

Uit de enquête bleek daarnaast dat de cliënten die wel contact hebben gehad met ervaringsdeskundigen, de behoefte aan contact het hoogst scoorden op een 7.4. De cliënten die geen contact hebben gehad met ervaringsdeskundigen scoorde deze behoefte op een 5.1. De laagste score ging naar de cliënten die aan gaven niet te weten of er contact is geweest met een ervaringsdeskundige, met een 4.3.

Geen van de cliënten die contact hebben gehad gaven aan het contact onprettig was. Er werd alleen gekozen voor neutraal en (zeer) prettig. Kanttekening hierbij is dat één van de cliënten in de open

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

vragen heeft aangegeven dat er contact is geweest en dit niet als prettig is ervaren. Dit brengt het punt wederom ter sprake dat de interpretatie van de vragen kan verschillen en wellicht niet duidelijk genoeg waren.

Door een groot deel van de cliënten wordt ervaringsdeskundigheid in verband gebracht met het hebben van een meerwaarde. Volgens de cliënten zit deze meerwaarde hem in het bieden van een ander (cliënt-) perspectief, het geven van hoop en het ondersteunen/aanvullen van de reguliere begeleiding. Ook dit wordt in geraadpleegde onderzoeken gestaafd. In deze onderzoeken wordt benoemd dat het contact laagdrempelig is en een sterk inlevingsvermogen heeft.

De cliënten is gevraagd in hoeverre zij het eens waren met een aantal stellingen.

Wanneer er naar de standaarddeviatie wordt gekeken is te zien dat deze erg ruim is. De meningen zijn dus erg verdeeld.

Kortom, ook onder de cliënten heersen er verschillende opvattingen. Veel cliënten geven aan nog geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen. De cliënten die wel contact hebben gehad, zijn positiever over de behoefte aan contact met een ervaringsdeskundige. Ook door de cliënten wordt een meerwaarde gezien/ervaren met betrekking tot ervaringsdeskundigheid. Dezelfde kanttekeningen worden geplaatst over de onduidelijkheid van de invulling en rol van de ervaringsdeskundige. De ideeën van de cliënten over de inzet van ervaringsdeskundigheid variëren. Er is dus te concluderen dat de cliënten verschillende meningen en ideeën over de inzet hebben die dusdanig ver uit elkaar liggen dat kan worden gedacht dat er misschien niet voldoende informatie is over wat ervaringsdeskundigheid is.

6.1.5 Antwoord op de onderzoeksvraag

Met het bovenstaande beantwoord, kan nu antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag: *wat is ervaringsdeskundigheid en welke opvattingen hebben cliënten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen van RIBW Groep Overijssel over ervaringsdeskundigheid?*

Het eerste gedeelte van de onderzoeksvraag (*wat is ervaringsdeskundigheid*) wordt beantwoord in subparagraaf 6.1.1.

Uit dit onderzoek blijkt dat de bovenstaande partijen allemaal diverse meningen hebben over het onderwerp ervaringsdeskundigheid. Een aantal thema's komen bij alle partijen terug, deze thema's zijn het ervaren van een meerwaarde van een ervaringsdeskundige en de onduidelijkheid die om de invulling van de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige hangt. Dit komt niet alleen uit dit onderzoek naar voren, maar ook uit een ander onderzoek dat is uitgevoerd binnen RIBW Groep Overijssel en nog drie andere onderzoeken binnen diverse instellingen betreffende ervaringsdeskundigheid.

Op veel andere vlakken is er een verschil in opvattingen te ontdekken. Hierbij is het de vraag in hoeverre de data betrouwbaar is door de interpretatie van de vraagstelling en/of de hoeveelheid respondenten.

Veelvuldig hangen deze opvattingen samen met de ervaringen en het contact dat is geweest met ervaringsdeskundigheid. Hoe negatiever de ervaring, hoe minder positief over ervaringsdeskundigheid in het algemeen gedacht wordt. Daarbij is te zien dat het gebrek aan contact met ervaringsdeskundigen ook verwachtingen met zich mee kan brengen die niet altijd positief noch negatief zijn, of soms ronduit neutraal zijn. Er is moeilijk eenduidigheid te vinden onder de respondenten, ook wanneer er een verdere verdeling in groepen wordt gemaakt. Zo kwam bij de gesloten vragen naar voren dat de rol van de ervaringsdeskundige duidelijk was voor de meeste respondenten, in de open vragen bleek de onduidelijkheid hiervan juist een thema.

De grootte van de onderzoeksgroepen varieerde tevens, waarbij de onderzoeksgroep van de ervaringsdeskundigen klein is, maar wel weer vijf á zeven van de zeven werkzame betaalde ervaringsdeskundigen beslaat.

In conclusie: cliënten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen hebben de opvatting dat de inzet van ervaringsdeskundigheid een meerwaarde heeft in de praktijk maar dat daarbij wel veel onduidelijk is in de invulling van de rol/het beroep van de ervaringsdeskundige.

Er is verder geen eenduidigheid aan te tonen door verschillende factoren die een rol spelen in dit onderzoek. Daarnaast is te zien dat negatieve ervaringen en/of het gebrek aan contact ook een negatieve uitwerking kan hebben op de opvattingen die heersen over ervaringsdeskundigheid.

6.2 Discussie

Een aantal vragen kwamen bij mij op tijdens het maken en nalezen van dit onderzoek. Dit zijn vragen zoals: worden er sociaal wenselijke antwoorden gegeven door de respondenten en is hoeverre is de data betrouwbaar door alle variabelen die er mogelijk zijn in bijvoorbeeld het interpreteren van de vragen en de verschillende hoeveelheid aan respondenten bij de verschillende partijen?

Terugkijkende op het maken van dit onderzoek, zou ik hoogstwaarschijnlijk een aantal dingen anders doen. Zo hadden de vragen van de enquête concreter gekund en met minder thema's. Moeilijk daaraan vind ik de volledigheid. Ik plaats van nature vaak nuances en wil graag een volledig en correct beeld geven. Wanneer de vragen ingekort worden, komt dan ook boven tafel wat ik boven tafel wil hebben? Of waren er nu zoveel vragen en thema's dat door de spreekwoordelijke bomen het bos niet meer gezien werd? Het verwerken van de hoeveelheid data was overweldigend door de hoeveelheid vragen en keuzemogelijkheden van de gesloten vragen met daarnaast de open vragen. Dat maakte het voor mij lastig om de data te analyseren. Daarbij vraag ik mij af of ik de goede keuze heb gemaakt door te kiezen voor enquêtes in plaats van interviews. Bij interviews zijn er minder respondenten maar is de inhoud wellicht kwalitatief beter. Voordeel van de enquêtes is dat de veiligheid van anonimiteit meer eerlijke antwoorden kan opleveren van een grotere groep mensen. Het kan natuurlijk nog zo zijn dat er sociaal wenselijke antwoorden worden gegeven door de reguliere begeleiders door het belang dat de instelling hecht aan ervaringsdeskundigheid. Er is in dit onderzoek telkens een klein aantal respondenten geweest dat afweek van de algemeen heersende mening, voornamelijk bij de reguliere begeleiders en in kleinere mate bij de cliënten. Bij veel teams is ervaringsdeskundigheid nog niet aanwezig. Het is de bedoeling dat de teams hier zelf stappen in zetten, onder het mom van zelforganisatie. Oorzaak van het gebrek aan inzet zou de onduidelijkheid en gebrek aan kaders, informatie en kennis zijn volgens het onderzoek van Spelmink (2016). Het past niet bij de zelforganisatie dat dit nog niet is opgepakt. Wat ik op de werkvloer zie is dat er veel wordt gevraagd van de teams in de vorm van aandachtsfunctionaristaken, cliëntcontact, vragenlijsten en verantwoordingen. Er komt steeds meer op het bord van de reguliere begeleider te liggen en door het zelforganiserende aspect voelt wellicht niet iedereen zich verantwoordelijk en/of ontbreekt het de medewerkers aan tijd om deze taken op te pakken.

Bij de ervaringsdeskundigen was er meer eenduidigheid in de antwoorden. Waarom dit is weet ik niet. Het zou kunnen dat de ervaringsdeskundigen nu zo bezig zijn met de profilering van het beroep dat ze grotendeels hetzelfde denken en ervaren omdat het thema bij ze leeft. In de vraag naar de taken passende bij ervaringsdeskundigen vonden de ervaringsdeskundigen vaker dat ze bepaalde taken konden/moesten uitvoeren ten opzichte van de reguliere begeleiders. Het zou kunnen dat de ervaringsdeskundigen het beroep op die manier willen aanprijzen en de veelzijdigheid ervan willen laten zien aan de andere disciplines. Kanttekening is de vraag of de ervaringsdeskundigen zichzelf dan niet overschatten/voorbij lopen. Ziekte en uitval was een thema voor de reguliere begeleiders, maar niet voor de ervaringsdeskundigen zelf. Wellicht is dit een blinde vlek.

Ik denk dat het onderzoek een dusdanig aantal respondenten had, zeker van de reguliere begeleiders, om te kunnen zeggen dat de resultaten betrouwbaar zijn. Het feit dat dit onderzoek eerdere onderzoeken staft is daarbij een extra bevestiging.

Persoonlijk kan ik mij vinden in de 'algemeen heersende mening'. Daarmee bedoel ik dat ik de meerwaarde zie en ook heb gemerkt dat er onduidelijkheden zijn in de inzet van ervaringsdeskundigen. Deze constatering was tenslotte ook de aanleiding voor dit onderzoek.

Ik denk dat ieder mens zekere vooroordelen heeft en dat dat bij het mens zijn hoort. Het brein heeft de neiging om alles in vakjes in te delen, en aan die vakjes kleef een bepaalde lading. De kunst hierin is om verder te kunnen kijken, voorbij deze hokjes en de bijbehorende lading.

Als maatschappelijk werker in de dop ben ik van mening dat herstel en eigen kracht mooie uitgangspunten zijn en denk ik dat de uitvoering hiervan goed is voor een mens en zijn of haar gevoel van eigenwaarde. Ervaringsdeskundigheid is in mijn optiek de ultieme vorm van het benutten van de eigen kracht door ervaringskennis te verspreiden om het herstel te vergroten.

Ik vind in het contact met mensen ook belangrijk om te laten zien dat ik fouten bezit en onzekerheden heb, een zekere menselijkheid. Dit in plaats van de alwetende professional die alles op orde heeft en geen problemen of tegenslagen ondervindt in het leven. Dit draag ik uit in mijn begeleidingsstijl en is mijn vorm van ervaringskennis in het leven, wat ik als waardevol ervaar.

Kijkende naar de conclusies uit dit onderzoek en conclusies uit andere onderzoeken binnen diverse andere instellingen, is te zeggen dat de uitkomsten redelijk gelijk zijn. Dit doet vermoeden dat ook buiten het RIBW nog het een en ander te doen is aan de profilering van de ervaringsdeskundige. Mijn opvatting is dat dit begint bij het bestrijden van stigma's bij mensen met psychiatrische stoornissen. Ik denk de media voor een groot gedeelte bijdraagt aan de beeldvorming, kijkende naar films en reclames (zoals de eerdergenoemde slogan van de Mediamarkt: ik ben toch niet gek?).

6.3 Aanbevelingen

Mijn aanbeveling aan RIBW Groep Overijssel is om de opvattingen van de partijen mee te nemen in eventuele overleggen en besluiten betreffende ervaringsdeskundigheid en de implementatie hiervan. Er is gebleken dat er geen eenduidigheid is over de inzet en taken van de ervaringsdeskundige, hier is nog winst te behalen door informatieverstrekking en een duidelijke afbakening van wat een ervaringsdeskundige kan en mag doen.

Vooral over de implementatie van ervaringsdeskundigheid hebben de respondenten leuke, verfrissende en originele ideeën. Dit is mijns inziens belangrijk omdat de implementatie nu ook voornamelijk gebeurd op primair proces, waar de respondenten van dit onderzoek zich bevinden. Een veelgenoemd idee van de respondenten is bijvoorbeeld het opstarten van een invalpoule/team van ervaringsdeskundigen om zo makkelijker een passend aanbod van ervaringsdeskundigheid aan de teams en cliënten aan te kunnen bieden.

Een stagiaire van een andere locatie van RIBW Groep Overijssel zocht contact en vertelde aankomend jaar een onderzoek te willen doen over ervaringsdeskundigheid en hoe dit te implementeren. Ik denk dat het een goed idee is om dit onderzoek uit te laten voeren binnen het RIBW als vervolg op dit onderzoek.

Een aandachtspunt is dat het bereiken van cliënten voor respons moeilijk bleek. Hierin is het advies om communicatiewegen verder uit te breiden of anderzijds onder de aandacht te brengen, hierbij denkende aan cliëntportaal. Er is aan de hoeveelheid respons na alleen een oproep op het cliëntportaal gebleken, dat de stukken op cliëntportaal niet alle cliënten bereiken.

Tot slot zou ik willen adviseren om te gaan inventariseren in hoeverre er sprake is van ervaringskennis onder reguliere medewerkers en of er bereidheid is om hier wat mee te doen.

Daarbij is het in mijn optiek van belang om de ervaringskennis onder de begeleiders anders vorm te geven dan momenteel het geval is bij de huidige ervaringsdeskundigen. Dit om te voorkomen dat de 'reguliere ervaringsdeskundige' gaat verdwijnen en vervangen wordt door de 'ervaringsdeskundige begeleider'. Mijn vermoeden is wanneer de functie van de ervaringsdeskundige wordt verweven met de reguliere begeleiderstaken die de 'ervaringsdeskundige begeleider' uitvoert, dit ten koste gaat van het specifieke van de ervaringsdeskundigheid. De factor van de cliëntparticipatie wordt verminderd, doordat de cliënt ziet dat er alsnog een langdurige opleiding tot begeleider nodig is om ervaringsdeskundige te kunnen worden. Ook kan het juist erg helpend zijn dat de ervaringsdeskundige niet het gezicht van een reguliere begeleider heeft, met alle plannen en

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

protocollen dat dit met zich mee brengt, wat wellicht het delen van ervaringen makkelijker maakt voor de cliënt.

Daarentegen wel erg mooi om begeleiders wat met deze ervaringskennis te laten doen, wat het is denk ik zeker van meerwaarde en helpt cliënten ook te zien dat reguliere begeleiders soms ook dingen hebben overwonnen en te maken hebben gehad met soortgelijke ervaringen als zij.

Het komt neer op het belang van afbakening van taken wanneer er iets wordt gedaan met de ervaringsdeskundigheid van reguliere begeleiders, dan voor zowel de 'reguliere ervaringsdeskundige', als de 'ervaringsdeskundige begeleider'.

Literatuurlijst

- Bassie, L. (2016, april 20). Lijst ervaringsdeskundigen [e-mail]. Opgeroepen op april 22, 2016
- Bekker, P., & Jansen, P. (2013, januari 16). *Generalistische Basis GGZ*. Bureau hhm, Enschede. Opgeroepen op mei 12, 2016, van GGZNederland: http://www.ggznederland.nl/uploads/assets/asset_955656.pdf
- Boertien, D., & Bakel, M. v. (2012). *Handreiking voor de inzet van ervaringsdeskundigheid vanuit de geestelijke gezondheidszorg*. Utrecht: Trimbos-instituut. Opgeroepen op mei 3, 2016, van <http://www.deervaringsdeskundige.nl/media/20098/7204.pdf>
- Boevink, W. (2009). *Lijfsbehoud, levenskunst en lessen om van te leren*. (A. Plooy, Red.) Utrecht: Trimbos-instituut. Opgeroepen op mei 16, 2016, van <https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/?q=boevink&vartype=0>
- Boevink, W. (z.j.). *Triple E: Ervaring, ervaringskennis, ervaringsdeskundigheid*. Opgeroepen op mei 25, 2016, van trimbos-instituut: <https://assets-sites.trimbos.nl/docs/0a450c1f-6ebe-4d55-9063-4902a1a4c40b.pdf>
- Brouwers, E., Gestel-Timmerman, H. v., & Nieuwenhuizen, C. v. (augustus 2013). Herstelgerichte zorg in Nederland: modegril of daadwerkelijke verandering? *Psychopraktijk*, 5(4), 14-17. Opgeroepen op april 12, 2016, van http://www.ggze.nl/sites/ggze.nl/files/filemanager/131009_herstelgerichte_zorg_in_nederland.pdf
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016, mei 19). Zorguitgaven; kerncijfers. Den Haag/Heerlen. Opgeroepen op mei 22, 2016, van <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83037ned&D1=0-3&D2=a&VW=T>
- Deegan, P. (1993). *Ik ben geen psychiatrische ziekte*. Opgeroepen op april 30, 2016, van Tijdschrift Deviant: <http://www.tijdschriftdeviant.nl/teksten/005art01.htm>
- Desain, L., Driessen, E., Graaf, W. v., Holten, J., Huber, M., Jansen, M., . . . Sedney, P. (2013). *Ervaringen met de inzet van ervaringsdeskundigheid*. Hogeschool van Amsterdam, Maatschappij en Recht, Amsterdam. Opgeroepen op mei 18, 2016, van https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj3ILgyePMAhUID8AKHTsWDd0QFggpMAI&url=https%3A%2F%2Fwww.hva.nl%2Fbinaries%2Fcontent%2Fassets%2Fsubsites%2Fkcmr%2Fassets_1%2Fhva_ervaringen%3F1383214392000&usg=AFQjCN
- Donk, C., & Lanen, B. (2014). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Uitgeverij coutinho.
- Enquetesmaken.nl. (2016a, juni 1). *Ervaringsdeskundigheid: hoe denkt u daarover? [resultaten enquête]*. Opgeroepen op juni 6, 2016, van Enquetesmaken: <https://www.enquetesmaken.com/results/91b9713-f55f121>

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- Enquetesmaken.nl. (2016b, mei 25). *Ervaringsdeskundigheid: hoe denkt u daarover? [resultaten enquête]*. Opgeroepen op mei 25, 2016, van Enquetesmaken:
<https://www.enquetesmaken.com/results/6353efa-832c6ca&language=1>
- Erp, N. v., Boertien, D., Rooijen, S. v., Bakel, M. v., & Smulders, R. (2015). *Basiscurriculum Ervaringsdeskundigheid*. Utrecht: Trimbos-instituut/Kenniscentrum Phrenos. Opgeroepen op mei 16, 2016, van http://www.kenniscentrumphrenos.nl/wp-content/uploads/2015/04/AF1373-basiscurriculum-ervaringsdeskundigheid_web.pdf
- Erp, N., Rijkaart, A.-M., Boertien, D., Bakel, M., & Rooijen, S. (2012). *Vernieuwende inzet van ervaringsdeskundigheid*. Utrecht: Trimbos-instituut. Opgeroepen op mei 22, 2016, van <http://www.deervaringsdeskundige.nl/media/20116/7210.pdf>
- Fisher, D. B., & Chamberlin, J. (2004, maart). *Consumer-directed transformation to a recovery-based mental health system*. Opgeroepen op juni 8, 2015, van Carecoordination:
<http://www.carecoordination.org/documents/ConsumerDirectedTransformation-Fisher-2004.pdf>
- GGZ Nederland. (2013). *Meerjarenvisie GGZ Nederland 2013 - 2020*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van GGZNederland: <http://www.ggznederland.nl/uploads/assets/2013-396%20meerjarenvisie%20GGZN.pdf>
- GGZ Nederland. (2015). *WMO 2015*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van GGZNederland:
<http://www.ggznederland.nl/themas/decentralisatie>
- GGZ Nederland. (z.j.-a). *GGZNederland*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van Ambulantisering:
<http://www.ggznederland.nl/themas/ambulantisering>
- GGZ Nederland. (z.j.-b). *Informatie Participatiewet*. Opgeroepen op mei 11, 2016, van GGZNederland:
<http://www.ggznederland.nl/uploads/assets/Informatie%20Participatiewet.pdf>
- GGZ Nederland, Trimbos-instituut, HEE! & Kenniscentrum Phrenos. (2013). *Ervaringsdeskundigheid beroepscompetentieprofiel*. Opgeroepen op juli 8, 2015, van GGZNederland:
<http://www.ggznederland.nl/uploads/publication/Ervaringsdeskundigheid.pdf>
- Gritter, E. (2016, april 14). Ervaringsdeskundigheid [intern document RIBW]. *Nieuwsbrief Raad van Bestuur*.
- Haverkort, H. (2014, april 23). *Nu.nl*. Opgeroepen op mei 22, 2016, van <http://www.nu.nl/weekend/3752394/vier-dingen-u-moet-weten-veranderingen-in-zorg.html>
- Helmus, K., & Jager, J. d. (2015, februari). De Ggz als speler in de strijd tegen stigma. *Sociale Psychiatrie*, 34(111), 17-24. Opgeroepen op mei 16, 2016, van <http://www.venvn-spv.nl/vakblad/sppdf/sp111/sp111-hoofd02.pdf>
- Hendriksen-Favier, A., Rooijen, S. v., & Nijens, K. (2012). *Handreiking voor de implementatie van herstelondersteunende zorg*. Opgeroepen op juni 8, 2015, van Movisie:
https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/handreiking%20implementatie%20herstelondersteunende%20zorg%20%5BMOV-1619573-0.2%5D.pdf

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- Huisman, C. (2016, april 15). Grote opmars ervaringsdeskundigen in psychiatrie, zorg en welzijnswerk. *Volkskrant*. Opgeroepen op mei 17, 2016, van <http://www.volkskrant.nl/binnenland/grote-opmars-ervaringsdeskundigen-in-psychiatrie-zorg-en-welzijnswerk~a4282526/>
- Invoering basis ggz. (z.j.). Opgeroepen op mei 12, 2016, van Invoering Generalistische Basis GGZ: <http://invoeringbasisggz.nl/>
- Karbouniaris, S. (2013, oktober). *Vriend GGZ*. Onderzoeksrapport, Kenniscentrum Sociale Innovatie, Utrecht. Opgeroepen op april 12, 2016, van <http://www.deervaringsdeskundige.nl/media/1009/onderzoeksrapport-vriend-ggz.pdf>
- Kenniscentrum Phrenos. (2016, februari 26). *NZa positief over opname ervaringsdeskundige in beroepentabel*. Opgeroepen op mei 16, 2016, van Kenniscentrum Phrenos: <http://www.kenniscentrumphrenos.nl/nieuws/nza-positief-opname-ervaringsdeskundige-beroepentabel/>
- Kennisplein de Ervaringsdeskundige. (z.j.). *Wat is ervaringsdeskundigheid*. Opgeroepen op april 30, 2016, van Kennisplein de Ervaringsdeskundige: <http://www.deervaringsdeskundige.nl/visie-definities/wat-is-ervaringsdeskundigheid.aspx>
- Kraan, M. v. (2016, maart 2). *Regels ggz en fz 2017*. Nederlandse Zorgautoriteit, Utrecht. Opgeroepen op mei 16, 2016, van https://www.nza.nl/1048076/1048107/CI_16_6c__Regels_ggz_en_fz_2017.pdf
- Movisie. (2015a, december 8). *De voordelen van de participatiesamenleving*. Opgeroepen op mei 11, 2016, van Movisie: <https://www.movisie.nl/artikel/voordelen-participatiesamenleving>
- Movisie. (2015b, november 2). *Wijzigingen AWBZ en Wmo: een overzicht*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van Movisie: <https://www.movisie.nl/artikel/wijzigingen-awbz-wmo-overzicht>
- Oude, T. d., Oosterum, L. v., & Leeuw, R. d. (2011). Inzet ervaringsdeskundigheid in de GGZ: van stigma naar succes. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 66(7/8), 506-517. Opgeroepen op mei 17, 2016, van <http://nicolehoeymans.nl/wp-content/uploads/2016/03/Van-stigma-naar-succes1.pdf>
- Participatie en Herstel. (2015, maart 16). Vernieuwd tijdschrift: Participatie en Herstel. *Participatie en Herstel*. Opgeroepen op mei 22, 2016, van <http://www.participatieenherstel.nl/vernieuwd-tijdschrift-participatie-en-herstel/1026089>
- Plooy, A. (2009). Ervaringsdeskundigheid als vak. *SOZIO*, 20-25. Opgeroepen op april 30, 2016, van <http://pdf.swphost.com/Sozio/90/ArtikelPlooy.pdf>
- RIBW Groep Overijssel. (2015a, maart 31). *Jaarverslag 2014*. Opgeroepen op april 22, 2016, van RIBW Groep Overijssel: http://www.ribwgroepoverijssel.nl/fileadmin/Website/Documenten/ANBI/Jaarverslag_RIBW_Groep_Overijssel_2014.pdf

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- RIBW Groep Overijssel. (2015b, juni 11). *Jaarverslag 2014 digitaal*. Opgeroepen op april 22, 2016, van RIBW Groep Overijssel:
http://www.ribwgroepoverijssel.nl/fileadmin/RIBW/Documenten/jaarverslag_RIBW_GO_digitaal.pdf
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-a). Bijwonen van zorginhoudelijk overleg [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-b). Direct cliëntcontact [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-c). Herstelcollege/training [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-d). Herstelgroep [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-e). Herstellen doe je zelf [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-f). Het geven van de IMR training [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-g). *Profiel RIBW GO voorzitter RvB*. Opgeroepen op april 22, 2016, van RIBW Groep Overijssel:
http://www.ribwgroepoverijssel.nl/fileadmin/Website/Documenten/Profiel_RIBWGO_voorzitter_RvB.pdf
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-h). Review begeleidingsplan [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-i). Review begeleidingsplan en adviesgesprek [intern document RIBW]. Zwolle, Overijssel, Nederland.
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-j). *Wat je hebt*. Opgeroepen op juni 7, 2015, van RIBW Groep Overijssel:
<http://www.ribwgroepoverijssel.nl/teksten-in-menu-slideshow/wat-je-hebt.html>
- RIBW Groep Overijssel. (z.j.-k). *Werken aan herstel*. Opgeroepen op juni 7, 2015, van RIBW Groep Overijssel: <http://www.ribwgroepoverijssel.nl/teksten-in-menu-slideshow/werken-aan-herstel/adviespunt.html>
- Rijksoverheid. (z.j.-a). *Geestelijke gezondheidszorg*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van Rijksoverheid:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geestelijke-gezondheidszorg/inhoud/basis-ggz-en-gespecialiseerde-ggz>
- Rijksoverheid. (z.j.-b). *Participatiewet*. Opgeroepen op mei 11, 2016, van Rijksoverheid:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/participatiewet>
- Schenk, P. (2016, mei 25). Enquetes maken [e-mail]. Opgeroepen op mei 22, 2016
- Spelmink, N. (2016, mei 4). *Marktonderzoek [e-mail]*. Opgehaald van RIBW Groep Overijssel.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- Stuart, H., Arboleda-Flórez, J., & Sartorius, N. (2012). *Paradigms Lost: Fighting Stigma and the Lessons Learned*. New York: Oxford University Press. Opgeroepen op mei 16, 2016, van https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=wgJOCwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=paradigms+Lost:+Fighting+Stigma+and+the+Lessons+Learned&ots=xLZhQypbqq&sig=xfg_G8iyADfS2odVX5_sVsPmZmM#v=onepage&q=professionals&f=false
- Trimbos-instituut. (2012, januari 26). *Integrale aanpak inzet ervaringsdeskundigheid veelbelovend*. Opgeroepen op juni 10, 2015, van Trimbos-instituut: <http://www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/integrale-aanpak-inzet-ervaringsdeskundigheid-veelbelovend>
- Trimbos-instituut. (2012b). *Ambulantisering*. Utrecht: Trimbos-instituut. Opgehaald van <https://assets.trimbos.nl/docs/acd05b16-ca20-42ed-a8c5-4a4b655ea013.pdf>
- Trimbos-instituut. (z.j.). *Herstelondersteunde zorg*. Opgeroepen op mei 11, 2016, van Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/themas/herstelondersteunende-zorg>
- Weerman, A. (2016). *Ervaringsdeskundige zorg- en dienstverleners*. Vrije universiteit Amsterdam. Eburon.
- World Health Organization. (2015, december). *European Health for All database*. Opgehaald van World Health Organization : <http://data.euro.who.int/hfadb/>
- ZorggidsNederland. (z.j.). *Bezuinigingen zorg 2015*. Opgehaald van ZorggidsNederland.nl: <https://www.zorggidsnederland.nl/Bezuinigingen-zorg>
- ZorgImpuls. (z.j.). *De GGZ per 2014*. Opgeroepen op mei 12, 2016, van ZorgImpuls: <https://www.zorgimpuls.nl/de-ggz-per-2014-90>

Bijlagen

Hieronder zijn de bijlagen van het onderzoek te vinden.

Bijlage 1:	Enquêtevragen reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen
Bijlage 2:	Enquêtevragen cliënten
Bijlage 3:	Uitwerking resultaten gesloten vragen enquête
Bijlage 4:	Codering open vragen enquête
Bijlage 5:	Resultaten ingevulde enquêtes: medewerkers
Bijlage 6:	Resultaten ingevulde enquêtes: cliënten

Wanneer er bij bijlage 1, 2, 5 en 6 een * achter de vraag staat, betekent dit dat de vraag bij het invullen van de enquête verplicht was gesteld.

De vragen van de enquête zijn online zo ingedeeld dat afhankelijk van een antwoord, bepaalde vragen wel of niet worden getoond.

Wegens privacy redenen zijn bij bijlage 5 en 6 namen en contactgegevens van respondenten weggelaten.

Bijlage 1 Enquêtevragen reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen

Geachte heer/mevrouw,

Voor u ligt een enquête over ervaringsdeskundigheid. Deze enquête is voor begeleiders A, B, C en ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn binnen RIBW Groep Overijssel. Fijn dat u de tijd wilt nemen om deze enquête in te vullen.

Het doel van deze enquête is om er achter te komen hoe er wordt gedacht over ervaringsdeskundigheid. Daarom wil ik u vragen om de enquête zo eerlijk mogelijk in te vullen.

Het invullen duurt ongeveer 10 a 15 minuten.

Deze enquête is niet gelinkt aan uw emailadres of browsersessie, wat maakt dat de gegevens volledig anoniem verzameld zullen worden. De verzamelde gegevens worden gebruikt voor mijn afstudeeronderzoek.

Alvast bedankt voor het invullen!

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐ 18 - 25 jaar
- ☐ 26 - 40 jaar
- ☐ 41 - 55 jaar
- ☐ 56 - 70 jaar

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

- ☐ MBO, niveau 3
- ☐ MBO, niveau 4
- ☐ HBO
- ☐ Post HBO
- ☐ Master

☐ Anders, namelijk:

4. Wat is uw functie binnen RIBW Groep Overijssel? *

- ☐ Begeleider A
- ☐ Begeleider B
- ☐ Begeleider C

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- ☐ Ervaringsdeskundige
- ☐ Ervaringsdeskundige (vrijwilliger/onbetaald)

5. Hoelang werkt u al bij RIBW Groep Overijssel?

- ☐ Minder dan één jaar
- ☐ 1 - 3 jaar
- ☐ 4 - 6 jaar
- ☐ 7 - 9 jaar
- ☐ 10 - 12 jaar
- ☐ Langer dan twaalf jaar

6. Waarom werkt u op vrijwillige basis als ervaringsdeskundige?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk *

- ☐ Er zijn geen/weinig betaalde banen
- ☐ Er zijn geen/weinig betaalde banen als ervaringsdeskundige
- ☐ Ik doe het naast andere bezigheden
- ☐ Ik heb niet de benodigde papieren
- ☐ Ik wil er niet mijn beroep van maken
- ☐ Anders, namelijk:

7. Waar werkt u momenteel? *

- ☐ In een ambulant team
- ☐ Op een woonvorm
- ☐ Bij een dagbestedingslocatie
- ☐ Anders, namelijk:

8. Waar werkt u momenteel?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

- ☐ In een ambulant team
- ☐ Op een woonvorm
- ☐ Bij een dagbestedingslocatie
- ☐ Anders, namelijk:

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

9. In welke Overijsselse gemeente(n) werkt u?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

☐ Almelo	☐ Enschede	☐ Hof van Twente	☐ Ommen	☐ Tubbergen
☐ Borne	☐ Haaksbergen	☐ Kampen	☐ Raalte	☐ Twenterand
☐ Dalfsen	☐ Hardenberg	☐ Losser	☐ Rijssen-Holten	☐ Wierden
☐ Deventer	☐ Hellendoorn/Nijverdal	☐ Oldenzaal	☐ Staphorst	☐ Zwartewaterland
☐ Dinkelland	☐ Hengelo	☐ Olst-Wijhe	☐ Steenwijkerland	☐ Zwolle

10. In hoeveel teams van RIBW Groep Overijssel bent u werkzaam? *

Ik ben werkzaam in team(s)

11. Wat is uw algemene ervaring (als ervaringsdeskundige) in de praktijk, met betrekking tot de onderstaande onderdelen? *

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Dit verschilt per team waarin ik werk: in het ene team wel, in het andere team niet.
In contact met collega's voel ik mij een volwaardig teamlid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In contact met cliënten heb ik het idee dat ik serieus genomen wordt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb duidelijk wat mijn taken zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn collega's weten wat mijn taken zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De cliënten weten wat mijn taken zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het idee dat mijn collega's mij anders behandelen/bekijken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

vanwege mijn
beroep

Ik ervaar stigma's
bij het uitoefenen
van mijn beroep

☐☐☐☐☐☐

Ik ervaar het
uitoefenen van mijn
beroep als een strijd

☐☐☐☐☐☐

Ik ervaar het
profileren van mijn
beroep als een strijd

☐☐☐☐☐☐

12. Heeft u dingen waar u tegen oploopt in uw beroep als ervaringsdeskundige die niet zijn genoemd in de vorige vraag? *

☐ Nee

☐ Ja, namelijk:

13. Kunt u toelichten wat maakte dat u het bovenstaande zo heeft ervaren?

14. Heeft u wel eens contact gehad met een (of meerdere) ervaringsdeskundige(n) binnen RIBW GO? *

Onder contact wordt hier enige manier van samenwerking en/of interactie verstaan.

☐ Ja

☐ Nee

15. Werkt er momenteel een ervaringsdeskundige in het team waar u werkzaam bent? *

☐ Ja

☐ Nee

16. Hoe heeft u over het algemeen het contact met de ervaringsdeskundige(n) ervaren?
Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Als u met meer dan één ervaringsdeskundige contact heeft gehad kunt u meerdere passende antwoorden kiezen.

☐ Zeer onprettig

☐ Onprettig

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- ☐ Neutraal
- ☐ Prettig
- ☐ Zeer prettig

17. Kunt u toelichten hoe het komt dat er niet eerder contact is geweest met een ervaringsdeskundige?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

- ☐ De kans heeft zich niet voor gedaan
- ☐ Ik weet niet wie/wat een ervaringsdeskundige is
- ☐ Er werkt geen ervaringsdeskundige in het team waar ik werk
- ☐ Ik heb daar bewust voor gekozen
- ☐ Dat weet ik niet
- ☐ Anders, namelijk:

18. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) onprettig heeft ervaren?

A rectangular text input field with a light gray border and a small vertical scrollbar on the right side.

19. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als neutraal heeft ervaren?

A rectangular text input field with a light gray border and a small vertical scrollbar on the right side.

20. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) prettig heeft ervaren?

A rectangular text input field with a light gray border and a small vertical scrollbar on the right side.

21. Stimuleert u cliënten om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen? *

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Soms

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

U heeft aangegeven soms cliënten te stimuleren om contact aan te gaan met een ervaringsdeskundige, kunt u hieronder aangegeven waarom u dit bij sommige cliënten wel doet en bij andere cliënten niet?

22. Kunt u toelichten waarom u cliënten wel stimuleert om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

- ☐ Ik vind dat belangrijk
- ☐ Ik vraag dit aan elke cliënt
- ☐ Het komt toevallig ter sprake
- ☐ Er is een ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk
- ☐ Ik denk dat de cliënt hier baat bij/behoefte aan heeft
- ☐ Ik weet dat de cliënt dit wil
- ☐ Ik denk dat de cliënt hier klaar voor is
- ☐ Dit is een eis van het RIBW
- ☐ Dat weet ik niet
- ☐ Anders, namelijk:

23. Kunt u toelichten waarom u cliënten niet stimuleert om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

- ☐ Ik vind dat niet belangrijk
- ☐ Ik vergeet het te vragen aan de cliënt/ik denk er niet aan
- ☐ Het is geen onderwerp van gesprek
- ☐ Er is geen ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk
- ☐ Ik denk dat de cliënt hier geen baat bij/behoefte aan heeft
- ☐ Ik weet dat de cliënt dit niet wil
- ☐ Ik denk dat de cliënt hier niet klaar voor is
- ☐ Ik vind het niet passend bij mijn functie
- ☐ Dat weet ik niet
- ☐ Anders, namelijk:

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

24. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? *

Met de term 'reguliere begeleiding/begeleiders' wordt er naar de begeleiders A, B en C verwezen.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet ik niet
Ervaringskennis is hetzelfde als ervaringsdeskundigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is mij duidelijk wat een ervaringsdeskundige doet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid heeft een duidelijke meerwaarde in het beroep	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met ervaringsdeskundigen helpt cliënten een toekomstperspectief te geven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met ervaringsdeskundigen wijst cliënten op de lange weg die ze nog moeten gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen hebben een te grote betrokkenheid bij cliënten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zelfhulpgroepen vervangen de ervaringsdeskundigen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als er bezuinigd moet worden zou ik als eerste bezuinigen op de ervaringsdeskundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid is trend die tijdelijk is	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Er heersen stigma's rond het beroep ervaringsdeskundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De mening van een ervaringsdeskundige telt net zo veel mee als die van een andere collega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid is een aanvulling op de reguliere begeleiding, geen op zichzelf staande begeleiding	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders B	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders C	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een ervaringsdeskundige is een volwaardig teamlid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer een team volledig herstelgericht werkt is een ervaringsdeskundige overbodig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen helpen reguliere begeleiders de cliënt anders te zien	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is als begeleider zijnde goed om persoonlijke ervaringen met cliënten te delen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er is nog veel onduidelijk in de functie als ervaringsdeskundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid zou in elk team ingezet moeten worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?*Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO*

25. In hoeverre passen de onderstaande termen bij uw opvattingen over ervaringsdeskundigheid in het algemeen? *

Er kunnen meerdere eigen antwoorden toegevoegd worden door linksonder het lege balkje op de '+1' te klikken.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet ik niet
Waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Belangrijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuttig voor cliënten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuttig voor medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Empathisch	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zinvol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zweverig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Praktisch	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Doelgericht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afgebakend beroep	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gelijkwaardig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Realistisch	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruikbaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spannend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pro-actief	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vooruitstrevend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mensgericht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professioneel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zakelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onpartijdig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vernieuwend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdloos	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naïef	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transparant	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Passief	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Ordelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voorbeeldfunctie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☐

↓ [+1](#)

26. Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen/waar u dit op baseert?

27. Welke taken denkt u dat er bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Er is ruimte voor uw eigen aanvulling.

- ☐ Voorbereiden en deelnemen aan Zorg Inhoudelijk Overleg
- ☐ Direct cliëntcontact
- ☐ Voorbereiden en deelnemen aan vergaderingen
- ☐ Contact met teams/begeleiders om mee te denken en doen
- ☐ Ondersteunen van het partnerberaad
- ☐ Opstarten van herstelgroepen
- ☐ Opstarten en geven van cursussen/trainingen
- ☐ Diensten draaien
- ☐ Meedoen met teamuitjes
- ☐ Huishoudelijke ondersteuning bieden
- ☐ Groepsarrangementen uitvoeren
- ☐ Aandachtsfunctionaristaken hebben
- ☐

28. Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

29. Mocht ik aanvullende informatie nodig hebben voor mijn onderzoek, mag ik dan contact met u opnemen?

Zo ja, vul dan hieronder uw gegevens in.

Als u de onderstaande velden invult kan het zijn dat ik contact met u opneem voor meer informatie.

Het invullen van uw gegevens is niet verplicht.

Voor- en achternaam	
Werkplek binnen RIBW GO	
Adres van werkplek	
Postcode/stad van werkplek	
Telefoonnummer werk	
Emailadres werk	

30. Heeft u nog op- en/of aanmerkingen?

Dingen die u gemist heeft of nog wilt benoemen?

Bedankt!

U heeft de enquête volledig doorlopen en kan de enquête nu afsluiten.

Bedankt voor het invullen. Dit heeft mij enorm geholpen met mijn afstudeeronderzoek.

Bijlage 2 Enquêtevragen cliënten

Geachte heer/mevrouw,

Voor u ligt een enquête over ervaringsdeskundigheid. Deze enquête is voor mensen die ambulant wonen en beschermd wonen met ondersteuning van het RIBW. Fijn dat u de tijd wilt nemen om deze enquête in te vullen.

Ervaringsdeskundigheid is een vorm van ondersteuning waarbij de persoon die begeleiding biedt zelf ervaring heeft met 'cliënt zijn'.

Het doel van deze enquête is om er achter te komen hoe er wordt gedacht over ervaringsdeskundigheid. Daarom wil ik u vragen om de enquête zo eerlijk mogelijk in te vullen.

Het invullen duurt ongeveer 10 a 15 minuten.

Deze enquête is niet gelinkt aan uw emailadres of browsersessie, wat maakt dat de gegevens volledig anoniem verzameld zullen worden. De verzamelde gegevens worden gebruikt voor mijn afstudeeronderzoek.

Alvast bedankt voor het invullen!

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐ Jonger dan 18 jaar
- ☐ 18 - 25 jaar
- ☐ 26 - 40 jaar
- ☐ 40 - 55 jaar
- ☐ 56 - 70 jaar
- ☐ Ouder dan 70 jaar

3. Wat is uw huidige woonsituatie? *

- ☐ Ik woon ambulant met ondersteuning van het RIBW
- ☐ Ik woon in een woonvorm van het RIBW
- ☐ Anders, namelijk:

4. In welke Overijsselse gemeente woont u?

☐ Almelo	☐ Enschede	☐ Hof van Twente	☐ Ommen	☐ Tubbergen
☐ Borne	☐ Haaksbergen	☐ Kampen	☐ Raalte	☐ Twenterand
☐ Dalfsen	☐ Hardenberg	☐ Losser	☐ Rijssen-Holten	☐ Wierden
☐ Deventer	☐ Hellendoorn/Nijverdalen	☐ Oldenzaal	☐ Staphorst	☐ Zwartewaterland

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- ☐ Dinkelland ☐ Hengelo ☐ Olst-Wijhe ☐ Steenwijkerland ☐ Zwolle

5. Hoelang ontvangt u tot nu toe begeleiding van het RIBW?

- ☐ Minder dan één jaar
☐ 1 - 2 jaar
☐ 3 - 4 jaar
☐ 5 - 6 jaar
☐ 7 - 8 jaar
☐ Langer dan 8 jaar

6. Heeft u gedurende uw begeleiding van het RIBW ook ondersteuning ontvangen van een ervaringsdeskundigen? *

Denk hierbij aan één op één contact, maar ook aan contact bij cursussen en/of trainingen die gegeven worden door ervaringsdeskundigen.

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet ik niet

7. Kunt u hieronder aangeven, op een schaal van 0 - 10, in hoeverre u behoefte heeft aan ondersteuning van een ervaringsdeskundige? *

Hierbij is 0 totaal geen behoefte (uiterste links), 10 totaal wel behoefte (uiterste rechts).

Totaal geen behoefte Totaal wel behoefte

8. Krijgt u momenteel ondersteuning van een ervaringsdeskundige? *

Denk hierbij aan één op één contact, maar ook aan contact bij cursussen en/of trainingen die gegeven worden door ervaringsdeskundigen.

- ☐ Ja
☐ Nee

9. Heeft u eerder in uw begeleiding ondersteuning gehad van een ervaringsdeskundige? *

- ☐ Ja
☐ Nee

10. Hoe heeft u over het algemeen de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) ervaren? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Als u met meer dan één ervaringsdeskundige contact heeft gehad kunt u meerdere passende antwoorden kiezen.

- ☐ Zeer onprettig
- ☐ Onprettig
- ☐ Neutraal
- ☐ Prettig
- ☐ Zeer prettig

11. Weet u waarom u geen ondersteuning heeft gehad van een ervaringsdeskundige(n)?
Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

- ☐ De kans heeft zich niet voorgedaan/het is mij niet voorgesteld
- ☐ Ik weet niet wie/wat een ervaringsdeskundige is
- ☐ Ik wist niet dat dit kon
- ☐ Ik ga/wil er niet achter aan om dit te starten
- ☐ Ik heb daar geen behoefte aan/ik heb daar voor gekozen
- ☐ Ik durf dit niet
- ☐ Ik weet niet wat ik kan verwachten
- ☐ Dat weet ik niet
- ☐ Anders, namelijk:

12. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) onprettig heeft ervaren?

Waar lag dit aan? Was de inhoud van het gesprek niet wat u verwachtte, miste u een klik?

13. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als neutraal heeft ervaren?

Had het een bepaalde meerwaarde of juist niet? Miste u iets?

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

14. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) prettig heeft ervaren?

Wat vond u prettig, waar had u wat aan?

15. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? *

Met de term 'andere begeleiding/begeleiders' wordt er naar de begeleiders A, B en C verwezen (dit waren voorheen de huishoudelijk ondersteuners, woonbegeleiders en begeleidingscoördinatoren).

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet ik niet
Ik zou ervaringsdeskundige willen worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou ervaringsdeskundige kunnen worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is mij duidelijk wat een ervaringsdeskundige doet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid heeft naar mijn idee een meerwaarde in de begeleiding	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met ervaringsdeskundigen helpt een toekomstperspectief te geven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met ervaringsdeskundigen wijst op de lange weg die nog afgelegd moet worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen zijn veel te persoonlijk betrokken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Zelfhulpgroepen vervangen de ervaringsdeskundigen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid is een trend die tijdelijk is	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er heersen vooroordelen rond het beroep ervaringsdeskundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De mening van een ervaringsdeskundige telt net zoveel mee als die van een andere begeleider	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigheid is een aanvulling op de andere begeleiding, geen opzichzelfstaande begeleiding	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een ervaringsdeskundige zie ik als een vriend/vriendin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een ervaringsdeskundige zie ik als een lid van het team van begeleiders	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen vervangen de andere begeleiders	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het is goed als andere begeleiders persoonlijke ervaringen delen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ervaringsdeskundigen helpen andere begeleiders op een andere manier naar begeleiding te kijken	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

16. In hoeverre passen de onderstaande termen bij uw opvattingen over ervaringsdeskundigheid in het algemeen? *

Er kunnen meerdere eigen antwoorden toegevoegd worden door linksonder het lege balkje op ‘+1’ te klikken.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Waardevol	☐	☐	☐	☐	☐
Belangrijk	☐	☐	☐	☐	☐
Nuttig voor mij	☐	☐	☐	☐	☐
Nuttig voor andere begeleiders	☐	☐	☐	☐	☐
Meelevend	☐	☐	☐	☐	☐
Zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
Zweverig	☐	☐	☐	☐	☐
Praktisch	☐	☐	☐	☐	☐
Doelgericht	☐	☐	☐	☐	☐
Afgebakend beroep	☐	☐	☐	☐	☐
Gelijkwaardig	☐	☐	☐	☐	☐
Betrokken	☐	☐	☐	☐	☐
Realistisch	☐	☐	☐	☐	☐
Bruikbaar	☐	☐	☐	☐	☐
Duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Spannend	☐	☐	☐	☐	☐
Pro-actief	☐	☐	☐	☐	☐

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Vooruitstrevend	☐	☐	☐	☐	☐
Mensgericht	☐	☐	☐	☐	☐
Professioneel	☐	☐	☐	☐	☐
Zakelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Onpartijdig	☐	☐	☐	☐	☐
Vernieuwend	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdloos	☐	☐	☐	☐	☐
Naïef	☐	☐	☐	☐	☐
Transparant	☐	☐	☐	☐	☐
Passief	☐	☐	☐	☐	☐
Ordelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Voorbeeldfunctie	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

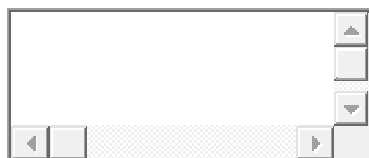
↓ [+1](#)

17. Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen?

Heeft u die ervaring, denkt u dat het zo is?

18. Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

19. Mocht ik aanvullende informatie nodig hebben, mag ik dan contact met u opnemen?
Zo ja, vul dan hieronder uw gegevens in.

Als u de onderstaande velden invult kan het zijn dat ik contact met u opneem voor meer informatie.

Het invullen van uw gegevens is niet verplicht.

Voor- en achternaam	
Adres	
Postcode/stad	
Telefoonnummer	
Emailadres	

20. Heeft u nog op- en/of aanmerkingen?
Dingen die u gemist heeft of nog wilt benoemen?

Bedankt!

U heeft de enquête volledig doorlopen en kan de enquête nu afsluiten.

Bedankt voor het invullen. Dit heeft mij enorm geholpen met mijn afstudeeronderzoek.

Bijlage 3 Uitwerking resultaten gesloten vragen enquête

Hieronder worden de resultaten van het praktijkonderzoek getoond. Eerst wordt de uitkomst van de enquêtevragen van de medewerkers getoond. Eerst algemeen, daarna toegespitst op de reguliere begeleiders en de ervaringsdeskundigen. Daarna worden de resultaten van de van de enquête van cliënten weergegeven.

De respondenten zijn niet genummerd doordat de antwoorden door elkaar lopen en niet te zien is welk nummer de respondent heeft.

Alle medewerkers

In totaal hebben honderdvierendertig medewerkers de enquête ingevuld, waarvan honderdzeven tot het eind. Alle resultaten zijn afgerond tot hele getallen en weergegeven in percentages van het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld.

Hieronder zijn een aantal algemene gegevens van deze medewerkers verder uitgewerkt in grafieken.

In figuur 7 is de verdeling tussen mannen en vrouwen te zien.

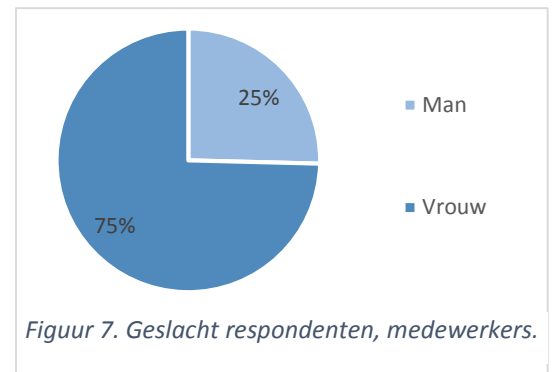
Aan de hand van deze grafieken is te stellen dat het merendeel van de respondenten vrouwelijk is, driekwart van de respondenten.

Onder de vrouwen is de functieverdeling als volgt:

- ❖ Begeleider A: dertien procent;
- ❖ Begeleider B: zevenenzestig procent;
- ❖ Begeleider C: zestien procent;
- ❖ Ervaringsdeskundigen: drie procent.

Bij de mannen is dit:

- ❖ Begeleider A: zes procent;
- ❖ Begeleider B: achtenzeventig procent;
- ❖ Begeleider C: zes procent;
- ❖ Ervaringsdeskundigen: negen procent.

De verschillen in leeftijd is inzichtelijk gemaakt in figuur 8.

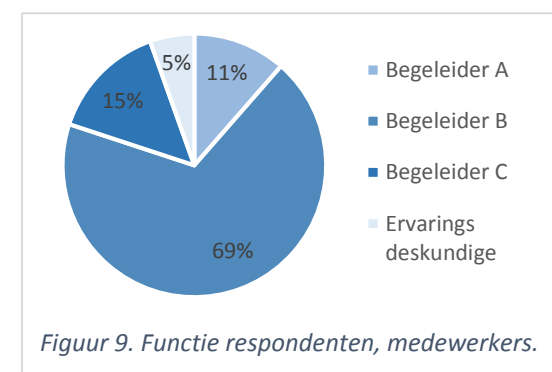
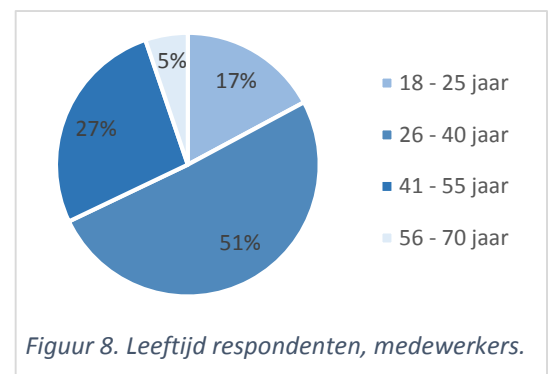
Eenenvijftig procent van de respondenten heeft een leeftijd tussen de 26 en 40 jaar. Daarvan is het merendeel (drieënzeventig procent) begeleider B en (twintig procent) begeleider C. De overige zeven procent is verdeeld tussen de begeleiders A (vijf procent) en de ervaringsdeskundigen (drie procent).

Zevenentwintig procent gaf aan een leeftijd tussen de 41 en 55 jaar te hebben. Negenenzestig procent daarvan is begeleider B, veertien procent is begeleider A en begeleider C en ervaringsdeskundigen zijn beide negen procent.

Zeventien procent van de respondenten is tussen de 18 en 25 jaar, waarvan eenenzeventig procent begeleider B en negenentwintig procent begeleider A. Hier zaten geen begeleiders C en ervaringsdeskundigen tussen.

De kleinste groep, met vijf procent, is de leeftijdscategorie van 56 tot en met 70 jaar. Ook daar is de begeleider B de meest uitgeoefende functie met drieënveertig procent. Daarna volgt de begeleider C met negenentwintig procent en de begeleiders A en ervaringsdeskundigen met beiden veertien procent.

Figuur 9 toont de functies binnen RIBW GO van de respondenten. Qua functies is de begeleider B het meest vertegenwoordigd, met negenenzestig procent van de respondenten. De begeleiders C beslaan vijftien procent en de begeleiders A beslaan elf procent. De

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

kleinste groep bestaat uit de ervaringsdeskundigen met vijf procent van de respondenten. Wanneer gekeken wordt naar de relatie tussen functie en opleidingsniveau wordt het volgende zichtbaar: Van de begeleiders A heeft dertien procent een MBO niveau drie, zestig procent een MBO niveau vier en zevenentwintig procent een HBO opleiding afgerond.

Bij de begeleiders B heeft veertig procent MBO niveau vier, drieënvijftig procent HBO, vier procent post HBO en twee procent een master behaald.

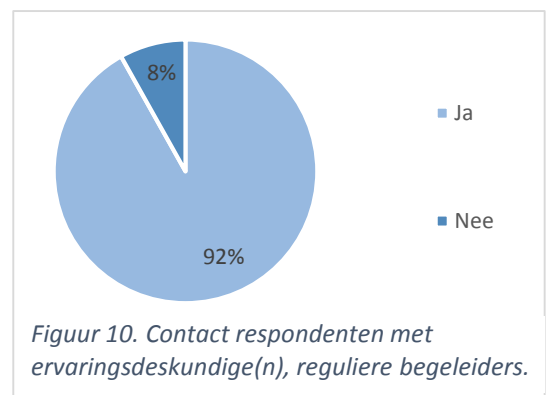
Onder de begeleiders C heeft zes procent MBO niveau vier, zevenenzestig procent HBO en achtentwintig procent een post HBO als hoogst genoten opleiding.

Van de vijf procent ervaringsdeskundigen heeft zeventien procent een MBO niveau twee, drieëndertig procent een MBO niveau vier, drieëndertig procent een HBO en zeventien procent een post HBO opleiding gevolgd.

Hieronder worden de gegevens gesplitst in reguliere begeleiders (de begeleiders A, B en C) en ervaringsdeskundigen.

Reguliere begeleiders

In de enquête werd gevraagd of er contact is geweest met één, of meerdere, ervaringsdeskundige(n) binnen RIBW GO. De uitkomst hiervan is te zien in figuur 10. Hieruit blijkt dat tweeënnegentig procent van de reguliere begeleiders contact heeft gehad met één of meerdere ervaringsdeskundige(n). Van de acht procent die had aangegeven geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen werkte zestig procent minder dan één jaar bij het RIBW en dertig procent tussen de één en drie jaar. Tien procent gaf tussen de zeven en negen jaar bij het RIBW te werken. Tachtig procent van deze acht procent is begeleider B, de andere twintig procent is begeleider A.

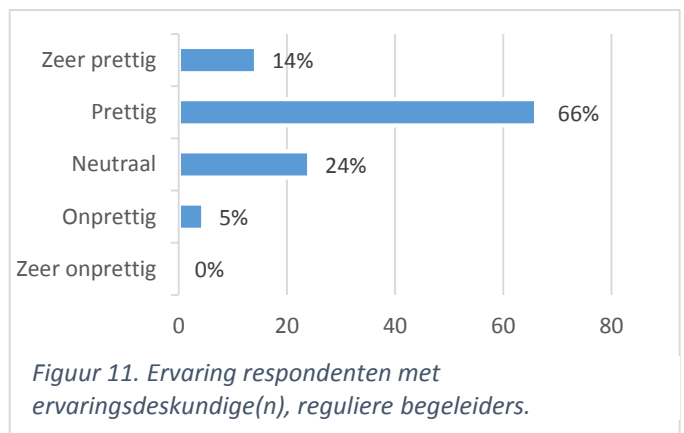
Figuur 10. Contact respondenten met ervaringsdeskundige(n), reguliere begeleiders.

Deze medewerkers gaven ook minder vaak toelichtingen bij de open vragen. Bij de meerkeuzevraag naar de reden hiervan, gaf zestig procent aan dat de kans zich niet had voorgedaan. Dertig procent gaf aan dat dit was omdat er geen ervaringsdeskundigen werkzaam is in het team waarin zij werkzaam zijn. Twintig procent had zelf een antwoord ingevoegd, zij hadden als onderbouwing gegeven dat dit nog niet nodig werd geacht door de cliënten en dat er voorheen wel een persoon als ervaringsdeskundige werkte:

'...alleen deze moest weg vanwege een niet te krijgen vast contract'.

De reguliere begeleiders die aan hadden gegeven wel contact te hebben gehad komen in onder andere geslacht, functie en leeftijd verder grotendeels overeen met de eerdergenoemde algemene percentages. Aan deze groep werd gevraagd hoe zij dit contact hebben ervaren, er waren meerdere antwoorden mogelijk. Figuur 11 toont de percentages van dit antwoord. Zesenzestig procent heeft het contact met de ervaringsdeskundigen als prettig ervaren en veertien procent vond het zeer prettig. Vijf procent labelde het contact als onprettig en niemand als zeer onprettig. Vierentwintig procent stond er neutraal tegenover.

De reguliere begeleiders zijn gevraagd waarom het contact op die manier is ervaren. Deze resultaten zijn gecodeerd en terug te vinden bij subparagraaf 5.2.1.

Figuur 11. Ervaring respondenten met ervaringsdeskundige(n), reguliere begeleiders.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Op de vraag of er een ervaringsdeskundige werkzaam is in het team waar de reguliere begeleiders werkzaam zijn zei het merendeel van de respondenten van niet, tweeënvijftig procent. Bij achtenveertig procent is dit wel het geval.

Ook werden de reguliere begeleiders gevraagd of zij cliënten stimuleren om contact met ervaringsdeskundigen aan te gaan. In figuur 12 is te zien dat vijfenvijftig procent aangeeft van wel. Zevenendertig procent doet dit soms en achttien procent niet. Vervolgens is de respondenten gevraagd waarom ze dit wel of niet deden. De geënquêteerde die aangaven dit soms te doen is gevraagd om aan te geven welke redenen er waren voor zowel het wel vragen, als het niet vragen.

De toelichting die is gegeven om dit wel aan cliënten te vragen staat hieronder uitgewerkt.

Negenenzeventig procent gaf als reden dat ze dachten dat de cliënt hier behoefte aan had. Op de tweede en derde plek stonden de argumenten: *ik vind dat belangrijk* en *er is een ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk* met veertig en negenendertig procent. Achttien procent geeft aan het te vragen omdat ze denken dat de cliënt daar klaar voor is en zeventien procent geeft aan het aan elke cliënt te vragen. Op een gedeelte zesde plek met acht procent staat de reden: *het komt toevallig ter sprake* en *ik weet dat de cliënt dit wil*. Vijf procent benoemt het te vragen omdat de RIBW dit wil.

Twaalf procent had een eigen aanvulling. Zo werd er benoemd:

'Ik heb vaak gezien dat het heel goed werkt', 'bij bepaalde problemen (trauma's, dwang, enz.) hebben ze eerder een ingang bij een cliënt' en *'Het is een mooie aanvulling in de begeleiding'*.

De woorden gelijkwaardigheid, erkenning en herkenning werden ook gebruikt in het gebied voor extra aanvullingen als reden om cliënten wel te stimuleren om contact aan te gaan met een ervaringsdeskundige.

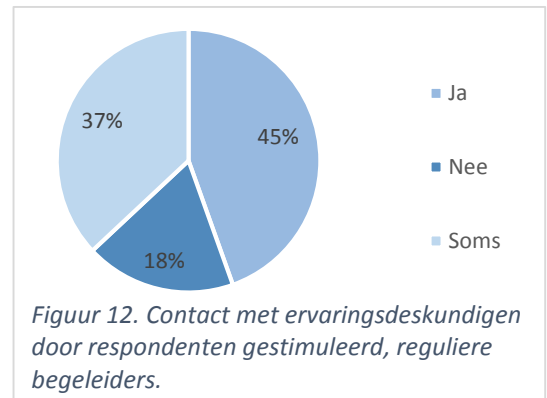
Bij redenen om het niet te vragen werden de onderstaande antwoorden gegeven.

Met drieëndertig procent staat het *argument er is geen ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk* op nummer één. Achtentwintig procent geeft aan het vergeten te vragen/er niet aan te denken en zevenentwintig procent benoemd te weten dat de cliënt dit niet wil. Drieëntwintig procent benoemd dat het geen onderwerp van gesprek is. Zestien procent noemt het denken dat de cliënt daar geen baat bij/behoefte aan heeft als reden om het niet te vragen. Evenals elf procent die denken dat de cliënt daar niet klaar voor is. Niemand koos voor het antwoord *ik vind dat niet belangrijk*.

Zestien procent gaf nog een toelichting. Er werd bijvoorbeeld genoemd dat er nog onderzocht moest worden of er aansluiting was bij de doelgroep (uitbehandelde, vaak chronisch psychotische mensen). Een ander noemde:

'...ik niet altijd helder heb wat de mogelijkheden zijn'.

Een ander gaf aan dat cliënten vaak nee zeggen omdat ze niet weten wat de meerwaarde kan zijn of er geen match is.

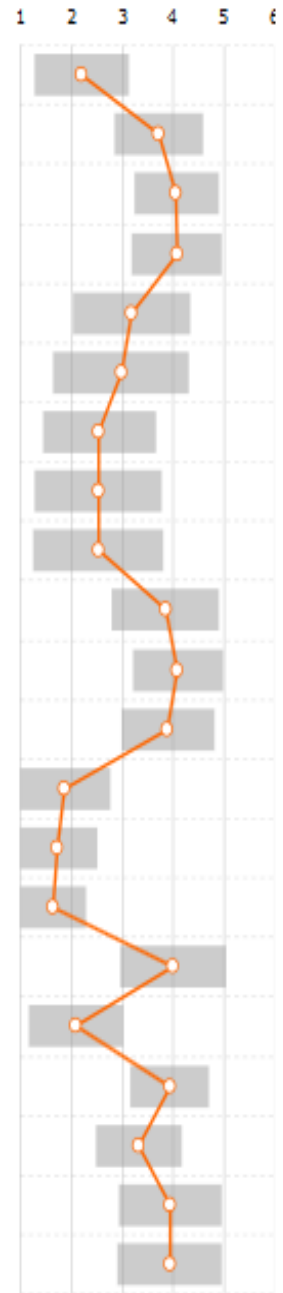

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De respondenten is gevraagd om aan te geven in hoeverre zij het eens zijn met een aantal stellingen. Hieronder is een tabel (figuur 13) te zien van de uitkomsten hiervan is.

	Helemaal oneens 1	Oneens 2	Neutraal 3	Eens 4	Helemaal eens 5	Weet ik niet 6
Ervaringskennis is hetzelfde als ervaringsdeskundigheid	15%	63%	13%	6%	1%	2%
Het is mij duidelijk wat een ervaringsdeskundige doet	1%	9%	24%	51%	15%	0%
Ervaringsdeskundigheid heeft een duidelijke meerwaarde in het beroep	0%	7%	9%	58%	24%	2%
Contact met ervaringsdeskundigen helpt cliënten een toekomstperspectief te geven	0%	4%	17%	56%	17%	7%
Contact met ervaringsdeskundigen wijst cliënten op de lange weg die ze nog moeten gaan	2%	29%	34%	25%	3%	7%
Ervaringsdeskundigen hebben een te grote betrokkenheid bij cliënten	4%	42%	33%	8%	2%	11%
Zelfhulpgroepen vervangen de ervaringsdeskundigen	5%	58%	29%	2%	0%	7%
Als er bezuinigd moet worden zou ik als eerste bezuinigen op de ervaringsdeskundige	8%	63%	16%	3%	3%	8%
Ervaringsdeskundigheid is trend die tijdelijk is	11%	56%	19%	5%	2%	8%
Er heersen stigma's rond het beroep ervaringsdeskundige	0%	8%	30%	44%	7%	11%
De mening van een ervaringsdeskundige telt net zo veel mee als die van een andere collega	0%	6%	16%	44%	32%	2%
Ervaringsdeskundigheid is een aanvulling op de reguliere begeleiding, geen op zichzelf staande begeleiding	3%	6%	12%	59%	19%	1%
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders A	34%	55%	5%	5%	1%	1%
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders B	39%	54%	6%	0%	1%	1%
Ervaringsdeskundigen vervangen de begeleiders C	42%	55%	3%	0%	1%	0%
Een ervaringsdeskundige is een volwaardig teamlid	1%	7%	22%	40%	25%	6%
Wanneer een team volledig herstelgericht werkt is een ervaringsdeskundige overbodig	19%	66%	9%	3%	0%	3%
Ervaringsdeskundigen helpen reguliere begeleiders de cliënt anders te zien	0%	5%	19%	58%	16%	2%
Het is als begeleider zijnde goed om persoonlijke ervaringen met cliënten te delen	0%	10%	58%	23%	6%	3%
Er is nog veel onduidelijk in de functie als ervaringsdeskundige	0%	10%	19%	42%	25%	4%
Ervaringsdeskundigheid zou in elk team ingezet moeten worden	1%	8%	21%	43%	21%	6%

Figuur 13. Stellingen over ervaringsdeskundigheid door respondenten, reguliere begeleiders. Lijngrafiek door enquetesmaken.nl (2016).

Rekenkundig gemiddelde
Standaarddeviatie

Wanneer er naar het rekenkundig gemiddelde en de standaarddeviatie wordt gekeken, wordt het zichtbaar dat de meerderheid van de respondenten regelmatig in dezelfde lijn antwoord geven. De meningen zijn meer verdeeld bij de stelling over een te grote betrokkenheid van ervaringsdeskundigen bij cliënten en over of ervaringsdeskundigheid een tijdelijke trend is. Dit werd alleen door begeleiders B en C zo ervaren. Daar beslaat de standaarddeviatie een groter gebied. Opvallend was dat mensen die eerder hadden aangegeven geen contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen hoger scoorden op de stelling dat ervaringsdeskundigen een te grote betrokkenheid hebben bij cliënten. Vijftig procent van hen stond hier neutraal tegen over, zeventien

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

procent was het hiermee eens en nog eens zeventien procent was het hier helemaal mee eens. De overige zeventien procent gaf aan het niet te weten. Van de respondenten die aan hadden gegeven wel contact te hebben gehad met ervaringsdeskundigen was vier procent het helemaal oneens, vierenveertig procent oneens, tweeëndertig procent neutraal, acht procent eens, één procent helemaal eens en elf procent gaf aan het niet te weten.

Waar de reguliere begeleiders het meer met elkaar over eens waren, zijn de stellingen: *ervaringsdeskundigheid heeft een duidelijke meerwaarde in het beroep* en *ervaringsdeskundigen helpen reguliere begeleiders de cliënt anders te zien*. Bijzonder om te zien is dat bij de stellingen waarbij staat dat de ervaringsdeskundige een reguliere begeleider zou vervangen, er een opbouwende mate is van percentages die aantonen dat de respondenten het er helemaal niet mee eens zijn. Waar het percentage bij de begeleider A nog vierendertig is, is dat bij de begeleiders C gestegen naar tweeënveertig procent. Daarbij is er één procent van de respondenten die het niet eens is met het merendeel van de antwoorden. Deze ene procent zegt het er helemaal mee eens te zijn.

Wanneer de resultaten van deze stellingenlijst gesplitst werden op hoe het contact met ervaringsdeskundigen is ervaren (op basis van de gegeven antwoorden zoals eerder weergegeven in figuur 11: onprettig, neutraal, prettig en zeer prettig) kwamen de volgende resultaten naar voren bij de stelling: *contact met ervaringsdeskundigen wijst cliënten op de lange weg die ze nog moeten gaan*:

- ❖ Onprettig ervaren: Vijfentwintig procent koos voor oneens en vijfentwintig procent koos voor neutraal. De overige vijftig procent was het er mee eens;
- ❖ Neutraal ervaren: vijfendertig procent oneens en vijfendertig procent neutraal. Tweeëntwintig procent was het eens. Twee keer vier procent was verdeeld tussen helemaal eens en weet ik niet;
- ❖ Prettig ervaren: tweeëndertig procent was het oneens, vierentwintig procent dacht er neutraal over en negenentwintig procent was het eens. Zowel helemaal oneens, als helemaal eens was gekozen door drie procent;
- ❖ Zeer prettig ervaren: gaven aan het oneens (drieëndertig procent) te zijn of hier neutraal (zevenenzestig procent) over te denken.

Er was dus een afname te constateren in de mate waarin men het eens was met deze stelling. Alleen bij de neutrale en prettige ervaringen is er ook gekozen voor helemaal eens.

Verder viel het op dat de mensen die contact als onprettig hebben ervaren minder snel kozen voor helemaal eens en helemaal oneens. Het rekenkundig gemiddelde was meer afgevlakt dan bij de respondenten die het contact als zeer prettig hadden ervaren.

Eenzelfde soort vraag is gesteld aan de respondenten, dan toegespitst op termen die de opvattingen van deze groep over ervaringsdeskundigheid in het algemeen weergeven.

Ook hier is gekeken naar eventuele verschillen in ervaringen met de ervaringsdeskundigen.

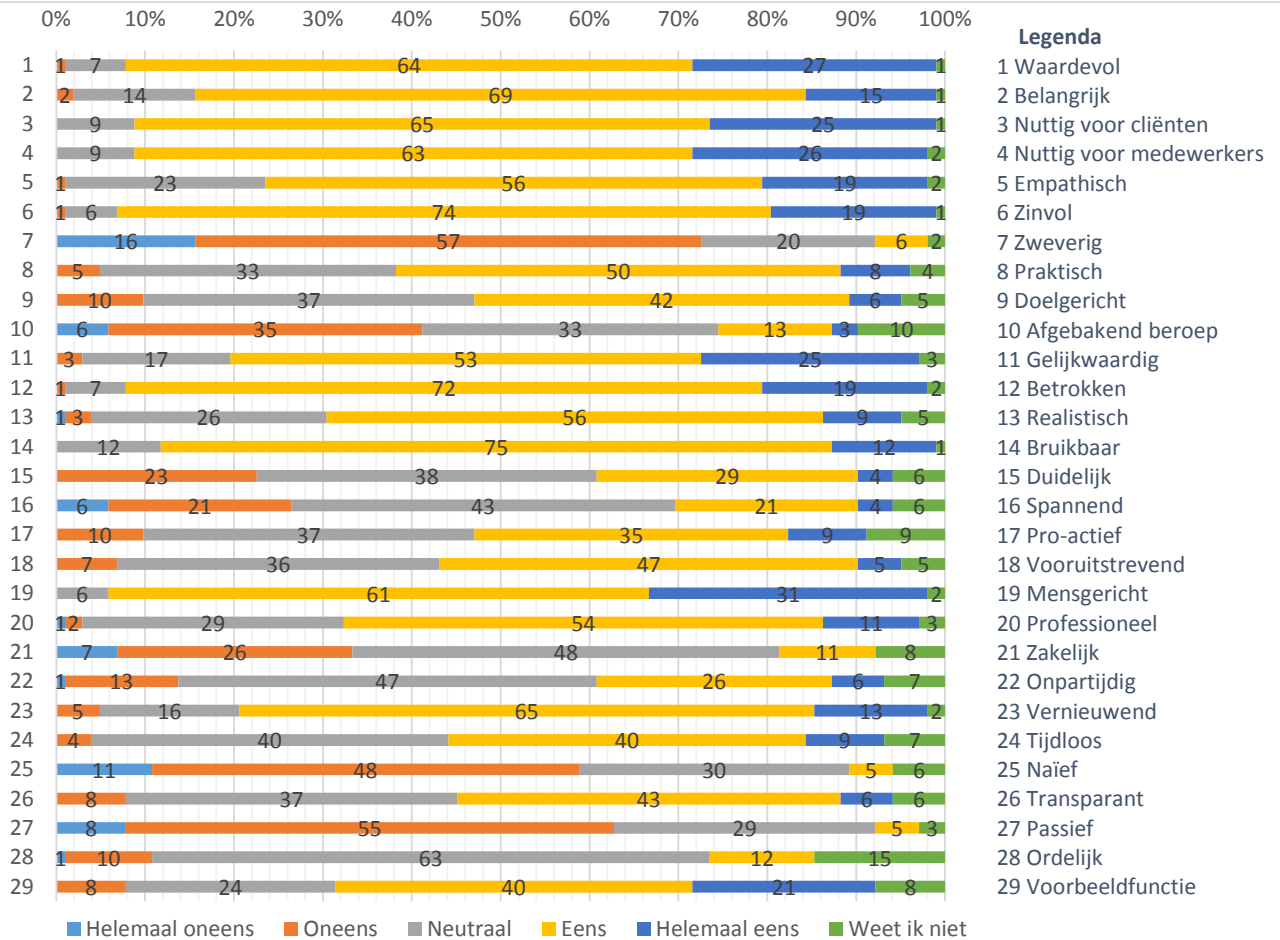
De antwoorden *helemaal eens* en *helemaal oneens* zijn ook bij deze vraag minder gebruikt door mensen die contact als onprettig hebben ervaren ten opzichte van de data van alle reguliere begeleiders. Opvallend was dat, van de respondenten die het contact als onprettig hebben ervaren, vijfentwintig procent het oneens is met de termen: *waardevol*, *belangrijk* en *zinvol*. Nogmaals vijfentwintig procent vulde bij deze termen neutraal in. De overige vijftig procent eens was het wel eens met deze termen.

De respondenten die neutrale en prettige ervaringen hadden met ervaringsdeskundigen antwoordden vergelijkbaar met het standaarddeviant en het rekenkundig gemiddelde.

De respondenten die het contact als zeer prettig hadden aangemerkt, antwoorde bij deze vraag vaker helemaal mee eens. Met de termen: *waardevol*, *belangrijk*, *nuttig voor cliënten*, *nuttig voor medewerkers* en *mensgericht*, was vijftig á zestig procent het helemaal eens.

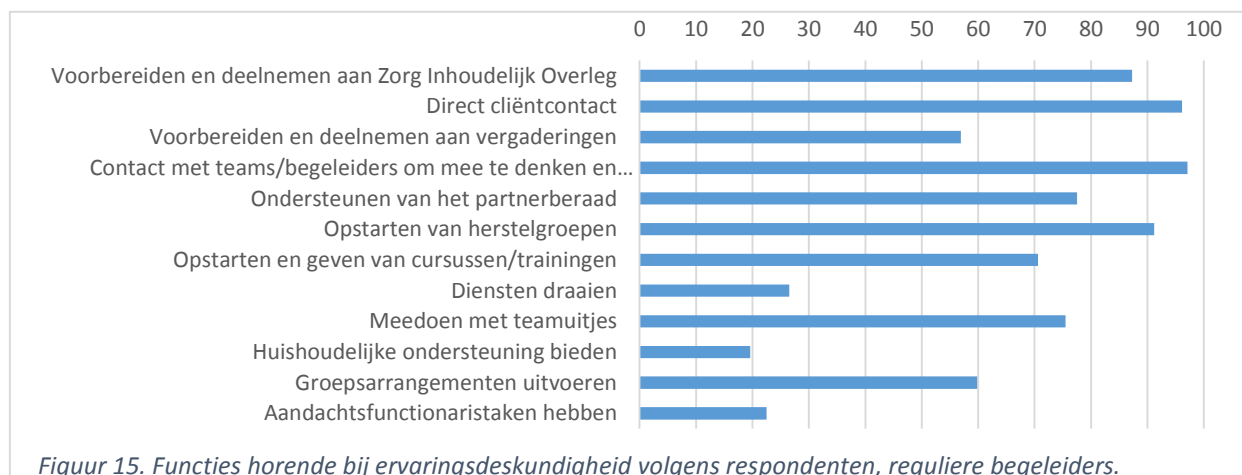
Op de volgende pagina in een grafiek, figuur 14, te zien wat de reguliere begeleiders hebben geantwoord zonder verdere relatie met andere vragen.

Telt de ervaring?
Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Figuur 14. Termen passende bij opvattingen ervaringsdeskundigheid door respondenten in percentages, reguliere begeleiders.

Tot slot werd gevraagd naar de taken die volgens de respondenten bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen. De uitkomst hiervan is in figuur 15 te zien in percentages. Er is te zien dat zevenennegentig procent vindt dat er contact met teams/begeleiders moet zijn om mee te denken en te doen. Zesennegentig procent vindt dat er direct cliëntcontact moet zijn en tweeënnegentig procent vindt dat het opstarten van herstelgroepen bij de functie van een ervaringsdeskundige hoort. De keuze voor diensten draaien (zesentwintig procent), aandachtsfunctionaristaken hebben (tweëntwintig procent) en huishoudelijke ondersteuning bieden (twintig procent) zijn het minst gekozen.

Figuur 15. Functies horende bij ervaringsdeskundigheid volgens respondenten, reguliere begeleiders.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Hieronder nog een greep uit een aantal antwoorden die zelf in zijn gevuld door de respondenten:

'Ik vind dat iemand als volledig teamlid gezien moet worden, dus alles wat andere begeleiders ook doen'.

Dit antwoord is tweemaal gegeven.

'Herstel levend houden (doormiddel van themamiddagen, casuïstiekbesprekingen, etc)'. Een respondent beschrijft 'Ik ben van mening dat ervaringsdeskundigheid kan bestaan binnen alle functies in het RIBW en dat dit ook juist positief kan zijn. Ik mis hierboven dan ook bijvoorbeeld bestuurlijke functies'.

De drie laagste scores zijn in verband gebracht met de functies van de respondenten. Achtendertig procent van de begeleiders A vond dat ervaringsdeskundigen huishoudelijke ondersteunen moesten bieden, tegenover tweeëntwintig procent van de begeleiders B en nul procent van de begeleider C. Wanneer het ging om het draaien van diensten vond drieënzestig procent van de begeleiders A, zevenentwintig procent van de begeleiders B en zes procent van de begeleiders C dat dit hoort bij de functie van een ervaringsdeskundigen.

Kijkende naar de aandachtsfunctionaristaken is dit onderverdeeld in vijfentwintig procent van de begeleiders A, drieëntwintig procent van de begeleiders B en achttien procent van de begeleiders C. Er is tevens gekeken of deze percentages bijzonderheden vertoonden wanneer er op de ervaringen, zoals eerder in figuur 11 aangetoond, werd gefilterd. Hierin viel op dat bij de reguliere medewerkers die het contact als onprettig hadden aangemerkt, vijftig procent aangaf dat meedoen met teamuitjes bij de functie van een ervaringsdeskundige hoort. Bij de reguliere begeleiders die het contact als zeer prettig hadden ervaren was dit tweeënnegentig procent.

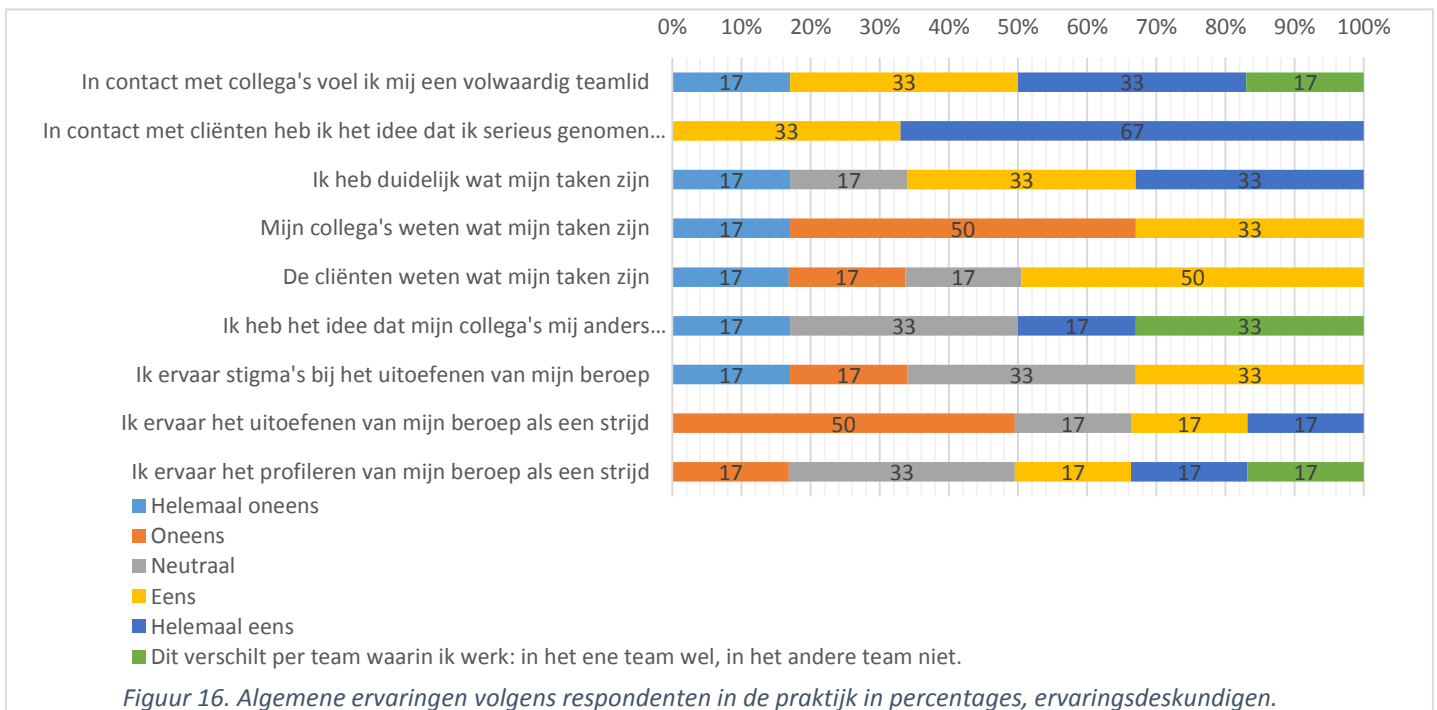
Ervaringsdeskundigen

In dit onderdeel komen de antwoorden van de gesloten vragen van de ervaringsdeskundigen aan bod. Beginnende bij het aantal jaren werkzaam binnen RIBW GO.

Van de ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn is één derde minder dan één jaar in dienst van het RIBW. Nog één derde is tussen de één en drie jaar werkzaam bij het RIBW en het laatste deel gedurende vier a zes jaar bij het RIBW.

De respondenten is gevraagd naar de algemene ervaring als ervaringsdeskundige in de praktijk met betrekking tot een aantal onderdelen.

De resultaten worden hieronder in een grafiek weergegeven (figuur 16).

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Uit deze gegevens kan worden opgemaakt dat de zesenzestig procent van de ervaringsdeskundigen zich een volwaardig teamlid voelt (drieëndertig procent eens, drieëndertig procent helemaal eens). Zeventien procent heeft aan zich geen volwaardig teamlid te voelen in contact met collega's (helemaal oneens) en nog eens zeventien procent geeft aan dat dit per team verschilt. Alle ervaringsdeskundigen voelen zich serieus genomen in het contact met cliënten. Zesenzestig procent geeft aan te weten wat de taken zijn die ze uit horen te voeren (drieëndertig procent eens, drieëndertig procent helemaal eens). Zeventien procent staat neutraal tegenover deze stelling en zeventien procent geeft aan het helemaal oneens te zijn met deze stelling.

Bij de stelling *mijn collega's weten wat mijn taken zijn* geeft zeventien procent van de respondenten aan helemaal oneens te zijn en vijftig procent oneens. Er wordt aangegeven dat ervaringsdeskundigen het idee hebben dat cliënten beter weten wat de taken zijn, ten opzichte van de collega's. Dit is af te leiden uit het percentage bij het antwoord eens. Dit is bij de cliënten vijftig procent en bij de collega's drieëndertig procent.

Er is een verschil te zien in de mannelijke en vrouwelijke respondenten. De mannen waren het honderd procent oneens met de stelling dat de collega's wisten wat de taken waren, tegenover zevenenzestig procent van de vrouwen die het hier mee eens was en drieëndertig procent helemaal oneens.

Uit de antwoorden is ook op te maken dat zeventien procent van de respondenten het helemaal eens en zeventien procent het er helemaal oneens is met de stelling dat ze anders behandeld/bekeken worden door collega's vanwege het beroep dat ze uitvoeren. Drieëndertig procent staat er neutraal tegenover en nog eens drieëndertig procent geeft aan dat dit per team verschilt.

Opvallend is dat de antwoorden vaak sterk variëren in ervaringen van de respondenten in de praktijk. Hier is echter geen verder onderscheidt in te maken.

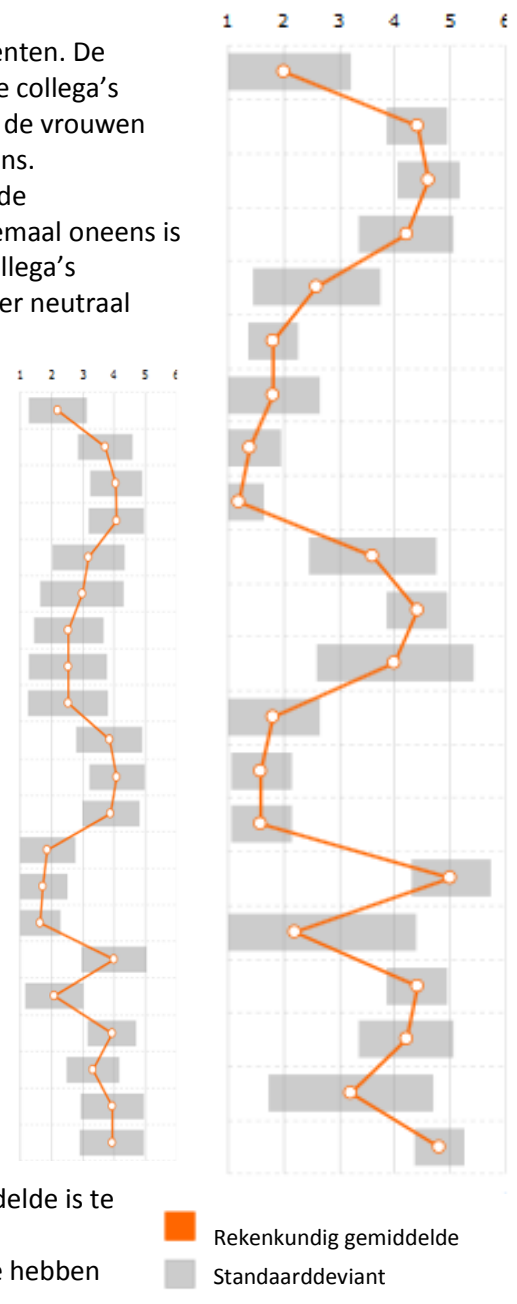
De toelichting van deze bovenstaande onderwerpen volgt bij subparagraaf 5.2.2.

Vervolgens is de respondenten gevraagd of ze, naast de bovengenoemde elementen, nog ergens tegen oplopen in het uitoefenen van het beroep. Daarop kwamen twee antwoorden, namelijk:

'Gemis aan vakgenoten, weinig kennis over herstelondersteunend werken binnen de organisatie' en 'Soms veel vertellen over het ervaringsdeskundige zijn, anders dan echt aan het werk zijn'.

De vraag naar in hoeverre de respondenten het eens zijn met stellingen, die ook aan de reguliere begeleiders is gesteld (zie figuur 13), is tevens aan de ervaringsdeskundigen gesteld. In figuur 17 aan de rechter kant, is de standaarddeviatie en het rekenkundig gemiddelde te zien van de antwoorden die is gegeven door de ervaringsdeskundigen. Ter vergelijking is de lijngrafiek ingevoegd zoals eerder getoond bij figuur 13 (linker lijngrafiek).

Aan de hand van de standaarddeviatie en het rekenkundig gemiddelde is te stellen dat de ervaringsdeskundigen de vragen net wat scherper beantwoorden. Ze leken een duidelijkere, eenduidigere mening te hebben over de stellingen. De percentages van de antwoorden liggen dat ook dicht bij elkaar. Vooral de stelling dat ervaringsdeskundigheid een tijdelijke trend is werd door de ervaringsdeskundigen beantwoord met *helemaal oneens* door

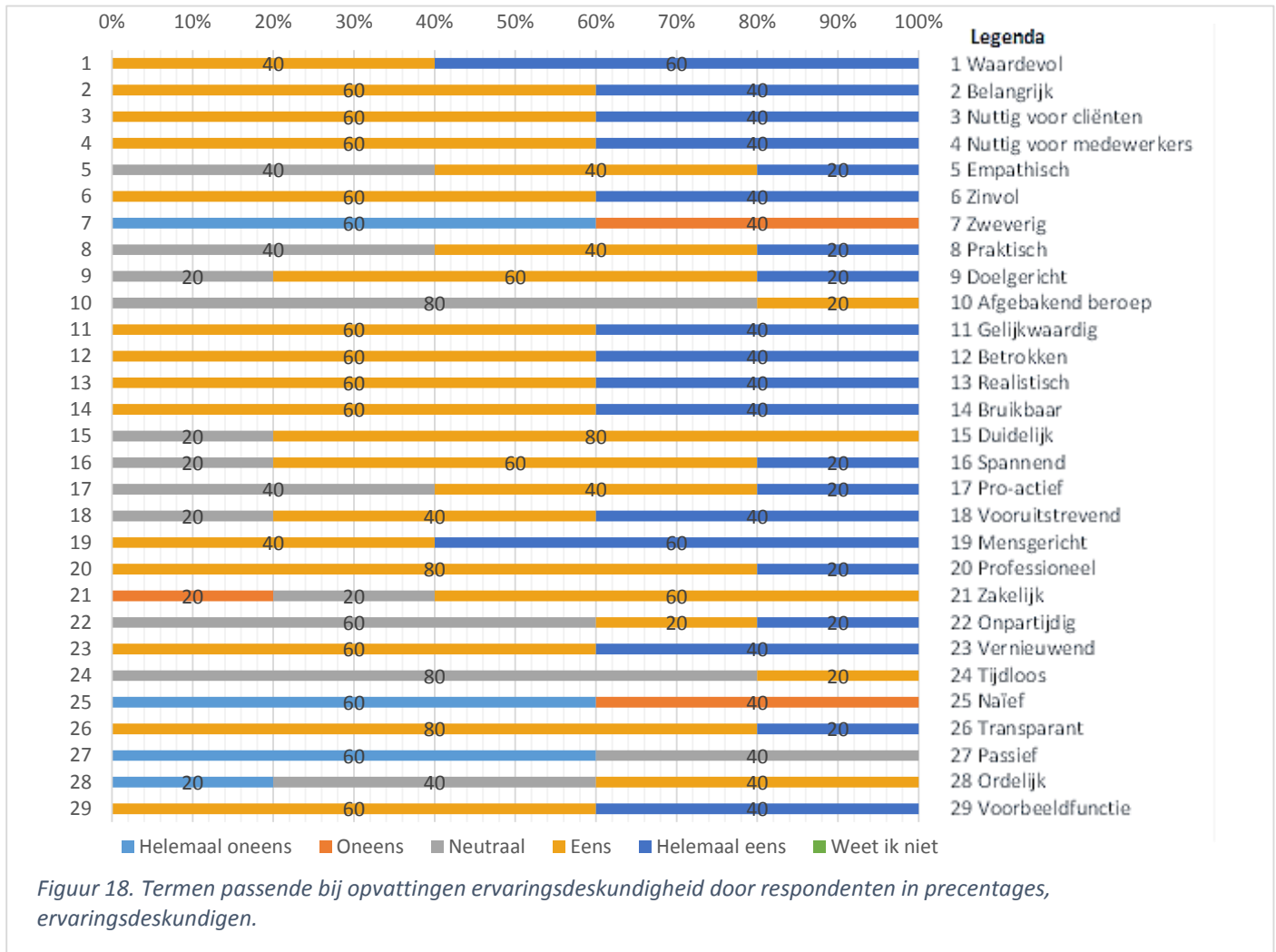
Figuur 17. Lijngrafiek, standaarddeviatie en rekenkundig gemiddelde stellingen, ervaringsdeskundigen (Enquetesmaken.nl, 2016b).

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

tachtig procent en *oneens* door twintig procent. Er zijn geen opvallende verschillen gesignaleerd bij de antwoorden wanneer werd gekeken naar verschil in geslacht bij de ervaringsdeskundigen.

Er is gevraagd in hoeverre de onderstaand termen passen bij de opvattingen over ervaringsdeskundigheid aan de respondenten. In figuur 18 is te zien hoe dit door de ervaringsdeskundigen is ingevuld.

Op de termen: *zweverig*, *naïef* en *passief* werden antwoorden gegeven variërende van helemaal oneens en oneens, tot neutraal bij enkelen. Met de term *duidelijk* gaf tachtig procent aan het eens te zijn en twintig procent reageerde neutraal. De termen waar overal met *eens* en *helemaal eens* (honderd procent) op werden gereageerd staan hieronder weergegeven. Het percentage dat achter deze termen staat is het percentage van de reguliere begeleiders die het eens/helemaal eens waren ten opzichte van de honderd procent van de ervaringsdeskundigen:

Waardevol	91 procent	Realistisch	65 procent
Belangrijk	84 procent	Bruikbaar	87 procent
Nuttig voor cliënten	90 procent	Mensgericht	92 procent
Nuttig voor medewerkers	89 procent	Professioneel	65 procent
Zinnig	93 procent	Vernieuwend	78 procent
Gelijkwaardig	78 procent	Transparant	49 procent
Betrokken	91 procent	Voorbeeldfunctie	61 procent

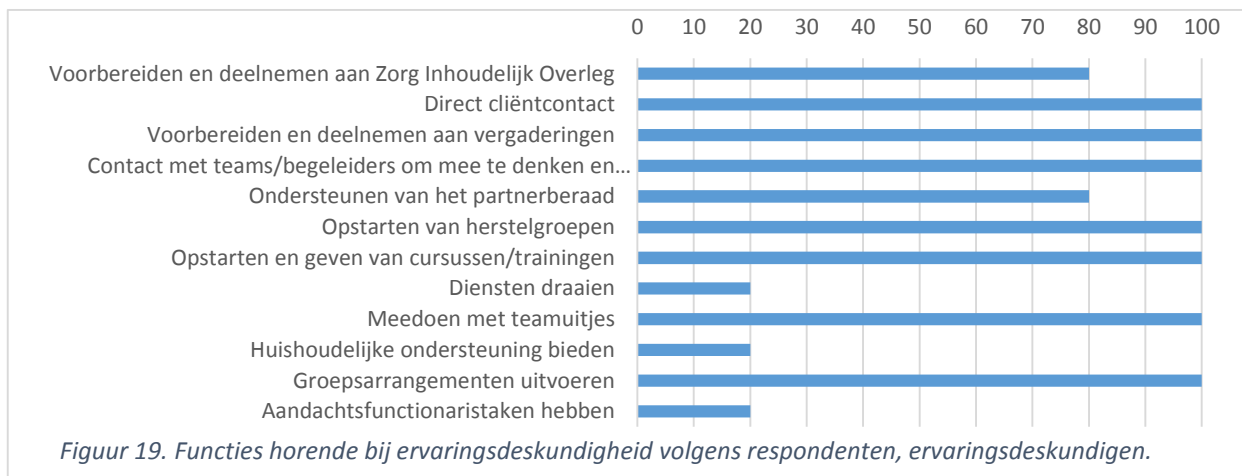
Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De reguliere begeleiders waren het hier dus grotendeels mee eens. In de termen: *transparant*, *voorbeeldfunctie* en *realistisch* zat meer verschil.

Wanneer er wordt gekeken naar het verschil in antwoord tussen mannelijke en vrouwelijke ervaringsdeskundigen valt op dat de mannelijke ervaringsdeskundigen vaker eenduidige antwoorden geven. De standaarddeviatie is aanzienlijk kleiner. Bij de vrouwen is er meer verschil te zien, als zitten ze wel vaak in dezelfde hoek qua antwoord. Wat in het oog sprong is dat zowel de mannen, als de vrouwen, geen gebruik maakten van de keuzemogelijkheid waarbij wordt gezegd dat ze het niet weten. Dit in tegenstelling tot de reguliere begeleiders, waar bij elke vraag minimaal één procent en maximaal vijftien procent aangaf het niet te weten.

Tot slot is de vraag gesteld welke taken volgens de ervaringsdeskundigen bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen. In figuur 19 staan de antwoorden van de respondenten weergegeven in percentages.

Als extra antwoord werd *deelname aan intervisie* benoemd.

Ook hier is gekeken naar correlaties tussen het geslacht en de gegeven antwoorden van de respondenten. Daarbij viel op dat de vrouwelijke ervaringsdeskundigen meer en vaker taken hadden aangekruist dan de mannelijke ervaringsdeskundigen. Het voornaamste verschil zat in de huishoudelijke ondersteuning, het draaien van diensten en het hebben van aandachtsfunctionaristaken. Deze werden allemaal door drieëndertig procent van de vrouwen aangeruist, tegenover nul procent van de mannen.

Wanneer de resultaten van de ervaringsdeskundigen respondenten naast die van de reguliere begeleiders werd gelegd viel op dat de percentages op enkele gebieden een grotere afwijking vertoonden. Deze taken staan hieronder, in figuur 20, weergegeven met de bijhorende percentages.

	Reguliere begeleiders	Ervaringsdeskundigen
Voorbereiden en deelnemen aan vergaderingen	57%	100%
Opstarten cursussen en trainingen	71%	100%
Meedoen met teamuitjes	76%	100%
Groepsarrangementen uitvoeren	60%	100%

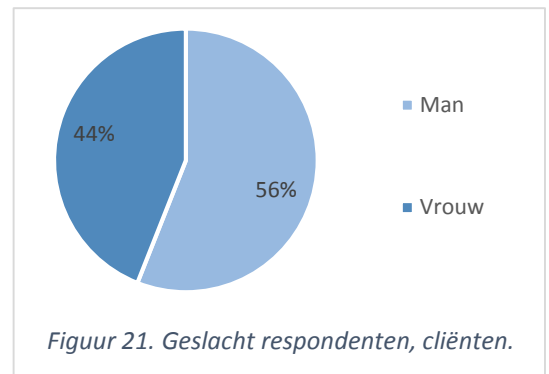
Figuur 20. Vergelijking van functies horende bij ervaringsdeskundigheid volgens respondenten, reguliere begeleiders en ervaringsdeskundigen.

Hieruit is op te maken dat de reguliere begeleiders het voorbereiden en deelnemen aan vergaderingen aanzienlijk minder vinden passen bij de functie van een ervaringsdeskundigen. De ervaringsdeskundige denkt hier echter anders over.

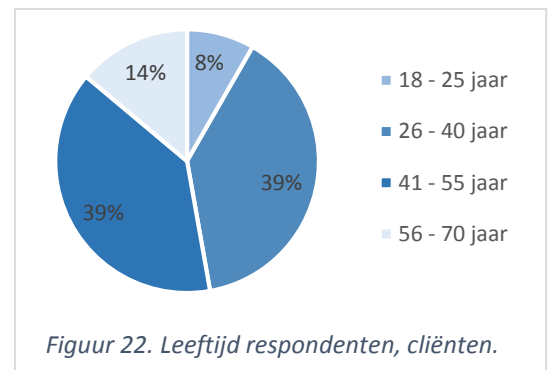
Cliënten

In totaal hebben zesendertig cliënten de enquête ingevuld, waarvan drieëndertig tot het einde. Alle resultaten zijn afgerond tot hele getallen en weergegeven in percentages van het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld.

Allereerst is in figuur 21 de verdeling in geslacht van de respondenten te zien. In deze grafiek is te zien dat de verdeling tussen mannen en vrouwen niet ver uit elkaar ligt, met vijfenzeventig procent mannen en vierenveertig procent vrouwen.

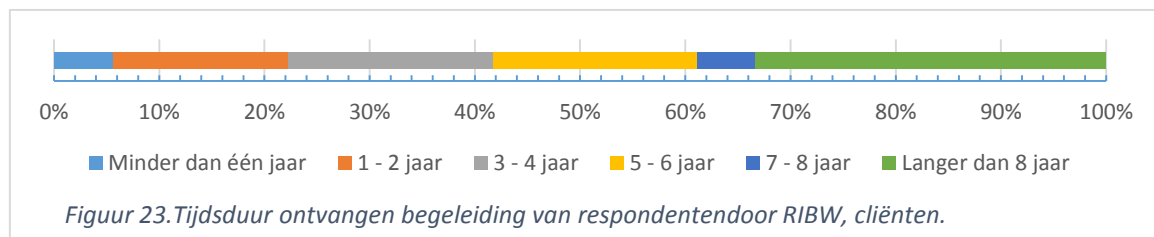

De leeftijd van de respondenten is inzichtelijk gemaakt in figuur 22. Geen van de respondenten was jonger dan achttien jaar of ouder dan zeventig jaar. Gekeken naar de relatie tussen geslacht en leeftijd is te zien dat vijftig procent van de mannelijke respondenten tussen de 41 en 50 jaar is. Daarbij zijn er meer vrouwen in de leeftijdscategorie 26 – 40 te vinden (vijftig procent van de vrouwelijke respondenten).

Bij de vraag naar hoelang de respondenten begeleiding ontvangen van het RIBW was geen aanzienlijk verschil tussen de mannelijke en vrouwelijke respondenten waar te nemen.

Hieronder is in figuur 23 de algemene verdeling van de tijdsduur van ontvangen begeleiding tussen de respondenten te zien. Uit deze cijfers blijkt dat het merendeel van de respondenten langer dan acht jaar begeleiding van het RIBW ontvangt.

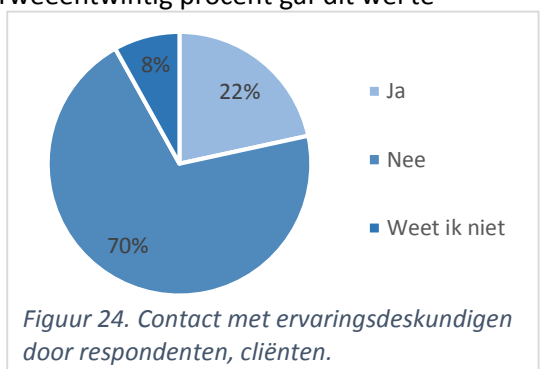

Uit de daaropvolgende vraag bleek dat zeventig procent van de respondenten niet eerder ondersteuning van een ervaringsdeskundige heeft ontvangen. Tweeëntwintig procent gaf dit wel te hebben ontvangen en acht procent wist dit niet, zie figuur 24.

Tussen deze antwoorden van de respondenten en de tijdsduur van de ontvangen begeleiding was geen significant verschil te onderscheiden.

De tweeëntwintig procent die had aangegeven wel ondersteuning van een ervaringsdeskundige te hebben ontvangen, scoorde de behoefte aan ondersteuning door een ervaringsdeskundige gemiddeld op een 7.4 op een schaal van tien. Respondenten die aan hadden gegeven geen ondersteuning te hebben ontvangen scoorde de behoefte ook lager, met een gemiddelde van een 5.1. De respondenten die aangaven het niet te weten, scoorde de behoefte aan ondersteuning het laagst, met een score van 4.3.

De cliënten die aan hebben gegeven dat er contact met ervaringsdeskundige(n) is geweest, is gevraagd hoe dit contact is ervaren. Daarop antwoordde nul procent dat het zeer onprettig of

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

onprettig was. Zeventien procent ervaarde het contact als neutraal. Drieëndertig procent vond de ondersteuning prettig en zevenenzestig procent vond de ondersteuning zeer prettig. De respondenten die eerder aan hadden gegeven geen ondersteuning te hebben gehad ervaringsdeskundigen of dit niet te weten is gevraagd waarom er geen ondersteuning is geweest. Uit de antwoorden bleek dat bij het merendeel, drieënzeventig procent, de kans zich niet heeft voorgedaan/het niet is voorgesteld. Zeventien procent van de respondenten gaf aan dat ze niet wisten dat het kon. Nogmaals zeventien procent gaf aan daar geen behoefte aan te hebben/voor gekozen te hebben en nog zeventien procent gaf aan niet te weten wat ze konden verwachten. Zeven procent wist niet wie/wat een ervaringsdeskundige is en drie procent gaf aan er niet achter aan te (willen) gaan om dit te starten.

Een respondent plaatste de opmerking nog te denken dat het in opkomst was en niet inzetbaar in het team waar hij of zij onder valt.

Bij de vraag waarom de ondersteuning van de ervaringsdeskundige als neutraal is ervaren, heeft één respondent geantwoord:

‘ED was als stagiaire in opleiding en had nog een weg te gaan’.

Op de vraag wat maakte dat de ondersteuning van de ervaringsdeskundige als prettig werd ervaren, werd benoemd dat er sprake was van gelijkwaardigheid en erkenning. Het werd ook omschreven als een fijn persoon die wist waar hij of zij het over had en de cliënt hielp met zijn toekomst om ervaringsdeskundige te worden. Een andere respondent gaf aan:

‘Dat de ander snapt wat het is om hulp te ontvangen, dat die snapt wat het is om psychisch kwetsbaar te zijn. Er is meer inlevingsvermogen en makkelijker aansluiting. Als de ander iets deelt over zijn of haar eigen kwetsbaarheid voelt het voor mij gelijkwaardiger’.

Tot slot werd nog benoemd dat het zelfvertrouwen geeft en gerust stelt.

De respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens waren met de onderstaande stellingen (zie figuur 25).

	Helemaal oneens 1	Oneens 2	Neutraal 3	Eens 4	Helemaal eens 5	Weet ik niet 6
<i>Ik zou ervaringsdeskundige willen worden</i>	14%	8%	17%	25%	33%	3%
<i>Ik zou ervaringsdeskundige kunnen worden</i>	3%	9%	19%	33%	36%	0%
<i>Het is mij duidelijk wat een ervaringsdeskundige doet</i>	6%	8%	11%	28%	47%	0%
<i>Ervaringsdeskundigheid heeft naar mijn idee een meerwaarde in de begeleiding</i>	0%	3%	14%	31%	47%	6%
<i>Contact met ervaringsdeskundigen helpt een toekomstperspectief te geven</i>	0%	6%	14%	22%	53%	6%
<i>Contact met ervaringsdeskundigen wijst op de lange weg die nog afgelegd moet worden</i>	8%	11%	31%	25%	17%	8%
<i>Ervaringsdeskundigen zij veel te persoonlijk betrokken</i>	17%	36%	22%	3%	8%	14%
<i>Zelfhulpgroepen vervangen de ervaringsdeskundigen</i>	14%	33%	28%	0%	6%	19%
<i>Ervaringsdeskundigheid is trend die tijdelijk is</i>	31%	33%	17%	11%	3%	6%
<i>Er heersen vooroordelen rond het beroep ervaringsdeskundige</i>	3%	11%	17%	25%	25%	19%
<i>De mening van een ervaringsdeskundige telt net zo veel mee als die van een andere begeleider</i>	3%	11%	17%	31%	25%	14%
<i>Ervaringsdeskundigheid is een aanvulling op de andere begeleiding, geen op zichzelf staande begeleiding</i>	6%	3%	8%	42%	33%	8%
<i>Een ervaringsdeskundige zie ik als een vriend/vriendin</i>	17%	31%	31%	8%	3%	11%
<i>Een ervaringsdeskundige zie ik als een lid van het team van begeleiders</i>	8%	8%	17%	28%	33%	6%
<i>Ervaringsdeskundigen vervangen de andere begeleiders</i>	0%	6%	17%	47%	31%	0%
<i>Het is goed als andere begeleiders persoonlijke ervaringen delen</i>	0%	6%	17%	47%	31%	0%
<i>Ervaringsdeskundigen helpen andere begeleiders op een andere manier naar begeleiding te kijken</i>	0%	0%	19%	39%	31%	11%

Figuur 25. Stellingen over ervaringsdeskundigheid door respondenten, cliënten.

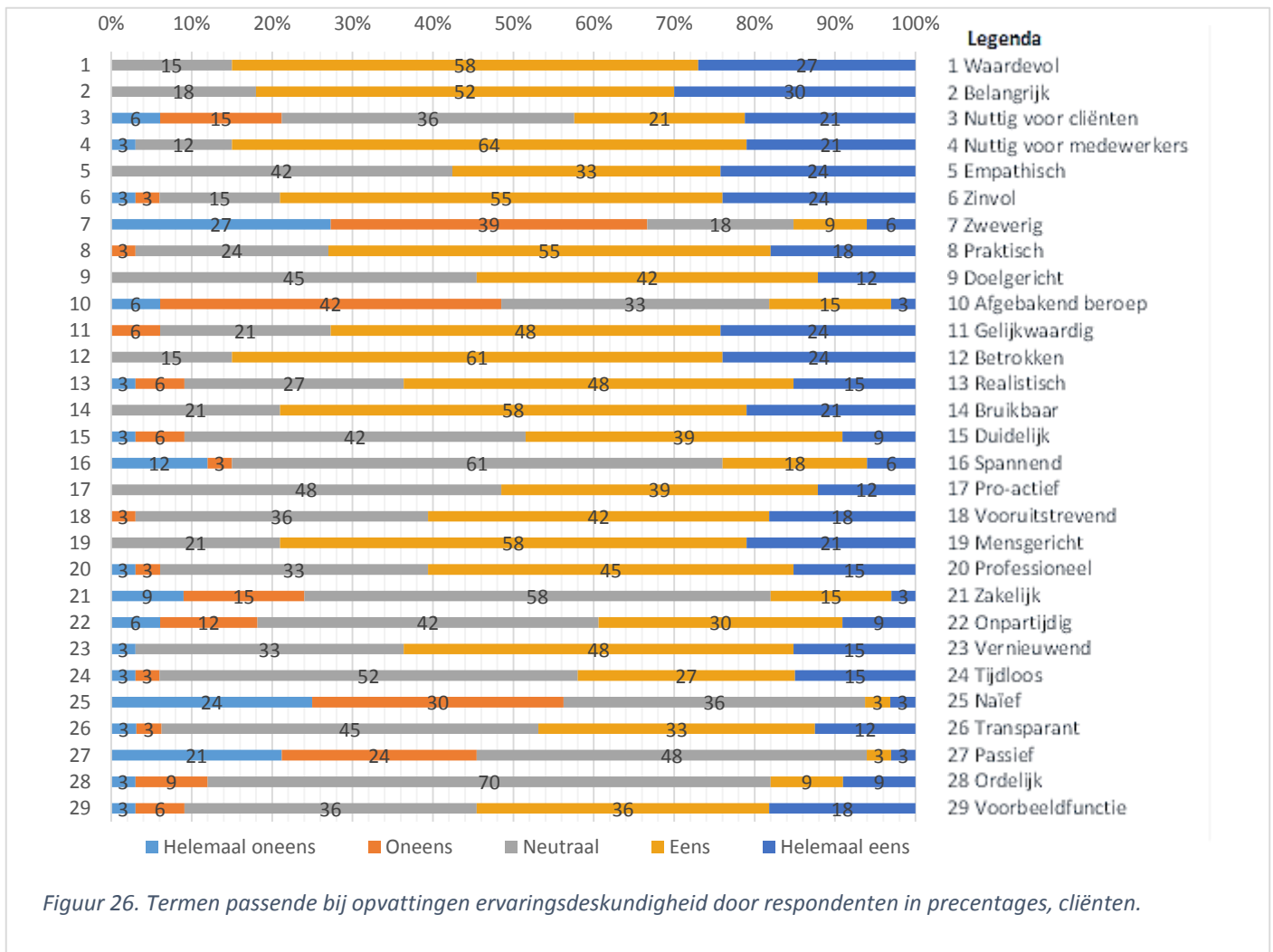
Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Wanneer er naar de standaarddeviatie wordt gekeken is te zien dat deze erg ruim is. De meningen zijn dus erg verdeeld.

Er is een verdeling gemaakt tussen de respondenten die eerder hebben aangegeven wel of niet ondersteuning te hebben ontvangen van een ervaringsdeskundige. Van de respondenten die hebben aangegeven wel contact te hebben gehad, was honderd procent van de respondenten het helemaal eens met de stelling dat contact met ervaringsdeskundigen een toekomstperspectief gaf. Ook de meerwaarde van de ervaringsdeskundigen werd gescoord op honderd procent eens/helemaal eens. In vergelijking met de medewerkers zijn er geen opvallende verschillen te zien. De antwoorden lopen redelijk gelijk met die van de medewerkers. Wel viel op dat de cliënten vaker aangaven iets niet te weten.

In het onderstaande figuur, figuur 26, is te zien in hoeverre de respondenten het eens zijn met de onderstaande termen.

Figuur 26. Termen passende bij opvattingen ervaringsdeskundigheid door respondenten in percentages, cliënten.

Hier is uit op te maken dat de cliënten vaker neutraal tegenover de stellingen stonden. Dit kan ook te maken hebben met het ontbreken van de keuzemogelijkheid die aangeeft het niet te weten.

Ook hier is een verdeling gemaakt in de respondenten die aan hebben gegeven ondersteuning te hebben gehad van een ervaringsdeskundige. De respondenten die aan hadden gegeven wel contact te hebben gehad, waren het allemaal eens/helemaal eens met de termen: *waardevol*, *nuttig voor andere begeleiders/medewerkers*, *zinvol*, *praktisch*, *betrokken* en *mensgericht*.

Met de term *zweverig* is honderd procent van de respondenten die contact heeft gehad het oneens.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Opvallend is dat de percentages eens/helemaal eens in vergelijking met de termen waar ervaringsdeskundigen honderd procent op scoorden, het laagste ligt van alle respondenten (ervaringsdeskundigen en reguliere begeleiders). Zie figuur 18 voor deze vergelijking met de bijhorende tekst. Het percentage van cliënten is als volgt:

Waardevol	85 procent	Realistisch	63 procent
Belangrijk	82 procent	Bruikbaar	79 procent
Nuttig voor mij/cliënten	42 procent	Mensgericht	79 procent
Nuttig voor medewerkers	85 procent	Professioneel	60 procent
Zinvol	79 procent	Vernieuwend	63 procent
Gelijkwaardig	72 procent	Transparant	45 procent
Betrokken	85 procent	Voorbeeldfunctie	54 procent

Bijlage 4 Codering open vragen enquête

Reguliere begeleiders

Legenda:

Onduidelijkheid en invulling rol/beroep ervaringsdeskundige	= lichtgroen
Ziekte, herstel en belasting van ervaringsdeskundige	= geel
Negatieve associaties en (mogelijke) problemen	= roze
Gebrek aan contact met ervaringsdeskundige	= rood
Variërende ideeën/ervaringen en nuances	= grijs
Aanbevelingen met betrekking tot ervaringsdeskundigheid	= donkergroen
Ander-/cliënt perspectief van ervaringsdeskundige	= lichtblauw
Prettige houding en competenties	= donkerblauw
Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng	= groenblauw
Ervaringskennis onder reguliere begeleiders	= paars

Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) onprettig heeft ervaren?

Deze bepaalde ervaringsdeskundige was mijns inziens nog 'te' veel bezig met haar eigen herstelproces. Hierdoor niet capabel genoeg om andere cliënten te ondersteunen of het team te versterken
Er was een visieverschil over bepaald gedrag tussen ervaringsdeskundige en het team. Er heerste een niet pluis gevoel, en het bleek erg lastig om de ervaringsdeskundige hier feedback op te geven.
Ervaringsdeskundige op onze locatie heeft een 1-jarig traject gevolgd om officieel ervaringsdeskundige te worden. Echter was hij werkzaam als begeleider B wat ik als vreemd heb ervaren. Ik vraag mij dan af waarom andere begeleiders B minimaal een 4-jarige opleiding moet hebben gevolgd. Ik merkte dat de ervaringsdeskundige als begeleider B niet altijd serieus genomen werd door de bewoners van de woonvorm. Dit kwam deels ook door de ervaringsdeskundige zelf. Voor hem was het soms moeilijk schakelen tussen de verplichtingen die hij aan gaat met de organisatie en de manier hoe hij dit zou kunnen uitdragen naar de cliënten. Vaak nam zijn cliëntgerichte kijk de overhand in het maken van zijn keuzes, wat soms niet altijd ten goede kwam voor de cliënt. Als begeleider B verwacht het team wel dat je over bepaalde capaciteiten beschikt zoals balanceren tussen wensen van de cliënt en de richtlijnen van de RIBW omtrent de transitie. Ervaringsdeskundige moest af en toe ook bij de hand genomen worden om zijn eigen planning en programma op een efficiënte manier te vullen. Het bleef in het begin bij praatjes maken met cliënten. Persoonlijk vond ik het af en toe zonde van het budget.
Omdat ik mij afvroeg of ze het allemaal wel aan kon? Want die indruk had ik niet, cliënten vonden omgaan met haar ook best lastig, raakten geïrriteerd.
Niet aansluiten bij de cliënten door niet juiste vraagstelling, afstand/ nabijheid niet goed aanvoelen, en/of reageren op de cliënten.

Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als neutraal heeft ervaren?

Ik heb niet persoonlijk mee gesproken. Dit was tijdens een cursus. De inbreng was waardevol. Niet bekend met het direct inzetten van een ervaringsdeskundige in het begeleidingsproces van een cliënt.
Bij ons in het vorige team waar ik gewerkt heb is een stagiaire ervaringsdeskundigheid geweest. Zij was regelmatig langere perioden ziek en had geen fijne aansluiting bij cliënten. Dit vond ik niet heel prettig. Het niet hebben van een fijne aansluiting uitte zich in die tijd door het intensieve contact met 1 cliënt waarbij zij geen Eigen grenzen kon bewaken.
Het contact verder met ervaringsdeskundigheid is mij nog niet geheel bekend. Wij zijn deze aan het opstarten binnen het team m.b.t. het aansluiten van bijvoorbeeld een ZIO. Ik sta er neutraal in

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

omdat ik ervaringsdeskundigheid niet op 1 contact kan leren kennen en ik de meerwaarde ervan wel zie.
De ervaringsdeskundige bij ons in het team heeft het niet kunnen redden om het werk zich Eigen te maken
Ik zie niet in dat ze meer of minder zijn dan anderen.
Ik zie de meerwaarde ervan in maar heb geen meerwaarde ervan ervaren.
Contact heeft maar 1-2x plaatsgevonden over algemene onderwerpen
Had in de vergadering geen toegevoegde waarde, geen inbreng
Ik heb nog onvoldoende zicht op het functioneren van haar.
Het was niet helder hoe de functie ervaringsdeskundige ingezet kon/moest worden, waardoor we als team moeite hadden de ervaringsdeskundige te coachen en de ervaringsdeskundige moeite had de functie als zodanig neer te zetten. Hij werd aangenomen als volwaardig woonbegeleider wat later begeleider B zou worden. Dit gaf bepaalde verantwoordelijkheden die misschien niet passen bij functie ervaringsdeskundige
Ik heb niet veel te maken gehad met onze ervaringsdeskundige omdat hij door zijn kwetsbaarheid in (geestelijke) en lichamelijk gezondheid niet vaak aanwezig is geweest.
De ervaringsdeskundige is in het team geweest om zich voor te stellen. Dat is eigenlijk al het contact wat er is geweest. We kunnen de ervaringsdeskundige inschakelen, maar ik zie niet goed voor me hoe en wanneer dit passend zou zijn. Ik heb het idee dat de incidentele inzet van een ervaringsdeskundige voor cliënten niet echt werkt omdat er dan geen sprake is van een opgebouwde relatie
Als ik kijk naar de inzet van ervaringsdeskundigheid bij Dimence in Raalte, daar hebben ze een ervaringsdeskundige die onderdeel is van het team en ook structureel cliënten begeleid. Dit lijkt mij ook voor de RIBW een mooie constructie.
Alle teams in Zwolle-Zuid, waaronder mijn team, heeft een bijeenkomst bijgewoond over ervaringsdeskundigheid. Wat o.a. een ervaringsdeskundige kan doen en kan betekenen voor team. Kort kennis gemaakt met twee ervaringsdeskundige, echter nog geen ervaring in de vorm van een samenwerking binnen het team.
Ik merkte dat de ervaringsdeskundige in ons team zelf bij periodes nog niet erg stabiel was, wat maakte dat zij 'onbetrouwbaar' was voor ons als team, maar zo ook de cliënten. Ze is meerdere malen een periode afwezig geweest, waarbij het ook niet altijd duidelijk was hoe verder te gaan. Dit maakt het lastig voor cliënten, maar ook voor mij als collega om op haar te bouwen.
Doordat de rol van een ervaringsdeskundige nog zo onduidelijk is, voor zowel de ervaringsdeskundige zelf als het team, is het moeilijk om hierin echt de samenwerking in op te zoeken. Het is opstartend, dus het zal nog moeten blijken hoe het verdere contact wordt ervaren.
Goed gesprek kunnen voeren zonder bijzonderheden.
De ervaringsdeskundige in het vorige team waar ik werkte, werkte vrij zelfstandig, ze ging zelf met cliënten op pad en ondernam dingen. Hierbij ben ik als collega weinig betrokken gezien het geen betrekking had op de cliënten waarbij ik zelf ook betrokken was.
Sloot niet geheel aan bij de vraag op de locatie
Het was een stagiaire, daarom eigenlijk nog niet echt ervaringsdeskundig.
Binnen de RIBW is ervaringsdeskundigheid niet in een functie weg gezet.
Ik ervaar het nu nog als een niet omschreven rol waar ik meer meerwaarde van zou inzien als het ingezet wordt als de rol van bijvoorbeeld begeleider.
Wisselend contact. Soms goede inbreng soms wat minder
Heb vaker contact gehad met verschillende ervaringsdeskundigen. De een was een goed contact, maar ook mindere ervaringen, vandaar neutraal...
We hebben er geen in het team, maar zetten wel op vraag soms in.
Heeft te maken met dat ik verschillende ervaringen heb. Ik heb met mensen te maken gehad die ik zeer puur vond in hun ervaringsdeskundigheid. Maar ook met mensen te maken gehad die zich teveel lieten leiden door bv hun eigen frustratie en het daarmee niet aanvullend maakten op het

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

team, maar meer belastend of zelfs tegenwerkend. Maar als iemand op zuivere, pure goed ontwikkelde wijze zijn of haar ervaringsdeskundigheid kan inzetten in samenwerking met het team of de begeleider en de cliënt, dan vind ik het verstevigend op het herstel van de cliënt. Daar waar de kaders van de professie soms ook beperkend kunnen werken kan de ervaringsdeskundige zijn of haar aandeel pakken.

Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) prettig heeft ervaren?

Ervaringsdeskundigen hebben vaak een eigen andere invalshoek, n.l. nog meer het cliëntenperspectief. Die kennen wij als begeleider meestal ook wel maar een ervaringsdeskundige heeft dat (nog) meer in zijn systeem zitten. Ook hebben sommige ervaringsdeskundigen een originele verfrissende kijk op zaken.

Ervaringsdeskundige praat uit haar eigen ervaring, die ik als begeleider persoonlijk vaak niet heb. Goed om haar mee te laten kijken bij gesprekken met cliënten, partnerberaad of bij het geven van trainingen.

Ze werken vanuit een andere invalshoek, waardoor ik als medewerker wordt geprikkeld om anders te kijken.

Ik ben zelf ervaringsdeskundige

Goede inbreng tijdens cursus.

Kennis vanuit een ervaringshoek.

Onze ervaringsdeskundige is een vrijwilliger. Hij kookt 2x per week met cliënten. Hierover overlegt hij goed met ons en er valt ook altijd goed met hem te overleggen.

Ik spar vaak met een ervaringsdeskundige om me zo meer in de belevingswereld van cliënten te kunnen verdiepen. Ze denken altijd super fijn mee, vanuit een visie die me ontzettend aanspreekt. Samen met een aantal ervaringsdeskundigen ben ik bezig om herstel weer meer op de kaart te krijgen, levend te houden en te borgen in de teams in de Centrum Gemeente Almelo. We hebben een themamiddag herstel gehouden in de Centrum Gemeente. De ervaringsdeskundigen hadden de grootste bijdrage tijdens deze middag. Geweldig om hun ervaringsverhalen te horen, het te hebben over de fases van herstel, je Eigen herstelproces etc.

De ervaringen van hun herstel en hoe die in te zetten in de hulpverlening toe te passen.

Prettige persoonlijkheid en is zeer open over zijn Eigen ervaringen.

Goede aanvulling op het team. Belichten 'de andere kant' van het begeleiden en slaan een brug tussen cliënt en begeleiding. Ook de cliënten wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid in hun herstelproces

Het was een fijne collega.

Ervaringsdeskundige werkt niet in team maar is wel aan ons verbonden middels deelname aan overleg; zien zaken in ander (cliënt) perspectief

Open persoon. Zowel cliënten als medewerkers hebben duidelijk wat zijn rol is binnen het team en kunnen hier samen goed gebruik van maken.

De ervaringsdeskundige was open en toegankelijk. Zijn herstelverhaal was een grote meerwaarde in het aansluiten bij mensen en het vergroten de bewustwording.

Het contact met de ervaringsdeskundige geeft net dat andere perspectief wat een goede aanvulling is in overwegingen en benaderingswijzen

We hadden goed overleg en de contacten hadden ook echt meerwaarde voor de jongeren waar ze bij ingezet zijn.

De blik van de ervaringsdeskundige op gebruik was anders dan die van de begeleiders. Hij benadrukte soms punten waar wij niet voldoende bij stil hadden gestaan.

Doordat zij altijd een situatie vanuit het cliëntenperspectief benaderen, zonder de realiteit uit het oog te verliezen

We hadden contact over wat houdt ervaringsdeskundigheid in en heeft dit goed uitgelegd.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Het contact met ervaringsdeskundigen ervaar ik als prettig omdat deze bepaalde kennis heeft die ik zelf niet heb. Deze kennis helpt bij het maken van plannen en kan misverstanden en problemen voorkomen.
Het ervaringsdeskundig zijn
Goed kunnen overleggen betreft wat we zouden kunnen gaan doen omtrent ervaringsdeskundigheid in Kampen. Positieve ervaringen gehoord van deelnemers aan de cursus herstellen doe je zelf.
Het verschil te zien tussen ervaringsdeskundige en professional in het handelen naar cliënten. Ervaringsdeskundige voelt aan wanneer cliënt wordt overbelast. Ervaringsdeskundige wordt zelf ook regelmatig overbelast en overvraagt zichzelf
De ervaringsdeskundige kon mij advies geven hoe te handelen in een bepaalde situatie. Zij kon dit omdat zij op dit gebied veel ervaring had. Door de ervaring ga je toch op een andere manier kijken.
Hebben een andere kijk en kunnen de schakel zijn tussen professionals en cliënten.
Heb met een ervaringsdeskundige gesproken over op welke wijze gebruik te maken van haar expertise, dit geeft me een bredere kijk op zaken. Wat ik van meerwaarde vind in de begeleiding van cliënten.
Die collega kijkt soms anders naar dingen als wat wij doen. Dit is wel heel prettig werken want je kunt er alleen maar van leren.
Door het betrekken van een ervaringsdeskundige wordt er vaak nog op een andere manier naar de situatie gekeken. Dit geeft vaak nieuwe inzichten.
Ik geloof in de kracht van ervaringsdeskundigen in het contact met andere cliënten. Rolmodel in hoop, vertrouwen een toekomstperspectief, in ervaringsdelen, in 'omgaan met', in oplossingen zoeken, in wegwijzen, alternatieven bieden etc.
Ervaringsdeskundigheid is voor mij een ultieme vorm van cliëntparticipatie.
Ervaringsdeskundigen inzetten als docent in herstelcursussen is een voorwaarde voor een goede invulling van de arrangementen - vanuit cliëntperspectief: niet repareren, maar doceren en leren (educatie).
Goed om te horen hoe zij er tegen aan kijken met hun ervaring. Heeft zeker een meerwaarde.
De desbetreffende ervaringsdeskundige is iemand die veel deelt over het inzetten van de ervaring en wat dit oplevert. Zowel knelpunten als successen worden gedeeld waardoor er een goed beeld ontstaat van de toevoeging van ervaringsdeskundigheid.
Ik vind het goed dat onze cliënten bijgestaan kunnen worden door mensen die soortgelijke problematiek hebben meegemaakt. Cliënten voelen zich dan begrepen zonder heel diep ergens op in te hoeven gaan. Weten dat er mensen zijn die ook een mindere periode in hun leven hebben meegemaakt maar toch de draad weer op hebben kunnen pakken doet hen goed.
De andere invalshoek inzetten ter gunste van de cliënt is een waardevol middel voor onze doelgroep.
Het was een open contact, we konden ons beide kwetsbaar opstellen.
Andere kijk op zaken (tijdens casusbespreking). Verder prettig in het contact.
De ervaringsdeskundige staat op een andere manier dan begeleiding, dicht bij de cliënt. Ik hoor van cliënten dat zij het fijn vinden dat er iemand is die begrijpt wat ze hebben meegemaakt. Daarnaast kijkt de ervaringsdeskundige met het team en het handelen van begeleiding mee en geeft feedback aan ons. Ik vind dit erg waardevol.
Veel tips in bepaalde casussen gekregen. Deze kijkt vanuit de hoek van de cliënt naar bepaalde dingen zodat er een stuk bewustwording van onze kant ontstaat. De ervaringsdeskundige gaf ook een training aan cliënten, deze hebben dat als zeer prettig en leerzaam ervaren.
Prettig dat zij op een andere wijze aansluit bij de cliënt, vanuit een andere rol dan die ik als begeleider heb. Daarmee kan zij een andere snaar raken bij cliënten en voorthelpen in hun herstelproces. Vanuit cliënten hoor ik dat zij de herkenning als erg prettig ervaren, iemand die snapt hoe het werkt en voelt. Daar kan ik als hulpverlener ook weer op voortborduren met de cliënt.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Je krijgt een ander oogpunt te zien waar je veel van kan leren.
Men is bereid mee te denken en kan uitleggen wat ze doen.
Andere kijk op casuïstieken
Beiden gericht op hetzelfde doel met net een andere invalshoek. Levert goede gesprekken op waar de plannen van de betreffende cliënt door verbeteren.
Andere kijk/ ervaring op de zorg. Kan met je meedenken in een casus
Gaf mij andere inzichten, bekijkt de situatie van een andere kant, kan ervaring meenemen in hoe bepaalde organisaties/instellingen werken.
Ik ben zelf in de functie als BG a maar ben ook ervaringsdeskundig. Heb met andere ervaringsdeskundige coach contact en zet mijn eigen kennis in bij cliënten en in het team. Dit wordt goed ontvangen bij cliënten omdat ik weet welke strijd ze voeren en hoe belangrijk eigen regie is.
Een ervaringsdeskundige heeft ervaren hoe het is als andere mensen over je praten en soort van "bedenken" wat goed voor je is. Hij kan altijd goed de andere kant (vanuit de cliënt) benadrukken. Vaak hebben deskundigen uit de boeken geleerd wat goed voor iemand is en leggen we toch snel de normen en waarden van onze maatschappij op. Het is de kunst om juist zo veel als mogelijk aan te sluiten bij het leven dat een cliënt zelf wil lijden en hierin te kijken naar de mogelijkheden, een ervaringsdeskundige houdt je hier juist scherp in.
Ik kan merken dat de ervaringsdeskundige veel inzicht heeft op de symptomen bij cliënten. Ze herkent het wanneer een cliënt niet goed in zijn/haar vel zit en geeft dit dan aan het team terug. Daarnaast werkt zij hard en heeft zij een gelijkwaardige verhouding met de cliënten, wat zou kunnen zorgen voor meer openheid van de cliënten.
De ervaring die de cliënt heeft met verslaving achtergrond was zeer leerzaam
Bewustwording van hoe het aan de 'andere kant' is
Met deze ervaringsdeskundige werk ik heel prettig samen, ze heeft goed contact met cliënten en gaat lekker haar Eigen gang.
De samenwerking en het gebruik van elkaars kwaliteiten.
De ervaringsdeskundige is hier met een andere insteek op de werkvloer. Hij houdt zich niet zozeer bezig met het begeleiden maar met de problematiek die de jongere ervaart. Dit zorgt voor een frisse blik en een andere kijk op dingen.
De ervaringsdeskundige heeft zijn eigen ervaringen met ons kunnen delen en hielp ons signaleren vwb de problematiek.; Verder was het voor beide partijen de eerste keer dat wij een dergelijke samenwerking hebben ingezet
Persoon in kwestie deed een kennismaking binnen ons team, met daarbij een presentatie waarvoor hij kon worden ingezet, het werd binnen het team een stuk duidelijker waarvoor je een ervaringsdeskundige kan inzetten.
Het was een duidelijk en prettige teamochtend waarin we echt gebruik konden maken van de ervaringen van de ervaringsdeskundige.
Specifieke deskundigheid
Sloot aan bij de vraag op de locatie.
Ze denkt vanuit een ander oogpunt met ons mee. Dat is een aanvulling. Ze heeft ook contact met een cliënt die dat als waardevol ervaart omdat zij praat vanuit haar Eigen ervaring
Deze persoon zeer bereid mee te denken. Ook wil hij zich graag inzetten om cliënten te vertegenwoordigen.
Hij kijkt vanuit een andere invalshoek en sluit aan bij sommige jongeren.
Mensen met Eigen ervaring die je net even een andere kant kunnen laten zien
Kader vanuit cliëntperspectief is altijd beter dan vanuit begeleiders perspectief.
Ervaringsdeskundigen zijn over het algemeen vrijwilligers die graag willen ondersteunen en open staan voor tips en adviezen. Ze kunnen vaak net even een extra bevestiging geven de manier waarop we met bewoners omgaan.
Andere kijk op zaken.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

De ervaring die een ervaringsdeskundige mee brengt ervaar ik als zeer prettig. Zij kunnen de situatie juist vanuit een andere hoek belichten.
Gedrag kunnen spiegelen hierdoor begrijp je beter waarom een cliënt in een bepaalde stemming zit of bepaald gedrag laat zien.
Het meedenken uit eigen ervaringen, en het inzetten van de ervaringen hebben mij maar voornamelijk cliënten geholpen
Goed beeld geschetst van de Herstelgroep, vanuit Eigen ervaring gesproken en gezien.
Ik ervaar dat deze collega's verder kijken dan de reguliere begeleider, zij zijn in staat om meer vanuit de cliënt te kijken en spreken een andere begeleiderstaal.
De ervaringsdeskundige (verder: ed) komt op locatie om een praatje te maken, sluit aan bij de overdracht, maakt af en toe een geintje. Sociaal in contact. Voor sommige cliënten is de ed ook een fijn persoon om mee te praten.
Duidelijke communicatie. Andere kijk op zaken.
Ik werk binnen een leuk team. De ervaringsdeskundige is een vrolijk man die goed bij het team past. Er hebben geen onaangename situaties plaatsgevonden waardoor ik het contact niet als prettig zou ervaren. Daarom heb ik prettig geselecteerd.
Het geeft een nieuwe dimensie binnen het team. Iemand die vanuit zijn eigen levenservaring meedenkt binnen het team, het team hierin ook aanscherpt om vanuit een andere kant de zaak te belichten.
Het is iemand die ervaringsdeskundig is op het gebied van verslaving. Iets waar een groot deel van onze cliënten mee kampt. De ervaringsdeskundige heeft een andere ingang bij onze cliënten, dat is fijn. Wij maken gebruik van een externe ervaringsdeskundige via Ixta Noa, dus niet vanuit de RIBW.
Het meedenken en vanuit een andere invalshoek naar een casus kunnen kijken
Ik vond het contact prettig, omdat een ervaringsdeskundige vanuit een ander perspectief kijkt naar een casus. Dit geeft mij weer andere inzichten.
Kan meer vanuit de cliënt een situatie schetsen. Waar ik als begeleider soms nog (te) veel vanuit de begeleidersrol kijk.
De gespreksonderwerpen waren meer specifiek gerelateerd aan wat hebben mensen werkelijk nodig. En laagdrempelig
De ervaringsdeskundige heeft een andere kijk op zaken waardoor een cliënt op meerdere manieren ondersteund kan worden en hij denkt aan zaken die ik als begeleider niet opmerk.

Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen/waar u dit op baseert?

Met meerdere ervaringsdeskundigen gewerkt. Iedere ervaringsdeskundige is net als iedere begeleider een eigen persoonlijkheid.; Met de ene ervaringsdeskundige zal het team en een cliënt een betere klik hebben dan met de andere. Dus het resultaat van een ervaringsdeskundige is mede afhankelijk van de persoon die zijn ervaringsdeskundigheid inzet.
Uit Eigen inzet ervaringsdeskundigheid
Ik denk dat een ervaringsdeskundige een meerwaarde heeft, omdat hij of zij juist het proces goed in de gaten kan houden van de cliënt, omdat hij dit vanuit zijn eigen ervaring weet. Zij kijken net op een andere manier naar de cliënten, dan de begeleiders. Daardoor kunnen ze onpartijdig en waardevol zijn voor cliënten en medewerkers, maar ook professioneel.; Ze zijn juist niet passief, omdat ze juist de cliënt aan het denken zetten.; Spannend: heb ik neutraal ingevuld, omdat het voor iedereen wel spannend kan zijn, maar dit zo niet hoeft te zijn, wanneer je je goed voorbereid om een ervaringsdeskundige binnen je team aan te nemen en duidelijk weet wat hij of zij kan doen binnen het team voor medewerkers en cliënten.
Gebaseerd op de ervaring die ik tot nu toe heb opgedaan in het samenwerken met collega ervaringsdeskundigen

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Mijn eigen ervaring
Ik denk dat ervaringsdeskundigheid zeker een meerwaarde is in ons beroep! Ik geloof dat collega ervaringsdeskundigheid een volwaardig collega is en de kijk vanuit de cliënt vanuit een andere kijk kan toelichten aan begeleiders. Daarnaast is collega ervaringsdeskundigheid een professional die ook de scheiding kan maken waar de grenzen liggen m.b.t. het contact met een cliënt. Zeker een meerwaarde voor ons vak!
Een presentatie die ons team heeft gehad over ervaringsdeskundigheid.
Op verhalen die ik ken vanuit andere teams, informatie die ik hierover heb gelezen en vrijwilliger (ervaringsdeskundige) binnen ons team.
Ik heb ontzettend goede ervaringen met ervaringsdeskundigen. Ik heb zelf ook een afstudeeronderzoek over ervaringsdeskundigheid gedaan en ben bij diverse instellingen in Nederland geweest om ervaringsdeskundigen te interviewen. Ook heb ik veel literatuuronderzoek verricht en ben ik bij vele symposia en congressen geweest. Mijn opvattingen baseer ik op dat wat ik gehoord, gezien en geleerd heb tijdens alles wat ik hierboven beschreven heb. Ik ben door meerdere ervaringsdeskundigen gegroeid in mijn rol als begeleider.
10 jaar geleden bij een RIBW instelling in het westen van het land, waren wij al bezig met het inzetten van ervaringsdeskundigen. Hier mag ik op dit moment binnen het team met een ervaringsdeskundige samenwerken. Ik vind het een goede ontwikkeling. Heb wel het idee dat er teveel onduidelijkheid is over de functie en dat overige medewerkers de ervaringsdeskundigheid van de collega, niet gebruiken en of echt serieus nemen. De vraag is ook of elk team wel behoefte heeft aan een ervaringsdeskundige binnen het team. denk eerder dat als dit een aparte functie wordt, zij beter regio gebonden ingezet kunnen worden bij diverse teams, naar behoefte.
In ons team zit een ervaringsdeskundige. Hij is volwaardig lid van ons team. Daarnaast heb ik een ervaringsdeskundige stagiair begeleid als werkbegeleider.
Op de samenwerking met ervaringsdeskundigheid binnen en buiten de organisatie.
Gesprekken met andere ervaringsdeskundigen, eigen visie op zorg
Ik heb er niet mee samen gewerkt en heb daardoor geen volledig beeld hoe dit in praktijk gaat.
Veel opvattingen hangen heel specifiek af van de persoon achter de ervaringsdeskundige dus zijn niet altijd even generalistisch te beantwoorden.
Ik vind dat een ervaringsdeskundige een mensgerichte en professionele werkhouding moet hebben. Tegelijkertijd heb ik er moeite mee om een ervaringsdeskundige als volwaardig teamlid te (willen) zien. Ik heb 4 jaar geleerd voor het vak dat ik uitoefen; nu wordt mij verteld dat een ervaringsdeskundige mijn beroep na 10 maanden opleiding kan uitvoeren. Hier geloof ik niet in. Wat ik wel geloof, is dat contact met een ervaringsdeskundige voor een cliënt een goede aanvulling kan zijn op het traject en dat het prettig kan zijn voor begeleiders om te sparren met een ervaringsdeskundige. Ik zou het mooi vinden als een ervaringsdeskundige niet per se gekoppeld zou hoeven worden aan een team, maar dat de RIBW een poule zou hebben met ervaringsdeskundigen op verschillende gebieden.
Contact middels de werkgroep ervaringsdeskundigheid; Afnemen van de ROPI in teams; Aanwezigheid ervaringsdeskundige zorginhoudelijk overleg; Inzet ervaringsdeskundige cliënten
Geen ervaring met ervaringsdeskundige op de werkvloer
Puur op gevoel, wij hebben geen ervaringsdeskundige in het team. Dus kan niet uit ervaring spreken
Ik merk dat ik wat zoekende ben ik het verhaal rondom ervaringsdeskundigen. Ik merk dat er binnen de RIBW op verschillende niveaus en in verschillende teams gewerkt is met ervaringsdeskundigen. Hierin heb ik gezien dat het ook erg kwetsbaar is. Ik heb op verschillende plekken gezien dat mensen toch uitvielen. Ik vind dit spannend en ik denk dat als je met ervaringsdeskundigen wilt werken je dit heel zorgvuldig moet doen om te voorkomen dat mensen uitvallen. Ik zie toch ook wel erg de kwetsbaarheid. Je zult dit dus goed moeten inbedden en zorgen dat er duidelijkheid is rondom taken bijvoorbeeld.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Op ervaringen gericht op 1 ervaringsdeskundige. Heeft zeker meerwaarde voor cliënten maar heeft soms dezelfde aandacht als cliënt nodig en dat is niet altijd haalbaar. Is soms ook nog erg bezig met zichzelf en dat kan stagneren maar geeft ons als begeleiders soms wel weer even een eyeopener daardoor hoe het bij onze cliënten werkt. Ik ben er nog wisselend enthousiast of bezorgd over. Feedback geven en ontvangen vaak nog lastig. Normalisatie zou moeten maken dat bij gelijkwaardigheid er gelijkwaardig feedback ontvangen/ gegeven kan worden maar dat lijkt in de praktijk nog lastig waardoor er weer ongelijkwaardigheid ontstaat.
Gevoel
We hebben goede ervaringen met ervaringsdeskundige. Ze hebben een andere aanvullende kijk wat de hulpverlening en de cliënt ten goede komt. Vandaar positieve opvattingen.
Ik denk dat veel vragen betrekking hebben op het persoonlijk functioneren van een ervaringsdeskundige en dat dit niet te maken heeft met ervaringsdeskundige op zich (iedereen heeft toch zijn kwaliteiten en valkuilen)
Mijn eigen beeldvorming. Door gesprekken met het werkgroepje ervaringsdeskundigheid. Theorie die ik heb gelezen, ervaringen van ervaringsdeskundigen die werkzaam zijn bij RIBW. Bij een aantal termen ben ik ook van mening dat dit per ervaringsdeskundige verschilt, net zoals dit verschilt per begeleider A, B, C.
Deze opvattingen baseer ik op mijn eigen visie op ervaringsdeskundigheid en op wat ik hier binnen de RIBW van hem meegekregen door de samenwerking met ervaringsdeskundigheid. Bij een aantal opvattingen heb ik neutraal ingevuld omdat ik dan nog niet weet wat ik hier van vind.
Mijn verwachting is van een eventueel toekomstige ervaringsdeskundige in het team empathisch, betrokken, pro-actief, mensgericht is met een voorbeeldbeeldfunctie. Iemand die professioneel is en van nut voor zowel cliënten als begeleiders. Ik vind het geen afgebakend beroep, wel belangrijk dat de ervaringsdeskundige contact met cliënten opzoekt en vrijheid heeft om Eigen tijd in te delen om cliënten op te zoeken, gewoon wat te komen drinken bij groepsmomenten en om activiteiten/ bijeenkomsten te organiseren
Kijkend naar Enik, Markieza, GGz in Nieuw Zeeland, landelijke tendensen - eigen ervaring
Ik heb nog niet de kans gehad om een ervaringsdeskundige in het team te hebben mogen ontmoeten. Dus op het werk, heb ik zo nog niet gezien in de praktijk. Vanuit het team hebben wij destijds benoemd dat wij wel een ervaringsdeskundige in een vergadering wilde uit nodigen, maar toen kregen we terug dat dat wel heel erg duur was. Dat motiveert dan ook niet echt. Daarnaast vind ik het zeer belangrijk dat ervaringsdeskundige goed geschoold zijn!! Het kan namelijk altijd twee kanten op gaan of het werkt goed uit of minder goed/ slecht. Om te voorkomen dat het dan niet goed gaat, moeten ze goed geschoold zijn. Ik zie zeker voordelen van ervaringsdeskundigen, maar ook nadelen. Wellicht als ik de kans krijg om met iemand te werken, dat mijn mening daarover bij draait.
Ik kan toelichten dat ik de termen waarop ik oneens heb geantwoord absoluut niet vind passen bij de functie Ervaringsdeskundigheid. Vooruitstrevend en vernieuwend vind ik het niet omdat het al jaren bestaat (bij andere organisaties) Voor ons als RIBW is het nieuw, en daarom misschien ook spannend.; Belangrijk vind ik het omdat het een zeer bruikbaar kijkpunt kan zijn voor zowel cliënt als medewerker.
Ik heb nog niet veel ervaring met een ervaringsdeskundige.
Ik heb in mijn contact met cliënten gesproken over hun ervaring met ervaringsdeskundigheid. Over het algemeen ervaren ze dit als positief. In mijn privé gesproken met mensen die werken als ervaringsdeskundige.
Het team moet wel helemaal open staan voor het samenwerken met een ervaringsdeskundige. Als team moet je in staat zijn om ook de ervaringsdeskundige te helpen, daar waar er onduidelijkheden liggen. Meedenken, voor het uitoefenen is er onderlinge afstemming nodig. M.i. zou het echter wel beter zijn om niet 1 ervaringsdeskundige te verbinden aan 1 vast team. We zouden graag putten uit een poule van ervaringsdeskundige(n). Net als dat we onze eigen kwaliteiten als begeleiders goed wegzetten in de begeleiding richting cliënten, is het tevens

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

ontzettend belangrijk dat je een ervaringsdeskundige kunt koppelen met zijn kwaliteiten aan een cliënt die daar weer van kan profiteren. Als je op deze wijze om durft te gaan met de kennis van een ervaringsdeskundige kun je meerwaarde bieden richting de cliënt.
Een aantal van mijn cliënten zijn ervaringsdeskundige geworden. En heb geregeld met ed binnen de Ribw gesproken. Bij het vorige team waar ik gewerkt heb waren ook ed aan het werk.
Ik zie een ervaringsdeskundige als een aparte functie, die je inzet in casussen waar je als team van denkt dat het zinvol kan zijn. Ik denk dat de meerwaarde van een ervaringsdeskundige gelijkwaardigheid en een voorbeeldfunctie is. Daarnaast heeft een ervaringsdeskundige een andere kijk dan de medewerker en cliënt. Ook dit vind ik van grote meerwaarde. Risico's zijn denk ik de betrokkenheid en professionaliteit van de ervaringsdeskundige. Het lijkt mij ingewikkeld om als ervaringsdeskundige niet je eigen problematiek te projecteren op de cliënt die je begeleidt. Daarnaast maakt de gemeenschappelijkheid van psychische problematiek het misschien ook lastig om een gepaste afstand te bewaren. Maar dit is geheel afhankelijk van de ervaringsdeskundige zelf.
Ik heb het op intuïtie ingevuld, wat ik voor beeld heb bij een ervaringsdeskundige. Waarschijnlijk zal het anders invullen als we ook daadwerkelijk in onze team
Op Eigen ervaringen met ervaringsdeskundigen.
Op basis van dat wat ik hoor van cliënten die gesproken hebben met ervaringsdeskundigen, de informatie die ik heb over de opleidingen voor ervaringsdeskundigen en mijn eigen ervaring met het werken met een ervaringsdeskundige. Enkele termen heb ik op 'weet ik niet' gezet, omdat dit voor mij individueel in te vullen is en niet gegeneraliseerd.
Op de ervaringsdeskundigen die ik ken en waar ik goede ervaringen mee heb.
Uit ervaring eigen ervaringsdeskundige in team
Ontwikkelingen in het land. Bijwonen grote congressen (o.a. congress GOEDE ZORG in maart 2016) , werkbezoeken waarin ik verbaasd wordt over wat mogelijk is en wat wij nog veel te behoudend doen. (In vergelijking met bijv ENIK en Lister) Ik heb samengewerkt met een ED in een andere gemeente wat heel goed werkte en ook wel veel afstemming nodig had omdat we nieuwe dingen doen. In Eigen team worden twee ED als vrijwilliger ingezet. Ik hoor van alle kanten de positieve resultaten. Ik houd mijn literatuur bij en spreek met mensen die in Amerika goede voorbeelden bezochten (Rookus Lopik) ; Ik zie ook wat nog niet werkt: wij hebben als RIBW m.i. een aantal zaken onvoldoende geregeld waardoor goede ED weggaan voor betere salarissen en onvoldoende support. Zo is de manier waarop we zelfhulp organiseren weinig ondersteunend georganiseerd.
Ervaringen binnen de RIBW
In het verleden met een ervaringsdeskundige de IMR training gegeven. Mevr had destijds wel wat sturing nodig en vond het soms lastig om dingen over zichzelf te vertellen.; Wel zagen wij als collega's maar ook de overige cursisten haar als 'één van ons'; Ook dacht ze goed mee in de trainingen en vroegen cursisten haar vaak wat, zij kon soms beter of meer antwoord geven dan dat wij dat konden.
Eigen ervaring en kennis.
Op basis van mijn ervaring met het werken met een ervaringsdeskundige in het team.
Zelf vind ik dat een ervaringsdeskundige een toevoeging kán zijn in de begeleiding van mensen, maar dit geldt niet voor iedereen. Dat maakt ook dat de ervaringsdeskundige voor sommige cliënten een voorbeeld kan zijn, maar voor anderen ook niet. Hetzelfde geldt voor praktisch, doelgericht en pro- actief. Dit hoeft niet perse nodig te zijn in de casus. Iemand kan ook contact hebben met een ervaringsdeskundige voor begrip, gehoord worden. Daarnaast kan een ervaringsdeskundige het team andere kanten van beslissingen laten inzien. Vaak hebben wij de neiging om de situatie te willen beheersen, maar mensen moeten ook ruimte krijgen om eigen fouten te maken, zodat ze daar weer van kunnen leren. Een ervaringsdeskundige is zeker niet naïef of passief, maar staat juist sterk in zijn of haar schoenen, juist door wat ze allemaal zelf hebben meegemaakt.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Gebaseerd op mijn ervaringen met collega die ervaringsdeskundige is. Ik denk dat een ervaringsdeskundige zeker een meerwaarde is voor cliënten en voor het team. Ik denk niet dat een ervaringsdeskundige de plek in zou moeten nemen van overige begeleiders, omdat ik zie dat de begeleiders (A, B en C) bepaalde organisatorische vaardigheden hebben, die ik niet bij de ervaringsdeskundige zie. Ook heb ik het idee dat de ervaringsdeskundige soms niet objectief/zakelijk is. De andere kant daarvan is het mensgerichte waardoor cliënten zich snel bij haar op hun gemak voelen. Dit is dus ook juist een kracht. Ik denk dat een ervaringsdeskundige een grote meerwaarde is ter aanvulling van een team.
Ik merk dat het nu een hype is en dat er teveel aandacht na toe gaat, terwijl ik in het verleden hele goede ervaring heb gehad met verschillende ervaringsdeskundigen, ik heb hier zelf ook veel van geleerd. Maar nu heb ik het gevoel dat het MOET en dat staat mij een beetje tegen. Maar over algemeen ben ik zeer tevreden over de ervaringsdeskundigheid die we hebben gehad, dit was ook een cliënt van mij en ik heb hem zo zien groeien ook in dit proces.
Neen.
Met name de onduidelijkheid die er heerst rondom de invulling van de functie maakt mij gematigd positief. Ik mis richtlijnen, ook wanneer het gaat om privacy etc. rondom ervaringsdeskundigheid. Het is allemaal erg vaag en te veel onbekend, dus ik vind het ook te vroeg om te zeggen dat ELK team een ervaringsdeskundige moet hebben. Hiervoor moet het eerst duidelijker worden wat een ervaringsdeskundige kan en niet kan en wat hij concrete kan toevoegen. Welke positie heeft een ervaringsdeskundige in een team? Welke positie ten opzichte van de cliënten.
Ervaringen andere instellingen
Door de informatie die ik lees, en hoor
Nauw samengewerkt met de eerste ervaringsdeskundige in ons team. De taken/werkzaamheden waren in het begin vrij onduidelijk voor beide partijen, met name wat kan/mag deze persoon oppakken, waar ligt de verantwoordelijkheid.; Hoe benadert een ervaringsdeskundige een cliënt, hoe verloopt dit proces. Wie doet wat?
Mijn beeld en idee over een ervaringsdeskundige.
Ik ben er voor om per cliënt/casus te kijken of het zinvol/waardevol etc. is om een ervaringsdeskundige in te zetten. Voor mij zijn ervaringsdeskundigen als mens gelijkwaardig aan collega's. Voor mijn gevoel moet je wel ervaringsdeskundigen in gaan zetten wanneer cliënten/medewerkers hier positief tegenaan kijken, dit kan per situatie anders zijn. Het gaat dan meer om de rol en taak van de hulp die nodig is. Als de cliënt of medewerker er baadt bij heeft om meer kennis/ ervaringen te horen van een ervaringsdeskundige is dat naar mijn mening altijd goed om naar deze invalshoek te kijken.
Op de contacten die ik er tot nu toe mee heb opgedaan.
Stukje gevoel en klein beetje ervaring met het werken met een ervaringsdeskundige
De kwaliteiten vind ik dat de andere kant wordt belicht, waar wij niet altijd bij stil staan. Daarnaast zie ik dat de aansluiting makkelijk gaat doordat er een soort gelijke basis is. ; ik merk dat ik graag meer zou willen zien en horen van de ervaringsdeskundige en vind het soms wat éénzijdig. Wellicht door wat meer kennis dat dit te verbreden is.
Dit is mijn ervaring tot nu toe, ik vind dit een aanvulling in het team voor de begeleiding van de cliënten
Ervaringsdeskundigheid zal voor een aantal cliënten helpen, die daar voor open staan en die dezelfde 'stoornis/ ervaring' hebben. Wil je ervaringsdeskundigheid geheel in het team integreren zal je verschillende ervaringsdeskundigen moeten hebben die op alle gebieden ervaring hebben. ;)
Doordat ik meerdere keren een ervaringsdeskundige heb ingezet.
Nog niet zoveel ervaringen in het werken met ervaringsdeskundigen.; Iemand heeft stage gelopen in ons team, goede ervaring mee gehad. Ik ken de Herstelgroep, wordt gedraaid door ervaringsdeskundigen. Daarnaast is een ervaringsdeskundige werkzaam in mijn team, die ervaring is positief en ook neutraal, niet direct aansluitend.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Ik baseer dit op een aantal jaren ervaring waarin ik gewerkt heb als ervaringsdeskundige binnen een team waarin ik voorlichting gaf over Herstel en ervaringsdeskundigheid. De contacten met andere ervaringsdeskundigen en de reacties van cliënten.
Op grond van ervaring met de ed in het team en mijn eigen opvattingen erover.
Voor mij is er op dit moment nog veel niet duidelijk omtrent de rol van de ervaringsdeskundige. In ons team werkt momenteel een stagiaire ervaringsdeskundige. Dit maakt dat ik/ we als team nog mogelijk niet voldoende gebruik maken van de vele mogelijkheden die een ervaringsdeskundige kan bieden. Zelf heeft de ervaringsdeskundige ook nog niet een duidelijk beeld hiervan waardoor het een zoeken is met elkaar. Ik zou het fijn vinden als hier wat meer duidelijkheid in komt vanuit de organisatie zodat we dit als team meer vorm en inhoud kunnen geven. Ik geloof echt in het belang van een ervaringsdeskundige binnen het team en in contact met cliënten. Iemand die dichtbij kan staan en vanuit eigen leven perspectief kan bieden, een luisterend oor. Iemand die gelijkwaardig is voor de cliënt wat vaak ook veel meer zo voelt voor hen (in wat ik ze hoor aangeven)
Ik heb verschillende ervaringsdeskundige gesproken. Ook met bewoners heb ik over ervaringsdeskundigheid gesproken. Hier is mijn opvatting over ervaringsdeskundigen op gebaseerd.
Op wisselende ervaringen. Zowel positief als negatief. Dat maakt dat ik ook vaak in neutraal terecht kom.
Mijn ervaringen met ervaringsdeskundigen in verschillende organisaties.

Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Ervaringsdeskundigen hebben een meerwaarde. Sommige ervaringsdeskundigen geven ook aan dat ze ziek of afwezig Mogen zijn als hun situatie daar om vraagt. Daarom wel graag van te voren doornemen hoe het werkt bij deze ervaringsdeskundige zodat je samen kunt afspreken wat de taken zijn en welke inzet verwacht kan worden. Samen met een begeleider kunnen ook taken opgepakt worden zodat e.e.a. gespreid wordt.
Om het beleid te doen slagen is ook een bottom-up benadering nodig die ruimte geeft aan ervaringsdeskundigheid. Teams moeten ervaren dat ervaringsdeskundigheid verrijkend is. Het doel wordt niet uitsluitend bereikt door "communicatie via de bestaande kanalen uit te rollen". Er is ook wat anders nodig, en dat is enthousiasmeren, delen van succesverhalen door ervaringsdeskundigen, begeleiders en in de eerste plaats door onze cliënten. Herstelcolleges zijn daarvan een mooi voorbeeld. Teams moeten voorbereid worden om ervaringsdeskundigheid te benutten. Zijn teams voldoende bekend met herstelgericht werken? Hoe kunnen we ervaringsdeskundigheid grondvesten in teams? Hoe informeren we gemeenten dat wij als RIBW GO deze extra vorm van deskundigheid hebben en inzetten? In de beleidsnotitie is, zoals benoemd, ook heel duidelijk te lezen dat het beroepscompetentiemodel ervaringsdeskundigheid wordt gevolgd. In hoofdstuk 5 worden de diverse vormen van ervaringsdeskundigheid toegelicht. In punt 5.1 wordt de functie van GGz-ervaringsdeskundig begeleider beschreven waarbij als Nb. staat dat de werkgroep ervaringsdeskundigheid van mening is dat deze functie niet uitgevoerd kan worden omdat een rolconflict dreigt. Uit onderzoek (Weerman, 2016) blijkt dat dit niet het geval hoeft te zijn als ervaringsdeskundigheid een volwaardige plaats heeft op diverse niveaus in de organisatie. Ervaringsdeskundigheid is een toegevoegde vorm van deskundigheid die in verschillende rollen gebruikt kan worden. Het niet benutten van ervaringsdeskundigheid bij begeleiders, beleidsmakers of andere medewerkers, is een gemiste kans om de organisatie in de breedte hiervan te laten profiteren. Zelf ben ik een begeleider met ervaringsdeskundigheid en wordt er dus verondersteld dat ik in een rolconflict kan komen. Ik heb diverse vormen van kennis, waaronder ervaringskennis. Ik kan die deskundig inzetten in mijn rol als begeleider. Het zou vreemd zijn als deze waardevolle extra bron van kennis door mij niet benut zou mogen worden. Ik wil mij niet hoeven opsplitsen en juist het meest waardevolle dat ik heb – namelijk mijn

ervaringsdeskundigheid – buiten beeld zou moeten plaatsen. Ervaringsdeskundigheid kan in vele rollen benut worden, óók in die van professioneel begeleider. In de praktijk gaat het ook die richting op. Ik zou het jammer vinden als RIBW GO nu niet de kans benut om óók de ervaringsdeskundigheid van professionele begeleiders te gaan gebruiken. In het werkveld worden er enerzijds ervaringsdeskundigen aangesteld, anderzijds wordt er nauwelijks gebruikt gemaakt van de al aanwezige, vaak verborgen, ervaringskennis bij zittende professionals. Terugkomend op het beroepscompetentieprofiel ervaringsdeskundigheid staat er ook in dit profiel het volgende: “Er kan onbedoeld veel onduidelijkheid en discussie ontstaan. Of het gesprek blijft uit waardoor de verwachtingen uiteen kunnen gaan lopen. Een discussie die hier doorheen loopt is het gegeven dat er onder het zittende personeel ook mensen met ervaring werkzaam kunnen zijn die hun achtergrond niet bekend hebben gemaakt en formeel geen positie hebben als ervaringsdeskundige, maar die gaandeweg mogelijk wel meer gebruik willen maken van hun cliëntervaringen in het dagelijks werk, impliciet of expliciet.”; Vanuit bovenstaande wil ik jullie als werkgroep erop attenderen dat er ontwikkelingen zijn op het gebied ervaringsdeskundigheid. Zorgprofessionals met ervaringsdeskundigheid vormen een relatief nieuwe groep binnen het veld van ervaringsdeskundigheid. Steeds meer opleidingen worden aangeboden waarbij gebruik wordt gemaakt van “the best of both worlds”. Dit is zowel op niveau 4 als niveau 5, MMZ 4 met ervaringsdeskundigheid en SPH/Social worker met ervaringsdeskundigheid. In deze opleidingen leren zorgprofessionals hun professionele competenties te combineren met hun ervaringsdeskundigheid. “De nieuwe rol - zorgprofessional met ervaringsdeskundigheid - is beschreven in het proefschrift van Alie Weerman (2016): Ervaringsdeskundige Zorg- en Dienstverleners. Tot nu toe zetten zorginstellingen vooral ervaringsdeskundigen in die niet de bevoegdheden en competenties hebben van de HBO-professional. Deze medewerkers worden veelal ‘ervaringswerkers’ genoemd. Zij werken zowel in onbetaalde en betaalde functies en hebben veelal een training of cursus gevolgd. Sommigen volgden een langer scholingstraject. Wanneer welk niveau en welk type ervaringsdeskundigheid nodig is, is nog niet duidelijk in het werkveld. In ieder geval is er behoefte aan ervaringsdeskundigheid op hbo-niveau én aan zorgprofessionals op hbo-niveau. De ervaringsdeskundige zorgprofessionals moeten hun rol (of functie) nog verder vormgeven. Organisaties staan voor de taak ervaringsdeskundigheid beter in te bedden en kwaliteitseisen vast te stellen. Ervaringsdeskundige zorgprofessionals moeten werken in onzekerheid vanwege het sterk in beweging zijnde veld.” Om voor mijzelf meer kennis te verschaffen over de functie ervaringsdeskundig begeleider heb ik 2 interviews afgenomen bij ervaringsdeskundig begeleiders werkzaam bij de RIBW AVV. De functie ervaringsdeskundig begeleider is daar volledig geïntegreerd in teams. Samenvattend kwam het erop neer dat zij volledig hun eigen caseload draaien waarbij ervaringsdeskundigheid ingezet wordt, en dat is niet in alle gevallen zo omdat ze volwaardig begeleider zijn. Daarnaast worden zij betrokken bij casussen, worden ze gevraagd op consultancy basis en geven ze mede vorm aan de herstelvisie. Wederom 3 kennisbronnen verenigd in 1 functie. Om niet “de kleur” van hun team aan te nemen, houden de ervaringsdeskundig begeleiders gezamenlijke intervisiemomenten. Deze vorm van werken geeft “vrijheid” zoals een geïnterviewde aangaf. Op mijn vraag hoe het is voor cliënt om als begeleider een interventie te plegen (dus het “rolconflict”) antwoordde hij: “Door mijn presentie als begeleider met ervaringsdeskundigheid heb ik wellicht meer vertrouwen bij cliënt waardoor een interventie beter te begrijpen is voor een cliënt”. (Dit is ook mijn eigen ervaring). In de concept beleidsnotitie kwam ik een afbeelding tegen, onderstaande is de aanvulling als ervaringsdeskundig begeleider. Ik wil mij inzetten voor een beroepsgroep ervaringsdeskundig begeleiders. Deze groep begeleiders hebben naast wetenschappelijke en praktische kennis ook ervaringskennis. Dit integreren wij in een proces zodat wij als professionals met ervaringsdeskundigheid naast de cliënt staan, een voorbeeld zijn en hoop bieden. Deze vaardigheden koppelen wij aan evidence based methodieken zodat het specifiek wordt toegesneden aan het individu. Daarnaast kunnen wij een rol spelen in contacten met gemeenten. Graag wil ik verwijzen naar een nieuw boek: Goede GGZ! Nieuwe concepten, aangepaste taal en betere organisatievoorkant boek; Auteurs: Philippe Delespaul, Michael Milo, Frank Schalken, Wilma Boevink en Jim van Os. In hun nieuwe boek Goede

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

GGZ! beschrijven Delespaul, Milo, Boevink, Van Os en Schalken een kanteling van de GGZ die niet alleen uitgaat van een andere organisatie, maar vooral ook van andere taal, concepten en uitgangspunten in het denken over psychische kwetsbaarheid (en de variatie daarin). In een kritische analyse van het denken over gezondheid als afwezigheid van ziekte, haperende hersenen, evidence-based richtlijnen en diagnostische zorgpaden komen zij tot de ontdekking dat een nieuwe focus op positieve gezondheid kan leiden tot grensverleggende vernieuwing, die zowel patiënten als hulpverleners kan bevrijden van de huidige impasse. Hierin wordt gepleit voor het gebruik van ervaringsdeskundigheid in verschillende rollen. Op pagina 122 staat dat ook hulpverleners hiervoor ruimte moeten krijgen. Er staat dat "juist deze mensen kan met voorrang gevraagd worden hun expertise in te zetten". Ik begrijp heel goed dat het werkveld moet wennen aan deze nieuwe ontwikkeling. De visie die ik erop heb is dat we het moeten zien als ervaringsdeskundigheid en niet als alleen de ervaringsdeskundige. Laten we uitgaan van kernwaarden en samenwerken, zuiver in denken en doen. Ik wil hiermee absoluut niet de ervaringsdeskundigen en ervaringswerkers binnen onze RIBW overrulen. Laten we gezamenlijk gebruik maken van onze talenten zonder polariserend te werken.

Een waardevolle bijdrage voor medewerkers en cliënten.

Ik denk dat het voor cliënten prettig kan zijn dat ze met iemand praten die gevoeld heeft om bepaalde klachten te hebben dan krijgt ik snap je andere lading. Soms kan het ook goed zijn om te zien dat herstel mogelijk is.

Het lijkt me heel zinvol en zou het graag binnen ons team willen zien.

Ik denk dat ervaringsdeskundigheid goed is, maar dat het wel verschilt per doelgroep. De ene doelgroep zal er meer voordeel van hebben dan de ander en het ligt er ook aan hoe de ervaringsdeskundigheid ingezet wordt. Ik vind wel dat ervaringsdeskundigheid op dit moment wat overschat wordt.

Ik vind dat er veel meer ervaringsdeskundigen bij de RIBW moeten werken. Dit sluit aan bij de visie van de RIBW (cliënt is zo zelfredzaam als kan). Wel vind ik dat dit heel goed geïmplementeerd moet worden binnen de organisatie. Op dit moment vind ik dat er vaak niet op een goede manier omgegaan wordt met ervaringsdeskundigen. De belangrijkste voorwaarde voor de inzet van ervaringsdeskundigheid is een duidelijk taak- functieomschrijving, temeer omdat de rol van ervaringsdeskundige al een pioniersrol en een pittige functie is. Er zijn meerdere ervaringsdeskundigen op een niet zo nette manier weggegaan bij de RIBW en een aantal van deze mensen hebben hier echt een knauw van gekregen.; Daarom vind ik het heel belangrijk dat de implementatie met zorg gebeurt. Per team zou ik bekijken wat nodig is ervaringsdeskundigen of begeleiders met ervaringsdeskundigheid. Het is belangrijk dat deze collega's goed gecoacht worden en met elkaar intervisie hebben, juist vanwege de éénlingpositie die ED'ers vaak in het team hebben. Wil je herstelgericht werken dan zijn ED'ers essentieel! Je kan zoveel van deze mensen leren, echt een verrijking!!!

Het moet een verdieping zijn op de vakkennis, zodat ze voorledig mee kunnen draaien met een team.

Een goede ervaringsdeskundige weet vanuit cliëntperspectief te handelen binnen de kaders van de organisatie.; Het is een waardevolle aanvulling op de begeleiding die wij al bieden.; Fijn om af te stemmen wat het doel is van deze inzet per situatie aangezien elke client immers iets anders vraagt/nodig heeft.; Gelijkwaardigheid hierin is belangrijk waarbij de regie bij de begeleider ligt.

Ervaringsdeskundig is iedereen. Het kan zijn dat je dezelfde ervaringen hebt meegemaakt als de cliënt of dat je het tegenovergestelde hebt mee gemaakt. Van beide kanten kan je de cliënt iets mee geven. Of dat het erkenning is of juist inzicht van het tegenovergestelde is. Het ligt aan de cliënt, situatie en fase medewerker wat passend is.

Gewoon een volwaardig teamlid met een ervaring die een mooie aanvulling is in het team.

Ik ben van mening dat een ervaringsdeskundige een aanvulling is voor de cliënten en team. In Enschede is een werkgroepje samengesteld om voor de regio Enschede 2 ervaringsdeskundige aan

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

te nemen. Dit zou mijns inziens een mooie eerste stap zijn om iedereen hiermee kennis te laten maken en de voordelen te ervaren.
Ik denk dat ervaringsdeskundigheid een meerwaarde kan hebben in de begeleiding. Ik merk wel dat er behoefte is aan kaders waarbinnen ervaringsdeskundige werken. Wat doen ze wel, wat niet, wat is het idee van de RIBW. Dit mis ik wel. Het is voor veel mensen nog onbekend en daardoor wordt er denk ik soms nog (te) weinig gebruik van gemaakt.
Mijn visie is dat ervaringsdeskundigen een lage drempel hebben voor cliënten omdat deze zich begrepen voelen met hun problemen. Het is een mooie aanvulling op kennis en theorie.
Wij hebben een goede ervaring met de inzet van ervaringsdeskundige, maar je moet het onderling wel eens zijn over de taken en de invulling. Ook goed kijken naar waar de ervaringsdeskundige zijn kracht kan inzetten, specifiek passend bij de vraag van de cliënt. De druk en verantwoordelijkheid mag niet te hoog zijn in het team, vanuit deze rol kun je zeker meerwaarde bieden, voorbeeldfunctie zijn. Het team moet bereid zijn de ervaringsdeskundige te coachen en als volwaardig te zien en te betrekken. We hebben we de ervaring dat de positie van de medewerker een brugfunctie moet zijn tussen cliënt en begeleider. Echter er zijn wel ervaringsdeskundigen die (de neiging) hebben om de positie achter de cliënt in te nemen ten opzichte van de begeleider. Het is goed als je als team je daar bewust van bent en als dat gebeurt dat te onderkennen. Het vergt coaching om deze afstand- nabijheid onderling goed te bewaken en soms ook recht te trekken.
Ik zou het nog mooier vinden als ed een eigen team heeft binnen de wijk/stad omdat iedereen zijn eigen vaardigheden en deskundigheid heeft.; Zodoende hebben ze ook steun aan elkaar en kunnen ze meer hun eigenheid houden, ze hebben nl een heel andere rol dan de begeleiders.
Ik denk dat ervaringsdeskundige een meerwaarde kan zowel voor de cliënt als voor het team. Daarin is het wel belangrijk dat de ervaringsdeskundige een klik heeft met de cliënten, kan aansluiten en kennis/ervaring heeft met een bepaalde problematiek. Als dit het geval is denk ik dat een ervaringsdeskundige met nieuwe inzichten kan komen, het team kan voorzien van tips/adviezen en de cliënt zich begrepen kan voelen.
Zelf heb ik ook een en ander in mijn leven ervaren. Ik merk dat ik de cliënten beter snap en beter met ze mee kan denken. Een ervaringsdeskundige met een gerichte opleiding kan zoveel meer positief uitwerken voor de cliënt en de begeleiders. Ik vind het een geode en belangrijke aanvulling.
Zie vorige blokje. Ik zou willen dat ED gefinancierd wordt uit de gelden die we opgepot hebben en nog niet benut. Ik ben overtuigd dat zelfhulp georganiseerd dient te worden vanuit Eigen ruimtes waar de ED In The LEAD is. Regionaal in de steden omdat je anders te weinig body krijgt om te beginnen.; Als we dit nu geen nieuw leven inblazen met oud-geld missen we precies datgene waarin we als RIBW het onderscheid zouden moeten maken. Voor goede opzet zijn wel een paar grote talenten nodig met ED. Mensen met visie en volhardendheid en goede communicatieve vaardigheden. Ik vind ook dat we moeten beginnen een volwaardig instrument als WRAP te omarmen. In praktijk kan dit in de goede omgeving een belangrijke katalysator voor HERSTEL opleveren. Ik heb vertrouwen dat medewerkers die echt herstelondersteunend werken goed moeten kunnen samenwerken met ED. Ik vind ook dat we vaste medewerkers jaarlijks moeten toetsen op Herstelondersteunendheid.
Een ervaringsdeskundige kan een goede aanwinst zijn voor het team. Het ligt er wel aan welke ervaringsdeskundige je bij welke doelgroep zet. Ze kunnen ook te enthousiast zijn en te veel willen, dit schrikt mensen soms af. Dat is een redder dat cliënten bij ons er zelf voor kiezen geen contact te willen met een ervaringsdeskundige.
Als vast teamlid vind ik een ervaringsdeskundige niks toevoegen, wel als dit op oproep basis zou kunnen zijn.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Zelf vind ik ervaringsdeskundigen een verrijking van de zorg. Zij zijn een voorbeeld voor mensen die keer op keer teleurstellingen hebben meegemaakt in hun leven, dat het ook anders kan. Ze weten hoe het voelt en weten ook wat er soms nodig is om stapsgewijs omhoog te klimmen.
Een ervaringsdeskundige is in mijn ogen een persoon die door middel van zijn Eigen ervaring direct contact met de cliënten kan krijgen en cliënten kan ondersteunen en meelopen in het proces naar verbetering. Dit omdat hij/zij uit ervaring weet hoe iets kan zijn.
Ervaringsdeskundigen zijn een aanvulling voor het team en de clientzorg.
Ik denk dat het af hangt wie er als ervaringsdeskundige in het team aanwezig is en welke capaciteiten deze heeft. De meeste antwoorden wat ik in heb gevuld kan de ervaringsdeskundige een meerwaarde zijn mits hij of zij op de juiste manier contact legt met cliënten en goed kan onderbouwen aan collega's hoe iets werkt en waar hij of zij mee bezig is.
Ervaringsdeskundigheid kan een belangrijke aanvulling zijn in de begeleiding. Mits er een juiste match is tussen cliënt en ervaringsdeskundige. Ik vind het zeker geen vervanging van huidige begeleiding.
Ik zie de meerwaarde in voor een team, maar vooral voor de cliënten. Echter zou ik het fijn vinden om meer te zien en horen en dat het wat veelzijdiger wordt.
Niet bang zijn om ervaringsdeskundigheid in te zetten., Al doende lering trekken over het functioneren van e.d.
Ligt allemaal een beetje er aan in welke rol de ervaringsdeskundige zit... Is hij begeleider of op afroep wanneer nodig...
Onduidelijk welke taken een ervaringsdeskundige kan gaan uitvoeren.; Welke plaats iemand heft in het team, welke rechten, plichten, taken, ruimte om te werken met cliënten. Los van het team, of aansluitend, vanuit het team? Hoe vindt afstemming plaats? Zelf heb ik behoefte aan meer duidelijkheid, in het team en in de organisatie.
Ik ervaar dat er nog weinig bekend is over ED binnen het team, ik zou graag zien dat er meer bekendheid zou zijn.; Maar ook duidelijkheid wat is Ervaringsdeskundigheid, dit is iets andere dan alleen kennis. Het zou fijn zijn wanneer er een oproep zou komen en medewerkers met ED of kennis samen zouden komen om te kijken hoe we binnen het RIBW ED meer op de kaart kunnen zetten. Volgens mij is het belangrijk om dit samen te doen, en niet als ED alleen binnen een team te werken. Er is ondersteuning nodig in wat je tegen komt op de werkvloer, wat is je rol in het team, weerstand hoe ga je daar mee om enz. ED is een meerwaarde binnen het team, zij kunnen als geen andere het herstelproces doorlopen met een cliënt, hoop bieden, een brug zijn tussen cliënt en hulpverlener.; Dit kan als speciale functie ED maar ik denk ook dat je als begeleider met ED veel kan betekenen binnen een team voor cliënten en collega's als daar de ruimte voor wordt gecreëerd. Ik ervaar dat het RIBW wel heel erg laat zien dat het bereid is om aandacht aan ED te geven, in de praktijk denk ik dat het veel meer zou kunnen.
Een ed zie ik als een volwaardig lid. M.i. zou deze dan ook alle taken kunnen voldoen als elke andere collega.
Een ervaringsdeskundige binnen je team betekent in mijn ogen meer kennis over begeleiding.
Het is waardevol dat wij binnen het RIBW ervaringsdeskundigen hebben, omdat zij vaak meer vanuit de cliënt kunnen denken en kijken naar een casus. Dit vind ik erg belangrijk, want op die manier krijgen wij inzichten die meer gericht zijn op de cliënten. Ook denk ik dat ervaringsdeskundigen voor laagdrempelig contact kunnen zorgen bij cliënten. Het is makkelijker om een persoonlijk verhaal aan iemand te vertellen die zelf ook zijn ervaring deelt... Ik zie dit zeker als een toevoeging binnen een woonvorm.
Ik ben met collega's bij Enk geweest in Utrecht. Daar werkt men vooral met ervaringsdeskundigheid. In deze vorm ben ik enthousiast over ervaringsdeskundigheid. Ik vind wel dat als je kiest voor de inzet van deze deskundigen, dat je daar niet te vrijblijvend in moet zijn en er beleid op moet hebben dat het ook goed gegrond raakt in de teams. Daarnaast vind ik het belang van een goede opleiding in ervaringsdeskundigheid van groot belang. En in die zin is het qua niveau ook van belang waar iemand op ingezet wordt. Om zo de kwaliteit van zorg juist te

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

doen toenemen. Ik heb ook ervaring met mensen die de opleiding wel behaald hebben, maar die ik onvoldoende gekwalificeerd vond om op effectieve wijze en ook zuiver in contact te staan met cliënt en team. Dat vind ik een kanttekening.

Op- en/of aanmerkingen: een greep uit de relevante op- en/of aanmerkingen

Ik heb samen met een aantal ervaringsdeskundig gewerkt. Hun kwetsbaarheid het viel mij op. Het is zeker de moeite waard om samen met hun te werken.

De RIBW moet heel hard bezig met breed en stevig herstelondersteunende zorg (wat inzet van ED includeert) onder de aandacht te brengen. Het verbaast me dat er soms weinig kennis over is of mee gedaan wordt.

Ervaringsdeskundigheid kan een hele mooie aanvulling zijn op de ondersteuning die al geboden wordt. Wel moeten we steeds kijken naar de meerwaarde en bij wie zet je het in. Er zijn ook cliënten waar je dit niet moet doen, ook niet moet opperen omdat dat soms de chaos meer vergroot. Goed om je bewust van te zijn en hier ook uitleg bij te kunnen geven.

Ik heb mezelf nog te weinig verdiept in het werken met ervaringsdeskundige collega's om er een goed oordeel over te kunnen geven.

Jaren geleden heb ik ook tijdje bij RIBW gewerkt toen werd er heel anders omgegaan met je als ze er achter kwamen dat je ervaringsdeskundige was. De RIBW daar zeker sprongen in gemaakt. Ik merk dat het team er goed gebruik van maakt en ook je mogelijkheden wel zien. Er zijn veel cliënten die aangeven dat het prettig is te praten met zoals zij het noemen mensen met meer levenservaring.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Ervaringsdeskundigen

Legenda:

Vooroordelen en verschil in denkwijzen

= roze

Implementatie/eenduidige inzet ervaringsdeskundigheid

= lichtgroen

Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng

= groenblauw

Heeft u dingen waar u tegen oploopt in uw beroep als ervaringsdeskundige die niet genoemd zijn in de vorige vraag?

Indien ja: Kunt u toelichten wat maakte dat u het bovenstaande zo heeft ervaren?

Geen eenduidigheid inzet ervaringsdeskundigheid binnen organisatie waardoor er niet iemand is met wie je snel op een lijn zit en met wie je kan sparren.
Herstelondersteuning is een vak alleen begeleiders zijn hier niet in geschoold. Daardoor afstand vaak groot in denkwijzen. Met collega's binnen Steenwijk hierover vaak gesprekken die door alle tot heden als positief worden ervaren.
In de praktijk blijkt het lastiger op ervaringsdeskundigheid in te zetten, je moet echt een plek krijgen en vervolgens ook cliënten en medewerkers mee krijgen.
Ik zit in een team waar openheid is waar ze de waarde van ervaringsdeskundigen zien
Er zijn collega's die overkomen alsof je hun baan afneemt of die zich sterk afvragen waarom jij als ED-er een toegevoegde waarde kan zijn. Veel collega's zien de meerwaarde wel in en vragen ook naar mijn expertise. Het beroep is nog vrij nieuw in de organisatie en je merkt in gesprekken dat mensen er al een beeld over gevormd hebben die vaak niet overeenkomt met de praktijk. Het kost soms veel praten om mensen uit te leggen wat je doet, wat je taken zijn en hoe je ingezet kan worden. In mijn vak ben ik het meest bezig als adviseur voor de Partnerberaden en Overlegtafel en word ik soms door een team ingezet bij een casus of wordt mij een casus voorgelegd en gevraagd hoe ik er naar kijk en wat mijn advies zou zijn. Maar daarnaast zoeken cliënten mij in grote getalen op om met mij in gesprek te gaan over hun privé situatie en krijg ik vragen hoe ik er mee om zou gaan. Ik vind dat de organisatie nog erg aan het zoeken is op welke manier ervaringsdeskundigheid ingezet kan worden en soms denk ik dat er teveel over gesproken wordt en ik zie liever dat ze mensen in de praktijk aan de slag laten gaan zodat een team kan ervaren vanuit praktijk wat de toegevoegde waarde is voor een cliënt

Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen/waar u dit op baseert?

Het werken in de praktijk leert dat er behoefte is aan de inzet van ervaringsdeskundigen en dat begeleiders hierover enthousiast zijn. Ook cliënten zijn enthousiast, maar daar zijn niet veel reviews/evaluaties van, nog.
Uit literatuur, uit ervaring en eigen gemaakte visie
Vanuit mijn ervaringen en opgedane kennis op opleiding en mensen om mij heen
Op wat ik hoor uit mijn omgeving van ervaringsdeskundigen en (gezonde) collega's
Ik ben een ervaringsdeskundige en heb de LEON opleiding afgerond. Daar baseer ik mijn opvattingen op. In gesprek met vele andere ED-ers komen we allemaal tot dezelfde opvattingen omdat het een beroep is die met name in deze regio nog niet echt van de grond af komt. Mede ook gebaseerd op eigen ervaringen want ik heb wel vaker gezegd had ik in het verleden maar iemand kunnen spreken die een zelfde ervaring had gehad als ik dan was ik eerder aan mijn herstel begonnen. Alleen al door het begrip en de herkenning/erkenning had ik me minder alleen gevoeld met mijn problematiek.
Ik ben er dan ook echt van overtuigd dat je een meerwaarde kan zijn voor het herstelproces van een cliënt of iemand nu aan het begin staat of al verder is in het proces. Je kan op elk gewenst moment een bijdrage leveren. Maar je kan ook de medewerkers helpen een ander inzicht te krijgen in hoe iemand denkt en handelt vanuit eigen ervaring. Wel ben ik van mening dat het een

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

niet zonder het ander kan. Daarmee bedoel ik te zeggen dat je ook een professional nodig hebt in je herstelproces.

Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Ervaringsdeskundigheid moet een groter percentage van het aanbod van zorg uit gaan maken wat mij betreft. Er moet meer mogelijkheden voor zelfhulp stimulans komen, waarbij de interne motivatie van cliënten wordt aangesproken. Methodieken gericht op ontwikkeling en groei zijn daarbij ook essentieel.

De RIBW GO heeft in mijn optiek de inzet van ED krachteloos georganiseerd. Volgens mij is de organisatie vast gelopen in een synthetische en onpraktische implementatie. Visievorming is helaas overgeslagen.

Het wrange van deze manier van doen is dat de ervaringsdeskundigen tot nu toe hard moeten werken in een complex en onoverzichtelijk beroepsveld binnen onze RIBW. Zij zijn amper waardevol gesteund in hun werk.

Het tij lijkt te keren maar het is niet mooi wat we de afgelopen jaren gedaan hebben met dit waardevolle verschijnsel.

Een ervaringsdeskundige is in staat om het zelfde werk te doen als mede collega's mits de ervaringsdeskundige voldoende draagkracht heeft. Je bent niet alleen ervaringsdeskundige maar ook begeleider a b of c

voor de cliënt kan het een aanvulling zijn de ene zal er meer voor open staan dan de ander.

Een ervaringsdeskundige zou gewoon opgenomen moeten worden in een team en meedraaien met wat een team doet. Op de vraag of je ook betrokken moet worden bij zorginhoudelijke vergaderingen zou ik zeggen dat het soms beter is om niet te weten wat er met een cliënt aan de hand is om geen vertroebeld beeld te krijgen van iemand. Je moet wel deelnemen als je bevindingen hebt die van belang zijn om met het team te delen. Maar de kracht zit hem juist daarin dat je in gesprek gaat met iemand en dan juist door begrip of herkenning in combinatie met wat je zelf hebt meegemaakt het meest open gesprek ontstaat.

Ik zou het geweldig vinden als deze organisatie open staat voor het aannemen van ervaringsdeskundigen en op die manier cliënten een extra hulplijn kunnen aanbieden. Dat een ervaringsdeskundige datgene in een team kan en mag doen waar ze het beste in zijn. Dat collega's ervoor open staan dat tijden veranderd zijn en dat er nu niet meer alleen de professional is die de ondersteuning kan bieden.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Cliënten

Legenda:

Negatieve associaties omtrent ervaringsdeskundigheid
Discrepanties/verbeterpunten
Onduidelijkheid en invulling rol/beroep ervaringsdeskundige
Gebrek aan contact met ervaringsdeskundige
Zien en/of ervaren van meerwaarde en inbreng

= geel
= roze
= lichtgroen
= rood
= groenblauw

Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen?

Ik heb een eigen beeld over hoe ervaringsdeskundigheid zou kunnen worden gebruikt in het werken binnen bijv. RIBW

Naar mijn mening werkt iedereen in zijn / haar functie deels vanuit eigen ervaringen. Hetzij als vroegere cliënt, hetzij uit andere eigen levenservaringen.

Ervaringsdeskundigheid in de vorm die nu toegepast wordt voelt voor mij niet echt als toegevoegde waarde. Eerder als een soort van tegenoverstelt. Ervaringsdeskundigheid als cliënt is vrij breed gezegd. Een ervaringsdeskundige heeft géén ervaring in alle soorten problematiek. Het is dus nogal afhankelijk van of een cliënt soortgelijke problematiek heeft of je het zelf als ervaringsdeskundig kan ervaren.

Daarbij, voor mij nog belangrijker eigenlijk, door je als ervaringsdeskundige neer te zetten blijf je ergens ook vasthouden aan het cliënt zijn/ het "anders" zijn. Het werkt bij mij in ieder geval wel zo dat ik juist door het ervaringsdeskundige karakter afhaak, niet kan bouwen op zo iemand.

Het kan voor cliënten ook als bedreigend worden ervaren als iemand zich voorstelt als iemand die soortgelijke dingen heeft meegemaakt. Misschien zit je als cliënt daar wel helemaal niet op te wachten, of kan je het simpelweg niet aan. Roept het eerder een zorgende rol vanuit cliënt op richting ervaringsdeskundige ipv andersom.

Ik zou zelf ooit graag in de hulpverlening willen werken, het liefst dan nog in de doelgroep met soortgelijke problematiek als dat ik zelf heb. Ik zou ook zeker weten wél mijn eigen ervaringen mee willen nemen in mijn werk. Maar dan op een manier dat het niet als ervaringsdeskundige te boek staat. Ik zou dan ook graag een gewone opleiding tot psycholoog oud willen doen en geen LEON opleiding

Naar mijn idee is ervaring altijd iets wat mee kan spelen, het zijn meestal juist de dingen waar je het meeste van leert. Ik denk ook echt dat iedereen zijn/haar ervaringen meeneemt. Maar ik vind het wel belangrijk om daarin niet op een andere positie te gaan staan dan andere collega's / therapeuten. Ervaringsdeskundigheid zet ook een soort statement neer wat ik niet erg kan waarderen. Wie ben jij/ wie zou ik zijn om te zeggen dat ik door mijn ervaring iemand beter kan helpen. Je kunt je ervaringen gebruiken om mensen te helpen, maar of het daadwerkelijk werkt hangt af van hoe je het toepast / meeneemt, van de persoon waarmee je werkt, van de situatie waarin die persoon zit.... van alles...

Wat ik het belangrijkste vind aan begeleiding / therapeuten is het contact van mens tot mens. Zonder oordeel of label... dat contact is wat helpt. En je ervaringen in je werk kunnen je daarbij ondersteunen waar nodig.

Merk dat ik het lastig vind om goede woorden te geven aan mijn visie op ervaringsdeskundigheid.

Ik merk bij mezelf dat de manier waarop ervaringsdeskundigheid tot nu toe wordt toegepast me eerder irriteert dan dat het als toegevoegde waarde voelt, terwijl ik op zich het kunnen verplaatsen in cliënten / de visie van cliënten juist ook heel belangrijk vind in het begeleid worden.

Ik heb verschillende mensen meegemaakt als ervaringsdeskundige en geen van hen heeft mij op wat voor vlak dan ook nuttig/ fijn kunnen ondersteunen

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Van horen zeggen. Heb persoonlijk niet veel ervaring met ervaringsdeskundigen. Maar via mijn werk spreek ik ze wel eens. Ze kunnen goed vanuit eigen perspectief vertellen over herstellen.

In het verleden heerste er een cultuur in de geestelijke gezondheidszorg dat je alleen mensen kon helpen als je hiervoor een studie had gevolgd. Aangezien de ervaringsdeskundige zeker niet die medische kennis bezit, werden ze in het verleden als minder gezien. Al is dit beeld steeds meer aan het veranderen naar een gelijkwaardige binnen het team.

Ik vind het lastig om mijn mening te geven over een onderwerp in het algemeen. Bij sommige kenmerken, zoals Afgebakend beroep en Gelijkwaardig, vind ik dat dat zo zou moeten zijn, maar nog lang niet altijd zo is. Als iemand in dienst is bij een zorginstelling of in opdracht van een instelling werkt, vind ik dat die ervaringsdeskundige gelijkwaardig moet zijn aan de andere medewerkers. En ook dat duidelijk moet zijn wie wel en niet als ervaringsdeskundige wordt gezien en waarom. Ik kan me voorstellen dat er verschillende soorten ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers kunnen zijn, al naar gelang de opleiding, ervaring en functie die zij hebben (gehad).

Ik heb zelf weinig ervaring met dit onderwerp. Het werd me pas na een tijd duidelijk dat sommige mensen van wie ik wel wist dat ze binnen de RIBW een actieve rol speelden ervaringsdeskundige zijn. Omdat ik lid ben van een partnerberaad en voor het Cliëntenportaal v.d. Ribw werk, probeer ik wel om mijn kennis over dit onderwerp te vergroten. Het is vaak een nieuw onderwerp wat voor medewerkers kan voelen als het zoveelste wat aan hun takenlijst wordt toegevoegd. Ik denk dat het heel waardevol kan zijn om met hulp van een ervaringsdeskundige vanuit een ander perspectief naar de manier van werken te kijken. Maar ik snap ergens ook wel dat medewerkers die heel hard werken om goede zorg te leveren het lastig vinden om de methoden en systemen die ze nu gebruiken los te laten. Zeker als ze met cliënten werken die ook niet zo heel makkelijk veranderingen hanteren. En het is misschien ook niet fijn als je het gevoel hebt als zorgverlener dat hoe jij het al die tijd hebt gedaan niet goed (genoeg) meer is.

Van sommige kenmerken snap ik niet zo goed wat ermee wordt bedoeld of waarom iemand dat zou denken. Hoe kan een ervaringsdeskundige passief zijn als je zoveel moet doen en leren om dat te worden? En wat wordt bedoeld met transparant? Er zou wel beter over gecommuniceerd kunnen worden wat het nu eigenlijk is en wat ervaringsdeskundigen doen. Het lijkt een woord te zijn dat aan inflatie onderhevig is. Ik vind het eigenlijk geen goede ontwikkeling als ervaringsdeskundigen als vrijwilliger gaan werken, omdat ze geen betaalde baan kunnen krijgen en wel graag mensen willen helpen. Het zou naar mijn mening niet zo moeten zijn dat het iets is waarvoor je niet betaald hoeft te worden vanuit het idee dat iedere (ex)cliënt dit kan. Maar iemand die wel betaald word, of sowieso iemand die wordt ingezet als hulpverlener, moet wel goed opgeleid zijn en duidelijke taken en verantwoordelijkheden hebben.

Ik denk dat ze de begeleiding kunnen helpen omdat ze zelf al de ervaring hebben gehad

Ik doe de opleiding LEON

Ervaringsdeskundigen kunnen veel vertellen over hun ervaringen op bepaalde gebieden. Dit maakt het voor een cliënt makkelijker om een bepaald traject in te gaan

Dit zijn mijn verwachtingen

Ik heb contact gehad met een ervaringsdeskundige bij een cursus van een andere instelling. Voor veel mensen nuttig, mits ingezet op het juiste moment. Voor mijzelf niet van toepassing.

Uit mijn ervaring en contact met anderen.

Van de ervaringsdeskundigen

De eerste groep die de Leon opleiding hebben gedaan waren en zijn bekende van mij. Hoe wel ik graag nieuwe dingen onderneem zag ik er van af. Gezien mijn leeftijd en maatschappelijke opvattingen ben ik al ervaren genoeg. Het probleem bij mij is dat ik de problemen van andere meeneem en mijn eigen problemen weg schuif. Daar ging ik ooit de mist in. En zal weer een struikelblok voor me zijn. Ik ben met volle overtuiging dat een ervaringsdeskundige positief helpt

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

in het arbeidsproces. Helaas is er vaak maar een. Dit zouden er 2 per team moeten zijn. Dit om onderlinge steun te geven. In mijn ogen zijn de teams nog niet zover dat er een juiste steun kan worden gegeven. Een volgend punt wat ik mis is dat onder de teamleden ook ervaringsdeskundige zijn maar niet op de voorgrond treden. Dit is een nieuwe weg die nog niet is bewandeld. Graag via deze vragenlijst de aanzet daar toe. ik ben niet anoniem als het om mijn mening gaat. Dus zijn er vragen uwerzijds...
Dit is hoe ik ertegenaan kijk door de ervaringsdeskundige begeleiders en mijn toekomstvisie om het zelf te worden.
Heb zelf de LEON gedaan en heb contact met ervaringsdeskundigen binnen de RIBW. Daarnaast volg ik berichten in de media over ervaringsdeskundigheid en volg ik bijeenkomsten en congressen waar deze vertegenwoordigd zijn
Heb de opleiding gevolgd
Ik heb die ervaring Ben zelf cliënt CCR lid WMO raad GGZ Dus voor eigen doelgroep
Ervaring met ervaringsdeskundigen of lotgenoten
Ervaringsdeskundige iemand die cliëntervaring heeft in de zorg, deze ervaring heeft omgezet in ervaringskennis en in staat is om deze kennis ook professioneel in te zetten en over te dragen op anderen. De inbreng van ervaringsdeskundigheid wordt gezien als een belangrijk instrument voor het realiseren van vraagstuk of vraaggerichtheid vanuit cliëntenperspectief. ...
Een ervaringsdeskundige is een persoon die door gerijpte en doorleefde ervaring van tegenslag, ziekte, beperking, lotgeval of levensomstandigheid in staat is om de kennis die niet door studie of onderwijs maar door deze ervaring is opgedaan - de zogeheten ervaringsdeskundigheid - te benutten. De ervaringsdeskundige benut deze kennis door
Heb er geen ervaring mee, dus kan ik er geen mening over hebben
Uit de werkrelatie die ik heb met een begeleider met ervaringsdeskundigheid en het contact met een arts die ook open is over zijn Eigen leven en kwetsbaarheid.
Het is iemand die dat zelf ook meegemaakt heeft, dus hij begrijpt ook beter wat ik voel.
Ik denk dat het een hele goede aanvulling kan zijn mbt begeleiders -kunnen delen ervaringen -hoe zij /hij het heeft gedaan en wat het heeft opgeleverd -positieve draai! - hoe het nu gaat krijgt begeleider telkens meer taken erbij ten koste tijd met cliënt voorbeeld dat functie trajectbegeleider is geschrapt en moet door hun worden opgevangen computer neemt ook te veel tijd in. -onder bezetting op bepaalde dagen en zo heb ik nog een waslijst
Een ervaringsdeskundige is een persoon die het team aanvult en o.a. bij ZIO's een aanvulling kan zijn. De ervaringsdeskundige heeft heel veel contact met eigenlijk alle cliënten en de begeleiding alleen met eigen pb cliënten. Dus ik ben erg positief over een ervaringsdeskundige, die geeft toch wel een hoop op een toekomst zelfstandig wonen.

Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Zie antwoord op vorige vraag
Ik heb sinds ik bij het RIBW woon niks met een ervaringsdeskundige te maken gehad. Tot voor kort had ik er nooit van gehoord. Inmiddels had ik de ervaringsdeskundige wel eens gezien maar geen

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

gesprek mee gehad. Het is mij nooit aangeboden. Ik weet dan ook niet of ik hier wel of geen behoefte van zou willen maken.
Nuttig. Een goede aanvulling op de begeleiding. Zo leer je de mogelijkheden tot herstel vanuit praktisch perspectief. Het is boeiend om te horen hoe een ex cliënt weer tot een goede arbeidsinvulling is gekomen. En hoe hij/zij aankijkt tegen herstel.
Zie de vorige vraag, waarbij ik wil toevoegen dat ervaringsdeskundigheid soms iets te nadrukkelijk gaat over de geestelijke gezondheid, terwijl ik me evenzo goed ervaringsdeskundigheid kan voorstellen op het meer praktische vlak. Ik denk hierbij aan hulp bij financiën en post, angst voor instanties, het organiseren van je huishouden, sociaal gedrag. Dit zal door stigma's die er zijn allemaal aangetast zijn.
Ik hoop dat ervaringsdeskundige een volwaardig beroep wordt en dat zorginstellingen het als waardevolle aanvulling zien en niet als bedreiging. Ik denk dat het kan helpen om verschillende soorten ervaringswerkers te onderscheiden, omdat het niet zo is dat andere zorgverleners niets met ervaringskennis doen.
Ervaringsdeskundigen moet kunnen vertellen wat hun ervaring is op bepaalde gebieden
Lees mijn Yammer bericht bij Partnerberaad Steenwijk
Ik denk dat de mogelijkheid geboden moet worden, contact aan te gaan met een ervaringsdeskundige. Deze zou dan naast de begeleiding een extra rol hebben binnen het team. Helaas zijn er teveel verschillende problematieken om door 1 ervaringsdeskundige op te vangen. Echter, meerdere deskundigen werkt vaak niet, als je een band met deze mensen aan moet gaan.
Voor mij is het duidelijk, maar al te vaak wordt ervaring verward met deskundigheid. Ook komt voor, dat mensen die aardig hersteld zijn, de ervaringsdeskundige gaan uithangen. Er zijn ook veel niveaus, de ene deskundige is de andere niet. Verder wordt al tientallen jaren gepoogd om ervaringsdeskundigheid een plek te geven in een zorginstelling, steeds weer lijkt het iets nieuws voor mensen die er over horen. Men heeft vaak al een mening zonder te begrijpen wat het is en waar het vandaan komt, of waar het ingezet kan worden.
Doorgaan met ervaringsdeskundigen in te zetten
Positief
Ik vind het wel belangrijk dat er een 'keurmerk' komt, dwz dat mensen bijvoorbeeld de LEON of de GOED gevolgd moeten hebben voor ze 'ervaringsdeskundige' zouden mogen heten. Nu wordt het te pas en te onpas gebruikt en dat is verwarrend voor mensen. Daarbij vind ik het belangrijk dat we niet naar een toekomst gaan waarin alleen begeleiders A en B met ervaring worden ingezet als ervaringsdeskundigen, omdat ik denk dat ervaringsdeskundigen die juist niet een hulpverlener zijn meerwaarde hebben daar ze niet in die rol belanden, maar echt als ervaringsdeskundigen gaan werken ipv als hulpverlener.
Ervaringsdeskundigheid is de toekomst om ingezet te worden binnen de team en wanneer er behoefte aan is van cliënten. Er moet dan wel een goede rolomschrijving zijn, zodat teamleden en cliënten weten waar ze aan toe zijn en het een toegevoegde waarde kan zijn
De ervaringsdeskundigen kunnen breder ingezet worden behalve begeleider a,b,c binnen de ribw
Ervaringsdeskundig hoeft niet perse gecertificeerd, de feeling en het vertrouwde moet voorop staan, je hebt ondervonden wat een cliënt kan zijn. Maar ook wat iemand op maat kan bereiken in herstel, het omgaan met " je zelf in goede en mindere tijden, inzicht in je zelf " en er mee dealen. Je eigen stigma bevechten.
Mijn ervaring is dat mijn hulpvraag het beste beantwoordt kan worden door een ervaringsdeskundige.
Ervaringsdeskundigheid is ontstaan vanuit de herstelervaringen van mensen met een psychiatrische achtergrond De ervaringsdeskundige brengt zijn eigen ervaringen met ontwrichting in, en is deskundig op het proces van herstel en het verkennen van eigen ervaringen. Te kunnen zien hoe een ander zich in vergelijkbare omstandigheden beweegt en zich herstelt, kan een bron van hoop en inspiratie zijn.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Hij of zij kan zelfhulp methodisch ondersteunen, bijvoorbeeld met een cursus Herstellen doe je Zelf, HEE-werkgroepen en WRAP. Uitgangspunt bij het inzetten van methodische zelfhulp is vertrouwen hebben in de eigen ervaringskennis en empowerment die wij allemaal kunnen ontwikkelen.
Dat het wel een groter aandeel mag hebben in de reguliere GGZ. Ik zou het ook andere cliënten van het RIBW ook gunnen, maar wel kijken bij wie het past en ook de ervaringsdeskundige zal deskundig moeten zijn.
Zie vorige punt.
Zou het prettig vinden, wat mij weerhoudt zou kunnen zijn vertrouwensband. En wat ik nog mis is informatie hierover dus meer een soort p.r.
n.v.t.

Op- en/of aanmerkingen: een greep uit de relevante op- en/of aanmerkingen

Ik denk dat iedereen in feite al een deskundige is. Om dit ook in te kunnen zetten bij anderen kan worden gewerkt aan zijn of haar eigen deskundigheid en dan vooral hoe dit aan te wenden. Maar daarvoor zijn dus opleidingen. Al vraag ik me soms wel af of de selectie hiervoor wel goed verloopt. (heb begrepen dat dit niet door ervaringsdeskundigen wordt bepaalt, maar door mensen die bij HRM werken.)
Ervaringsdeskundigheid is de toekomst, in het belang van de cliënt!
(Cliënten) kijk niet naar wat zij hebben, maar wat zij KUNNEN
Hoop op actie

Bijlage 5 Resultaten ingevulde enquêtes: medewerkers

Ervaringsdeskundigheid: hoe denkt u daarover?

1. Wat is uw geslacht?

Aantal deelnemers: 134

34 (25.4%): Man

100 (74.6%): Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

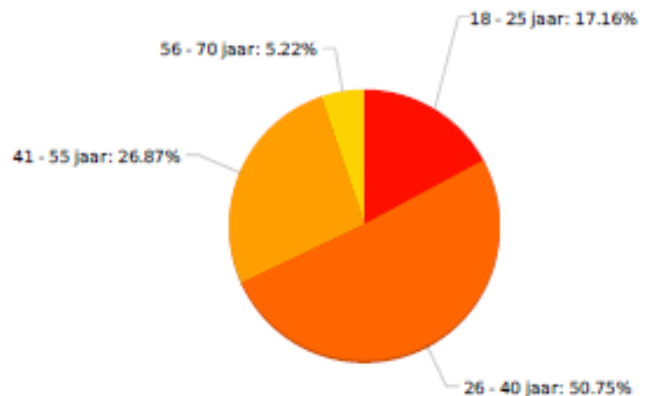
Aantal deelnemers: 134

23 (17.2%): 18 - 25 jaar

68 (50.7%): 26 - 40 jaar

36 (26.9%): 41 - 55 jaar

7 (5.2%): 56 - 70 jaar

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Aantal deelnemers: 134

2 (1.5%): MBO, niveau 3

51 (38.1%): MBO, niveau 4

66 (49.3%): HBO

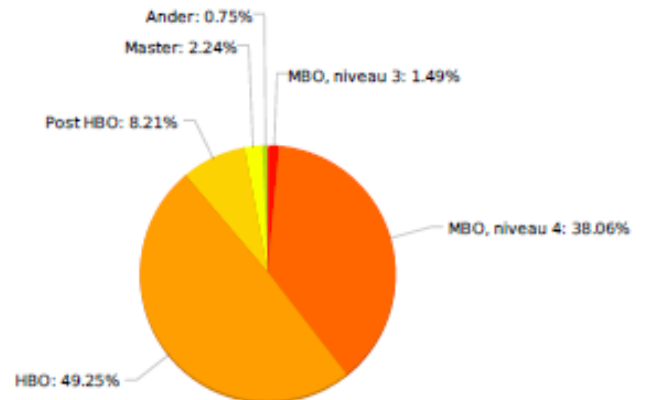
11 (8.2%): Post HBO

3 (2.2%): Master

1 (0.7%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- MBO, niveau 2

4. Wat is uw functie binnen RIBW Groep Overijssel? *

Aantal deelnemers: 131

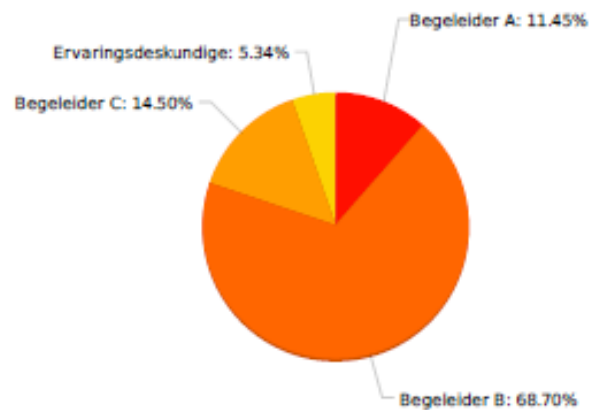
15 (11.5%): Begeleider A

90 (68.7%): Begeleider B

19 (14.5%): Begeleider C

7 (5.3%): Ervaringsdeskundige

- (0.0%): Ervaringsdeskundige (vrijwilliger/onbetaald)

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

5. Hoelang werkt u al bij RIBW Groep Overijssel?

Aantal deelnemers: 129

23 (17.8%): Minder dan één jaar

25 (19.4%): 1 - 3 jaar

42 (32.6%): 4 - 6 jaar

16 (12.4%): 7 - 9 jaar

7 (5.4%): 10 - 12 jaar

16 (12.4%): Langer dan twaalf jaar

6. Waarom werkt u op vrijwillige basis als ervaringsdeskundige?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk *

Aantal deelnemers: 0

- (0%): Er zijn geen/weinig betaalde banen
- (0%): Er zijn geen/weinig betaalde banen als ervaringsdeskundige
- (0%): Ik doe het naast andere bezigheden
- (0%): Ik heb niet de benodigde papieren
- (0%): Ik wil er niet mijn beroep van maken
- (0%): Ander

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

7. Waar werkt u momenteel? *

Aantal deelnemers: 123

28 (22.8%): In een ambulant team

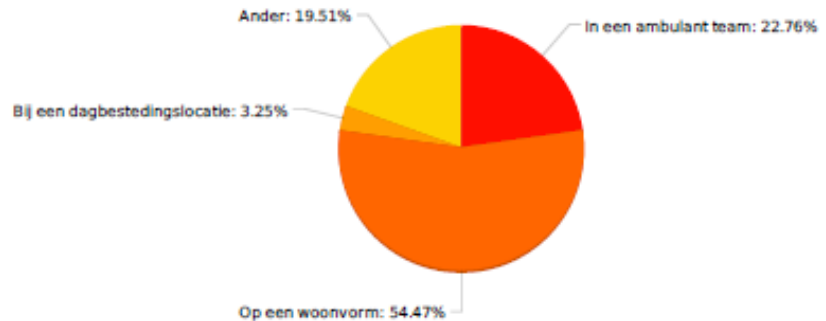
67 (54.5%): Op een woonvorm

4 (3.3%): Bij een dagbestedingslocatie

24 (19.5%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Met AWB en BW cliënten
- bw/ambulant
- BW/AWB combi team
- woonvorm en ambulant
- Op een woonvorm, met daarnaast een groep ambulante cliënten
- zowel ambulant al op een woonvorm
- ambulant en woonvorm
- Combi ambulant en woonvorm
- combinatie BW/AWB
- adviseur medezeggenschap
- combi van BW en AWB
- Woonvorm en ambulant
- mis tussen woonvorm en ambulante begeleiding
- combi woonvorm en ambulant
- Combinatie beschermd wonen/ ambulant
- combinatie ambulant, woonvorm en dagbesteding
- gecombineerd bw/awb
- BW en AWB
- BW en AWB
- Zowel woonvorm als ambulant
- ambulant en woonvorm
- BW en AWB
- Beschermd en ambulant wonen
- woonvorm en ambulant

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

8. Waar werkt u momenteel?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 7

4 (57.1%): In een ambulante team

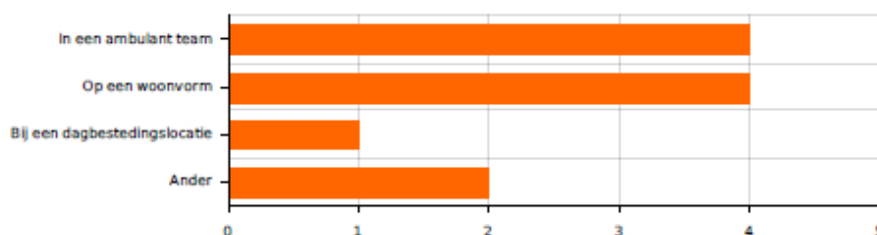
4 (57.1%): Op een woonvorm

1 (14.3%): Bij een dagbestedingslocatie

2 (28.6%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Adviespunt ED en Herstel
- adviseur medezeggenschap op diverse locaties

9. In welke Overijsselse gemeente(n) werkt u?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

Aantal deelnemers: 128

11 (8.6%): Almelo

1 (0.8%): Borne

9 (7.0%): Dalfsen

5 (3.9%): Deventer

18 (14.1%): Enschede

5 (3.9%): Haaksbergen

8 (6.3%): Hardenberg

14 (10.9%): Hellendoorn/Nijverdal

13 (10.2%): Hengelo

5 (3.9%): Hof van Twente

7 (5.5%): Kampen

1 (0.8%): Losser

5 (3.9%): Oldenzaal

1 (0.8%): Ommen

2 (1.6%): Raalte

5 (3.9%): Rijssen-Holten

4 (3.1%): Steenwijkerland

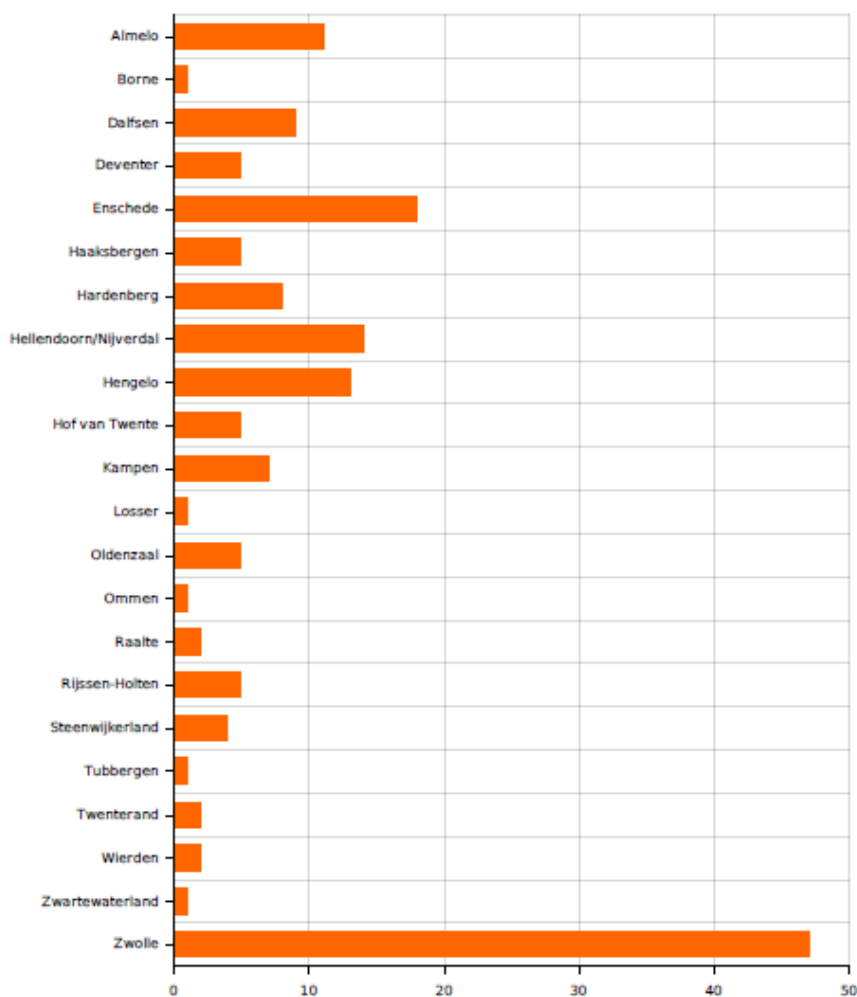
1 (0.8%): Tubbergen

2 (1.6%): Twenterand

2 (1.6%): Wierden

1 (0.8%): Zwartewaterland

47 (36.7%): Zwolle

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

10. In hoeveel teams van RIBW Groep Overijssel bent u werkzaam? *

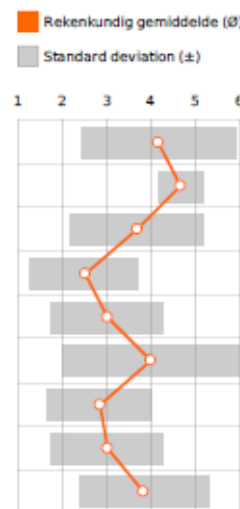
Aantal deelnemers: 7

- 3
- 4
- 6
- 1
- 1
- 1
- 12

11. Wat is uw algemene ervaring (als ervaringsdeskundige) in de praktijk, met betrekking tot de onderstaande onderdelen? *

Aantal deelnemers: 6

	Helemaal oneens		Oneens		Neutraal		Eens		Helemaal eens		Dit verschilt per team waarin ik werk: in het ene team wel, in het andere team niet.			
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		Ø	±
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%		
In contact met collega's v...	1x	16,67	-	-	-	-	2x	33,33	2x	33,33	1x	16,67	4,17	1,72
In contact met cliënten h...	-	-	-	-	-	-	2x	33,33	4x	66,67	-	-	4,67	0,52
Ik heb duidelijk wat mijn...	1x	16,67	-	-	1x	16,67	2x	33,33	2x	33,33	-	-	3,67	1,51
Mijn collega's weten wat ...	1x	16,67	3x	50,00	-	-	2x	33,33	-	-	-	-	2,50	1,22
De cliënten weten wat m...	1x	16,67	1x	16,67	1x	16,67	3x	50,00	-	-	-	-	3,00	1,26
Ik heb het idee dat mijn ...	1x	16,67	-	-	2x	33,33	-	-	1x	16,67	2x	33,33	4,00	2,00
Ik ervaar stigma's bij het ...	1x	16,67	1x	16,67	2x	33,33	2x	33,33	-	-	-	-	2,83	1,17
Ik ervaar het uitoefenen ...	-	-	3x	50,00	1x	16,67	1x	16,67	1x	16,67	-	-	3,00	1,26
Ik ervaar het profileren v...	-	-	1x	16,67	2x	33,33	1x	16,67	1x	16,67	1x	16,67	3,83	1,47

12. Heeft u dingen waar u tegen oploopt in uw beroep als ervaringsdeskundige die niet zijn genoemd in de vorige vraag? *

Aantal deelnemers: 6

4 (66.7%): Nee

2 (33.3%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- gemis aan vakgenoten, weinig kennis over herstelondersteunend werken binnen organisatie
- soms veel vertellen over ed-er zijn, anders dan echt aan het werk zijn

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

13. Kunt u toelichten wat maakte dat u het bovenstaande zo heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 4

- Geen eenduidigheid inzet ervaringsdeskundigheid binnen organisatie waardoor er niet iemand is met wie je snel op een lijn zit en met wie ja kan sparren.

Herstelondersteuning is een vak alleen begeleiders zijn hier niet in geschoold. Daardoor afstand vaak groot in denkwijzen. Met collega's binnen Steenwijk hierover vaak gesprekken die door alle tot heden als positief worden ervaren.

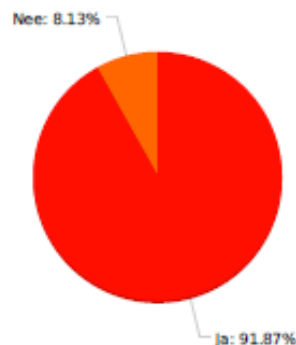
- In de praktijk blijkt het lastiger op ervaringsdeskundigheid in te zetten, je moet echt een plek krijgen en vervolgens ook klanten en medewerkers mee krijgen.
- ik zit in een team waar openheid is waar ze de waarde van ervaringsdeskundigen zien
- Er zijn collega's die overkomen alsof je hun baan afneemt of die zich sterk afvragen waarom jij als ED-er een toegevoegde waarde kan zijn. Veel collega's zien de meerwaarde wel in en vragen ook naar mijn expertise. Het beroep is nog vrij nieuw in de organisatie en je merkt in gesprekken dat mensen er al een beeld over gevormd hebben die vaak niet overeenkomt met de praktijk. Het kost soms veel praten om mensen uit te leggen wat je doet, wat je taken zijn en hoe je ingezet kan worden. In mijn vak ben ik het meest bezig als adviseur voor de Partnerberaden en Overlegtafel en word ik soms door een team ingezet bij een casus of wordt mij een casus voorgelegd en gevraagd hoe ik er naar kijk en wat mijn advies zou zijn. Maar daarnaast zoeken cliënten mij in grote getalen op om met mij in gesprek te gaan over hun privé situatie en krijg ik vragen hoe ik er mee om zou gaan. Ik vind dat de organisatie nog erg aan het zoeken is op welke manier ervaringsdeskundigheid ingezet kan worden en soms denk ik dat er teveel over gesproken wordt en ik zie liever dat ze mensen in de praktijk aan de slag laten gaan zodat een team kan ervaren vanuit praktijk wat de toegevoegde waarde is voor een cliënt.

14. Heeft u wel eens contact gehad met een (of meerdere) ervaringsdeskundige(n) binnen RIBW GO? *

Aantal deelnemers: 123

113 (91.9%): Ja

10 (8.1%): Nee

15. Werkt er momenteel een ervaringsdeskundige in het team waar u werkzaam bent? *

Aantal deelnemers: 123

59 (48.0%): Ja

64 (52.0%): Nee

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

16. Hoe heeft u over het algemeen het contact met de ervaringsdeskundige(n) ervaren?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 112

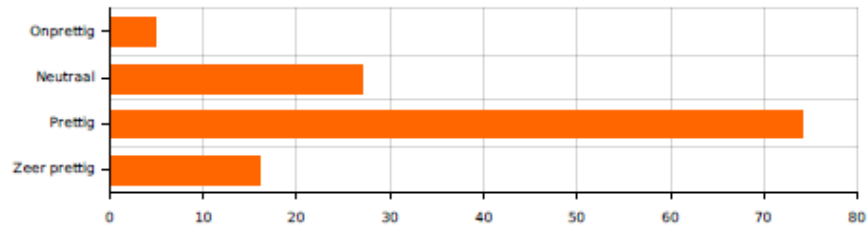
- (0.0%): Zeer onprettig

5 (4.5%): Onprettig

27 (24.1%): Neutraal

74 (66.1%): Prettig

16 (14.3%): Zeer prettig

17. Kunt u toelichten hoe het komt dat er niet eerder contact is geweest met een ervaringsdeskundige?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 10

6 (60.0%): De kans heeft zich niet voor gedaan

- (0.0%): Ik weet niet wie/wat een ervaringsdeskundige is

3 (30.0%): Er werkt geen ervaringsdeskundige in het team waar ik werk

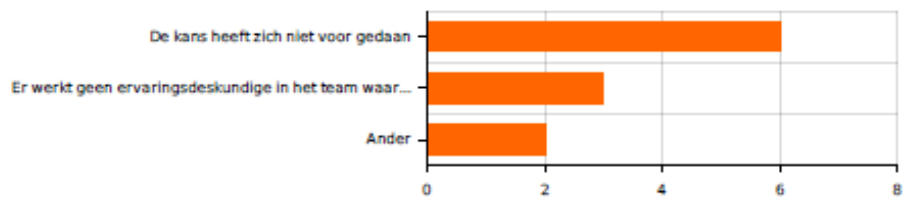
- (0.0%): Ik heb daar bewust voor gekozen

- (0.0%): Dat weet ik niet

2 (20.0%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Dit wordt door klanten nog niet nodig geacht.
- Er werkte voorheen wel een persoon als ervaringsdeskundigheid, alleen deze moest weg vanwege een niet te krijgen vast contract

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

18. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) onprettig heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 5

- Deze bepaalde ervaringsdeskundige was mijn inziens nog 'te' veel bezig met haar eigen herstelproces. Hierdoor niet capabel genoeg om andere cliënten te ondersteunen of het team te versterken
- Er was een visieverschil over bepaald gedrag tussen ervaringsdeskundige en het team. Er heerste een niet pluis gevoel, en het bleek erg lastig om de ervaringsdeskundige hier feedback op te geven.
- Ervaringsdeskundige op onze lokatie heeft een 1 jarig traject gevolgd om officieel ervaringsdeskundige te worden. Echter was hij werkzaam als begeleider B wat ik als vreemd heb ervaren. Ik vraag mij dan af waarom andere begeleiders B minimal een 4 jarige opleiding moet hebben gevolgd. Ik merkte dat de ervaringsdeskundige als begeleider B niet altijd serieus genomen werd door de bewoners van de woonvorm. Dit kwam deels ook door de ervaringsdeskundige zelf. Voor hem was het soms moeilijk schakelen tussen de verplichtingen die hij aan gaat met de organisatie en de manier hoe hij dit zou kunnen uitdragen naar de cliënten. Vaak nam zijn cliëntgerichte kijk de overhand in het maken van zijn keuzes, wat soms niet altijd ten goede kwam voor de cliënt. Als begeleider B verwacht het team wel dat je over bepaalde capaciteiten beschikt zoals balanceren tussen wensen van de cliënt en de richtlijnen van de RIBW ontrend de transitie.

Ervaringsdeskundige moest af en toe ook bij de hand genomen worden om zijn eigen planning en programma op een efficiënte manier te vullen. Het bleef in het begin bij praatjes maken met cliënten. Persoonlijk vond ik het af en toe zoned van het budget.

- Omdat ik mij afvroeg of ze het allemaal wel aan kon? Want die indruk had ik niet, cliënten vonden omgaan met haar ook best lastig, raakten geïrriteerd.
- niet aansluiten bij de cliënt door niet huiste vraagstelling, afstand/ nabijheid niet goed aanvoelen, en/of reageren op de cliënt.

19. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als neutraal heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 23

- Ik heb niet persoonlijk mee gesproken. Dit was tijdens een cursus. De inbreng was waardevol. Niet bekend met het direct inzetten van een ervaringsdeskundige in het begeleidingsproces van een cliënt.
- Bij ons in het vorige team waar ik gewerkt heb is een stagiaire ervaringsdeskundigheid geweest. Zij was regelmatig langere perioden ziek en had geen fijne aansluiting bij cliënten. Dit vond ik niet heel prettig. Het niet hebben van een fijne aansluiting uitte zich in die tijd door het intensieve contact met 1 cliënt waarbij zij geen Eigen grenzen kon bewaken.

Het contact verder met ervaringsdeskundigheid is mij nog niet geheel bekend. Wij zijn deze aan het opstarten binnen het team m.b.t. het aansluiten van bijvoorbeeld een ZIO. Ik sta er neutraal in omdat ik ervaringsdeskundigheid niet op 1 contact kan leren kennen en ik de meerwaarde ervan wel zie.

- De ervaringsdeskundige bij ons in het team heeft het niet kunnen redden om het werk zich Eigen te maken
 - Ik zie niet in dat ze meer of minder zijn dan anderen.
 - Ik zie de meerwaarde ervan in maar heb geen meerwaarde ervan ervaren.
 - Contact heeft maar 1-2x plaatsgevonden over algemene onderwerpen
 - Had in de vergadering geen toegevoegde waarde, geen inbreng
 - Ik heb nog onvoldoende zicht op het functioneren van haar.
 - Het was niet helder hoe de functie ervaringsdeskundige ingezet kon/moest worden, waardoor we als team moeite hadden de ervaringsdeskundige te coachen en de ervaringsdeskundige moeite had de functie als zodanig neer te zetten. Hij werd aangenomen als volwaardig woonbegeleider wat later begeleider B zou worden. Dit gaf bepaalde verantwoordelijkheden die misschien niet passen bij functie ervaringsdeskundige.
 - Ik heb niet veel te maken gehad met onze ervaringsdeskundige omdat hij door zijn kwetsbaarheid in (geestelijke) en lichamelijk gezondheid niet vaak aanwezig is geweest.
 - De ervaringsdeskundige is in het team geweest om zich voor te stellen. Dat is eigenlijk al het contact wat er is geweest. We kunnen de ervaringsdeskundige inschakelen, maar ik zie niet goed voor me hoe en wanneer dit passend zou zijn. Ik heb het idee dat de incidentele inzet van een ervaringsdeskundige voor cliënten niet echt werkt omdat er dan geen sprake is van een opgebouwde relatie
- Als ik kijk naar de inzet van ervaringsdeskundigheid bij Dimence in Raalte, daar hebben ze een ervaringsdeskundige die onderdeel is van het team en ook structureel cliënten begeleidt. Dit lijkt mij ook voor de RIBW een mooie constructie.
- Alle teams in Zwolle-Zuid, waaronder mijn team, heeft een bijeenkomst bijgewoond over ervaringsdeskundigheid. Wat o.a. een ervaringsdeskundige kan doen en kan betekenen voor team. Kort kennis gemaakt met twee ervaringsdeskundige, echter nog geen ervaring in de vorm van een samenwerking binnen het team.
 - Ik merkte dat de ervaringsdeskundige in ons team zelf bij periodes nog niet erg stabiel was, wat maakte dat zij 'onbetrouwbaar' was voor ons als team, maar zo ook de cliënten. Ze is meerdere malen een periode afwezig geweest, waarbij het ook niet altijd duidelijk was hoe verder te gaan. Dit maakt het lastig voor cliënten, maar ook voor mij als collega om op haar te bouwen.
 - Doordat de rol van een ervaringsdeskundige nog zo onduidelijk is, voor zowel de ervaringsdeskundige zelf als het team, is het moeilijk om hierin echt de samenwerking in op te zoeken. Het is opstartend, dus het zal nog moeten blijken hoe het verdere contact wordt ervaren.
 - Goed gesprek kunnen voeren zonder bijzonderheden.
 - De ervaringsdeskundige in het vorige team waar ik werkte werkte vrij zelfstandig, ze ging zelf met cliënten op pad en ondernam dingen. Hierbij ben ik als college weinig betrokken gezien het geen betrekking had op de cliënten waarbij ik zelf ook betrokken was.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

...

- Sloot niet geheel aan bij de vraag op de locatie
- Het was een stagiaire, daarom eigenlijk nog niet echt ervaringsdeskundig.
- Binnen de RIBW is ervaringsdeskundigheid niet in een functie weg gezet.
Ik ervaar het nu nog als een niet omschreven rol waar ik meer meerwaarde van zou inzien als het ingezet wordt als de rol van bijvoorbeeld begeleider.
- wisselend contact. soms goede inbreng soms wat minder
- Heb vaker contact gehad met verschillende ervaringsdeskundigen. De een was een goed contact , maar ook mindere ervaringen, vandaar neutraal...
We hebben er geen in het team, maar zetten wel op vraag soms in.
- Heeft te maken met dat ik verschillende ervaringen heb. Ik heb met mensen te maken gehad die ik zeer puur vond in hun ervaringsdeskundigheid. Maar ook met mensen te maken gehad die zich teveel lieten leiden door bv hun eigen frustratie en het daarmee niet aanvullend maakten op het team, maar meer belastend of zelfs tegenwerkend. Maar als iemand op zuivere, pure goed ontwikkelde wijze zijn of haar ervaringsdeskundigheid kan inzetten in samenwerking met het team of de begeleider en de cliënt, dan vind ik het verstevigend op het herstel van de cliënt. Daar waar de kaders van de professie soms ook beperkend kunnen werken kan de ervaringsdeskundige zijn of haar aandeel pakken.

20. Wat maakte dat u het contact met de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) prettig heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 80

 Bekijk alle 45 vorige antwoorden

- Ik ben zelf in de functie als BG a maar ben ook ervaringsdeskundig. Heb met andere ervaringsdeskundige coach contact en zet mijn eigen kennis in bij cliënten en in het team. Fit wordt goed ontvangen bij cliënten omdat ik weet welke strijd ze voeren en hoe belangrijk eigen regie is.
- Een ervaringsdeskundige heeft ervaren hoe het is als andere mensen over je praten en soort van "bedenken" wat goed voor je is. Hij kan altijd goed de andere kant (vanuit de cliënt) benadrukken. Vaak hebben deskundigen uit de boeken geleerd wat goed voor iemand is en leggen we toch snel de normen en waarden van onze maatschappij op. Het is de kunst om juist zo veel als mogelijk aan te sluiten bij het leven dat een cliënt zelf wil lijden en hierin te kijken naar de mogelijkheden, een ervaringsdeskundige houdt je hier juist scherp in.
- Ik kan merken dat de ervaringsdeskundige veel inzicht heeft op de symptomen bij cliënten. Ze herkent het wanneer een cliënt niet goed in zijn/haar vel zit en geeft dit dan aan het team terug. Daarnaast werkt zij hard en heeft zij een gelijkwaardige verhouding met de cliënten, wat zou kunnen zorgen voor meer openheid van de cliënten.
- de ervaring die de cliënt heeft met verslaving achtergrond was zeer leerzaam
- bewustwording van hoe het aan de 'andere kant' is
- Met deze ervaringsdeskundige werk ik heel prettig samen, ze heeft goed contact met cliënten en gaat lekker haar Eigen gang.
- De samenwerking en het gebruik van elkaars kwaliteiten.
- De ervaringsdeskundige is hier met een andere insteek op de werkvloer. Hij houdt zich niet zozeer bezig met het begeleiden maar met de problematiek die de jongere ervaart. Dit zorgt voor een frisse blik en een andere kijk op dingen.
- De ervaringsdeskundige heeft zijn eigen ervaringen met ons kunnen delen en hielp ons signaleren vwb de problematiek. Verder was het voor beide partijen de eerste keer dat wij een dergelijke samenwerking hebben ingezet
- Persoon in kwestie deed een kennismaking binnen ons team, met daarbij een presentatie waarvoor hij kon worden ingezet, het werd binnen het team een stuk duidelijker waarvoor je een ervaringsdeskundige kan inzetten.
- Het was een duidelijk en prettige teamochtend waarin we echt gebruik konden maken van de ervaringen van de ervaringsdeskundige.
- Specifieke deskundigheid
- Sloot aan bij de vraag op de locatie.
- Ze denkt vanuit een ander oogpunt met ons mee. Dat is een aanvulling. Ze heeft ook contact met een cliënt die dat als waardevol ervaart omdat zij praat vanuit haar Eigen ervaring
- Deze persoon zeer bereid mee te denken. Ook wil hij zich graag inzetten om cliënten te vertegenwoordigen.
- Hij kijkt vanuit een andere invalshoek en sluit aan bij sommige jongeren.
- Mensen met Eigen ervaring die je net even een andere kant kunnen laten zien
- Kader vanuit cliëntperspectief is altijd beter dan vanuit begeleiders perspectief.
- Ervaringsdeskundigen zijn over het algemeen vrijwilligers die graag willen ondersteunen en open staan voor tips en adviezen. Ze kunnen vaak net even een extra bevestiging geven de manier waarop we met bewoners omgaan.
- Andere kijk op zaken.
- De ervaring die een ervaringsdeskundige mee brengt ervaar ik als zeer prettig. Zij kunnen de situatie juist vanuit een andere hoek belichten.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

- Gedrag kunnen spiegelen hierdoor begrijp je beter waarom een client in een bepaalde stemming zit of bepaald gedrag laat zien.
- Het meedenken uit eigen ervaringen, en het inzetten van de ervaringen hebben mij maar voornamelijk cliënten geholpen
- Goed beeld geschetst van de Herstelgroep, vanuit Eigen ervaring gesproken en gezien.
- Ik ervaar dat deze collega's verder kijken dan de reguliere begeleider, zij zijn in staat om meer vanuit de client te kijken en spreken een andere begeleiderstaal.
- De ervaringsdeskundige (verder: ed) komt op locatie om een praatje te maken, sluit aan bij de overdracht, maakt af en toe een geintje. Sociaal in contact. Voor sommige cliënten is de ed ook een fijn persoon om mee te praten.
- Duidelijke communicatie. Andere kijkt op zaken.
- Ik werk binnen een leuk team. De ervaringsdeskundige is een vrolijk man die goed bij het team past. Er hebben geen onaangename situaties plaatsgevonden waardoor ik het contact niet als prettig zou ervaren. Daarom heb ik prettig geselecteerd.
- Het geeft een nieuwe dimensie binnen het team. Iemand die vanuit zijn eigen levenservaring meedenkt binnen het team, het team hierin ook aanscherpt om vanuit een andere kant de zaak te belichten.
- Het is iemand die ervaringsdeskundig is op het gebied van verslaving. Iets waar een groot deel van onze cliënten mee kampt. De ervaringsdeskundige heeft een andere ingang bij onze cliënten, dat is fijn. Wij maken gebruik van een externe ervaringsdeskundige via Ixta Noa, dus niet vanuit de RIBW.
- Het meedenken en vanuit een andere invalshoek naar een casus kunnen kijken
- Ik vond het contact prettig, omdat een ervaringsdeskundige vanuit een ander perspectief kijkt naar een casus. Dit geeft mij weer andere inzichten.
- Kan meer vanuit de cliënt een situatie schetsen. Waar ik als begeleider soms nog (te) veel vanuit de begeleiderrrol kijk.
- De gespreksonderwerpen waren meer specifiek gerelateerd aan wat hebben mensen werkelijk nodig. En laagdrempelig.
- De ervaringsdeskundige heeft een andere kijk op zaken waardoor een cliënt op meerdere manieren ondersteund kan worden en hij denkt aan zaken die ik als begeleider niet opmerk.

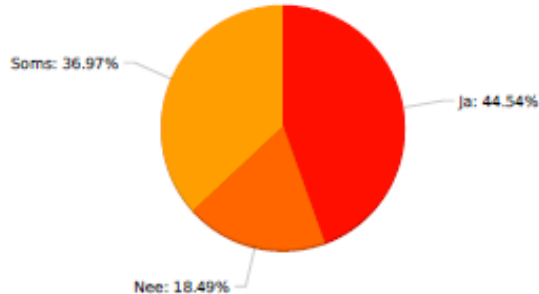
21. Stimuleert u cliënten om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen? *

Aantal deelnemers: 119

53 (44.5%): Ja

22 (18.5%): Nee

44 (37.0%): Soms

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

22. Kunt u toelichten waarom u cliënten wel stimuleert om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 96

38 (39.6%): Ik vind dat belangrijk

16 (16.7%): Ik vraag dit aan elke cliënt

8 (8.3%): Het komt toevallig ter sprake

37 (38.5%): Er is een ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk

76 (79.2%): Ik denk dat de cliënt hier baat bij/behoefte aan heeft

8 (8.3%): Ik weet dat de cliënt dit wil

17 (17.7%): Ik denk dat de cliënt hier klaar voor is

5 (5.2%): Dit is een eis van het RIBW

1 (1.0%): Dat weet ik niet

11 (11.5%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- bij bepaalde problemen(trauma's, dwang enz.) hebben cl. eerder ingang bij een cl.
- past binnen het proces van de cliënt
- Het is een mooie aanvulling in begeleiding.
- Ik zou dit alleen bespreken als cliënt aangeeft hier behoefte of interesse in te hebben
- ervaringsdeskundigen hebben een soortgelijk proces meegemaakt. Herkenning geeft erkenning geeft acceptatie en herstel
- Ik heb vaak gezien dat het heel goed werkt
- contact met lotgenoten kan in herstelproces bevorderlijk werken. er is erkenning en herkenning.
- voor sommige cliënten is het een belangrijke toevoeging aan het herstel proces. Ik stimuleer niet standaard alle cliënten om in aanmerking te komen met een ervaringsdeskundige, maar kijk of het passend is.

- mogelijke gelijkwaardigheid, voorstelbaarheid vanuit eigen

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

ervaring is voor een aantal cliënten belangrijk
 - omdat ik denk dat het ene client kan bemoeien in zijn of haar herstel, hoop geven
 - ik vind het belangrijk, als het aansluit bij de vraag van de client. En als het kwalitatief goed georganiseerd is.

23. Kunt u toelichten waarom u cliënten niet stimuleert om contact aan te gaan met ervaringsdeskundigen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 64

- (0.0%): Ik vind dat niet belangrijk

18 (28.1%): Ik vergeet het te vragen aan de cliënt/ik denk er niet aan

15 (23.4%): Het is geen onderwerp van gesprek

21 (32.8%): Er is geen ervaringsdeskundige werkzaam in het team waar ik werk

10 (15.6%): Ik denk dat de cliënt hier geen baat bij/behoefte aan heeft

17 (26.6%): Ik weet dat de cliënt dit niet wil

7 (10.9%): Ik denk dat de cliënt hier niet klaar voor is

- (0.0%): Ik vind het niet passend bij mijn functie

4 (6.3%): Dat weet ik niet

10 (15.6%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Wij zijn net gestart met de doelgroep vanuit dimence (uitbehandelde vaak chronisch psychotische mensen. Wij moeten eerst onderzoeken welke aansluiting een optie is
 - zit niet volledig in het systeem. Ervaringsdeskundige bij ons geeft voor nu alleen nog de cursus. Het is nog geen standaard aanbod in ons team
 - omdat het niet altijd in me opkomt als optie en ik ook niet altijd helder heb wat de

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

mogelijkheden zijn.

- zie vraag 22

- ik denk hier soms zelf niet aan

- cliënten zeggen vaak nee omdat ze niet weten wat de meerwaarde kan zijn. Of er is geen match

- asdaasdf

- is mede afhankelijk van de fase van zorg/hulpverlening waar cliënt en ik samen ons in bevinden.

- Ik werk nog pas een week, waardoor ik hier geen antwoord op kan geven. In de

toekomst zal dit natuurlijk veranderen.

- het werken met de ervaringsdeskundige loopt nog niet echt in ons team

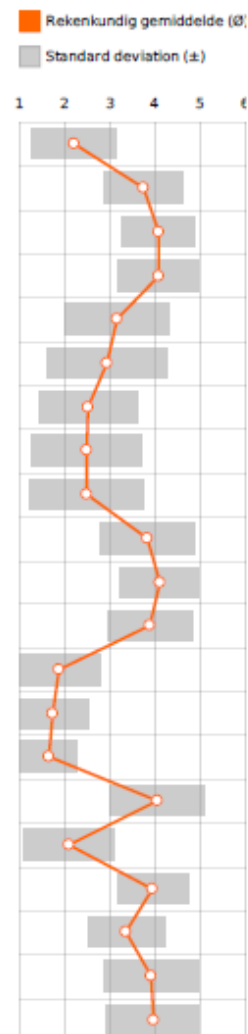
Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

24. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? *

Aantal deelnemers: 111

	Helemaal oneens (1)		Oneens (2)		Neutraal (3)		Eens (4)		Helemaal eens (5)		Weet ik niet (6)			
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Ø	±
Ervaringskennis is hetzelfde...	18x	16,22	69x	62,16	14x	12,61	7x	6,31	1x	0,90	2x	1,80	2,19	0,94
Het is mij duidelijk wat e...	1x	0,90	10x	9,01	25x	22,52	57x	51,35	18x	16,22	-	-	3,73	0,87
Ervaringsdeskundigheid h...	-	-	7x	6,31	10x	9,01	64x	57,66	28x	25,23	2x	1,80	4,07	0,82
Contact met ervaringsdes...	-	-	4x	3,60	19x	17,12	61x	54,95	20x	18,02	7x	6,31	4,06	0,87
Contact met ervaringsdes...	3x	2,70	32x	28,83	38x	34,23	28x	25,23	3x	2,70	7x	6,31	3,15	1,15
Ervaringsdeskundigen heb...	5x	4,50	48x	43,24	35x	31,53	9x	8,11	2x	1,80	12x	10,81	2,92	1,32
Zelfhulpgroepen vervang...	7x	6,31	63x	56,76	32x	28,83	2x	1,80	-	-	7x	6,31	2,51	1,09
Als er bezuinigd moet wo...	11x	9,91	69x	62,16	17x	15,32	3x	2,70	3x	2,70	8x	7,21	2,48	1,24
Ervaringsdeskundigheid is...	16x	14,41	60x	54,05	20x	18,02	5x	4,50	2x	1,80	8x	7,21	2,47	1,27
Er heersen stigma's rond ...	-	-	9x	8,11	33x	29,73	49x	44,14	8x	7,21	12x	10,81	3,83	1,05
De mening van een ervari...	-	-	6x	5,41	17x	15,32	50x	45,05	36x	32,43	2x	1,80	4,10	0,87
Ervaringsdeskundigheid is...	3x	2,70	7x	6,31	14x	12,61	63x	56,76	23x	20,72	1x	0,90	3,89	0,93
Ervaringsdeskundigen ver...	38x	34,23	60x	54,05	6x	5,41	5x	4,50	1x	0,90	1x	0,90	1,86	0,89
Ervaringsdeskundigen ver...	43x	38,74	60x	54,05	6x	5,41	-	-	1x	0,90	1x	0,90	1,73	0,77
Ervaringsdeskundigen ver...	46x	41,44	61x	54,95	3x	2,70	-	-	1x	0,90	-	-	1,64	0,63
Een ervaringsdeskundige ...	1x	0,90	7x	6,31	23x	20,72	43x	38,74	30x	27,03	7x	6,31	4,04	1,04
Wanneer een team volled...	23x	20,72	71x	63,96	10x	9,01	3x	2,70	-	-	4x	3,60	2,08	0,99
Ervaringsdeskundigen hel...	-	-	5x	4,50	20x	18,02	65x	58,56	19x	17,12	2x	1,80	3,94	0,78
Het is als begeleider zijn...	-	-	11x	9,91	63x	56,76	26x	23,42	8x	7,21	3x	2,70	3,36	0,86
Er is nog veel onduidelijk...	1x	0,90	11x	9,91	22x	19,82	45x	40,54	28x	25,23	4x	3,60	3,90	1,04
Ervaringsdeskundigheid z...	1x	0,90	9x	8,11	22x	19,82	47x	42,34	26x	23,42	6x	5,41	3,95	1,03

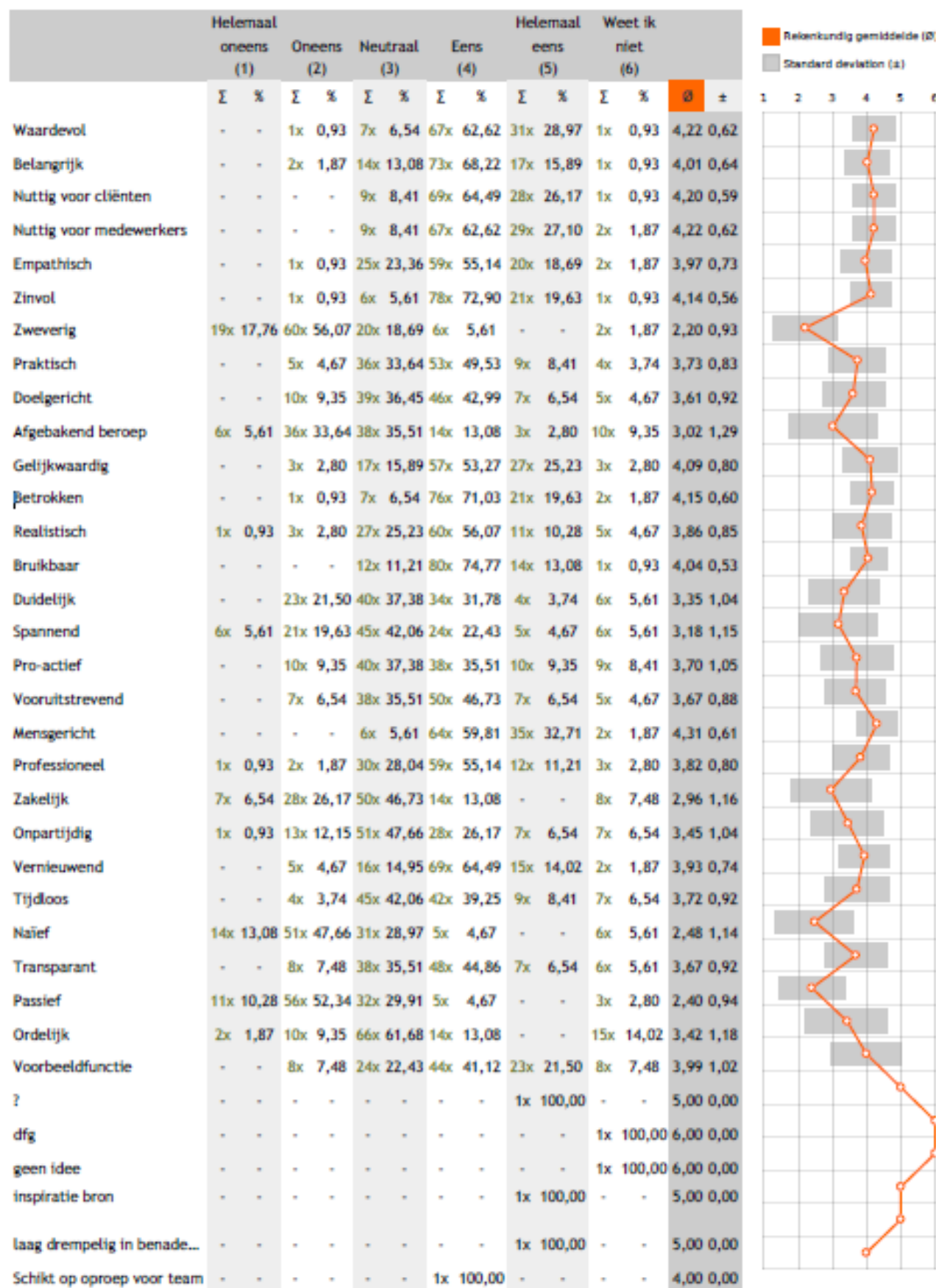

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

25. In hoeverre passen de onderstaande termen bij uw opvattingen over ervaringsdeskundigheid in het algemeen? *

Aantal deelnemers: 107

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

26. Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen/waar u dit op baseert?

Aantal deelnemers: 75

🔍 Bekijk alle 40 vorige antwoorden

- Op de ervaringsdeskundigen die ik ken en waar ik goede ervaringen mee heb.
- Uit ervaring eigen ervaringsdeskundige in team
- Ontwikkelingen in het land. Bijwonen grote congressen (o.a. congress GOEDE ZORG in maart 2016) , werkbezoeken waarin ik verbaasd wordt over wat mogelijk is en wat wij nog veel te behoudend doen. (In vergelijking met bijv ENIK en Lister) Ik heb samengewerkt met een ED in een andere gemeente wat heel goed werkte en ook wel veel afstemming nodig had omdat we nieuwe dingen doen. In Eigen team worden twee ED als vrijwilliger ingezet. Ik hoor van alle kanten de positieve resultaten. Ik houd mijn literatuur bij en spreek met mensen die in Amerika goede voorbeelden bezochten (Rookus Lopik)
Ik zie ook wat nog niet werkt: wij hebben als RIBW m.i. een aantal zaken onvoldoende geregeld waardoor goede ED weggaan voor betere salarissen en onvoldoende support. Zo is de manier waarop we zelfhulp organiseren weinig ondersteunend georganiseerd.
- ervaringen binnen de ribw
- In het verleden met een ervaringsdeskundige de IMR training gegeven. Mevr had destijds wel wat sturing nodig en vond het soms lastig om dingen over zichzelf te vertellen.
Wel zagen wij als collega's maar ook de overige cursisten haar als 'één van ons'.
Ook dacht ze goed mee in de trainingen en vroegen cursisten haar vaak wat, zij kon soms beter of meer antwoord geven dan dat wij dat konden.
- Eigen ervaring en kennis.
- Uit literatuur, uit ervaring en eigen gemaakte visie
- Op basis van mijn ervaring met het werken met een ervaringsdeskundige in het team.
- Zelf vind ik dat een ervaringsdeskundige een toevoeging kán zijn in de begeleiding van mensen, maar dit geldt niet voor iedereen. Dat maakt ook dat de ervaringsdeskundige voor sommige cliënten een voorbeeld kan zijn, maar voor anderen ook niet. Hetzelfde geldt voor praktisch, doelgericht en pro- actief. Dit hoeft niet perse nodig te zijn in de casus. Iemand kan ook contact hebben met een ervaringsdeskundige voor begrip, gehoord worden. Daarnaast kan een ervaringsdeskundige het team andere kanten van beslissingen laten inzien. Vaak hebben wij de nijging om de situatie te willen beheersen, maar mensen moeten ook ruimte krijgen om eigen fouten te maken, zodat ze daar weer van kunnen leren. Een ervaringsdeskundige is zeker niet naïef of passief, maar staat juist sterk in zijn of haar schoenen, juist door wat ze allemaal zelf hebben meegemaakt.
- Gebaseerd op mijn ervaringen met collega die ervaringsdeskundige is. Ik denk dat een ervaringsdeskundige zeker een meerwaarde is voor cliënten en voor het team. Ik denk niet dat een ervaringsdeskundige de plek in zou moeten nemen van overige begeleiders, omdat ik zie dat de begeleiders (A, B en C) bepaalde organisatorische vaardigheden hebben, die ik niet bij de ervaringsdeskundige zie. Ook heb ik het idee dat de ervaringsdeskundige soms niet objectief/zakelijk is. De andere kant daarvan is het mensgerichte waardoor cliënten zich snel bij haar op hun gemak voelen. Dit is dus ook juist een kracht. Ik denk dat een ervaringsdeskundige een grote meerwaarde is ter aanvulling van een team.
- ik merk dat het nu een hype is en dat er teveel aandacht na toe gaat ,terwijl ik in het verleden hele goede ervaring heb gehad met verschillende ervaringsdeskundigen ,ik heb hier zelf ok veel van geleerd.
Maar nu heb ik het gevoel dat het MOET en dat staat mij een beetje tegen.
Maar over algemeen ben ik zeer tevreden oer de ervarings deskundigheid die we hebben gehad, dit was ook een client an mij en ik heb hem zo zien groeien ook in dit process.
- Neen.
- Vanuit mijn ervaringen en opgedane kennis op opleiding en mensen om mij heen
- Met name de onduidelijkheid die er heerst rondom de invulling van de functie maakt mij gematigd positief. Ik mis richtlijnen, ook wanneer het gaat om privacy etc. rondom ervaringsdeskundigheid. Het is allemaal erg vaag en te veel onbekend, dus ik vind het ook te vroeg om te zeggen dat ELK team een ervaringsdeskundige moet hebben. Hiervoor moet het eerst duidelijker worden wat een ervaringsdeskundige kan en niet kan en wat hij concrete kan toevoegen. Welke positie heeft een ervaringsdeskundige in een team? Welke positie ten opzichte van de cliënten.
- ervaringen andere instellingen
- Door de informatie die ik lees, en hoor
- Nauw samengewerkt met de eerste ervaringsdeskundige in ons team.
De taken/werkzaamheden waren in het begin vrij onduidelijk voor beide partijen, met name wat kan/mag deze persoon oppakken, waar ligt de verantwoordelijkheid.
Hoe benadert een ervaringsdeskundige een client, hoe verloopt dit process. Wie doet wat?
- Mijn beeld en idee over een ervaringsdeskundige.
- Ik ben er voor om per client/casus te kijken of het zinvol/waardevol etc. is om een ervaringsdeskundige in te zetten. Voor mij zijn ervaringsdeskundigen als mens gelijkwaardig aan collega's. Voor mijn gevoel moet je wel ervaringsdeskundigen in gaan zetten wanneer cliënten/medewerkers hier positief tegenaan kijken, dit kan per situatie anders zijn. Het gaat dan meer om de rol en

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

taak van de hulp die nodig is. Als de cliënt of medewerker er baadt bij heeft om meer kennis/ ervaringen te horen van een ervaringsdeskundige is dat naar mijn mening altijd goed om naar deze invalshoek te kijken.

- Op de contacten die ik er tot nu toe mee heb opgedaan.
- Stukje gevoel.. en klein beetje ervaring met het werken met een ervaringsdeskundige
- De kwaliteiten vind ik dat de andere kant wordt belicht, waar wij niet altijd bij stil staan. Daarnaast zie ik dat de aansluiting makkelijk gaat doordat er een soort gelijke basis is.
Ik merk dat ik graag meer zou willen zien en horen van de ervaringsdeskundige en vind het soms wat éénzijdig. Wellicht door wat meer kennis dat dit te verbreden is.
- wat een lange enquête zeg
- op wat ik hoor uit mijn omgeving van ervaringsdeskundigen en (gezonde) collega's
- Dit is mijn ervaring tot nu toe, ik vind dit een aanvulling in het team voor de begeleiding van de cliënten
- ervaringsdeskundigheid zal voor een aantal cliënten helpen, die daar voor open staan en die dezelfde 'stoornis/ ervaring' hebben. Wil je ervaringsdeskundigheid geheel in het team integreren zal je verschillende ervaringsdeskundigen moeten hebben die op alle gebieden ervaring hebben. :)
- Doordat ik meerdere keren een ervaringsdeskundige heb ingezet.
- Nog niet zoveel ervaringen in het werken met ervaringsdeskundigen.
Iemand heeft stage gelopen in ons team, goede ervaring mee gehad.
Ik kne de Herstelgrope, wordt gedraaid door ervaringsdeskundigen.
Daarnaast is een ervaringsdeskundige werkzaam in mijn team, die ervaring is positief en ook neutral, niet direct aansluitend .
- Ik baseer dit op een aantal jaren ervaring waarin ik gewerkt heb als ervaringsdeskundige binnen een team waarin ik voorlichting gaf over Herstel en ervaringsdeskundigheid. De contacten met andere ervaringsdeskundigen en de reacties van cliënten.
- Op grond van ervaring met de ed in het team en mijn eigen opvattingen erover.
- Voor mij is er op dit moment nog veel niet duidelijk omtrent de rol van de ervaringsdeskundige. In ons team werkt momenteel een stagiaire ervaringsdeskundige. Dit maakt dat ik/ we als team nog mogelijk niet voldoende gebruik maken van de vele mogelijkheden die een ervaringsdeskundige kan bieden. Zelf heeft de ervaringsdeskundige ook nog niet een duidelijk beeld hiervan waardoor het een zoeken is met elkaar. Ik zou het fijn vinden als hier wat meer duidelijkheid in komt vanuit de organisatie zodat we dit als team meer vorm en inhoud kunnen geven.

Ik geloof echt in het belang van een ervaringsdeskundige binnen het team en in contact met cliënten. Iemand die dichtbij kan staan en vanuit eigen leven perspectief kan bieden, een luisterend oor. Iemand die gelijkwaardig is voor de cliënt wat vaak ook veel meer zo voelt voor hen (in wat ik ze hoor aangeven)

- Ik ben een ervaringsdeskundige en heb de LEON opleiding afgerond. Daar baseer ik mijn opvattingen op. In gesprek met vele andere ED-ers komen we allemaal tot dezelfde opvattingen omdat het een beroep is die met name in deze regio nog niet echt van de grond af komt. Mede ook gebaseerd op eigen ervaringen want ik heb wel vaker gezegd had ik in het verleden maar iemand kunnen spreken die een zelfde ervaring had gehad als ik dan was ik eerder aan mijn herstel begonnen. Alleen al door het begrip en de herkenning/erkenning had ik me minder alleen gevoeld met mijn problematiek.
Ik ben er dan ook echt van overtuigd dat je een meerwaarde kan zijn voor het herstelproces van een cliënt of iemand nu aan het begin staat of al verder is in het proces. Je kan op elk gewenst moment een bijdrage leveren. Maar je kan ook de medewerkers helpen een ander inzicht te krijgen in hoe iemand denkt en handelt vanuit eigen ervaring. Wel ben ik van mening dat het een niet zonder het ander kan. Daarmee bedoel ik te zeggen dat je ook een professional nodig hebt in je herstelproces.
- Ik heb verschillende ervaringsdeskundige gesproken. Ook met bewoners heb ik over ervaringsdeskundigheid gesproken. Hier is mijn opvatting over ervaringsdeskundigen op gebaseerd.
- Op wisselende ervaringen. Zowel positief als negatief. Dat maakt dat ik ook vaak in neutraal terecht kom.
- Mijn ervaringen met ervaringsdeskundigen in verschillende organisaties.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

27. Welke taken denkt u dat er bij de functie van een ervaringsdeskundige (moeten) horen?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 107

93 (86.9%): Voorbereiden en deelnemen aan Zorg Inhoudelijk Overleg

103 (96.3%): Direct cliëntcontact

63 (58.9%): Voorbereiden en deelnemen aan vergaderingen

104 (97.2%): Contact met teams/begeleiders om mee te denken en doen

83 (77.6%): Ondersteunen van het partnerberaad

98 (91.6%): Opstarten van herstelgroepen

77 (72.0%): Opstarten en geven van cursussen/trainingen

28 (26.2%): Diensten draaien

82 (76.6%): Meedoen met teamuitjes

21 (19.6%): Huishoudelijke ondersteuning bieden

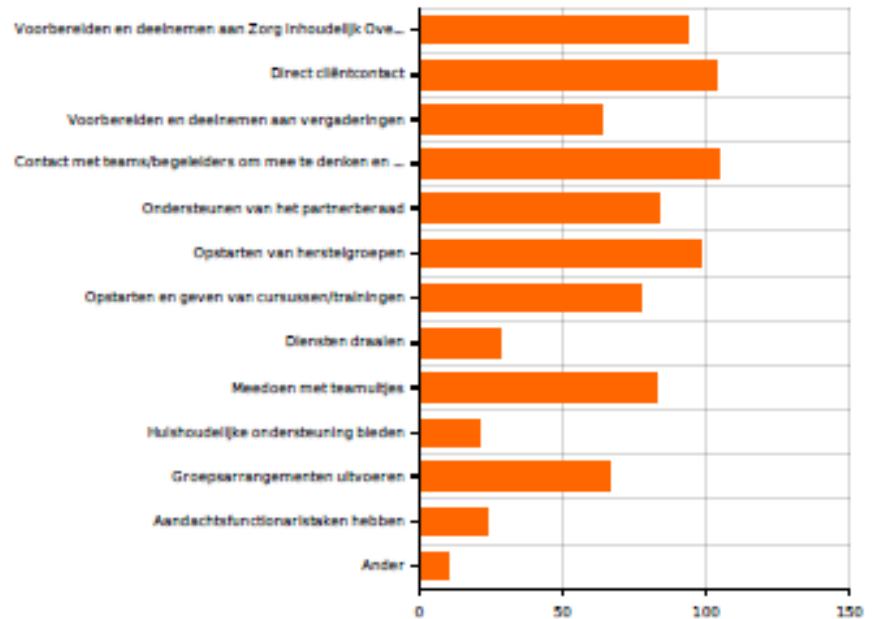
66 (61.7%): Groepsarrangementen uitvoeren

24 (22.4%): Aandachtsfunctionaristaken hebben

10 (9.3%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Sommige taken samen met een begeleider oppakken om de continuïteit te waarborgen.
- Volwaardig teamlid
- Ik vind dat iemand als volledig teamlid gezien moet worden. Dus alles wat de andere begeleiders ook doen.
- Herstel levend houden (d.m.v. themamiddagen, casuïstiekbespreking etc.)
- HHO zou kunnen als dat passend is bij bepaalde clienten.
- luts in de pels en regelmatig afstemming met RVB
- Casuïstiek bespreking
- Ik ben van mening dat ED kan bestaan binnen alle functies in het RIBW en dat dit ook juist

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

positief kan zijn, ik mis hierboven dan bijv ook bestuurlijke functies.
- deelname aan intervisie
- Input leveren bij ZIO

28. Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Aantal deelnemers: 49

👁️ Bekijk alle 14 vorige antwoorden

- Gewoon een volwaardig teamlid met een ervaring die een mooie aanvulling is in het team.
- Ik ben van mening dat een ervaringsdeskundige een aanvulling is voor de cliënten en team. In Enschede is een werkgroepje samengesteld om voor de regio Enschede 2 ervaringsdeskundige aan te nemen. Dit zou mijn inziens een mooie eerste stap zijn om iedereen hiermee kennis te laten maken en de voordelen te ervaren.
- Ik denk dat ervaringsdeskundigheid een meerwaarde kan hebben in de begeleiding. Ik merk wel dat er behoefte is aan kaders waarbinnen ervaringsdeskundige werken. Wat doen ze wel, wat niet, wat is het idee van de RIBW. Dit mis ik wel. Het is voor veel mensen nog onbekend en daardoor wordt er denk ik soms nog (te) weinig gebruik van gemaakt.
- Zie mijn eerdere aantekeningen
- Mijn visie is dat ervaringsdeskundigen een lage drempel hebben voor cliënten omdat deze zich begrepen voelen met hun problemen. Het is een mooie aanvulling op kennis en theorie.
- Wij hebben een goede ervaring met de inzet van ervaringsdeskundige, maar je moet het onderling wel eens zijn over de taken en de invulling. Ook goed kijken naar waar de ervaringsdeskundige zijn kracht kan inzetten, specifiek passend bij de vraag van de cliënt. De druk en verantwoordelijkheid mag niet te hoog zijn in het team, vanuit deze rol kun je zeker meerwaarde bieden/voorbeeldfunctie zijn. Het team moet bereid zijn de ervaringsdeskundige te coachen en als volwaardig te zien en te betrekken. We hebben we de ervaring dat de positie van de medewerker een brugfunctie moet zijn tussen client en begeleider. Echter er zijn wel ervaringsdeskundigen die (de neiging) hebben om de positie achter de client in te nemen ten op zichte van de begeleider. Het is goed als je als team je daar bewust van bent en als dat gebeurt dat te onderkennen. Het vergt coaching om deze afstand-nabijheid onderling goed te bewaken en soms ook recht te trekken.
- Ik zou het nog mooier vinden als er een eigen team heeft binnen de wijk/stad omdat iedereen zijn eigen vaardigheden en deskundigheid heeft.
Zodoende hebben ze ook steun aan elkaar en kunnen ze meer hun eigenheid houden, ze hebben nl een heel andere rol dan de begeleiders.
- ervaringsdeskundigheid moet een groter percentage van het aanbod van zorg uit gaan maken wat mij betreft. Er moet meer mogelijkheden voor zelfhulp stimulans komen, waarbij de interne motivatie van cliënten wordt aangesproken. Methodieken gericht op ontwikkeling en groei zijn daarbij ook essentieel.
- zie vorige open vragen
- Ik denk dat ervaringsdeskundige een meerwaarde kan zowel voor de client als voor het team. Daarin is het wel belangrijk dat de ervaringsdeskundige een klik heeft met de cliënten, kan aansluiten en kennis/ervaring heeft met een bepaalde problematiek. Als dit het geval is denk ik dat een ervaringsdeskundige met nieuwe inzichten kan komen, het team kan voorzien van tips/adviezen en de client zich begrepen kan voelen.
- Zelf heb ik ook een en ander in mijn leven ervaren. Ik merk dat ik de cliënten beter snap en beter met ze mee kan denken. Een ervaringsdeskundige met een gerichte opleiding kan zoveel meer positief uitwerken voor de client en de begeleiders. Ik vind het een goede en belangrijke aanvulling.
- zie vorige blokje.
Ik zou willen dat ED gefinancierd wordt uit de gelden die we opgepot hebben en nog niet benut.
Ik ben overtuigd dat zelfhulp georganiseerd dient te worden vanuit Eigen ruimtes waar de ED In The LEAD is. Regionaal in de steden omdat je anders te weinig body krijgt om te beginnen.
Als we dit nu geen nieuw leven inblazen met oud-geld missen we precies datgene waarin we als RIBW het onderscheid zouden moeten maken.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Voor goede opzet zijn wel een paar grote talenten nodig met ED. Mensen met visie en volhardendheid en goede communicatieve vaardigheden.

Ik vind ook dat we moeten beginnen een volwaardig instrument als WRAP te omarmen. In praktijk kan dit in de goede omgeving een belangrijke katalysator voor HERSTEL opleveren. Ik heb vertrouwen dat medewerkers die echt herstelondersteunend werken goed moeten kunnen samenwerken met ED. Ik vind ook dat we vaste medewerkers jaarlijks moeten toetsen op Herstelondersteunendheid.

- Een ervaringsdeskundige kan een goede aanwinst zijn voor het team. Het ligt er wel aan welke ervaringsdeskundige je bij welke doelgroep zet. Ze kunnen ook te enthousiast zijn en te veel willen, dit schrikt mensen soms af. Dat is een reden dat cliënten bij ons er zelf voor kiezen geen contact te willen met een ervaringsdeskundige.
- De RIBW GO heeft in mijn optiek de inzet van ED krachteloos georganiseerd. Volgens mij is de organisatie vast gelopen in een synthetische en onpraktische implementatie. Visievorming is helaas overgeslagen.

Het wrange van deze manier van doen is dat de ervaringsdeskundigen tot nu toe hard moeten werken in een complex en onoverzichtelijk beroepsveld binnen onze RIBW. Zij zijn amper waardevol gesteund in hun werk.

Het mij lijkt te keren maar het is niet mooi wat we de afgelopen jaren gedaan hebben met dit waardevolle verschijnsel.

- Als vast teamlid vind ik een ervaringsdeskundige niks toevoegen, wel als dit op oproep basis zou kunnen zijn.
- Zelf vind ik ervaringsdeskundigen een verrijking van de zorg. Zij zijn een voorbeeld voor mensen die keer op keer teleurstellingen hebben meegemaakt in hun leven, dat het ook anders kan. Ze weten hoe het voelt en weten ook wat er soms nodig is om stapsgewijs omhoog te klimmen.
- Een ervaringsdeskundige is in mijn ogen een persoon die door middel van zijn Eigen ervaring direct contact met de cliënten kan krijgen en cliënten kan ondersteunen en meelopen in het proces naar verbetering. Dit omdat hij/zij uit ervaring weet hoe iets kan zijn.
- Ervaringsdeskundigen zijn een aanvulling voor het team en de cliëntzorg.
- zie vorige.
- n.v.t
- Ik denk dat het af hangt wie er als ervaringsdeskundige in het team aanwezig is en welke capaciteiten deze heeft. De meeste antwoorden wat ik in heb gevuld kan de ervaringsdeskundige een meerwaarde zijn mits hij of zij op de juiste manier contact legt met cliënten en goed kan onderbouwen aan collega's hoe iets werkt en waar hij of zij mee bezig is.
- zie vorige uitleg.
- Ervaringsdeskundigheid kan een belangrijke aanvulling zijn in de begeleiding. Mits er een juiste match is tussen cliënt en ervaringsdeskundige. Ik vind het zeker geen vervanging van huidige begeleiding.
- Ik zie de meerwaarde in voor een team, maar vooral voor de cliënten. Echter zou ik het fijn vinden om meer te zien en horen en dat het wat veelzijdiger wordt.
- een ervaringsdeskundige is in staat om het zelfde werk te doen als mede collega's mist de ervaringsdeskundige voldoende draagkracht heeft. Je bent niet alleen ervaringsdeskundige maar ook begeleider a b of c voor de cliënt kan het een aanvulling zijn de ene zal er meer voor open staan dan de ander.
- Niet bang zijn om ervaringsdeskundigheid in te zetten.
Al doende lering trekken over het functioneren van e.d.
- Ligt allemaal een beetje er aan in welke rol de ervaringsdeskundige zit... Is hij begeleider of op afroep wanneer nodig...
- Onduidelijk welke taken een ervaringsdeskundige kan gaan uitvoeren.
Welke plaats iemand heft in het team, welke rechten, plichten, taken, ruimte om te werken met cliënten.
Los van het team, of aansluitend, vanuit het team?
Hoe vindt afstemming plaats?
Zelf heb ik behoefte aan meer duidelijkheid, in het team en in de organisatie.
- ik ervaar dat er nog weinig bekend is over ED binnen het team, ik zou graag zien dat er meer bekendheid zou zijn.
Maar ook duidelijkheid wat is EDdeskundigheid, dit is iets andere dan alleen kennis.
Het zou fijn zijn wanneer er een oproep zou komen en medewerkers met ED of kennis samen zouden komen om te kijken hoe we binnen het RIBW ED meer op de kaart kunnen zetten. Volgens mij is het belangrijk om dit samen te doen, en niet als ED alleen binnen een team te werken.
Er is ondersteuning nodig in wat je tegen komt op de werkvloer, wat is je rol in het team, weerstand hoe ga je daar mee om enz.

ED is een meerwaarde binnen het team, zij kunnen als geen andere het herstelproces doorlopen met een cliënt, hoop bieden, een brug zijn tussen cliënt en hulpverlener.

Dit kan is special functie ED maar ik denk ook dat je als begeleider met ED veel kan betekenen binnen een team voor cliënten en collega's als daar de ruimte voor word gecreeerd.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

Ik ervaar dat het RIBW wel heel erg laat zien dat het bereid is om aandacht aan ED te geven, in de praktijk denk ik dat het veel meer zou kunnen.

- Een ed zie ik als een volwaardig lid. M.i. zou deze dan ook alle taken kunnen voldoen als elke andere collega.
- Een ervaringsdeskundige binnen je team betekent in mijn ogen meer kennis over begeleiding.
- Zie eerder punt
- Een ervaringsdeskundige zou gewoon opgenomen moeten worden in een team en meedraaien met wat een team doet. Op de vraag of je ook betrokken moet worden bij zorginhoudelijke vergaderingen zou ik zeggen dat het soms beter is om niet te weten wat er met een cliënt aan de hand is om geen vertroebeld beeld te krijgen van iemand. Je moet wel deelnemen als je bevindingen hebt die van belang zijn om met het team te delen. Maar de kracht zit hem juist daarin dat je in gesprek gaat met iemand en dan juist door begrip of herkenning in combinatie met wat je zelf hebt meegemaakt het meest open gesprek ontstaat.

Ik zou het geweldig vinden als deze organisatie open staat voor het aannemen van ervaringsdeskundigen en op die manier cliënten een extra hulplijn kunnen aanbieden. Dat een ervaringsdeskundige datgene in een team kan en mag doen waar ze het beste in zijn. Dat collega's ervoor open staan dat tijden verandert zijn en dat er nu niet meer alleen de professional is die de ondersteuning kan bieden.

- Het is waardevol dat wij binnen het RIBW ervaringsdeskundigen hebben, omdat zij vaak meer vanuit de cliënt kunnen denken en kijken naar een casus. Dit vind ik erg belangrijk, want op die manier krijgen wij inzichten die meer gericht zijn op de cliënten. Ook denk ik dat ervaringsdeskundigen voor laagdrempelig contact kunnen zorgen bij cliënten. Het is makkelijker om een persoonlijk verhaal aan iemand te vertellen die zelf ook zijn ervaring deelt... Ik zie dit zeker als een toevoeging binnen een woonvorm.
- Ik ben met collega's bij Enlk geweest in Utrecht. Daar werkt men vooral met ervaringsdeskundigheid. In deze vorm ben ik enthousiast over ervaringsdeskundigheid. Ik vind wel dat als je kiest voor de inzet van deze deskundigen, dat je daar niet te vrijblijvend in moet zijn en er beleid op moet hebben dat het ook goed gegrond raakt in de teams. Daarnaast vind ik het belang van een goede opleiding in ervaringsdeskundigheid van groot belang. En in die zin is het qua niveau ook van belang waar iemand op ingezet wordt. Om zo de kwaliteit van zorg juist te doen toenemen. Ik heb ook ervaring met mensen die de opleiding wel behaald hebben, maar die ik onvoldoende gekwalificeerd vond om op effectieve wijze en ook zuiver in contact te staan met cliënt en team. Dat vind ik een kanttekening.

29. Mocht ik aanvullende informatie nodig hebben voor mijn onderzoek, mag ik dan contact met u opnemen?
Zo ja, vul dan hieronder uw gegevens in.

Aantal deelnemers: 52

Deze gegevens zijn niet ingevoegd in verband met de privacy van de deelnemers.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

30. Heeft u nog op- en/of aanmerkingen?

Dingen die u gemist heeft of nog wilt benoemen?

Aantal deelnemers: 31

- Op dit moment niet.
- jaren geleden heb ik ook tijdje bij ribw gewerkt toen werd er heel anders omgegaan met je als ze er achter kwamen dat je ervaringsdeskundige was. de ribw daar zeker sprongen in gemaakt. ik merk dat het team er goed gebruik van maakt en ook je mogelijkheden wel zien. er zijn veel cliënten die aangeven dat het prettig is te praten met zoals zij het noemen mensen met meer levenservaring.
in de vragen staat niet of je zelf ervaringsdeskundige bent als antwoord vind ik jammer omdat er in de mail staat dat ervaringsdeskundigen ook kunnen reageren.
- Nee
- nee
- mooi onderzoek, succes!
- Ik heb mezelf nog te weinig verdiept in het werken met ervaringsdeskundige collega's om er een goed oordeel over te kunnen geven.
- Veel success met je onderzoek verder!
- nee
- Succes met je onderzoek!
- n.v.t.
- /
- Hey meid,

Wat super goed onderwerp voor je afstudeeronderzoek! Hoe verloopt het onderzoek tot nu toe?
Heel veel success!! En go for it! Ik zou graag je onderzoek willen zien zodra het af is, ben benieuwd.

Als ik iets kan doen of je helpen of vraagbaken zijn, let me know!

Groetjes Nicole Jansen

- Bij veel vragen waar ik het niet eens was met de stelling moest ik wel neutral invullen. Ik had daar graag opmerkingen bij gemaakt.
- Leuk boekje om te lezen: "een ervaring rijker" Miranda Posthouwer en Hilko Timmer
- nee
- n.v.t.
- Ervaringsdeskundigheid kan een hele mooie aanvulling zijn op de ondersteuning die al geboden wordt. Wel moeten we steeds kijken naar de meerwaarde en bij wie zet je het in. Er zijn ook cliënten waar je dit niet moet doen, ook niet moet opperen omdat dat soms de chaos meer vergroot. Goed om je bewust van te zijn en hier ook uitleg bij te kunnen geven.
- De RIBW moet heel hard bezig met breed en stevig herstelondersteunende zorg (wat inzet van ED includeert) onder de aandacht te brengen. Het verbaast me dat er soms weinig kennis over is of mee gedaan wordt.
- Bij vraag 11 heb ik getwijfeld. Want wie zijn nu mijn collega's? Mijn teamgenoten en dus ervaringsdeskundigen of de collega's in de teams waar ik kom? Volgens mij zijn door deze onduidelijkheid de data uit deze vraag minder betrouwbaar.
- Nee, het was een zeer uitgebreide vragenlijst. Als je contact op wilt nemen, voor vragen en/of opmerkingen dan hoor ik dat graag.
- Ik heb samen met een aantal ervaringsdeskundig gewerkt. Hun kwetsbaarheid het viel mij op.
Het is zeker de moeite waard om samen met hun te werken.
- Prima enquête.
- nee
- Nee.
- de enquête is echt te lang ik ben nog zo ver gekomen maar mijn collega is gestrand bij vraag 18 ofzo.
- nee
- n.v.t.
- Ik had moeite met sommige vragen.
Ik zou nog heel wat kunnen schrijven:)maar laat het voor nu even zo ivm tijd gebrek.
- Succes met je onderzoek!!
- nee
- Prima onderzoek en voldoende ruimte om zelf ook aanvullingen te doen.

Resultaten opgehaald van enquetesmaken.nl (Enquetesmaken.nl, 2016b)

Bijlage 6 Resultaten ingevulde enquêtes: cliënten

Ervaringsdeskundigheid: hoe denkt u daarover?

1. Wat is uw geslacht?

Aantal deelnemers: 36

20 (55.6%): Man

16 (44.4%): Vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

Aantal deelnemers: 36

- (0.0%): Jonger dan 18 jaar

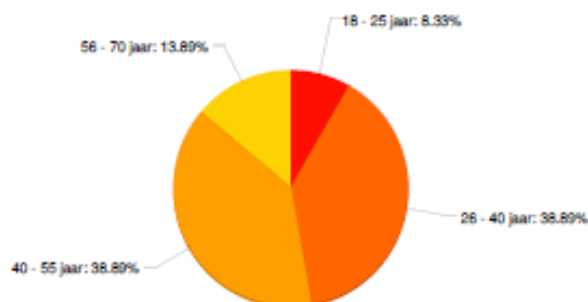
3 (8.3%): 18 - 25 jaar

14 (38.9%): 26 - 40 jaar

14 (38.9%): 40 - 55 jaar

5 (13.9%): 56 - 70 jaar

- (0.0%): Ouder dan 70 jaar

3. Wat is uw huidige woonsituatie? *

Aantal deelnemers: 37

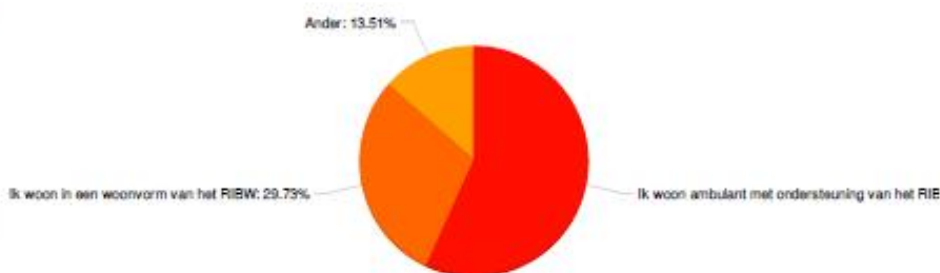
21 (56.8%): Ik woon ambulant met ondersteuning van het RIBW

11 (29.7%): Ik woon in een woonvorm van het RIBW

5 (13.5%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- zelfstandig
- zelfstandig met ambulante ondersteuning
- Ik woon beschermd, maar wel in de wijk
- b w
- Sociowoning Dimence Raalte

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

4. In welke Overijsselse gemeente woont u?

Aantal deelnemers: 37

- (0.0%): Almelo

- (0.0%): Borne

3 (8.1%): Dalfsen

- (0.0%): Deventer

- (0.0%): Dinkelland

3 (8.1%): Enschede

- (0.0%): Haaksbergen

4 (10.8%): Hardenberg

- (0.0%):

Hellendoorn/Nijverdal

2 (5.4%): Hengelo

- (0.0%): Hof van Twente

5 (13.5%): Kampen

- (0.0%): Losser

- (0.0%): Oldenzaal

- (0.0%): Olst-Wijhe

- (0.0%): Ommen

3 (8.1%): Raalte

- (0.0%): Rijssen-Holten

- (0.0%): Staphorst

4 (10.8%): Steenwijkerland

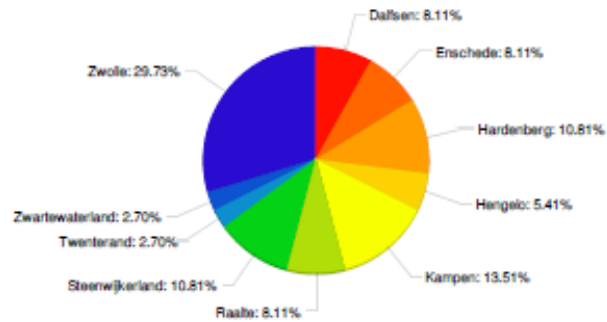
- (0.0%): Tubbergen

1 (2.7%): Twenterand

- (0.0%): Wierden

1 (2.7%): Zwartewaterland

11 (29.7%): Zwolle

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

5. Hoelang ontvangt u tot nu toe begeleiding van het RIBW?

Aantal deelnemers: 36

2 (5.6%): Minder dan één jaar

6 (16.7%): 1 - 2 jaar

7 (19.4%): 3 - 4 jaar

7 (19.4%): 5 - 6 jaar

2 (5.6%): 7 - 8 jaar

12 (33.3%): Langer dan 8 jaar

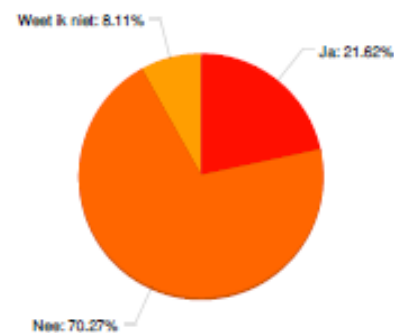
6. Heeft u gedurende uw begeleiding van het RIBW ook ondersteuning ontvangen van een ervaringsdeskundige? *

Aantal deelnemers: 37

8 (21.6%): Ja

26 (70.3%): Nee

3 (8.1%): Weet ik niet

7. Kunt u hieronder aangeven, op een schaal van 0 - 10, in hoeverre u behoefte heeft aan ondersteuning van een ervaringsdeskundige? *

Aantal deelnemers: 37

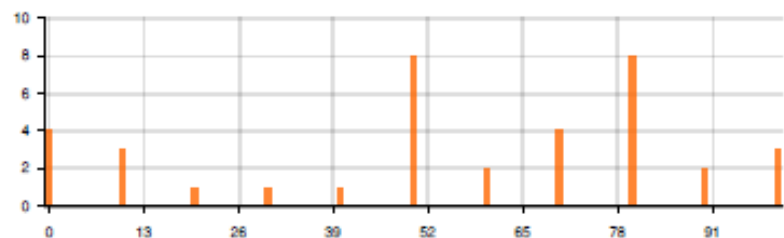
0 = Totaal geen behoefte

100 = Totaal wel behoefte

Rekenkundig gemiddelde: 55,14

De gemiddelde absolute afwijking:
25,54

Standard deviation: 31,15

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

8. Krijgt u momenteel ondersteuning van een ervaringsdeskundige? *

Aantal deelnemers: 8

4 (50.0%): Ja

4 (50.0%): Nee

9. Heeft u eerder in uw begeleiding ondersteuning gehad van een ervaringsdeskundige? *

Aantal deelnemers: 8

4 (50.0%): Ja

4 (50.0%): Nee

10. Hoe heeft u over het algemeen de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) ervaren? *

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 6

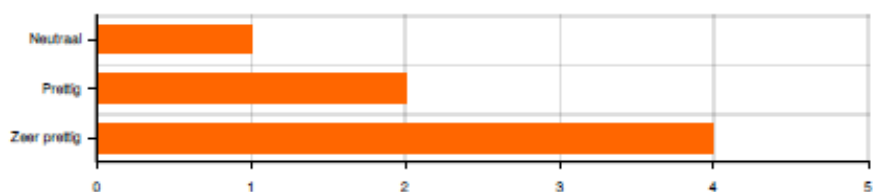
- (0.0%): Zeer onprettig

- (0.0%): Onprettig

1 (16.7%): Neutraal

2 (33.3%): Prettig

4 (66.7%): Zeer prettig

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

11. Weet u waarom u geen ondersteuning heeft gehad van een ervaringsdeskundige(n)?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. *

Aantal deelnemers: 30

22 (73.3%): De kans heeft zich niet voorgedaan/het is mij niet voorgesteld

2 (6.7%): Ik weet niet wie/wat een ervaringsdeskundige is

5 (16.7%): Ik wist niet dat dit kon

1 (3.3%): Ik ga/wil er niet achter aan om dit te starten

5 (16.7%): Ik heb daar geen behoefte aan/ik heb daar voor gekozen

- (0.0%): Ik durf dit niet

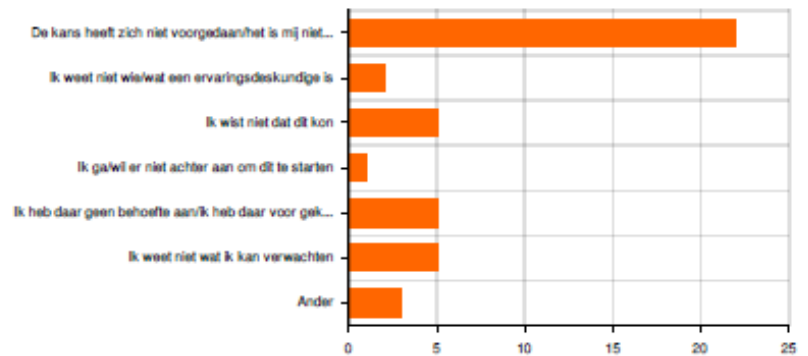
5 (16.7%): Ik weet niet wat ik kan verwachten

- (0.0%): Dat weet ik niet

3 (10.0%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

- Via cursussen heb ik zelf veel gedaan aan ervaringsdeskundigheid
- Hier ga ik met mijn begeleider mee bezig
- na mijn weten nog in opkomst en niet inzet baar in het theam waar ik onder val

12. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) onprettig heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 0

13. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als neutraal heeft ervaren?

Aantal deelnemers: 1

- ED was als stagiaire in opleiding en had nog een weg te gaan.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

14. Wat maakte dat u de ondersteuning van de ervaringsdeskundige(n) als (zeer) prettig heeft ervaren?

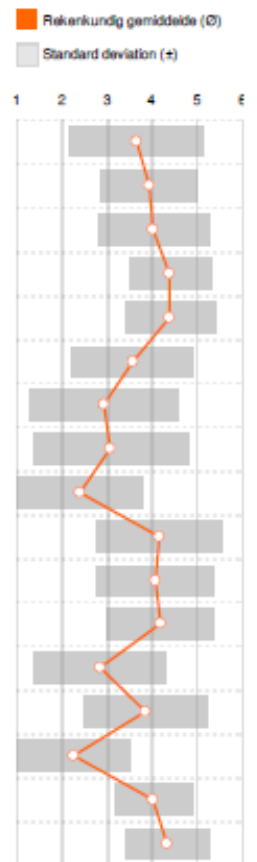
Aantal deelnemers: 4

- Gelijkwaardigheid en erkenning
- Het feit dat hij mij kon helpen met mijn toekomst om zelf ervaringsdeskundige te worden is natuurlijk heel fijn. Daarbij is het een fijn persoon die weet waar hij het over heeft.
- Geeft zelfvertrouwen en stelt gerust.
- Dat de ander snapt wat het is om hulp te ontvangen, dat die snapt het wat het is om psychisch kwetsbaar te zijn. Er is meer inlevingsvermogen en makkelijker aansluiting.
- Als de ander iets deelt over zijn of haar Eigen kwetsbaarheid voelt het voor mij gelijkwaardiger.

15. In hoeverre bent u het eens met de onderstaande stellingen? *

Aantal deelnemers: 36

	Helemaal oneens		Oneens		Neutraal		Eens		Helemaal eens		Weet ik niet			
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		(6)			
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Ø	±
Ik zou ervaringsdeskundi...	5x	13,89	3x	8,33	6x	16,67	9x	25,00	12x	33,33	1x	2,78	3,64	1,46
Ik zou ervaringsdeskundi...	1x	2,78	3x	8,33	7x	19,44	12x	33,33	13x	36,11	-	-	3,92	1,08
Het is mij duidelijk wat e...	2x	5,56	3x	8,33	4x	11,11	10x	27,78	17x	47,22	-	-	4,03	1,21
Ervaringsdeskundigheid h...	-	-	1x	2,78	5x	13,89	11x	30,56	17x	47,22	2x	5,56	4,39	0,90
Contact met ervaringsde...	-	-	2x	5,56	5x	13,89	8x	22,22	19x	52,78	2x	5,56	4,39	0,99
Contact met ervaringsde...	3x	8,33	4x	11,11	11x	30,56	9x	25,00	6x	16,67	3x	8,33	3,56	1,36
Ervaringsdeskundigen zij...	6x	16,67	13x	36,11	8x	22,22	1x	2,78	3x	8,33	5x	13,89	2,92	1,65
Zelfhulpgroepen vervang...	5x	13,89	12x	33,33	10x	27,78	-	-	2x	5,56	7x	19,44	3,08	1,71
Ervaringsdeskundigheid i...	11x	30,56	12x	33,33	6x	16,67	4x	11,11	1x	2,78	2x	5,56	2,39	1,40
Er heersen vooroordelen...	1x	2,78	4x	11,11	6x	16,67	9x	25,00	9x	25,00	7x	19,44	4,17	1,38
De mening van een ervar...	1x	2,78	4x	11,11	6x	16,67	11x	30,56	9x	25,00	5x	13,89	4,06	1,31
Ervaringsdeskundigheid i...	2x	5,56	1x	2,78	3x	8,33	15x	41,67	12x	33,33	3x	8,33	4,19	1,17
Een ervaringsdeskundige...	6x	16,67	11x	30,56	11x	30,56	3x	8,33	1x	2,78	4x	11,11	2,83	1,48
Een ervaringsdeskundige...	3x	8,33	3x	8,33	6x	16,67	10x	27,78	12x	33,33	2x	5,56	3,86	1,36
Ervaringsdeskundigen ve...	8x	22,22	20x	55,56	4x	11,11	1x	2,78	1x	2,78	2x	5,56	2,25	1,25
Het is goed als andere b...	-	-	2x	5,56	6x	16,67	17x	47,22	11x	30,56	-	-	4,03	0,84
Ervaringsdeskundigen he...	-	-	-	-	7x	19,44	14x	38,89	11x	30,56	4x	11,11	4,33	0,93

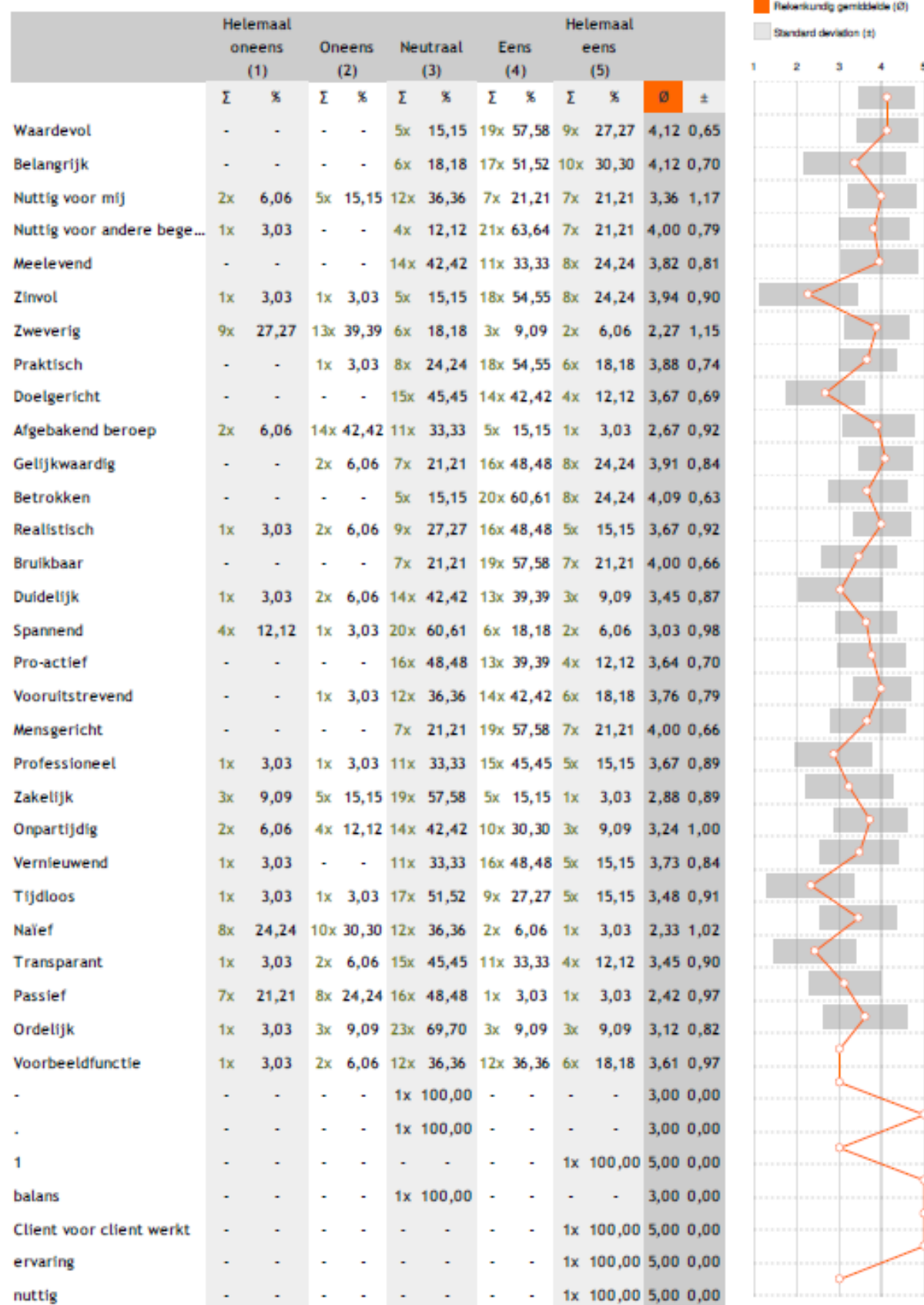

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

16. In hoeverre passen de onderstaande termen bij uw opvattingen over ervaringsdeskundigheid in het algemeen? *

Aantal deelnemers: 33

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

17. Kunt u toelichten waar deze opvattingen over ervaringsdeskundigheid vandaan komen?

Aantal deelnemers: 23

- Ik heb een eigen beeld over hoe ervaringsdeskundigheid zou kunnen worden gebruikt in het werken binnen bijv. RIBW. Naar mijn mening werkt iedereen in zijn / haar functie deels vanuit eigen ervaringen. Hetzij als vroegere cliënt, hetzij uit andere eigen levenservaringen.

Ervaringsdeskundigheid in de vorm die nu toegepast wordt voelt voor mij niet echt als toegevoegde waarde. Eerder als een soort van tegenoversteld. Ervaringsdeskundigheid als cliënt is vrij breed gezegd. Een ervaringsdeskundige heeft géén ervaring in alle soorten problematiek. Het is dus nogal afhankelijk van of een cliënt soortgelijke problematiek heeft of je het zelf als ervaringsdeskundig kan ervaren.

Daarbij, voor mij nog belangrijker eigenlijk, door je als ervaringsdeskundige neer te zetten blijf je ergens ook vasthouden aan het cliënt zijn/ het "anders" zijn. Het werkt bij mij in ieder geval wel zo dat ik juist door het ervaringsdeskundige karakter afhaak, niet kan bouwen op zo iemand.

Het kan voor cliënten ook als bedreigend worden ervaren als iemand zich voorstelt als iemand die soortgelijke dingen heeft meegemaakt. Misschien zit je als cliënt daar wel helemaal niet op te wachten, of kan je het simpelweg niet aan. Roept het eerder een zorgende rol vanuit cliënt op richting ervaringsdeskundige ipv andersom.

Ik zou zelf ooit graag in de hulpverlening willen werken, het liefst dan nog in de doelgroep met soortgelijke problematiek als dat ik zelf heb. Ik zou ook zeker weten wel mijn eigen ervaringen mee willen nemen in mijn werk. Maar dan op een manier dat het niet als ervaringsdeskundige te boek staat. Ik zou dan ook graag een gewone opleiding tot psycholoog oud willen doen en geen LEON opleiding.

Naar mijn idee is ervaring altijd iets wat mee kan spelen, het zijn meestal juist de dingen waar je het meeste van leert. Ik denk ook echt dat iedereen zijn/haar ervaringen meeneemt. Maar ik vind het wel belangrijk om daarin niet op een andere positie te gaan staan dan andere collega's / therapeuten. Ervaringsdeskundigheid zet ook een soort statement neer wat ik niet erg kan waarderen. Wie ben jij / wie zou ik zijn om te zeggen dat ik door mijn ervaring iemand beter kan helpen. Je kunt je ervaringen gebruiken om mensen te helpen, maar of het daadwerkelijk werkt hangt af van hoe je het toepast / meeneemt, van de persoon waarmee je werkt, van de situatie waarin die persoon zit.... van alles...

Wat ik het belangrijkste vind aan begeleiding / therapeuten is het contact van mens tot mens. . Zonder oordeel of label... dat contact is wat helpt. En je ervaringen in je werk kunnen je daarbij ondersteunen waar nodig.

Merk dat ik het lastig vind om goede woorden te geven aan mijn visie op ervaringsdeskundigheid. Ik merk bij mezelf dat de manier waarop ervaringsdeskundigheid tot nu toe wordt toegepast me eerder irriteert dan dat het als toegevoegde waarde voelt, terwijl ik op zich het kunnen verplaatsen in cliënten / de visie van cliënten juist ook heel belangrijk vind in het begeleid worden. ...

Ik heb verschillende mensen meegemaakt als ervaringsdeskundige en geen van hen heeft mij op wat voor vlak dan ook nuttig / fijn kunnen ondersteunen

- Van horen zeggen. Heb persoonlijk niet veel ervaring met ervaringsdeskundigen. Maar via mijn werk spreek ik ze wel eens. Ze kunnen goed vanuit eigen perspectief vertellen over herstellen.

- In het verleden heerste er een cultuur in de geestelijke gezondheidszorg dat je alleen mensen kon helpen als je hiervoor een studie had gevolgd. Aangezien de ervaringsdeskundige zeker niet die medische kennis bezit, werden ze in het verleden als minder gezien. Al is dit beeld steeds meer aan het veranderen naar een gelijkwaardige binnen het team.

- Ik vind het lastig om mijn mening te geven over een onderwerp in het algemeen. Bij sommige kenmerken, zoals Afgebakend beroep en Gelijkwaardig, vind ik dat dat zo zou moeten zijn, maar nog lang niet altijd zo is. Als iemand in dienst is bij een zorginstelling of in opdracht van een instelling werkt, vind ik dat die ervaringsdeskundige gelijkwaardig moet zijn aan de andere medewerkers. En ook dat duidelijk moet zijn wie wel en niet als ervaringsdeskundige wordt gezien en waarom. Ik kan me voorstellen dat er verschillende soorten ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers kunnen zijn, al naar gelang de opleiding, ervaring en functie die zij hebben (gehad).

Ik heb zelf weinig ervaring met dit onderwerp. Het werd me pas na een tijd duidelijk dat sommige mensen van wie ik wel wist dat ze binnen de RIBW een actieve rol speelden ervaringsdeskundige zijn. Omdat ik lid ben van een parterberaad en voor het Clientenportaal v.d. Ribw werk, probeer ik wel om mijn kennis over dit onderwerp te vergroten. Het is vaak een nieuw onderwerp wat voor medewerkers kan voelen als het zoveelste wat aan hun takenlijst wordt toegevoegd. Ik denk dat het heel waardevol kan zijn om met hulp van een ervaringsdeskundige vanuit een ander perspectief naar de manier van werken te kijken. Maar ik snap ergens ook wel dat medewerkers die heel hard werken om goede zorg te leveren het lastig vinden om de methoden en systemen die ze nu gebruiken los te laten. Zeker als ze met cliënten werken die ook niet zo heel makkelijk veranderingen hanteren. En het is misschien ook niet fijn als je het gevoel hebt als zorgverlener dat hoe jij het al die tijd hebt gedaan niet goed (genoeg) meer is.

Van sommige kenmerken snap ik niet zo goed wat ermee wordt bedoeld of waarom iemand dat zou denken. Hoe kan een

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

ervaringsdeskundige passief zijn als je zoveel moet doen en leren om dat te worden? En wat wordt bedoeld met transparant? Er zou wel beter over gecommuniceerd kunnen worden wat het nu eigenlijk is en wat ervaringsdeskundigen doen. Het lijkt een woord te zijn dat aan inflatie onderhevig is. Ik vind het eigenlijk geen goede ontwikkeling als ervaringsdeskundigen als vrijwilliger gaan werken, omdat ze geen betaalde baan kunnen krijgen en wel graag mensen willen helpen. Het zou naar mijn mening niet zo moeten zijn dat het iets is waarvoor je niet betaald hoeft te worden vanuit het idee dat iedere (ex)client dit kan. Maar iemand die wel betaald wordt, of zowiezo iemand die wordt ingezet als hulpverlener, moet wel goed opgeleid zijn en duidelijke taken en verantwoordelijkheden hebben.

- Ik denk dat ze de begeleiding kunnen helpen omdat ze zelf al de ervaring hebben gehad
- ik doe de opleiding LEON
- Ervaringsdeskundigen kunnen veel vertellen over hun ervaringen op bepaalde gebieden. dit maakt het voor een cliënt makkelijk om een bepaald traject in te gaan
- Dit zijn mijn verwachtingen.
- Ik heb contact gehad met een ervaringsdeskundige bij een cursus van een andere instelling. Voor veel mensen nuttig, mits ingezet op het juiste moment. Voor mijzelf niet van toepassing.
- Uit mijn ervaring en contact met anderen.
- Van de ervarings deskundigen
- De eerste groep die de Leon opleiding hebben gedaan waren en zijn bekende van mij. Hoe wel ik graag nieuwe dingen onderneem zag ik er van af. Gezien mijn leeftijd en maatschappelijke opvattingen ben ik al ervaren genoeg. Het probleem bij mij is dat ik de problemen van andere meeneem en mijn eigen problemen weg schuif. Daar ging ik ooit de mist in. En zal weer een struikelblok voor me zijn. Ik ben met volle overtuiging dat een ervaringsdeskundige positief helpt in het arbeidsproces. Helaas is er vaak maar een. Dit zouden er 2 per team moeten zijn. Dit om onderlinge steun te geven. In mijn ogen zijn de team nog niet zover dat er een juiste steun kan worden gegeven. Een volgend punt wat ik mis is dat onder de teamleden ook ervaringsdeskundige zijn maar niet op de voorgrond treden. Dit is een nieuwe weg die nog niet is bewandeld. Graag via deze vragenlijst de aanzet daar toe. Ik ben niet anoniem als het om mij menig gaat. Dus zijn er vragen uwerzijds..janbetram@gmail.com
- Dit is hoe ik ertegenaan kijk door de ervaringsdeskundige begeleiders en mijn toekomstvisie om het zelf te worden.
- Heb zelf de LEON gedaan en heb contact met ervaringsdeskundigen binnen de RIBW. Daarnaast volg ik berichten in de media over ervaringsdeskundigheid en volg ik bijeenkomsten en congressen waar deze vertegenwoordigd zijn
- Heb de opleiding gevolgd
- Ik heb die ervaring
 - Ben zelf client
 - CCR lid
 - WMO raad GGZ
 - Dus voor eigen doelgroep
- Ervaring met ervaringsdeskundigen of lotgenoten
- Ervaringsdeskundige iemand die cliëntervaring heeft in de zorg, deze ervaring heeft omgezet in ervaringskennis en in staat is om deze kennis ook professioneel in te zetten en over te dragen op anderen. De inbreng van ervaringsdeskundigheid wordt gezien als een belangrijk instrument voor het realiseren van vraagsturing of vraaggerichtheid vanuit cliëntenperspectief. ...

Een ervaringsdeskundige is een persoon die door gerijpte en doorleefde ervaring van tegenslag, ziekte, beperking, lotgeval of levensomstandigheid in staat is om de kennis die niet door studie of onderwijs maar door deze ervaring is opgedaan - de zogeheten ervaringsdeskundigheid - te benutten. De ervaringsdeskundige benut deze kennis door

- heb er geen ervaring mee, dus kan ik er geen mening over hebben
- uit de werkrelatie die ik heb met een begeleider met ervaringsdeskundigheid en het contact met een arts die ook open is over zijn Eigen leven en kwetsbaarheid.
- Het is iemand die dat zelf ook meegemaakt heeft, dus hij begrijpt ook beter wat ik voel.
- ik denk dat het een hele goede aanvulling kan zijn mbt begeleiders
 - kunnen delen ervaringen
 - hoe zij /hij het heeft gedaan en wat het heeft opgeleverd
 - positieve draai !
- hoe het nu gaat krijgt begeleider telkens meer taken erbij ten koste tijd met cliënt voorbeeld dat functie traject begeleider is geschrapt en moet door hun worden opgevangen computer neemt ook te veel tijd in .
- onder bezetting op bepaalde dagen en zo heb ik nog een waslijst
- Een ervaringsdeskundige is een persoon die het team aanvult en o.a. bij ZIO's een aanvulling kan zijn.
- De ervaringsdeskundige heeft heel veel contact met eigenlijk alle cliënten en de begeleiding alleen met eigen pb cliënten.

Dus ik ben erg positief over een ervaringsdeskundige, die geeft toch wel een hoop op een toekomst zelfstandig wonen.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

18. Hieronder is ruimte om aan te geven wat uw visie, opvattingen, ideeën, et cetera, zijn met betrekking tot ervaringsdeskundigheid.

Aantal deelnemers: 21

- Zie antwoord op vorige vraag
- Ik heb sinds ik bij het RIBW woon niks met een ervaringsdeskundige te maken gehad. Tot voor kort had ik er nooit van gehoord. Inmiddels had ik de ervaringsdeskundige wel eens gezien maar geen gesprek mee gehad. Het is mij nooit aangeboden. Ik weet dan ook niet of ik hier wel of geen behoefte van zou willen maken.
- Nuttig. Een goede aanvulling op de begeleiding. Zo leer je de mogelijkheden tot herstel vanuit praktisch perspectief. Het is boeiend om te horen hoe een ex cliënt weer tot een goede arbeidsinvulling is gekomen. En hoe hij/zij aankijkt tegen herstel.
- Zie de vorige vraag, waarbij ik wil toevoegen dat ervaringsdeskundigheid soms iets te nadrukkelijk gaat over de geestelijke gezondheid, terwijl ik me evenzo goed ervaringsdeskundigheid kan voorstellen op het meer praktische vlak. Ik denk hierbij aan hulp bij financiën en post, angst voor instanties, het organiseren van je huishouden, sociaal gedrag. Dit zal door stigma's die er zijn allemaal aangetast zijn.
- Ik hoop dat ervaringsdeskundige een volwaardig beroep wordt en dat zorginstellingen het als waardevolle aanvulling zien en niet als bedreiging.
Ik denk dat het kan helpen om verschillende soorten ervaringswerkers te onderscheiden, omdat het niet zo is dat andere zorgverleners niets met ervaringskennis doen.
- Ervaringsdeskundigen moet kunnen vertellen wat hun ervaring is op bepaalde gebieden
- Lees mijn Yammer bericht bij Partnerberaad Steenwijk
- Ik denk dat de mogelijkheid geboden moet worden, contact aan te gaan met een ervaringsdeskundige. Deze zou dan naast de begeleiding een extra rol hebben binnen het team. Helaas zijn er teveel verschillende problematieken om door 1 ervaringsdeskundige op te vangen. Echter, meerdere deskundigen werkt vaak niet, als je een band met deze mensen aan moet gaan.
- Voor mij is het duidelijk, maar al te vaak wordt ervaring verward met deskundigheid. Ook komt voor, dat mensen die aardig hersteld zijn, de ervaringsdeskundige gaan uithangen. Er zijn ook veel niveaus, de ene deskundige is de andere niet. Verder wordt al tientallen jaren gepoogd om ervaringsdeskundigheid een plek te geven in een zorginstelling, steeds weer lijkt het iets nieuws voor mensen die er over horen. Men heeft vaak al een mening zonder te begrijpen wat het is en waar het vandaan komt, of waar het ingezet kan worden.
- Doorgaan met ervaringsdeskundigen in te zetten
- Positief
- Ik vind het wel belangrijk dat er een 'keurmerk' komt, dwz dat mensen bijvoorbeeld de LEON of de GOED gevolgd moeten hebben voor ze 'ervaringsdeskundige' zouden mogen heten. Nu wordt het te pas en te onpas gebruikt en dat is verwarrend voor mensen.
Daarbij vind ik het belangrijk dat we niet naar een toekomst gaan waarin alleen begeleiders A en B met ervaring worden ingezet als ervaringsdeskundigen, omdat ik denk dat ervaringsdeskundigen die juist niet een hulpverlener zijn meerwaarde hebben daar ze niet in die rol belanden, maar echt als ervaringsdeskundigen gaan werken ipv als hulpverlener.
- Ervaringsdeskundigheid is de toekomst om ingezet te worden binnen de team en wanneer er behoefte aan is van cliënten. Er moet dan wel een goede rolomschrijving zijn, zodat teamleden en cliënten weten waar ze aan toe zijn en het een toegevoegde waarde kan zijn.
- De ervaringsdeskundigen kunnen breder ingezet worden behalve begeleider a,b,c binnen de ribw
- Ervaringsdeskundig hoeft niet perse gecertificeerd, de feeling en het vertrouwde moet voorop staan, je hebt ondervonden wat een client kan zijn.
Maar ook wat iemand op maat kan bereiken in herstel, "het omgaan met" je zelf in goede en mindere tijden, "inzicht in je zelf" en er mee dealen.
Je eigen stigma bevechten.
- Mijn ervaring is dat mijn hulpvraag het beste beantwoordt kan worden door een ervaringsdeskundige .
- Ervaringsdeskundigheid is ontstaan vanuit de herstellervaringen van mensen met een psychiatrische achtergrond
De ervaringsdeskundige brengt zijn eigen ervaringen met ontwrichting in, en is deskundig op het proces van herstel en het verkennen van eigen ervaringen. Te kunnen zien hoe een ander zich in vergelijkbare omstandigheden beweegt en zich herstelt, kan een bron van hoop en inspiratie zijn. Hij of zij kan zelfhulp methodisch ondersteunen, bijvoorbeeld met een cursus Herstellen doe je Zelf, HEE-werkgroepen en WRAP. Uitgangspunt bij het inzetten van methodische zelfhulp is vertrouwen hebben in de eigen ervaringskennis en empowerment die wij allemaal kunnen ontwikkelen.
- Dat het wel een groter aandeel mag hebben in de reguliere GGZ.
Ik zou het ook andere cliënten van het RIBW ook gunnen, maar wel kijken bij wie het past en ook de ervaringsdeskundige zal deskundig moeten zijn.
Zie vorige punt.
- zou het prettig vinden ,wat mij weerhoudt zou kunnen zijn vertrouwen band .
en wat ik nog mis is informatie hierover dus meer een soort p.r.
- n.v.t.

Telt de ervaring?

Een onderzoek naar opvattingen over ervaringsdeskundigheid binnen RIBW GO

19. Mocht ik aanvullende informatie nodig hebben, mag ik dan contact met u opnemen?
Zo ja, vul dan hieronder uw gegevens in.

Aantal deelnemers: 18

Deze gegevens zijn niet ingevoegd in verband met de privacy van de deelnemers.

20. Heeft u nog op- en/of aanmerkingen?

Dingen die u gemist heeft of nog wilt benoemen?

Aantal deelnemers: 14

- Goed onderwerp voor onderzoek.! Succes ermee verder
- Vragen over wat vind je van ervaringsdeskundigheid specificeren. Welke aspecten van ervaringsdeskundigheid zijn juist een pluspunt of minpunt voor de begeleiding. Er zijn bij een aantal vragen teveel keuzes.
- Ik denk dat iedereen in feite al een deskundige is. Om dit ook in te kunnen zetten bij anderen kan worden gewerkt aan zijn of haar eigen deskundigheid en dan vooral hoe dit aan te wenden. Maar daarvoor zijn dus opleidingen.

Al vraag ik me soms wel af of de selectie hiervoor wel goed verloopt. (heb begrepen dat dit niet door ervaringsdeskundigen wordt bepaalt, maar door mensen die bij HRM werken.)

- geen
- Ambulant wonen bestaat niet.
- Geen
- Zie eerder
- Succes met je onderzoek :-)
- Goed onderzoek en succes er mee gewenst. Ervaringsdeskundigheid is de toekomst, in het belang van de cliënt!
- Goede enquête
- 06-17075705

Je mag me altijd bellen

- (Cliënten) kijk niet naar wat zij hebben, maar wat zij KUNNEN
- veel success met het onderzoek
- hoop op actie

Resultaten opgehaald van enquetesmaken.nl (Enquetesmaken.nl, 2016a)